

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2018/117

Karar Sayısı : 2023/212

Karar Tarihi : 7/12/2023

R.G. Tarih – Sayı : 4/6/2024 - 32566

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 135 milletvekili

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR:

1. İstanbul 12. İş Mahkemesi (E.2020/45)

2. Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi (E.2022/84)

DAVA VE İTİRAZLARIN KONUSU: 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A. Tümünün,

B. 1. 2. maddesiyle 23/7/2003 tarihli ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

2. 6. maddesinin (b) bendiyle 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesinin,

3. 9. maddesinin;

a. (e) bendiyle 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkraların,

b. (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 31. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin (anılan maddeye 4/4/2023 tarihli ve 7451 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkra nedeniyle) (1) numaralı fıkrasının,

4. 11. maddesinin (c) bendiyle 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin,

5. 12. maddesinin;

a. (o) bendiyle 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesinin,

b. (v) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...ve liglere katılan..." ibaresinin "...gençlik ve..." şeklinde değiştirilmesinin,

c. (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un ek 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 13. ve ek 14. maddelerinin,

ç. (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen geçici 16. maddenin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin,

6. 14. maddesiyle 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun'un 2. maddesine eklenen fıkranın,

7. 16. maddesinin;

a. (b) bendiyle 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 7. maddesinin,

b. (ç) bendiyle 4059 sayılı Kanun'un geçici 12. ve geçici 14. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

8. 18. maddesinin (b) bendiyle 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 28/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

9. 19. maddesinin (b) bendiyle 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na eklenen ek 1. maddenin,

10. 20. maddesiyle 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesinin,

11. 22. maddesinin;

a. (b) bendiyle 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin,

b. (ç) bendiyle 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin başlığının "*Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı*" şeklinde değiştirilmesinin,

12. 23. maddesinin (e) bendiyle 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askerî Okullar, Askerî Öğrenciler, Askerî Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a ek 13. maddeden sonra gelmek üzere eklenen ek 14. ve 15. maddelerin,

13. 30. maddesinin (b) bendiyle 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ve Bazı Düzenlemeler Hakkında KHK'nın değiştirilen 26. maddesinin,

14. 41. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakan Yardımcılarının Mali Hakları ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 19/A maddesinin üçüncü cümlesinde yer alan "*...(5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil)...*" ibaresinin,

15. 43. maddesiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 34. maddesine eklenen üçüncü fıkranın,

16. 46. maddesinin (b) bendiyle 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 4. maddesine eklenen dokuzuncu ve onuncu fıkraların,

17. 49. maddesinin;

a. (b) bendiyle 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve (7) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (d) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 15. maddesinin (ğ) bendinin yürürlükten kaldırılmasının,

c. (e) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 17., 18., ve 19. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

ç. (ğ) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 29. maddesinin;

i. (4) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

ii. (6) numaralı fıkrasının (d) bendinin yürürlükten kaldırılmasının ve (b) bendinde yer alan "...ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter yardımcıları..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

iii. (7) ve (8) numaralı fıkralarının üçüncü cümleleri ile (9) numaralı fıkrasında yer alan "...bildirilmek üzere Başbakanlığa..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

d. (i) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 35. ve 36. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

e. (i) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 13. maddesinin,

18. 51. maddesinin;

a. (a) bendiyle 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 10. maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin,

b. (c) bendiyle 2863 sayılı Kanun'un ek 6. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 7. ve ek 8. maddelerinin,

19. 61. maddesinin;

a. (b) bendiyle 14/4/1982 tarihli ve 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 17. maddesinin başlığının "*Kimsesiz cesetler*" şeklinde değiştirilmesinin ve birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (d) bendiyle 2659 sayılı Kanun'un değiştirilen 32. maddesinin,

c. (f) bendiyle 2659 sayılı Kanun'un 1 ila 16. maddelerinin, 18 ila 26. maddelerinin, 36., 37., geçici 1 ila geçici 4. maddelerinin ve geçici 6. ve geçici 7. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

20. 62. maddesinin (c) bendiyle 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 1 ila 14., 16 ila 22., 24 ila 26. maddelerinin, ek 1. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarının ve geçici 1 ila geçici 7. maddelerinin ve eki (I) Sayılı Cetvel'in yürürlükten kaldırılmasının,

21. 63. maddesiyle 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kanunu'nun 1 ila 4., 6 ila 8., 11 ila 13., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

22. 64. maddesinin (b) bendiyle 6/8/1997 tarihli ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 1 ila 6. maddelerinin, 7. maddesinin birinci ila altıncı fıkralarının, 8. maddesinin birinci fıkrasının, 9., 20., 21., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

23. 65. maddesinin;

a. (a) bendiyle 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun'un adının "*Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un değiştirilen 1. ve 2. maddelerinin,

c. (c) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan "*Bu Kanuna göre...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ç. (ç) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendine eklenen cümlelerin ve aynı fıkranın değiştirilen (d) bendinin,

d. (d) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkralarında yer alan "*Bu Kanunda...*" ibarelerinden sonra gelmek üzere eklenen "*...ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde...*" ibarelerinin, (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...bu Kanunun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasının (a) ila (f) bentlerinde sayılan...*" ibaresinin "*...Tarihi Alanda yapılacak Çanakkale Savaşları ile 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi etkinliklerini düzenleme ve bu amaçla kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma, restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyon yapma ve yaptırma, Tarihi Alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerini, harp tarihi esaslarına uygun ve çevreye uyumlu olarak koruma, geliştirme ve alanı yönetme, her tür ve ölçekte planlarını hazırlama, hazırlatma ve uygulama, Tarihi Alanda anıtsal ve mekansal düzenlemeler yapılmasını sağlama, tanıtıma yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapma, yaptırma, hizmete sunma ve ihtiyaç duyulan altyapı, bina ve diğer yapıları inşa etme veya ettirme...*" şeklinde ve (6) numaralı fıkrasında yer alan "*Bu Kanunun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi kapsamında...*" ibaresinin "*Tarihi Alanda...*" şeklinde değiştirilmesinin,

e. (e) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 4 ila 6. maddelerinin, 7. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları ile (4) ila (12) numaralı fıkralarının, 9. maddesinin, 10. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (a) ila (c) ve (e) ila (ğ) bentlerinin, (3) ila (5) numaralı fıkralarının ve 13. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

24. 67. maddesinin (b) bendiyle 8/6/1984 tarihli ve 234 sayılı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne Dair Bazı Düzenlemeler Hakkında KHK'nın 1 ila 15. maddelerinin, 16. maddesinin birinci ila altıncı fıkralarının, sekizinci fıkrasının, 17., 18., geçici 1 ila geçici 5. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

25. 68. maddesinin (ç) bendiyle 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun'un 1 ila 4., 12., 15., 20 ila 22., 24., ek 7. ve geçici 1 ila geçici 5. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

26. 71. maddesinin (e) bendiyle 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 121. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 121/A maddesinin,

27. 77. maddesinin (b) bendiyle 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (f) bendinin ve aynı maddeye eklenen beşinci fıkranın,

28. 80. maddesinin (d) bendiyle 4/4/1988 tarihli ve 320 sayılı Millî Piyango Hakkında KHK'nın 1 ila 5. maddelerinin, 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (i) bentleri ve (n) ila (p) bentlerinin, 7 ila 24., 26 ila 32. maddelerinin, 34. maddesinin birinci ila üçüncü fıkraları ile beşinci fıkrasının, 35. maddesinin üçüncü ila beşinci fıkralarının, 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının, 42., 45 ila 47., 49., 54., 55., geçici 1 ila geçici 6. maddeleri ile eki cetvelin yürürlükten kaldırılmasının,

29. 82. maddesinin (c) bendiyle 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanun'un 1 ila 3., 5., 6., 20 ila 22., 24., 26., ek 1., geçici 1 ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

30. 85. maddesinin (f) bendiyle 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. maddesinde yer alan "...veya yetkilendireceği makam..." ibaresinin,

31. 88. maddesinin (b) bendiyle 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 35. maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...ve diğer kanunlarla..." ibaresinin "...ve diğer mevzuatla..." şeklinde değiştirilmesinin,

32. 90. maddesinin;

a. (a) bendiyle 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2. maddesinin ikinci ila altıncı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının ve değiştirilen yedinci fıkrasının,

b. (b) bendiyle 7258 sayılı Kanun'un 1., 3., 4., ek 2. ve geçici 1 ila geçici 3. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

33. 95. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin,

b. (ı) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesinin,

c. (i) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un değiştirilen 47. maddesinin,

ç. (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (f) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "...Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde, (h) bendinde yer alan "...sözleşmeli personel..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi personel..." şeklinde değiştirilmesinin,

ii. (g) bendinin değiştirilen birinci paragrafının,

iii. Değiştirilen (ı) bendinin,

iv. Eklenen (k) bendinin,

v. (i) bendinin yürürlükten kaldırılmasının,

d. (k) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yer alan "...sözleşmeli..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi..." şeklinde değiştirilmesinin,

e. (l) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin başlığının "*Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi*" şeklinde değiştirilmesinin ve maddeye eklenen ikinci fıkranın,

f. (m) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un geçici 13. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 14. ve geçici 15. maddelerinin,

34. 97. maddesiyle 13/8/1993 tarihli ve 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında KHK'nın yürürlükten kaldırılmasının,

35. 98. maddesinin;

a. (b) bendiyle 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin,

b. (c) bendiyle 278 sayılı Kanun'un değiştirilen 4. maddesinin,

c. (ç) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer alan "*9 uncu maddenin b, c, d fıkralarındaki Gelirler,...*" ibaresinin "*Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler, Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paralardan Kurumun gelirlerine eklenen kısım, yayım gelirleri ve diğer faaliyet gelirleri,...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ç. (d) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddelerinde yer alan "...*Bilim Kurulu...*" ibarelerinin "...*Yönetim Kurulu...*" şeklinde değiştirilmesinin,

d. (f) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 1., 3. ve 5. maddelerinin, 7. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının, 8 ila 10., 18., 19., 21., 22., ek 1., ek 2., ek 4., geçici 1., geçici 2., geçici 7., geçici 8., geçici 10 ila 12. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

36. 102. maddesinin (d) bendiyle 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 35. maddesinin, 36. maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının birinci cümlesinin, 37 ila 42. maddelerinin, 43. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının, 44. ve 45. maddelerinin, 46. maddesinin üçüncü fıkrasının, 47 ila 51. maddelerinin, 52. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (f), (g) ve (h) bentlerinin, 53 ila 71., 73., 74., geçici 1 ila geçici 4. maddeleri ile ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerinin yürürlükten kaldırılmasının,

37. 103. maddesinin;

a. (a) bendiyle 28/12/2010 tarihli ve 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un adının "*Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının Muafiyetlerine İlişkin Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 6093 sayılı Kanun'un 1. ila 12. maddeleri ve eki (I), (II), (III) ve (IV) Sayılı Cetvellerinin yürürlükten kaldırılmasının,

38. 104. maddesinin;

a. (a) bendiyle 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un adının "*Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un 27. maddesinde yer alan "*Bu Kanun kapsamında...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

c. (c) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un mülga geçici 2. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 3. maddesinin,

ç. (ç) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un 1. ila 26. maddelerinin, 28. maddesinin (1) ila (4) numaralı fıkraları ile (6) ve (7) numaralı fıkralarının, 29., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

39. 105. maddesiyle 30/5/1973 tarihli ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

40. 106. maddesiyle 16/8/1983 tarihli ve 77 sayılı Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin KHK'nın yürürlükten kaldırılmasının,

41. 107. maddesiyle 23/3/1950 tarihli ve 5632 sayılı Millî Kütüphane Kuruluşu Hakkında Kanun'un yürürlükten kaldırılmasının,

42. 109. maddesinin;

a. (a) bendiyle 11/4/2001 tarihli ve 4641 sayılı Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde yer alan "*...yaratarak...*" ibaresinin "*...oluşturarak...*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin,

c. (ç) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 4. maddesinin,

ç. (d) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin, 5 ila 11. maddeleri ile geçici 1. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

43. 110. maddesinin;

a. (c) bendiyle 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 27. maddesinin değiştirilen (2) ve (3) numaralı fıkralarının,

b. (ç) bendiyle 6328 sayılı Kanun'un 33. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci ve üçüncü cümlelerinin,

44. 117. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4/6/2003 tarihli ve 4865 sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun'un adının "*Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Hakkında Mali Hükümler ve Muafiyetlere İlişkin Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 15. maddesinin başlığının "*Ar-Ge projeleri*" şeklinde değiştirilmesinin,

c. (c) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 18. maddesinin,

ç. (ç) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 20. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

d. (d) bendiyle 4865 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin,

e. (e) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 1 ila 14. maddelerinin, 15. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının, 17., 19., 20. ve geçici 1. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

45. 118. maddesinin;

a. (c) bendiyle 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun ek 15. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 16., ek 17. ve ek 18. maddelerinin,

b. (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'un geçici 30. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 31 ila geçici 37. maddelerinin,

46. 119. maddesinin;

a. (a) bendiyle 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu'nun adının "*Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 15. maddesinin,

c. (c) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2 ila ek 8. maddelerinin,

ç. (ç) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un 1 ila 14., 16 ila 19., ek 1 ve geçici 1. ila 4. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

47. 120. maddesinin (c) bendiyle 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli İle Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin,

48. 121. maddesinin;

a. (d) bendiyle 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 14. maddesine eklenen fıkraların,

b. (e) bendiyle 3238 sayılı Kanun'un 2. ila 8. maddelerinin, 10. maddesinin birinci fıkrasının, 18. ve geçici 1 ila geçici 9. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

c. (f) bendiyle 3238 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. maddenin,

49. 125. maddesiyle 25/6/1958 tarihli ve 7163 sayılı Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

50. 127. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 30. maddesinin birinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen ikinci cümlelerin,

b. (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendinin,

51. 128. maddesinin (d) bendiyle 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun 13. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkrasının,

52. 129. maddesinin (ç) bendiyle 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkrasının,

53. 133. maddesinin;

a. (a) bendiyle 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK'nın 3. maddesinin değiştirilen (3) numaralı fıkrasının,

b. (ğ) bendiyle 233 sayılı KHK'nın 25. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

c. (ö) bendiyle 233 sayılı KHK'nın ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

54. 134. maddesinin (a) bendiyle 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

55. 135. maddesinin;

a. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan "...seçilen..." ibaresinin "...seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının değiştirilen ikinci paragrafının,

c. (d) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) fıkrasının değiştirilen birinci paragrafının,

56. 136. maddesinin;

a. (a) bendiyle 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 8. maddesinin (c) bendinin değiştirilen ikinci paragrafının,

b. (b) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 37. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendinin,

ii. İkinci ve üçüncü fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

57. 138. maddesinin;

a. (c) bendiyle 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 5. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (ç) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 6. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

c. (d) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 7. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

ç. (e) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 9. maddesinin değiştirilen birinci fıkrasının,

58. 139. maddesinin (c) bendiyle 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 18. maddesinin (2) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

59. 140. maddesinin (k) bendiyle 11/10/2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (9) numaralı fıkrasının,

60. 141. maddesinin;

a. (a) bendiyle 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...Başbakanlığa..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığına..." şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

c. (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

ç. (ç) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin;

i. İkinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının,

ii. Beşinci fıkrasına (g) bendinden sonra gelmek üzere eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentlerinin,

iii. Beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen altıncı fıkranın,

iv. Yedinci fıkrasında yer alan "...sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından..." ibaresinin "...idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince..." şeklinde değiştirilmesinin,

v. Onbirinci fıkrasında yer alan "...Kamu Personeli..." ve "...ve olumlu sicil almak..." ibarelerinin madde metninden çıkarılmasının,

d. (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan "...sekiz..." ibaresinin "...on iki..." şeklinde değiştirilmesinin ve "...Başkan ve..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ii. Altıncı fıkrasında yer alan "...sulh hukuk mahkemesi..." ve "...Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına..." ibarelerinin sırasıyla "...yetkili ve görevli merci..." ve "...Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına..." şeklinde değiştirilmelerinin,

iii. Değiştirilen beşinci ve yedinci fıkralarının,

iv. Sonuna eklenen fıkranın,

e. (e) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (a) bendinin değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) numaralı alt bentlerinin,

ii. (ç) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "...sonra yayımlamak." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "..., kütüphane açmak." ibaresinin,

f. (f) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin;

i. (9) numaralı alt bendinin yürürlükten kaldırılmasının,

ii. (11) numaralı alt bendinde yer alan "...organize etmek." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "..., cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek." ibaresinin,

iii. Değiştirilen (13) numaralı alt bendinin,

g. (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan "*Başbakanlık,...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanlığı,...*" şeklinde değiştirilmesinin ve aynı alt bentte yer alan "*...kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ğ. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin;

i. Birinci ve üçüncü fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

ii. Dördüncü fıkrasının sonuna eklenen cümlelerin,

iii. Beşinci fıkrasında yer alan "*Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına...*" ibaresinin "*Başkanlığa ait kadrolara...*" şeklinde değiştirilmesinin,

h. (h) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 10/A maddesinin,

ı. (1) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendi ile altıncı fıkrasının değiştirilen (b) bendinin,

ii. Üçüncü fıkrasında yer alan "*...Kamu Personeli...*" ibaresi ve "*...ve olumlu sicil almak...*" ibaresi ile sekizinci fıkrasında yer alan "*...ve olumlu sicil almak...*" ibaresinin yürürlükten kaldırılmalarının,

i. (i) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

j. (j) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci ve yedinci fıkralarında yer alan "*...Bakanlar Kurulunca...*" ibarelerinin "*...Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmelerinin ve değiştirilen altıncı fıkrasının,

k. (k) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*...Bakanlar Kurulu...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesinin,

l. (1) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan "*...müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden...*" ibaresinin "*...müşavirlik ve ataşeliklerden...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ii. İkinci fıkrasında yer alan "*...Başbakan veya ilgili bakanın...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanının...*" şeklinde değiştirilmesinin,

iii. Üçüncü, dördüncü ve sekizinci fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

m. (m) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "*...tüzükle...*" ibaresinin "*...yönetmelikle...*" şeklinde değiştirilmesinin,

n. (n) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 33. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan "*...mütalaa almak,...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "*...rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlamak, tercüme yaptırmak,...*" ibaresinin,

ii. İkinci fıkrasında yer alan "*...Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin,

o. (o) bendiyle 633 sayılı Kanun'un ek 5. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 6. maddesinin,

61. 149. maddesinin (c) bendiyle 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 10. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının,

b. (3) numaralı fıkrasında yer alan "...*Bakanlar Kurulunca*..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca*...", "...*Başbakanlığa*..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanlığına*..." şeklinde değiştirilmesinin,

c. (4) numaralı fıkrasının (a) ve (d) bentlerinin, (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

ç. (8) ve (13) numaralı fıkralarında yer alan "...*Başbakan*..." ibarelerinin "...*Cumhurbaşkanı*..." şeklinde değiştirilmelerinin,

62. 151. maddesinin;

a. (h) bendiyle 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 25. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (j) bendiyle 1211 sayılı Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...*ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış*..." ibaresi ile "...*Başkan (Governör) ın önerisi üzerine müşterek kararlar beş yıl süre ile*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve aynı fıkranın üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının,

63. 160. maddesinin (a) bendiyle 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin,

64. 161. maddesiyle 25/3/1957 tarihli ve 6940 Sayılı Riyaseticumhur Senfoni Orkestrası Kuruluşu Hakkında Kanun'un 5., 6. ve 8. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

65. 164. maddesinin (b) bendiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 14. maddesinin (4) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (5) ve (6) numaralı fıkralarının,

66. 167. maddesinin;

a. (a) bendiyle 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un değiştirilen 22. maddesinin,

b. (b) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un değiştirilen 23. maddesinin,

c. (c) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının bir ila dördüncü cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

67. 168. maddesinin (a) bendiyle 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin;

a. Birinci fıkrasında yer alan “...üzere...” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen “...en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan...” ibaresinin,

b. İkinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

c. Üçüncü fıkrasında yer alan “...Bakanlar Kurulu...” ibaresinin “...Cumhurbaşkanı...” şeklinde değiştirilmesinin,

ç. Dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

68. 169. maddesinin;

a. (c) bendiyle 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın 4. maddesinin;

i. Değiştirilen (1) ve (2) numaralı fıkralarının,

ii. (3) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (ç) bendiyle 660 sayılı KHK'nın 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının ve (2) numaralı fıkrasında yer alan “...Bakanlar Kurulu kararı ile...” ibaresinin “...Cumhurbaşkanınca...” şeklinde değiştirilmesinin,

69. 170. maddesinin (b) bendiyle 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun'un 8. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının,

b. Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmalarının,

70. 171. maddesinin (d) bendiyle 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasının;

a. Değiştirilen ikinci paragrafının,

b. Üçüncü paragrafının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

71. 172. maddesinin (a) bendiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 61. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 61/A maddesinin,

72. 173. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 40. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının,

73. 174. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinin değiştirilen birinci ve sekizinci fıkraları ile sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkrasının;

74. 175. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen ek 44. maddenin,

75. 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin,

76. 178. maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu İle Diğer Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları Ve

Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı Ve Kıdem Aylığı İle Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 23 ila ek 36. maddelerin,

77. 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26 ila geçici 34. maddelerin,

78. 183. maddesinin;

a. (a) bendiyle 12/6/1979 tarihli ve 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...adli, idari ve askeri..." ibaresinin "...adli ve idari..." şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin,

c. (c) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...asil ve yedek..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ç. (ç) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu..." ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "...tutuklu,..." ibaresinin ve üçüncü fıkrasında yer alan "...Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu..." ibaresinin madde metninden çıkarılmalarının,

d. (d) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Mahkeme kurulunun...*" ibaresinin "*Mahkemenin...*" şeklinde değiştirilmesinin,

e. (e) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 9. maddesinin; değiştirilen ikinci fıkrasının ve üçüncü fıkrasında yer alan "*Bölümlerin toplantılarını...*" ibaresinin "*Mahkemenin toplanmasını...*" şeklinde değiştirilmesinin,

f. (f) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesinin; birinci fıkrasında yer alan "...adli, idari ve askeri..." ibaresinin "...adli ve idari..." şeklinde değiştirilmesinin, ikinci fıkrasında yer alan "...ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce;..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının, dördüncü fıkrasında yer alan "...Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

g. (g) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin..." ibaresinin "...adli ve idari yargı mercilerinin..." şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasında yer alan "...ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ğ. (ğ) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "..., ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

h. (h) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...adli, idari ve askeri..." ibaresinin "...adli ve idari..." şeklinde değiştirilmesinin, aynı fıkrada yer alan "..., görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması..." ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "..., ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların,..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ı. (ı) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Adli, idari, askeri..." ibaresinin "Adli ve idari..." şeklinde değiştirilmesinin,

i. (i) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...mercilerinden en az ikisi..." ibaresinin "...mercileri..." şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

j. (j) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Hukuk alanındaki hüküm...*" ibaresinin "*Hüküm...*" şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

k. (k) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 26. maddesinin başlığının "*Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması.*" şeklinde, birinci fıkrasında yer alan "*Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda,...*" ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "*Bölümlerde ve Genel Kurulda...*" ibaresinin "*Uyuşmazlık Mahkemesinde...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

l. (l) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 29. maddesinin,

m. (m) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 31. maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin ve üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

n. (n) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 32. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının,

o. (o) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un geçici 6. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 7. maddesinin,

ö. (ö) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 23., 30. ve 37. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

79. 184. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan "...hükümetle..." ibaresinin "...yürütmeyle..." ve "...Başbakanlık..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı..." şeklinde değiştirilmelerinin,

b. (b) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendine "*Bakanlık,...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı,..." ibaresi ile (d) bendinde yer alan "*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği,...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,..." ibaresinin,

c. (c) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (5) ve (7) numaralı fıkralarında yer alan "...Başbakanlığa..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığına..." şeklinde değiştirilmelerinin,

ç. (ç) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 23. maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (e) bentlerinin yürürlükten kaldırılmalarının ve (d) bendinde yer alan "*Tüzük tasarılarını inceler;...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

d. (d) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 24. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen (a) ve (b) bentlerinin,

e. (e) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 42. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (d) ve (f) bentlerinin yürürlükten kaldırılmasının,

f. (f) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 48. maddesinin başlığında yer alan "*Kanun ve tüzük tasarıları ile...*" ibaresinin başlıktan çıkarılması ile birinci fıkrasında yer alan "...kanun tasarısı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

g. (g) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 87. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ğ. (ğ) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. ve geçici 30. maddelerinin,

80. 190. maddesinin;

a. (a) bendiyle 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu'nun 10. maddesinin altıncı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (b) bendiyle 2960 sayılı Kanun'un 21. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

81. 192. maddesinin (b) bendiyle 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının,

82. 195. maddesinin (b) bendiyle 2/7/1992 tarihli ve 3835 sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması ile ikinci fıkrasında yer alan "*...Başbakanın...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanının...*" şeklinde ve "*...birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının...*" ibaresinin "*...vali tarafından belirlenecek temsilcilerin...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

83. 196. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (d) bendinde yer alan "*Başbakanlık...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ii. Değiştirilen (e) ve (g) bentlerinin,

b. (b) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "*...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri...*" ibarelerinin "*...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*" ve "*...müsteşarlar...*" ibarelerinin "*...Bakan yardımcıları...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

c. (c) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 13. maddesinde yer alan "*...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*" ve "*...müsteşarlar...*" ibaresinin "*...Bakan yardımcıları...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ç. (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 4. maddesinin,

84. 197. maddesinin;

a. (a) bendiyle 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*...özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak...*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (a) bendi ile (c) bendinde yer alan "*Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, ...*" ibaresinin "*Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların...*" şeklinde değiştirilmesinin,

c. (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 19. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ç. (ç) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...*Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında...*" şeklinde, "...*Devlet Personel Başkanından...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

d. (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 24. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...*Bakanlar Kurulunun...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanının...*" şeklinde değiştirilmesinin,

e. (e) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 29. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının,

f. (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 34. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibarelerinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin ve değiştirilen (b) bendinin,

ii. İkinci fıkrasında yer alan "*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen...*" ibaresinin "*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*" şeklinde değiştirilmesinin,

g. (g) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un geçici 14. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 15. maddesinin,

85. 200. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 4. maddesinin; beşinci fıkrasında yer alan "*Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanı kararı...*" ve altıncı fıkrasında yer alan "...*İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı kararı ile...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

b. (b) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...*Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı kararı...*" ve ikinci fıkrasında yer alan "...*Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesinin,

c. (c) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 12. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "...*müşterek kararnamenin...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı kararının...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ç. (ç) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 68. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "...*Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin,

d. (d) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 73. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...*Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin,

e. (e) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin,

86. 204. maddesinin;

a. (a) bendiyle 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 4. maddesinin (1), (2), (4) ve (5) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (ç) bendiyle 5627 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

87. 205. maddesinin;

a. (f) bendiyle 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun ek 1. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (g) bendiyle 5809 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

88. 206. maddesinin;

a. (a) bendiyle 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nun 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile 9. ve 10. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

b. (b) bendiyle 5977 sayılı Kanun'un 16. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

89. 207. maddesinin;

a. (a) bendiyle 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun'un 4. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

b. (c) bendiyle 6015 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

90. 208. maddesinin;

a. (b) bendiyle 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (j) bendinde yer alan "...*Müsteşarı...*" ibaresinin "...*ilgili bakan yardımcısı...*" şeklinde değiştirilmesinin,

b. (c) bendiyle 6087 sayılı Kanun'un 3. maddesinin değiştirilen (5) numaralı fıkrasında yer alan "...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*" ibaresinin,

c. (f) bendiyle 6087 sayılı Kanun'un 8. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*" ibaresinin,

ç. (r) bendiyle 6087 sayılı Kanun'a eklenen ek 2. maddenin,

91. 209. maddesinin;

a. (a) bendiyle 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan "...*yedi...*" ibaresinin "...*altı...*" şeklinde ve (d) bendinde yer alan "*Onyedi...*" ibaresinin "*Onbeş...*" şeklinde değiştirilmelerinin,

b. (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,..." şeklinde değiştirilmesinin, değiştirilen (ç) bendinin ve (f) bendinde yer alan "...milletvekili olmayan..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanı yardımcıları ve..." şeklinde değiştirilmesinin,

c. (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...onyedi..." ibaresinin "...onbeş..." şeklinde değiştirilmesinin, (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve (c) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan "...dekanı ya da..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...bakan yardımcısı,..." ibaresinin,

ç. (ç) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan "..., bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresi ile (3) numaralı fıkrasında yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresinin madde metninden çıkarılmalarının,

d. (d) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...Başbakan,..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

e. (e) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...onyedi..." ibaresinin "...onbeş..." şeklinde ve "...oniki..." ibaresinin "...on..." şeklinde değiştirilmesinin,

f. (f) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...yedişer..." ibaresinin "...altışar..." şeklinde değiştirilmesinin,

g. (g) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 35. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,..." şeklinde değiştirilmesinin ve aynı fıkranın değiştirilen (b) bendinin,

ii. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının,

ğ. (ğ) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 37. maddesinde yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerle..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile..." şeklinde değiştirilmesinin,

h. (h) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 38. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkralarında yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin..." şeklinde değiştirilmelerinin,

ı. (ı) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 39. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "...Başbakanlık..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı..." şeklinde değiştirilmesinin,

i. (i) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamenin..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin..." şeklinde değiştirilmesinin,

j. (j) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin..."

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

şeklinde ve (4) numaralı fıkrasında yer alan “...*kanun hükmünde kararnamenin...*” ibarelerinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...*” şeklinde değiştirilmelerinin,

k. (k) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 54. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...*milletvekili veya milletvekili olmayan...*” ibaresinin “...*milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya...*” şeklinde değiştirilmesinin,

l. (l) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 57. maddesinin (1) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (2) numaralı fıkrasının,

m. (m) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında yer alan “...*kanun hükmünde kararname...*” ibarelerinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*” şeklinde değiştirilmelerinin,

n. (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un geçici 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 2. maddesinin,

o. (o) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 11. maddesinin (4) numaralı (anılan maddeye 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanun’un 29. maddesiyle eklenen fıkralar nedeniyle teselsül ettirilen (8) numaralı) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

92. 210. maddesinin;

a. (b) bendiyle 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 21. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (c) bendiyle 6331 sayılı Kanun’un 37. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

93. 211. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun’un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (c) bendiyle 6550 sayılı Kanun’un 19. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

94. 212. maddesinin;

a. (a) bendiyle 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu’nun 4. maddesinin (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının,

b. (c) bendiyle 6735 sayılı Kanun’un 27. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

95. 213. maddesinin;

a. (g) bendiyle 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 11. maddesinin birinci fıkrasına eklenen “*Bakanlıklarda en üst yönetici Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.*” şeklindeki cümlelerin,

b. (ı) bendiyle 5018 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 14. maddesinin,

96. 221. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin,

97. Geçici 5., geçici 6. ve geçici 12. maddelerinin,

Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 1., 2., 5., 6., 7., 10., 11., 13., 35., 47., 51., 53., 63., 70., 87., 90., mülga 91., 104., 123., 127., 128., 130., 131., 133., 140., 149., 155., 158., 159., 166. ve geçici 21. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME KURALLARI

(703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) metninin tamamı için bkz. 9/7/2018 tarihli ve 30473 sayılı Resmî Gazete - 3. Mükerrer)

KHK'nın iptali talep edilen;

1. 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesi şöyledir:

“Ders ücreti

MADDE 8- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/6 md.)

(1) Diploması Akademisi Başkanlığında ücret karşılığı ders vermek üzere görevlendirilen Bakanlık personeli ve diğer kişilere, haftada yirmi, bir takvim yılında üç yüz altmış saati aşmamak ve 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen azami ek ders ücretlerini geçmemek üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığı tarafından belirlenen miktar, esas ve usuller çerçevesinde ders ücreti ödenir.”

2. 9. maddesinin;

a. (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralar şöyledir:

EÜAŞ'ın hak ve yükümlülükleri

MADDE 26 –

...

(7) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) EÜAŞ, mülga TETAŞ'ın taraf olduğu mevcut sözleşmeler kapsamında imzalanmış olan enerji alışı ve satış anlaşmalarını yürütür. Elektrik enerjisi mübadele, ithalat ve ihracat anlaşmaları ile mevcut imtiyaz ve uygulama sözleşmeleri kapsamında enerji alışı ve satış anlaşmaları imzalayabilir.

(8) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) EÜAŞ, bu Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında elektrik enerjisi ve kapasitesi alım ve satımına ilişkin ikili anlaşmalar yapar ve yürütür, organize toptan elektrik piyasalarında faaliyette bulunabilir.

(9) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) EÜAŞ, görevli tedarik şirketlerine tarifesi düzenlemeye tabi olan tüketiciler için toptan satış tarifesinden elektrik enerjisi satar.

(10) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) EÜAŞ'ın tarifesi düzenlemeye tabi olmayan tüketiciler için görevli tedarik şirketlerine elektrik enerjisi satışına ilişkin fiyat, hüküm ve şartlar taraflar arasında serbestçe belirlenir.

(11) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) *Kurul tarafından son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarikçiler, son kaynak tedarikçisi kapsamındaki müşteriler için temin ettiği elektrik enerjisinin Kurul tarafından her yıl belirlenecek oranı kadarını, EÜAŞ'tan temin etmekle yükümlüdür.*

(12) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) *Dağıtım şirketleri, genel aydınlatma ile teknik ve teknik olmayan kayıplarından dolayı enerji ihtiyaçlarını EÜAŞ'tan temin ederler.*

(13) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) *EÜAŞ; dokuzuncu, onbirinci ve onikinci fıkralarda belirtilen elektrik enerjisi miktarını mevcut sözleşmeler kapsamında karşılayamaması durumunda yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden temin eder. Söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dâhil diğer usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.*

(14) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/9 md.) *Bakanlık ve Kurum, EÜAŞ'ın alım yükümlülüklerini tam olarak karşılayabilmesi ve bu yükümlülüklerden kaynaklanan herhangi bir mali yükün ortaya çıkmamasını teminen, enerji piyasasında faaliyet gösteren diğer kamu iktisadi teşebbüslerinin mali yapılarını olumsuz etkilemeyecek şekilde, ilgili bakanlık ve kamu kurumlarının görüşlerini almak suretiyle her türlü önlemi almaya yetkili ve yükümlüdür.*

b. (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 31. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin (anılan maddeye 7451 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkra nedeniyle) (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, bu Kanun kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirme, yetkilendirme veya bu tüzel kişilerden hizmet satın alma ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımlar ve diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

3. 11. maddesinin (c) bendiyle 351 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesi şöyledir:

“Koordinasyon ofisleri

Madde 11- (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Gençlik ve Spor Bakanlığının yurtdışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabilir. Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esasları; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşları personelinin görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.”

4. 12. maddesinin;

a. (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesi şöyledir:

“Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi

Madde 34 –(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(1) Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde kurulan Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulur.”

b. (v) bendiyle 3289 sayılı Kanun’un birinci fıkrasında ibare değişikliği yapılan ek 11. maddesinin (anılan maddeye 7405 sayılı Kanun’un 50. maddesiyle eklenen ikinci fıkra nedeniyle) birinci fıkrası şöyledir:

“Gençlik ve Spor Bakanlığı veya il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkı; spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren **gençlik ve spor kulüplerine**, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına protokol ile bedelsiz devredilebilir.”

c. (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun’un ek 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 13. ve ek 14. maddeleri şöyledir:

“**Ek Madde 13-** (Ek: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(1) Gençlik ve Spor Bakanlığı denetçileri, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 138 inci maddesindeki yetkiyi haizdir.

Özel gelir ve hesap

Ek Madde 14- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(1) Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen hizmetler kapsamında;

a) Bakanlığa veya gençlik ve spor il müdürlüklerine ait veya tahsis edilmiş sayılan her türlü taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, anılan taşınmazlar bünyesinde yer alan salon, büfe, kantin, yemekhane, otopark ve benzeri ticari ünitelerin kiraya verilmesi, işletilmesi veya işlettilmesinden doğan gelirler ile müsabaka, sponsorluk ve reklam gelirleri,

b) 351 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

c) Kredi geri ödemeleri, masraf payı ve faizleri,

c) 5102 sayılı Kanun gereğince diğer kurum ve kuruluşlar tarafından aktarılan burs ödemeleri,

d) 3289 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

e) 7258 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

f) 5602 sayılı Kanunun 7 nci maddesinden elde edilen gelirler,

İlgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak kaydedilir. İlgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak tahmin edilen gençlik, spor ve yurt hizmetleri gelirleri karşılığı tutar, Bakanlık bütçesinde özel ödenek olarak öngörülür. Ödenek tutarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye Bakan yetkilidir. Bakanlık bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımlar ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve özel ödenek kaydedilir.

(2) *Bu madde ile kaydedilen ödenekler Bakanlığın merkez muhasebe birimi adına açılacak özel hesapta izlenir. Bakanlık özel hesabı gelirlerinin elde edilmesi, tahsili, takibi, bu hesaba Bakanlık bütçesinden aktarılan tutarlar dâhil harcamaların giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi ve özel hesabın işleyişine ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.*

(3) *Bu kapsamda kaydedilen ödenekler; Bakanlığın gençlik, spor ve yurt hizmetlerinde kullanılacak taşınmazların yapım, kiralama, trampa, satın alma, devir, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, danışmanlık, mal ve hizmet alımı, personel, bakım ve onarım, tefriş, ısınma, su, aydınlatma gibi işletme giderleri ile öğrenim kredisi, burs, barınma, beslenme ve destekleme ödemelerinin karşılanmasında kullanılır. Bu madde kapsamındaki ödenekler ile özel hesaptan yapılacak kullanımlar yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmez.*

(4) *Özel hesaba ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinde, malî raporlamaya ilişkin hükümler hariç olmak üzere, genel yönetim muhasebe iş ve işlemlerine ilişkin olarak yürürlükteki mevzuat hükümleri uygulanır. Çerçeve hesap planına aykırı olmamak üzere, yeni hesaplar ihdas etmeye ve kullanılacak hesapların yardımcı hesaplarını belirlemeye Bakanlık yetkilidir. Kamu idarelerinin tabi olduğu mevzuatta belirlenmiş Yevmiye Defteri, Büyük Defter ve Yardımcı Hesap Defteri, tutulması zorunlu defterlerdir.”*

ç. (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun’a eklenen geçici 16. madde şöyledir:

“Geçici Madde 16- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(1) *Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürü kadrosunda görev yapanlar Gençlik ve Spor İlçe Müdürü kadrolarına halen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.*

(2) *Spor Genel Müdürlüğü ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünde Müşavir ve Spor Kontrolörü kadrolarında görev yapanlar Araştırmacı kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Ancak, ilgililerin önceki kadroları ile atandıkları yeni kadro arasında mali haklar bakımından bir fark bulunması durumunda bu fark, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 91 inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde aradaki fark kapanıncaya kadar ödenir. Araştırmacı kadro veya pozisyonları atama işleminin yapıldığı tarihte hiçbir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve herhangi bir sebeple boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.”*

5. 14. maddesiyle 2531 sayılı Kanun’un fıkra eklenen 2. maddesi şöyledir:

“Madde 2 – Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde buldukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar.

Özel kanunlardaki yasaklayıcı hükümler saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2018-KHK/703/14 md.) *Vergi incelemesine yetkili olanlar, görevlerinden ayrıldıktan sonra üç yıl süreyle, görevden ayrılış tarihi itibarıyla son üç yıl içinde nezdinde inceleme yaptıkları mükellefler veya bu mükelleflerin veya ortaklarının idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu kurumlarda herhangi bir görev veya iş alamazlar, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı*

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında sözleşme düzenleyemezler.”

6. 16. maddesinin;

a. (b) bendiyle 4059 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 7. maddesi şöyledir:

“Sözleşme ile Araştırma, Etüt ve Proje Yaptırma

Madde 7 – (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/16 md.)

(1) Hazine ve Maliye Bakanlığı, görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duydukları konularda araştırma, etüt ve proje ile uluslararası ikili ve çok taraflı temas ve toplantılar düzenleme ve bunlarla ilgili her türlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık usulü ile yaptırabilirler ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın alabilirler. Bu hususta 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu madde ile ilgili diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.”

b. (ç) bendiyle 4059 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırılan geçici 12. ve geçici 14. maddeleri şöyledir:

“Geçici Madde 12- (Ek : 20/6/2001 - 4684/12 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinde, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezinde çalışmakta olan personel arasından, sözleşmeli personel statüsüne geçmek istemeyen personelden, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bağlı olanların bu bağlılığı devam eder ve bunlar hakkında bu Kanunun ek 2 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bunların mali ve sosyal haklarının belirlenmesine ilişkin mevcut hükümlerin uygulanmasına devam olunur. Bu personelden emeklilik veya diğer şekilde boşalmış olan pozisyonlar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır ve yerlerine aynı statüde yeni personel alınamaz

Geçici Madde 14-(Ek: 11/10/2011 - KHK - 662/68 md.)

Bu maddenin yayımı tarihinde Hazine Müsteşarlığı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü ile Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünde Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında bulunanların görevleri bu maddenin yayımı tarihinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bunlar ekli (I) sayılı liste ile ihdas edilen Müsteşarlık Müşavirliği kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılırlar. Bu madde uyarınca ihdas edilen Müsteşarlık Müşavirliği kadroları, herhangi bir sebeple boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Birinci fıkra uyarınca atanmış sayılan personelin yeni kadrolara atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları kadrolara ilişkin olarak sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi

tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana tazminat ödenmesine son verilir.”

7. 18. maddesinin (b) bendiyle 3152 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 28/A maddesi şöyledir:

“İl yatırım ve hizmetleri

Madde 28/A – (Ek: 12/11/2012-6360/34 md.; Değişik: 2/7/2018-KHK-703/18 md.)(1) Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, illerde her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı aracılığıyla yapabilirler. Bu işler karşılığı yapılacak kaynak transferlerinin hangi aşamada ne surette avans veya tahakkuk suretiyle yapılacağı, ihaleye çıkılmasında kaynağın sağlanması yöntemi, avans karşılığı ödeneğin saklı tutulması, ödenek devri, aranacak belgeler ile bu kapsamdaki diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Bu madde kapsamında Başkanlık aracılığıyla yapılacak işlere ilişkin ödenekler, kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinde ayrı tertiplerde izlenir, bu ödeneklerden diğer tertiplere aktarma yapılamaz ve başka amaçlarla kullanılamaz. Söz konusu tertiplerde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımlar ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydedilir.

(2) İldeki kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz etkilediğinin vali veya ilgili bakanlıkça tespit edilmesi durumunda, vali uygun süre vererek hizmet ve yatırımın gerçekleştirilmesini ister. Hizmet ve yatırımın verilen sürede gerçekleşmemesi hâlinde, vali söz konusu yatırım ve hizmetin ildeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilmesini isteyebileceği gibi yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı aracılığıyla da yerine getirebilir. Yapılan veya yapılacak harcamalar karşılığı tutarlar ilgili kurumun pay ve ödeneklerinden tahsis yapan kurum tarafından kesilerek ilgili başkanlığa veya hizmeti yerine getiren diğer kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir. Bu fıkra kapsamında ilgili genel bütçeli idarelere aktarılan tutarları, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve yıl içerisinde harcanmayan kısımlarını ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkilidir. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan tutarların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi bu kurumların tabi olduğu mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.”

8. 19. maddesinin (b) bendiyle 5253 sayılı Kanun’a eklenen ek 1. maddesi şöyledir:

“Ek Madde 1- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/19 md.)

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler birimi oluşturulmaz.”

9. 20. maddesiyle 5326 sayılı Kanun’un 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesi şöyledir:

“Asılsız ihbar

Madde 42/A- (2/7/2018-KHK-703/20 md.)

112 Acil Çağrı Merkezini asılsız ihbarda bulunmak suretiyle meşgul ettikleri tespit edilen kişilere bu Kanuna göre il valileri tarafından ikiyüzlü Türk Lirası idari para cezası verilir. Tekerrür halinde bu ceza iki katı olarak uygulanır.”

10. 22. maddesinin;

a. (b) bendiyle 652 sayılı KHK'nın başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesi şöyledir:

“Özel barınma hizmeti veren kurumlara ilişkin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı

MADDE 13– (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/22 md.)

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen izin veya ruhsatlara ilişkin hükümler, öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar hakkında uygulanmaz. Öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlara iş yeri açma ve çalışma ruhsatı Milli Eğitim Bakanlığınca verilir. Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

b. (ç) bendiyle 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin “Yurtdışı teşkilatı” iken değiştirilen başlığı şöyledir:

“Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı”

11. 23. maddesinin (e) bendiyle 1325 sayılı Kanun'a eklenen ek 14. ve ek 15. maddeler şöyledir:

“Tedarik işlemleri

Ek Madde 14 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/23 md.)

(1) Milli Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından mayın faaliyetlerine ilişkin yapılacak mal ve hizmet alımları, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılır ve bu alımlarda eşit koşullarda yerli firmalara öncelik verilir.

Muafiyet

Ek Madde 15 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/23 md.)

(1) Milli Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen insani amaçlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliği faaliyetleri kapsamında kullanılmak üzere yurt dışından getirilecek her türlü araç, makine, teçhizat ve mayın aramak üzere eğitilmiş hayvanlar gümrük vergilerinden muaftır.”

12. 30. maddesinin (b) bendiyle 637 sayılı KHK'nın değiştirilen 26. maddesi şöyledir:

“Döner sermaye işletmesi

MADDE 26 – (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/30 md.)

(1) Ticaret Bakanlığının döner sermaye işletmesinin gelirleri; Bakanlığın teşkilatına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde sayılan gelir getirici faaliyetlerden elde edilen gelirler ile İhracatçı Birliklerinin aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %10'u, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %1'i olmak üzere, Bakan tarafından onaylanarak kesinleşen katkı paylarından oluşur. İlgili kurumlarca bir önceki ayın gerçekleşen

gelirlerine ait katkı payları müteakip ayın onbeşine kadar döner sermaye hesabına aktarılır. Bu maddede belirtilen şekilde hesaba aktarılmayan katkı payları amme alacağı sayılır ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.”

13. 41. maddesinin (b) bendiyle 3046 sayılı Kanun’un başlığı ile birlikte değiştirilen 19/A maddesi şöyledir:

“Bağlılık, ilgililik ve ilişkililik değişikliği

Madde 19/A- (Ek : 3/6/2011 – KHK-643/2 md.; Değişik: 2/7/2018-KHK-703/41 md.)

Bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir.”

14. 43. maddesiyle 2547 sayılı Kanun’un fıkra eklenen 34. maddesi şöyledir:

“Yabancı uyruklu öğretim elemanları:

Madde 34 - Yükseköğretim kurumlarında,sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanları, ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanırlar. Bunlar, öğretim görevleri bakımından, bu kanunda aylıklı öğretim elemanları için konulmuş olan hükümlere tabidirler.

(Değişik: 17/8/1983 - 2880/17 md.) Yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu şekilde atanmaları veya görevlendirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Cumhurbaşkanı kararını gerektiren hükümlerine tabi olmadan, Yükseköğretim Kurulunca verilecek ön izni müteakip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınacak çalışma izni neticesinde ilgili üniversitesi ile sözleşmesi yapılır.

(Ek fıkra: 2/7/2018-KHK-703/43 md.) Bu madde ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 16 ncı maddesine göre yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısı dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2’sini geçemez. Bu kapsamdaki yabancı uyruklu öğretim elemanının yükseköğretim kurumları itibariyle dağılımı, isim, ücret ve sözleşme örneğinin vizesi, sözleşme süresinin uzatılması ve sona erdirilmesi, Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılır.”

15. 46. maddesinin (b) bendiyle 2879 sayılı Kanun’un fıkralar eklenen 4. maddesi şöyledir:

“Personele ilişkin hükümler

Madde 4 – Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatı memurları hakkında, istisnai memurluklarla ilgili hükümler uygulanır.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatı kadrolarında; esas ve usulleri Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen sözleşmeli personel ile Cumhurbaşkanının tasvibi üzerine kamu kurum ve kuruluşlarında görevli sivil ve asker personel ve adli, idari, askeri yargı mensupları da Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanının talebi ile süreli veya geçici olarak görevlendirilebilirler.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanının yukarıda belirlenen personeli üç yılı aşmamak üzere süreli olarak ismen görevlendirme istekleri, atamalarındaki kayıt ve usullere bakılmaksızın yetkili merci, kurum ve kuruluşlarca yerine getirilir. Süresi bitenlerin görevlendirilmeleri yenilenebilir. Bu şekilde görevlendirilen personel kurumlarından izinli sayılır. Bu personelin aylık, ek gösterge, tazminatlar ve diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmeye devam olunur.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatında süreli veya geçici olarak görevlendirilecek yüksek yargı organları mensupları ile hakim ve savcılarının muvafakatlari alınır ve yüksek yargı organları mensupları hakkında görevlendirme talebi, ilgili yüksek mahkemelerin başkanlarınca yerine getirilir.

(Mülga beşinci fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 2/7/2018-KHK-703/46 md.)

(Mülga yedinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/46 md.)

(Mülga sekizinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/46 md.)

(Ek fıkra: 2/7/2018-KHK-703/46 md.) Cumhurbaşkanınca atananlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 uncu maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz, bunlardan emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların aylıkları kesilmez, yazılı talepte bulunanların ise aylıkları kesilir ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilendirilirler.

(Ek fıkra: 2/7/2018-KHK-703/46 md.) Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özelliği ve güvenlik şartına uygun şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Cumhurbaşkanlığı Makamı ve İdari İşler Başkanlığı hakkında uygulanmaz. Söz konusu kanunlarda düzenlenen hususlar ile mali iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığınca belirlenir.”

16. 71. maddesinin (e) bendiyle 6458 sayılı Kanun'un 121. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 121/A maddesi şöyledir:

“Geçici barınma merkezleri ödeneği

MADDE 121/A -(Ek: 2/7/2018 – KHK-703/71 md.)

(1) Bu Kanun kapsamındaki geçici barınma merkezlerinin işletilmesi ve yönetilmesi amacıyla, Genel Müdürlük bütçesinde geçici barınma merkezleri ödeneği tefrik edilir. Genel Müdürlük bütçesinde gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılarak kullanılacak bu kaynaktan, Genel Müdürlükçe uygun görülen hallerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler de, yukarıda belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere Genel Müdürlük hesabına aktarma yapılabilir. Bu şekilde aktarılan tutarlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izlenir. Geçici barınma merkezlerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla sınırlı olmak üzere bu hesaptan yapılacak harcamalar 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir; aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi, denetlenmesi ve alımlara ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Genel Müdürlükçe müştereken belirlenir.

(2) Genel Müdürlük bu madde kapsamında belirlenen görevlerini yerine getirirken hizmet satın alabilir.”

17. 77. maddesinin (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun’un değişiklik yapılan ve fıkra eklenen 14. maddesi şöyledir:

“Bütçe

Madde 14 – (Değişik: 20/6/2001-4684/11 md.)

Başkanlık bütçesi aşağıdaki gelirlere oluşur:

a) (Mülga:2/7/2018-KHK-703/77 md.)

b) (Mülga:2/7/2018-KHK-703/77 md.)

c) (Mülga:2/7/2018-KHK-703/77 md.)

d) Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun yıllık safi gelirinin yüzde 2’si nispetinde ödeyeceği aidat

e) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin yıllık safi gelirinin yüzde 2’si nispetinde ödeyeceği aidat

f) (Değişik :2/7/2018-KHK-703/77 md.) **Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen gelirler,**

g) (Mülga: 18/6/2017-7033/36 md.)

h) (Mülga:2/7/2018-KHK-703/77 md.)

i) (Mülga:2/7/2018-KHK-703/77 md.)

Başkanlık bütçesine kaynak teşkil eden ilgili kuruluşların aidatları bir önceki yıla ait kâr miktarlarına göre, her yıl mayıs ve ekim aylarında olmak üzere iki taksit halinde, ilgili kuruluşlarca Başkanlığın kamu bankalarının birisinde açtığı hesabına yatırılır. Ödenen aidatlar, bu kurum ve kuruluşlarca matrah hesabına gider olarak kaydedilir. (Ek üç cümle: 18/6/2017-7033/36 md.) Ödenen aidat tutarlarının tespitine ilişkin Başkanlıkça belirlenen kanıtlayıcı belgeler, ilgili kurum ve kuruluşlarca Başkanlığa gönderilir. Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz. Söz konusu kanıtlayıcı belgeleri zamanında göndermeyenler hakkında Başkanlıkça belirlenen usuller çerçevesinde on bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

Başkanlık bütçesinin gelirleriyle ilgili alacaklar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

(Mülga dördüncü fıkra: 2/7/2018-KHK-703/77 md.)

(Ek fıkra: 2/7/2018-KHK-703/77 md.) **Birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen oranlar Cumhurbaşkanınca iki katına kadar artırılabilir.”**

18. 85. maddesinin (f) bendiyle 4046 sayılı Kanun’un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 29- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/85 md.)

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Özelleştirme Yüksek Kurulunca görülmekte olan işler Cumhurbaşkanlığı veya yetkilendireceği makam tarafından sonuçlandırılır.”

19. 88. maddesinin (b) bendiyle 5502 sayılı Kanun’un 35. maddesinin ibare değişikliği yapılan altıncı fıkrası şöyledir:

“(Değişik altıncı fıkra: 4/4/2015-6645/43 md.) Kurum, bu Kanun ve diğer mevzuatla erilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşamaz. Ancak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ilgili mevzuatında belirtilen görevleri yapabilmeleri için ihtiyaç duydukları sağlık verisi dışındaki kişisel veriler ile ticari sır niteliğindeki veriler paylaşılabilir. (Ek cümle:17/7/2019-7186/18 md.) Kurum, kişisel sağlık verilerini kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, verilen sağlık hizmetlerinin uygunluğunun ve yerindeliğinin takibi ve finansmanının planlanması amacıyla talebi hâlinde Sağlık Bakanlığı ile paylaşır. Kurum, bunların dışındaki gayri maddi hakları ile kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek veya tüzel kişiyle ilişkilendirilemeyecek şekilde anonim hâle getirdiği verileri araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlar için kamu idareleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, bilimsel araştırma yapan kamu personeli, bilimsel dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya üniversiteler ile ücretsiz olarak paylaşılabilir. Anonim hâle getirilen verinin tüzel kişilere ait olması hâlinde bu fıkroda sayılanlar dışındaki gerçek veya tüzel kişilere tüzel kişinin noter onaylı muvafakati alınmak kaydıyla ücretli olarak verilebilir. Veri paylaşılan kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişiler, paylaşılan verinin gizliliğinden ve güvenliğinden sorumludur. Bu fıkranın aksine davrananlar hakkında, veri paylaşımı yapılanlar da dâhil olmak üzere 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.”

20. 95. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesi şöyledir:

“Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürü mali hakları

Madde 13 – (Değişik:2/7/2018-KHK-703/95 md.)

Genel Müdüre en yüksek devlet memurunun almakta olduğu aylık ve sözleşme ücreti (ikramiye dâhil) ödenir. Aylık ödemelerinde ek gösterge, kıdem ve taban aylıkları ile sosyal yardım, zam ve tazminatlar esas alınır.”

b. (1) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesi şöyledir:

“Şirket kurma, satın alma ve ortaklık

Madde 37 – (Değişik:2/7/2018-KHK-703/95 md.)

Yönetim Kurulu, Kurumun amaçlarına uygun olmak şartıyla, özel hukuk hükümlerine tabi şirket kurabileceği gibi yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle ortaklıklar kurabilir. Mevcut ortaklıklara veya şirketlere iştirak edebileceği gibi, yurt içinde veya yurt dışında yerli veya yabancı ortaklıkları veya şirketleri tamamen satın alabilir veya devralabilir.

Kurum tarafından kurulan veya satın alınan ya da iştirak edilen şirketlerin Kurum payına bakılmaksızın, her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işlerine ilişkin ihale

işlemleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Kurumun, kendisine ait şirketlerden veya ortak olduğu şirketlerden yapacağı her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işlerine ilişkin ihale işlemleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir. Buna ilişkin usul ve esaslar Genel Müdür teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir.

Kurum personeli Genel Müdür onayı ile Türkiye Radyo - Televizyon Kurumuna ait şirketler ile ortak olduğu şirketlerde Yönetim Kurulu başkanı ve/veya üyesi olarak görevlendirilebilir. Diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olunmaksızın, bu kişilere ödenecek ücret görevlendirildikleri şirketin Yönetim Kurulunca belirlenir. Söz konusu personelin kadroları ve pozisyonları ile ilişkileri devam eder ve bu kadroya ilişkin haklarını almaya devam eder.”

c. (i) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un değiştirilen 47. maddesi şöyledir:

“Madde 47 – (Değişik:2/7/2018-KHK-703/95 md.)

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu iş ve işlemler yönetmelik ile düzenlenir.”

ç. (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un 50. maddesinin birinci fıkrasının;

i. İbare değişikliği yapılan (f) ve (h) bentleri şöyledir:

*“f) 657 sayılı Kanununun değişik 43 üncü maddesinin (B) fıkrası hükümleri Kurum personeli hakkında da uygulanır. Ancak, anılan fıkranın (j) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, Genel İdare Hizmetleri sınıfına dahil kadrolara uygulanacak ek göstergeler, bu memuriyetlerin niteliği ve yönetim sorumluluğu gözönünde bulundurularak ve diğer kamu kuruluşlarındaki emsallerini geçmemek şartı ile, Kurumun Yönetim Kurulunun teklifi üzerine **Cumhurbaşkanınca** tespit olunur.*

h) Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılabilir. Bunlara (g) bendi hükümleri uygulanmaz.”

ii. (g) bendinin değiştirilen birinci paragrafı şöyledir:

*“g) (Değişik birinci paragraf:2/7/2018-KHK-703/95 md.) Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu personele ilişkin sınav, işe alınma, atanma ve görevde yükselme gibi hususlar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir. Bu personelin unvanları, sayısı, kadro iptal ve ihdasları, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, makam ve görev tazminatı, özel hizmet tazminatı, fazla çalışma ücreti gibi personele sağlanacak her türlü mali ve sosyal haklara ilişkin usul ve esaslar, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine **Cumhurbaşkanınca** belirlenir.”*

iii. Değiştirilen (ı) bendi şöyledir:

“ı) (Ek:11/6/2008-5767/8 md.; Değişik:2/7/2018-KHK-703/95 md.) Özel hukuk hükümlerine tabi personel kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen, istihdama, sözleşmeye, sözleşmenin feshine, feshi halinde ödenecek tazminat ile ücretlerine, her türlü mali ve sosyal

haklarına ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen yerli veya yabancı uyruklu personeldir. Özel hukuk hükümlerine tabi personel yönetici kadrolarında görevlendirilebilir.”

iv. Eklenen (k) bendi şöyledir:

“k) (Ek:2/7/2018-KHK-703/95 md.) Genel Müdürlük personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yapılır ve bunlar hakkında soruşturma izni Genel Müdür tarafından verilir.”

v. Yürürlükten kaldırılan (i) bendi şöyledir:

“i) (Ek: 11/6/2008 - 5767/8 md.) Geçici personel, sosyal güvenlik bakımından 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabi olan, bir yıldan az süreli istihdam edilen ve işçi sayılmayan kimselerdir. Bu statüdeki personelin istihdam ve ücretlerine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca tespit edilir.”

d. (k) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan 51. maddesi şöyledir:

“İkramiye:

Madde 51 – (Değişik:13/4/1988 - KHK - 322/2. md.)

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunda görevli kadrolu veya özel hukuk hükümlerine tabi personele, yılda dört aylık ücret tutarını aşmamak üzere Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı ile ikramiye verilebilir.”

e. (l) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un başlığı değiştirilen ve fıkra eklenen 60. maddesi şöyledir:

“Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi

Madde 60 – Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun kuracağı her türlü tesisler için gerekli taşınmaz malların kamulaştırılmasında, "Kamu yararı" kararı Yönetim Kurulunca alınır. Bu kamulaştırmalarda, Devlet ihtiyaçları için yapılan kamulaştırmalarla ilgili diğer hükümler uygulanır.

(Ek ikinci fıkra:2/7/2018-KHK-703/95 md.) Kamu idarelerine ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler, görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere TRT’ye bedelsiz tahsis edilebilir.”

f. (m) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un geçici 13. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 14. ve geçici 15. maddeleri şöyledir:

“Geçici Madde 14 – (Ek:2/7/2018-KHK-703/95 md.)

Kurum personelinden 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ve de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla;

a) Yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla beş yıl kalanlar için %30,

b) Yaş haddinden emekliliğine beş yıldan daha fazla kalanlar için %50, fazlasıyla ödenir.

Bu madde uyarınca yapılan emeklilik başvurularında emeklilik tarihi olarak daha sonraki bir tarih gösterilemez, başvurular herhangi bir kayda bağlanamaz ve geri alınamaz. Bu kapsamda emekli olan personel, emekli olduğu tarihten itibaren beş yıl içinde Kurumda yeniden istihdam edilemez.

Geçici Madde 15 - (Ek:2/7/2018-KHK-703/95 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdikten sonra bir yıl içinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen istihdam fazlası personel Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Devlet Personel Başkanlığı, Kurum tarafından yapılan bu bildirimden sonra, 45 günlük süre içinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç fazlası olarak bildirilen personelin atama tekliflerini yapar. Atama teklifi yapılan Kurum ve kuruluşça ilgili personelin atamaları 15 gün içinde sonuçlandırılır.

Kurumda nakle tabi ihtiyaç fazlası personel, hangi ilde görev yapıyor ise aynı ile ataması gerçekleştirilir. Bu ilde söz konusu personelin atanacağı kadro bulunmaması halinde talep ettikleri 3 ili sırayla belirleyerek, tercih formlarını Türkiye Radyo Televizyonu Kurumu Genel Müdürlüğü'ne verir. Kurum aracılığıyla Devlet Personel Başkanlığına gönderilen bu tercihler, söz konusu atama teklifinde dikkate alınır. Bu nitelikte tercih bildirmeyen personelin işlemleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Kurumun nakle tabi personeli, Devlet Personel Başkanlığınca 657 sayılı Kanuna tabi bir göreve atanmaları halinde, kurumda almış oldukları aylık, ek gösterge varsa ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarının hepsini almaya devam ederler.

Kurum personelinin Devlet Personel Başkanlığınca yapılacak nakillerinde burada hüküm bulunmayan hallerde 4046 sayılı Kanun ile 217 Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır."

21. 109. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 1. maddesi şöyledir:

"Amaç ve kapsam

*Madde 1 – Bu Kanunun amacı, ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında, toplumsal uzlaşma ve işbirliğini sağlayacak, sürekli ve kalıcı bir ortam **oluşturarak**, istişari mahiyette ortak görüş belirlemek için oluşturulan Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kuruluşunu, çalışma esas ve yöntemlerini düzenlemektir."*

b. (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesi şöyledir:

"Başkan ve üyeleri

Madde 2 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/109 md.)

Ekonomik ve Sosyal Konseyin Başkanı Cumhurbaşkanıdır. Cumhurbaşkanının toplantılara katılmaması halinde görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya Bakan toplantılara başkanlık eder. Konseyin üyeleri Cumhurbaşkanınca belirlenir."

c. (ç) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 4. maddesi şöyledir:

“Konseyin çalışma usul ve esasları

Madde 4 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/109 md.)

Konseyin çalışma usul ve esasları Cumhurbaşkanınca belirlenir.”

ç. (d) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırılan 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 5 ila 11. maddeleri ve geçici 1. maddesi şöyledir:

“f) Ekonomik ve sosyal konularda yayınlar ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak.”

“Konsey Başkan Yardımcıları

MADDE 5- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından bir, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ile Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından bir, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından bir kişi olmak üzere üç Başkan yardımcısı belirlenir.

Başkan yardımcıları bir yıl süreyle ve dönüşümlü olarak görev yaparlar.

Başkanlık Divanı

MADDE 6- Başkanlık Divanı; Konsey Başkanı, üç Konsey Başkan Yardımcısı ve Konsey Sekreteryasından sorumlu Müsteşardan oluşur.”

Toplantılar

MADDE 7- Konsey, üç ayda bir Başkanın daveti ile olağan, Başkanın daveti veya Başbakanca belirlenecek olanlar dışında kalan temsilcilerin üçte birinin yazılı istemleri üzerine olağanüstü toplanabilir. Toplantı yeter sayısı, Başbakanca belirlenecek olanlar dışında kalan temsilcilerin salt çoğunluğudur.

Konsey toplantılarının gündemine ilişkin hazırlıklar, Konseyi oluşturan kuruluşlardan birer temsilcinin katılımı ile sekreteryaya tarafından yapılır ve toplantı gündemi Başkanlık Divanı tarafından belirlenir, sekreteryaya tarafından temsilcilerine duyurulur.

Toplantılara ilişkin diğer esas ve yöntemler yönetmelikle düzenlenir.

Çalışma Kurulları

MADDE 8- Konsey, ihtiyaç duyulan konularda görüş bildirmek üzere geçici ve daimî nitelikli çalışma kurulları oluşturabilir.

Çalışma kurulları, gerektiğinde geçici nitelikli çalışma grupları oluşturabilirler.

Çalışma kurulları ile çalışma grupları, çalışmalarına ve toplantılarına, bilgi ve veri sağlamak ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla, Başbakanlık, ilgili Bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerini davet edebilir. Kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, toplantılara katılmak ve Devlet sırrı dışındaki tüm bilgi ve verileri sağlamakla yükümlüdür.

Çalışma kurulları, gündemi ile ilgili konularda meslek örgütlerini, diğer sivil toplum örgütlerini ve konuyla ilgili uzmanları toplantıya çağırabilir.

Çalışma kurulları ile çalışma gruplarının kuruluş, çalışma esas ve yöntemleri yönetmelikle düzenlenir.

Sekretarya Hizmetleri

MADDE 9- Konseyin sekretarya hizmetleri, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı tarafından yerine getirilir.

Sekretarya, Konseyin tüm büro hizmetlerini yürütmekle görevlidir.

Konsey toplantıları ile çalışma kurulları ve çalışma grupları toplantıları Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı tarafından düzenlenir. Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarı bu hizmetlerin yürütülmesinden sorumludur.

Malî Hükümler

MADDE 10- Konseyin giderleri için her yıl Devlet Planlama Teşkilâtı bütçesine yeterli ödenek konulur.

Yönetmelikler

MADDE 11- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Konseye katılanların görüşleri alınarak, Başbakanlık tarafından çıkarılır.”

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmelikler Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde çıkarılır.”

22. 110. maddesinin;

a. (c) bendiyle 6328 sayılı Kanun’un fıkra değişikliği yapılan 27. maddesi şöyledir:

“Personele uygulanacak hükümler ile personelin mali ve sosyal hakları

MADDE 27 – (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Kurum personeli hakkında Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/110 md.) Genel Sekretere bakanlık genel müdürlerine uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır.

(3) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/110 md.) Kamu denetçiliği uzmanlarına aynı derecede bulunan adalet uzmanları, kamu denetçiliği uzman yardımcılarında adalet uzman yardımcılığı ve Kurumun diğer personeline ise Adalet Bakanlığında aynı unvanlı ve aynı dereceli kadrolarda çalışanlara uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır. Adalet Bakanlığında emsali personele ödenenlerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.”

b. (ç) bendiyle 6328 sayılı Kanun’un cümle değişikliği yapılan 33. maddesi şöyledir:

“Emeklilik

MADDE 33 – (1) Başdenetçi, denetçiler, Genel Sekreter, kamu denetçiliği uzman ve uzman yardımcılığı ile diğer personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık

Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. (Değişik ikinci ve üçüncü cümle: 2/7/2018 - KHK/703/110 md.) Başdenetçi ve denetçilerin sigorta primine esas kazanç tutarları, Başdenetçi için “en yüksek Devlet memuru”, denetçiler için “bakanlık genel müdürleri” esas alınarak belirlenir. Bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir ve emeklilik yönünden Başdenetçi “en yüksek Devlet memuru”, denetçiler “bakanlık genel müdürleri” için belirlenmiş olan ek gösterge, makam tazminatı ile temsil tazminatından aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.

(2) Sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden emekli aylığı almakta olanlardan Başdenetçi ve denetçi seçilenlerin, istekleri hâlinde emekli aylıkları kesilir ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yeniden sigortalı sayılır. Bu şekilde emekli aylıklarını kestirmek suretiyle yeniden sigorta primi ödeyenlerin görev sürelerinin bitiminde emekli aylıkları genel hükümlere göre yeniden belirlenir.

(3) Başdenetçi ve denetçiler hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası ile 5510 sayılı Kanunda yer alan yaş haddine ilişkin hükümler uygulanmaz.”

23. 118. maddesinin;

a. (c) bendiyle 3213 sayılı Kanun’un ek 15. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 16., ek 17. ve ek 18. maddeleri şöyledir:

“**Ek Madde 16-** (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)’nün bütün mal ve varlıkları Devlet malı hükmünde olup, haczedilemez. Bunlar aleyhine işlenen suçlar Devlet malları aleyhine işlenmiş sayılır.

MAPEG; ilgili mevzuat kapsamındaki görevleri dolayısıyla yapacağı işlemler yönünden, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücretinden muaftır. Ancak, yargı harçlarının MAPEG’in haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili mercii tarafından karar verilir.

MAPEG’e, ilgili mevzuat ile verilen görevlerin ifası için gerekli olup MAPEG tarafından satın alınan veya ithal edilen binek araçları hariç, motorlu vasıtalarla, motorlu, motorsuz makine, cihaz, araç-gereç ile bunların yedek parçaları ve lastikleri, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

MAPEG’in gelirleri, vergiden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılan kesintileri kapsamaz.

Ek Madde 17- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

MAPEG’in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların; vekâlet verdikleri avukata, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168 inci maddesine göre yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücretler ile belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar, kesinleşmiş mahkûmiyet kararı halinde geri alınmak kaydıyla, Maden ve Petrol İşleri Genel

Müdürünün teklifi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı onayı ile karşılanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller MAPEG tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 18- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

MAPEG görev alanına giren konulara ilişkin her türlü tebligatı, kayıtlı elektronik posta adresi (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebligat) yoluyla ilgisine tebliğ edebilir. Bu yollarla yapılan tebligatlar 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca tebliğ edilmiş sayılır.

4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu ile 30/05/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında ruhsat ve hak sahibi olanların, aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresi (KEP) kullanmaları zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükümlülüklerini yerine getirmediği her üç ay için 25.000 Türk Lirası idari para cezası uygulanır. Bu idari para cezası her yıl 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır.”

b. (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun’un geçici 30. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 31 ila geçici 37. maddeleri şöyledir:

“Geçici Madde 31- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğünün ve Mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün (mülga Genel Müdürlükler) çalışmalarının yürütülmesinde kullanılan taşınurlar, taşıtlar, araçlar, gereçler ve malzemeler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve diğer dokümanlar, mülga Genel Müdürlüklerin kadrosunda bulunan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlar ile sözleşmeli personel ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tâbi personel, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla MAPEG’e devredilmiş sayılır.

Birinci fıkraya göre devredilmiş sayılan personelden;

a) Memurlar, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) adına ihdas edilmiş sayılan aynı unvanlı kadrolara buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

b) 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personel, pozisyonlarıyla birlikte MAPEG’e devredilmiş sayılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğünden önce mülga Genel Müdürlükler adına yapılmış mevcut sözleşmeler ve protokoller MAPEG’e devredilmiş sayılır. Genel Müdürlükler tarafından yapılmış olan sözleşme ve protokoller ile ilgili dava ve icra takipleri dahil olmak üzere mülga Genel Müdürlüklerin leh ve aleyhine açılmış davalar ve icra takiplerinde MAPEG kendiliğinden taraf sıfatı kazanır.

Bu maddenin uygulanması sırasında teşkilat, personel, kadro, demirbaş devri ve benzeri hususlarda ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

Devir işlemleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile MAPEG tarafından belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde tamamlanır.

Mülga Genel Müdürlüklere mevzuatta yapılan atıflar MAPEG'e yapılmış sayılır.

Geçici Madde 32– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Kapatılan Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne ilişkin mevcut mevzuatın bu maddenin yayımlandığı tarihte yapılan MAPEG'in kuruluşuna ilişkin düzenlemelere aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına, ilgili mevzuat yürürlüğe girinceye kadar, devam olunur.

Geçici Madde 33– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğünün ve Mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün görev alanına ilişkin açılmış olan davalar ve icra takipleri ile 1/1/2019 tarihine kadar açılacak olan davalar ve icra takipleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı avukatlarınca yürütülmeye devam olunur. 1/1/2019 tarihinden itibaren dava dosyaları ve icra takipleri MAPEG'e devredilir. Bu süre, Bakan onayıyla 6 aya kadar uzatılabilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem ilgili idareler adına yapılmış sayılır.

Devir tarihine kadar tahsil edilen yahut icra takibine konulan vekâlet ücretleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hukuk müşavirliği ve avukatlarına 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca dağıtılır. Takibe konulmayan vekâlet ücretleri ise MAPEG tarafından takip ve tahsil edilir. Yargulama giderleri hakkında da aynı usulde işlem yapılır. Devam eden tüm davalarda husumet MAPEG'e yöneltilir.

Mülga Genel Müdürlüklerin görevlerine ilişkin olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak davalar MAPEG'e yöneltilir.

Geçici Madde 34– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüklerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcısı ve Uzmanı kadrolarında çalışanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde talep etmeleri halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında durumlarına uygun kadrolara atanırlar, aksi halde Maden ve Petrol İşleri Uzman Yardımcısı veya Maden ve Petrol Uzmanı kadrolarına atanmış sayılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararname ile MAPEG kadrosuna geçen personelden, en az dört yıllık eğitim veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, işletme, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile MAPEG'in görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mezun olmak şartıyla, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı teşkilatında geçen çalışma süreleri de dahil olmak üzere MAPEG'de en az üç yıllık çalışma süresini doldurmuş ya da dolduracak olan personel, yaş sınırına bakılmaksızın, MAPEG tarafından oluşturulacak sınav komisyonu tarafından belirlenecek usul ve esaslar kapsamında MAPEG'de ihdas edilen toplam uzman ve uzman yardımcı kadrosunun yüzde yirmisi için bu maddenin yayımından itibaren iki yıl içinde yapılacak sınavlarda başarılı olmaları ve hazırladıkları uzmanlık tezinin kabul edilmesi halinde Maden ve Petrol Uzmanı olmaya hak kazanırlar. Bu oran Cumhurbaşkanınca artırılabilir. Sınavda başarılı olamayanlara bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı, tezi kabul edilmeyenlere altı ay düzeltme süresi verilir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk

Müşavirliğinde avukat ve hukuk müşavirliği kadrosunda çalışmakta olan ve 1/1/2019 tarihine kadar MAPEG'in avukat ve hukuk müşaviri kadrosuna geçen personel hariç olmak üzere, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra MAPEG kadrosuna atanan personel hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 35– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

MAPEG'in 2018 yılı harcamaları 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıluncaya kadar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2018 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

Geçici Madde 36– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

MAPEG'in yapılandırılması tamamlanuncaya kadar, MAPEG tarafından yapılması gereken görevler ve hizmetler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ve mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüklerinin mevcut birimleri ve personeli ile yürütülür. Yeniden yapılanma sürecinde görevler ve hizmetler ile ilgili yaşanacak tereddütler hakkında karar vermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

Geçici Madde 37– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu ile 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında ruhsat ve hak sahibi olanların 3213 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesinde düzenlenen aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresini (KEP) 31/8/2018 tarihine kadar MAPEG'e sunması zorunludur. Bu tarihe kadar sunmayanlar hakkında ek 18 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası uygulanır.”

24. 120. maddesinin (c) bendiyle 6428 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddesi şöyledir:

“GEÇİCİ MADDE 2- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/120 md.)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte akdedilmiş sözleşmelerin konusunu teşkil eden işlerde, yatırım döneminde yeni ihtiyaçların ortaya çıkmış olması ve bu ihtiyacın sözleşmede öngörülen iş değişikliği sınırları dâhilinde giderilememesi halinde, bir defaya mahsus olmak üzere yapılacak iş değişikliğine Sağlık Bakanlığının talebi üzerine Cumhurbaşkanı ya da Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercice izin verilebilir. Sözleşme sınırları dışındaki ilave işin yaptırılması için ayrıca yüklenicinin muvafakati alınır.”

25. 127. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 926 sayılı Kanun'un cümle eklenen 30. maddesi şöyledir:

“Madde 30 – (Değişik: 6/5/1993 - 3909/1 md.)

Subayların normal bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir. (Ek cümle: 2/7/2018-KHK/703/127 md.) Bu süreler, Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılabilir veya kısaltılabilir.”

b. (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un alt bent eklenen 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Madde 50 – (Değişik: 7/7/1971 - 1424/18 md.)

(Değişik birinci fıkra : 28/6/2001 - 4699/7 md.) Kadrosuzluk, yetersizlik, (...) veya (d) bendindeki suçlardan hükümlülük nedeni ile aşağıda belirtilen esas ve şartlar dahilinde subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılır.

a) (Değişik: 9/8/1993 - KHK - 499/10md.)Kadrosuzluk nedeniyle ayırma:

...

b) (Değişik: 17/4/1975 - 1876/2 md.) Yetersizlik nedeniyle ayırma;

1. (Değişik: 11/2/2014-6519/31 md.) Teğmen rütbesi hariç olmak üzere son on yıl içinde, ikisi farklı birinci ve ikinci sicil üstlerinden olmak üzere üçüncü kez sicil tam notunun %60'ından daha düşük sicil notu alan subaylar,

2. Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilen esaslara göre kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılacak subaylar;

3. (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/127 md.) **Teğmen-Albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılması uygun görülen subaylar;**

Hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır."

26. 128. maddesinin (d) bendiyle 2803 sayılı Kanun'un 13. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü (anılan maddeye 11/6/2020 tarihli ve 7245 sayılı Kanun'la eklenen ikinci fıkra nedeniyle dördüncü) fıkra şöyledir:

"Madde 13 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-668/13 md.; Değiştirilerek kabul: 8/11/2016-6755/13 md.)

...

(Ek fıkra : 2/7/2018 - KHK/703/128 md.) Bu Kanuna tabi Teğmen-Albay rütbesinde bulunanlar hakkında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendi uygulanabilir. Bunlara hizmet sürelerine bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır."

27. 129. maddesinin (ç) bendiyle 2692 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkra şöyledir:

"Madde 7 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-668/26 md.; Değiştirilerek kabul: 8/11/2016-6755/26 md.)

...

(Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK/703/129 md.) Bu Kanuna tabi Teğmen-Albay rütbesinde bulunanlar hakkında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendi uygulanabilir. Bunlara hizmet sürelerine bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır."

28. 133. maddesinin;

a. (a) bendiyle 233 sayılı KHK'nın 3. maddesinin değiştirilen (3) numaralı fıkrası şöyledir:

"Teşebbüslerin kurulması:

Madde 3 – 1. Teşebbüsler Cumhurbaşkanınca kurulur.

2. Yeni bir teşebbüsün kurulmasında ve mevcut bir müessese veya bağlı ortaklığın teşebbüs haline getirilmesinde, ekonomik ihtiyaçlar gözetilir.

3. (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/133 md.) Teşebbüsler, anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan teşebbüslerde genel kurul bulunmaz.

4. Teşebbüsün merkezi, Koordinasyon Kurulunca tesbit edilir ve değiştirilebilir.”

b. (ğ) bendiyle 233 sayılı KHK'nın yürürlükten kaldırılan 25. maddesi şöyledir:

“Bağlı ortaklık denetçilerinin seçimi

MADDE 25-

1. Bağlı ortaklıkların denetim kurulu üç üyeden oluşur.

2. Özel kesimi oluşturan hisselerin toplam olarak %20'yi geçmesi halinde; özel kesimi temsil eden üyeler, kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile bu kesimi temsilen bir üye seçerler.

3. Denetim kurulunun geri kalan 2 üyesinden biri ilgili bakanlık, diğeri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan ve gerektiğinde üçüncü üye teşebbüs tarafından kendi mensupları arasından veya dışarıdan atanır.

4. Denetçilerde, yönetim kurulu üyesi için gerekli nitelik ve şartlar aranır. Ancak, denetçilerden birinde mesleki ihtisas şartı aranmayabilir.”

c. (ö) bendiyle 233 sayılı KHK'nın ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesi şöyledir:

“Ek Madde 2- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/133 md.)

Cumhurbaşkanınca anonim şirket şeklinde kurulan kamu sermayeli şirketler, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun kuruluş ve tescile ilişkin hükümlerinden muaf tutulur. Bu şekilde kurulanlar, esas sözleşmelerinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer. Bunlar hakkında 6102 sayılı Kanunun kuruluşu, aynı ve nakdi sermaye konulmasına ve genel kurula ilişkin hükümleri uygulanmaz. Ayrıca, savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarına ilişkin anonim şirket olarak kurulacak teşebbüsler 6102 sayılı Kanunun denetim ve şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerinden muaf tutulur. Bu madde kapsamında kurulan kamu sermayeli şirketlerde kamunun pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkiler Cumhurbaşkanı veya belirleyeceği bakanlık tarafından kullanılır ve bunlar, bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşebbüslere tanınan tüm hak, istisna ve muafiyetlerden yararlanır.”

29. 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin yürürlükten kaldırılan (B) fıkrası şöyledir:

“Namzetlik ve ehliyet şartları

Madde 2 – (Değişik: 14/3/1949-5354/1 md.)

B) (Değişik: 12/7/1991 - KHK - 435/1 md.; Değiştirilerek kabul : 26/2/1992 - 3778/1 md.) Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı 4 üncü ve daha yukarı sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tayin olunmak için Üniversitelerin Siyasal Bilgiler, Hukuk, İktisat, İşletme,

İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki en az dört yıl süreli fakültelerden mezun olmak şarttır. (Değişik ikinci cümle: 12/7/2013 - 6495/73 md.; İptal ikici cümle: Anayasa Mah.'nin 13/11/2014 tarihli ve E.:2014/113, K.:2014/174 sayılı Kararı ile) (R.G: 7/4/2015-29319)

30. 135. maddesinin;

a. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 6. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Yükseköğretim Kurulu:

Madde 6 – (Değişik: 2/12/1987 - KHK - 301/1 md.)

...

b. Yükseköğretim Kurulu;

(1) (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/135 md.) Cumhurbaşkanı tarafından; rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek suretiyle seçilen yedi, temayüz etmiş üst düzeydeki Devlet görevlileri veya emeklileri arasından seçilen yedi,

(2) (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/135 md.)

(3) (Mülga: 14/7/2004 – 5218/2 md.)

(4) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 14/5/1997 tarihli ve E.: 1997/21, K.: 1997/48 sayılı Kararı ile.)

*(5) Üniversitelerarası Kurulca, Kurul üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden **seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanmış** yedi, olmak üzere toplam yirmibir kişiden oluşur.”*

b. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının değiştirilen ikinci paragrafı şöyledir:

*“(Değişik ikinci paragraf : 2/7/2018 – KHK-703/135 md.) **Üniversitelerarası Kurulca seçilenlerden bir ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından atanmayanların yerine yeni adayların seçimleri iki hafta içinde yapılmadığı takdirde, Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılır.**”*

c. (d) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) fıkrasının değiştirilen birinci paragrafı şöyledir:

*“a) (Değişik paragraf : 2/7/2018 – KHK-703/135 md.) **Devlet ve vakıf üniversitelerine rektör, Cumhurbaşkanınca atanır. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör ataması, mütevelli heyetinin teklifi üzerine yapılır. Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder.**”*

31. 136. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (c) bendinin değiştirilen ikinci paragrafı şöyledir:

*“**İdarî yargı adayları için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'de hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak, ya da bakanlığın ihtiyaç durumuna göre belirleyeceği***

diğer alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak”

b. (b) bendiyle 2802 sayılı Kanun’un 37. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendi şöyledir:

“b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/136 md.) Adalet müfettişliğine, hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile adalet müfettişliği hizmetinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından muvafakatlari alınarak atama yapılır.”

ii. Yürürlükten kaldırılan ikinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

“Genel müdürlük daire başkanlıkları ile Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu üyeliklerine ise meslekte fiilen en az sekiz yıl çalışmış ve ikinci dereceye yükselmiş bulunan hâkim ve savcılar arasından Bakan onayı ile atama yapılır.

Bakanlık müşavirliklerine yapılacak atamalar Bakan onayı ile gerçekleştirilir.”

32. 138. maddesinin;

a. (c) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un 5. maddesinin yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Vali muavini, en az altı yıl kaymakamlıkta bulunmuş ve bu hizmetin iki yılını doğuda geçirmiş olanlardan tayin edilir.”

b. (ç) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırılan 6. maddesi şöyledir:

“MADDE 6-

Valiler, İçişleri Bakanlığının inhası, Bakanlar Kurulunun kararı ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile tayin olunurlar. Vali tayininde 3656 sayılı kanun hükümleri cari değildir.

(Ek: 1/7/2006 - 5540/3 md.) Mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfından vali olarak atanacaklarda; birinci sınıfa yükselmiş ve birinci sınıfa yükseldikten sonra birinci sınıfa yükselme niteliğini kaybetmemiş olma şartı aranır.

Valiler, lüzumunda tayinlerindeki usule göre kadro aylığı ile merkez emrine alınarak İçişleri Bakanının tensip edeceği işlerde görevlendirilebilirler.”

c. (d) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırılan 7. maddesi şöyledir:

“MADDE 7- Vali muavinleriyle hukuk işleri müdürleri, il idare şube başkanları ve bulunan yerlerde il ve bölge muhakemat müdürleri ve Hazine avukatları valilerin mütalaası alınarak Bakanlık veya tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin teşkilat kanunlarındaki hükümlere göre tayin edilirler.”

ç. (e) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un 9. maddesinin değiştirilen birinci fıkrası şöyledir:

“ II - Valilerin hukuki durumları, görev ve yetkileri

Madde 9– (Değişik birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/138 md.) Vali, ilde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır.”

33. 139. maddesinin (c) bendiyle 6085 sayılı Kanun'un 18. maddesinin yürürlükten kaldırılan (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Sayıştay Başsavcısı ve savcılarının aşağıdaki nitelikleri taşıması gerekir:

a) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri veya Yükseköğretim Kurulu tarafından bunlara denkliği kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksekokullardan birini bitirmiş olmak ve yüksek öğrenimden sonra mali, iktisadi veya hukuki konularla ilgili kamu hizmetinde en az onaltı yıl çalışmış olmak.

b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde denetim elemanlığı, müşavir Hazine avukatlığı veya daire başkanlığı ve üstü görevlerde bulunmuş olmak.”

34. 140. maddesinin (k) bendiyle 664 KHK'nın geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (9) numaralı fıkra şöyledir:

“(9) (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/140 md.) 26/5/1985 tarihli ve 18765 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan mülga Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kadrolu Uzmanlık Yönetmeliğine göre Yüksek Kurum ve Kurumlarda mesleğe özel yarışma sınavı ile uzman yardımcısı olarak alınıp, en az üç yıllık yetiştirme dönemini takiben özel yeterlik sınavı ile uzman kadrosuna atanmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte söz konusu kadrolarda bulunan ve Yüksek Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yapılacak veya yaptırılacak yazılı ve sözlü veya yalnızca sözlü sınavda başarılı olanlar, başka bir şart aranmaksızın, görev yaptıkları Yüksek Kurum veya Kurumda durumlarına uygun Yüksek Kurum Uzmanı kadrolarına atanırlar. Bunların Yüksek Kurum veya kurumlarda uzman ve uzman yardımcısı olarak geçirmiş oldukları süreler Yüksek Kurum Uzmanı ve Yüksek Kurum Uzman Yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılır. Bunlar için anılan Yönetmelik uyarınca yapılmış olan özel yarışma ve yeterlik sınavları, Yüksek Kurum Uzman Yardımcılığı ve Yüksek Kurum Uzmanlığı için yapılan özel yarışma ve yeterlik sınavı olarak kabul olunur. Bu kapsamda atanacakların kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın atamanın yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilmiş ve Yüksek Kurum ve Kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, adedi ve teşkilatı belirtilmek suretiyle bir ay içinde ilgili kurumlara bildirilir.”

35. 141. maddesinin;

a. (a) bendiyle 633 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Cumhurbaşkanlığına bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur.”

b. (b) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 2. maddesinin yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Başbakan Başkanlığın yönetimi ile ilgili yetkilerini bir Devlet bakanı vasıtasıyla kullanabilir.”

c. (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin yürürlükten kaldırılan üçüncü fıkrası şöyledir:

“Başkanın görev süresi beş yıldır. Bir kişi en fazla iki kez Başkan olarak atanabilir.”

ç. (ç) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin;

i. İkinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan ikinci cümlesi şöyledir:

“Bir kişi en fazla iki kez Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi olarak atanabilir.”

ii. Beşinci fıkrasına (g) bendinden sonra gelmek üzere eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentleri şöyledir:

“ğ) (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Resmi kurumlarca incelenmesi talep edilen dini yayınları bila bedel; özel kişi veya kuruluşlarca incelenmesi talep edilen dini yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek.

h) (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dini gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek.

ı) (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Kur'an-ı Kerim meallerini Başkanlık ile diğer kamu kurumları, özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya re'sen incelemek ya da incelettirmek.”

iii. Beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen altıncı fıkrası şöyledir:

“(Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Beşinci fıkranın (h) bendine göre yapılacak inceleme sonunda İslam Dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerin, Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Yayının internet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınlara ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına gönderilir. Bu kararlara ve Başkanlığın talebinin reddine dair kararlara karşı tefhim veya tebliğinden itibaren iki hafta içinde yetkili ve görevli mercie itiraz yoluna gidilebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Toplatma ve imha kararına veya erişimin engellenmesi kararına itiraz edilmiş olması, karara konu yayınların toplatılmasını ve bu yayınlara erişimin engellenmesini durdurmaz. Toplatma ve imha kararına konu yayınlar, bu karara süresi içinde itiraz edilmediği veya yapılan itiraz reddedildiği takdirde imha edilir.”

iv. İbare değişikliği yapılan yedinci fıkrası şöyledir:

“Din İşleri Yüksek Kurulunun idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince yürütülür.”

v. “...Kamu Personeli...” ve “...ve olumlu sicil almak...” ibarelerinin madde metninden çıkarıldığı onbirinci fıkrası şöyledir:

*“Din İşleri Yüksek Kurulu uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak, yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden en az birinden **Kamu Personeli** Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak ve **olumlu sicil almak** kaydıyla, hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Mesleki yeterlik sınavında başarılı olanlar Din İşleri Yüksek Kurulu uzmanı unvanını kazanırlar.”*

d. (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. “...sekiz...” ibaresinin “...on iki...” şeklinde değiştirildiği ve “...Başkan ve...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı birinci fıkrası şöyledir:

“Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu, bir başkan ile **on iki** üyeden oluşur. Kurul **Başkan** ve üyelerinin görev süreleri beş yıldır. Süresi sona erenler yeniden atanabilir.”

ii. İbare değişiklikleri yapılan altıncı fıkrası şöyledir:

“Beşinci fıkra kapsamına giren yayının internet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, **yetkili ve görevli merci** bu yayımla ilgili olarak erişimin engellenmesi kararı verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına** gönderilir.”

iii. Değiştirilen beşinci ve yedinci fıkraları şöyledir:

“(Değişik beşinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler basılamaz ve yayınlanamaz. Onaysız veya mühürsüz basıldığı veya yayımlandığı tespit edilen mushaf ve cüzler halindeki mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim yayınlarının Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir.**

(Değişik yedinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Beşinci ve altıncı fıkralar hükümlerine göre verilen kararlara ve Başkanlığın talebinin reddine dair kararlara karşı tefhim veya tebliğden itibaren iki hafta içinde yetkili ve görevli mercie itiraz yoluna gidilebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.**”

iv. Eklenen onuncu fıkrası şöyledir:

“(Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) **Mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim basım ve yayım kriterleri yönetmelikle düzenlenir.**”

e. (e) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (a) bendinin değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) numaralı alt bentleri şöyledir:

“3) (Değişik: 23/8/2011-KHK-653/8 md.) **Yurt içinde ve yurt dışında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak yurt dışı hizmetlerinde görev alacak personelin yetiştirilmesi, uzmanlaşması ve dinî yüksek öğrenim görmüş personelin yabancı dil yeterliğinin geliştirilmesi ve bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla yurt dışına gönderilmesi konularında çalışmalar yapmak, bu alanlarda Başkanlıkça hizmet satın alma suretiyle yapılacak işleri koordine etmek ve yürütmek.**

4) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Yazılı, görsel, işitsel ve dijital medya vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak.**”

“6) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Göçmen, engelli, bağımlı gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmetleri yürütmek.**”

“8) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak, vekâletle kurban organizasyonu gerçekleştiren kurum ve kuruluşların bu kapsamdaki hizmet ve faaliyetlerini denetlemek.**

9) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **İhtiyaç duyulan yerlerde okuma salonu, aile ve dinî rehberlik merkezi, gençlik çalışmaları merkezi ve benzeri yerler açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek.**”

ii. (ç) bendinin ibare eklenen (1) numaralı alt bendi şöyledir:

“ç) **Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü**

1) **Toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayımlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak, dini bakımdan daha teferruatlı incelenmesi gereken eserleri Din İşleri Yüksek Kurulunun olumlu görüşünü aldıktan sonra yayımlamak, kütüphane açmak”**

f. (f) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin;

i. Yürürlükten kaldırılan (9) numaralı alt bendi şöyledir:

“9) **Taşınmaz mal kayıtlarını tutmak.**”

ii. İbare eklenen (11) numaralı alt bendi şöyledir:

“11) **Başkanlıkça düzenlenen yardım kampanyalarını organize etmek, cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.**”

iii. Değiştirilen (13) numaralı alt bendi şöyledir:

“13) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilen cami, mescit ve Kur’an kurslarının müstemilatındaki yerlerin kiralanması, işletilmesi veya işletirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.**”

g. (g) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin “Başbakanlık...” ibaresinin “Cumhurbaşkanlığı...” şeklinde değiştirildiği ve “...kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı (5) numaralı alt bendi şöyledir:

“5) **Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve Başkanlık birimlerinden gönderilen kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat taslaklarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek.**”

ğ. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 10. maddesinin;

i. Yürürlükten kaldırılan birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

“**Başkan yardımcıları, Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Mushafları İnceleme ve Kiraat Kurulu Başkanı müşterek kararla; daire başkanı, Başkanlık müftüsü, hukuk müşaviri, başmüfettiş, müfettiş, iç denetçi ve dinî yüksek ihtisas merkezi müdürü Başkanın teklifi üzerine Başbakan veya ilgili Bakan onayı ile; 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan diğer personelin atamaları ise Başkan tarafından yapılır.**”

“**Görev süresi sona eren Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan ve üyeleri ile Mushafları İnceleme ve Kiraat Kurulu Başkan ve üyeleri kazanılmış hak aylık derecelerine uygun başka kadrolara atanırlar.**”

ii. Dördüncü fıkrasına eklenen üçüncü cümle şöyledir:

“(Ek cümle: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü, Başkanlık vaizi ve avukat unvanındaki personel Başkanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.”

iii. İbare değişikliği yapılan beşinci fıkrası şöyledir:

“Başkanlığa ait kadrolara Kamu Personeli Seçme Sınavı (B) grubu puan sırasına göre ilk defa açıktan atanacak personel, alım yapılacak her bir unvan için boş kadro sayısının üç katına kadar çağırılacak adaylar arasından Başkanlıkça yapılacak sözlü sınav başarı sırasına göre atanır.”

h. (h) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 10. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 10/A maddesi (16/3/2022 tarihli ve 7383 sayılı Kanun’un 5. maddesiyle değiştirilmesinden önceki hâli) şöyledir:

“Sözleşmeli personel istihdamı

Madde 10/A – (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.)

Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında sözleşmeli personel istihdam edilebilir.

Sözleşmeli personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde öngörülen genel şartlar ile Başkanlık mevzuatı ile belirlenmiş olan özel şartları taşıyanlardan Kamu Personel Seçme Sınavı puan sırasına konulmak kaydıyla alım yapılacak her bir pozisyonun üç katına kadar aday arasından Başkanlık tarafından yapılacak sözlü sınav başarı sırasına göre atanır. Yapılan atama, sözleşmenin imzalanmasıyla geçerlilik kazanır. Sözleşme, imzalanmadan herhangi bir hak doğurmaz.

Bu madde uyarınca atanan sözleşmeli personel dört yıl süreyle başka bir yere atanamaz. Aile birliği mazeretine bağlı yer değiştirmelerde bu madde uyarınca istihdam edilenlerin eşi bu personele tabidir. Sözleşme gereği dört yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri halinde buldukları yerde din hizmetleri sınıfına ait kadrolarına atanır. Bu şekilde atananlar, aynı yerde en az iki yıl daha görev yapar.

Bu madde hükümlerine göre kadrolara atananların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası uyarınca sözleşmeli pozisyonlarda geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar; atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına, göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Bu madde kapsamında kadrolara atananlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu madde kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı kadrolar, genel kadro usulü hakkında ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli cetvellerde yer alan sınıf, unvan ve derecelerine uygun olmak şartıyla, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibariyle ihdas edilerek genel kadro usulü hakkında ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli cetvellerin ilgili bölümlerine eklenmiş ve atananların pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar;

unvanı, sınıfı, adedi, derecesi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle atama tarihinden itibaren iki ay içinde Cumhurbaşkanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Sözleşmeli personel olarak atanacakların başvuruları, sözlü sınava alınacakların belirlenmesi, sözlü sınav konuları, sözlü sınavın usul ve esasları, atanmaları ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

i. (i) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendi şöyledir:

“b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibariyle otuz beş yaşını doldurmamış olmak.”

ii. “...Kamu Personeli...” ve “...ve olumlu sicil almak...” ibarelerinin madde metninden çıkarıldığı üçüncü fıkrası şöyledir:

*“Diyanet işleri uzman yardımcılığına atananlar; en az üç yıl çalışmak, yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden en az birinden **Kamu personeli** Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak **ve olumlu sicil almak** kaydıyla, hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Mesleki yeterlik sınavında başarılı olanlar Diyanet işleri uzmanı unvanını kazanırlar. Bunlar Başkanlığın hizmet alanlarına göre ihtisasa yönlendirilir ve ihtiyaca göre merkez birimlerinde görevlendirilir.”*

iii. Altıncı fıkrasının değiştirilen (b) bendi şöyledir:

“b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibariyle otuz beş yaşını doldurmamış olmak.”

iv. “...ve olumlu sicil almak...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı sekizinci fıkrası şöyledir:

*“Müfettiş yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak **ve olumlu sicil almak** almak kaydıyla, mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Mesleki yeterlik sınavında başarılı olanlar müfettiş unvanını kazanırlar. Mesleki yeterlik sınavında iki defa başarısız olanlar ile sınava girmeye hak kazandığı halde geçerli mazereti olmaksızın sınava girmeyenler, müfettiş yardımcısı unvanını kaybederler ve durumlarına uygun başka kadrolara atanırlar.”*

i. (i) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 12. maddesinin yürürlükten kaldırılan beşinci fıkrası şöyledir:

“Dinî yüksek ihtisas merkezi ve eğitim merkezi eğitim görevlisi, bu merkezlerdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütmekle görevlidir. Eğitim görevlisi, en az lisans düzeyinde dinî yüksek öğrenim mezunu olup ihtisas kursunu bitirmiş veya doktora yapmış olanlar arasından atanır.”

j. (j) bendiyle 633 sayılı Kanun’un ibareler ve fıkra değişikliği yapılan 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesi:

Madde 13 – (Değişik: 26/4/1976 - 1982/1 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 18/12/1979 tarihli ve E. 1979/25, K. 1979/46 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 1/7/2010-6002/12 md.)

*Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde ifası amacıyla, Başkanlık ve/veya Başkanlığın denetim ve gözetimi altında ilgili mevzuatı gereği uluslararası her türlü seyahat hizmetleri verme yetkisini haiz seyahat acentaları tarafından hac ve umre seferleri düzenlenir. Seyahat acentalarına tahsis edilecek kontenjan oranı **Cumhurbaşkanınca** belirlenir ve bu orana göre tespit edilen sayı seyahat acentalarınınca kullanılmak üzere topluca verilir. Gerekteğinde bu acentalardan hizmet satın alınabilir. Başkanlıkça düzenlenen hac ve umre seferlerinde 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 4 üncü maddesinde sözü edilen işletme belgesi aranmaz.*

...

*(Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) **Hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ile Hac ve Umre Hesabından yapılan bütün harcamalar her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık ve gerektiğinde Cumhurbaşkanlığınca görevlendirilecek denetim elemanları tarafından denetlenir.***

*Hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesi, Hac ve Umre Hesabının oluşturulması, bu hesapta yer alan tutarların harcanması, hac ve umre dönemlerinde hac ve umre faaliyetleri için yurt içinde görevlendirilen Başkanlık personeline (...) ⁽¹⁾ sınav hizmetleri karşılığında ödenecek ücretler, Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu ile Hac ve Umre Komisyonunun kuruluş, görev ve yetkilerine dair usul ve esaslar **Cumhurbaşkanınca** belirlenir.”*

k. (k) bendiyle 633 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan 14. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi:

Madde 14 – (Değişik: 1/7/2010-6002/13 md.)

*Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermayesi, yirmi milyon Türk Lirasıdır. Bu miktarı on katına kadar arttırmaya **Cumhurbaşkanı** yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce mevcut olan sermayenin tamamı ile sermayenin işletilmesinden elde edilen kârlar, tahsis edilen sermaye miktarına ulaşıncaya kadar sermayeye ilave olunur. Ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra kalan kârlar, izleyen mali yılın şubat ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır.”*

l. (1) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 18/A maddesinin:

i. İbare değişikliği yapılan birinci fıkrası şöyledir:

*“(Değişik birinci fıkra: 1/7/2010-6002/16 md.) Başkanlık yurt dışı teşkilatı, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına göre kurulan **müşavirlik ve ataşeliklerden** oluşur.”*

ii. İbare değişikliği yapılan ikinci fıkrası şöyledir:

*“Yurt dışı sürekli görev süresi üç yıldır, bu süre hizmetin gerektirdiği hallerde **Cumhurbaşkanının** onayı ile bir yıla kadar uzatılabilir. Bu hüküm müteakip yurt dışı atamalarında da uygulanır. (Mülga son cümle: 23/8/2011-KHK-653/11 md.)”*

iii. Yürürlükten kaldırılan üçüncü, dördüncü ve sekizinci fıkraları şöyledir:

*“(Değişik : 1/7/2010 - 6002/16 md.) **Başkanlık yurt dışı teşkilatı kadrolarına sürekli görevle atanabilmek için; en az dört yıllık dini yüksek öğrenim veren fakülte veya yüksek okul***

mezunu olmak, Başkanlık teşkilatında vaizlik, müdürlük, uzmanlık, diyanet işleri uzmanlığı, din işleri yüksek kurulu uzmanlığı ve üstü görevlerde veya ilahiyat fakültelerinde öğretim üyesi olarak en az üç yıl çalışmış olmak ve türü ve düzeyi yönetmelik ile belirlenecek yabancı dillerden birini bilmek gerekir.

(Değişik: 1/2/2018 - 7079/15 md.) Yurt dışı sürekli görevlere atanmada Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi, daire başkanı, il müftüsü ile ilahiyat alanında profesör olanlar mesleki ehliyet sınavına tabi tutulmazlar. Bunların yurt dışı temsil ve yeterliliği mülakatla belirlenir. Başkan yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, genel müdür, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı, Rehberlik ve Teftiş Başkanı, I. Hukuk Müşaviri ve Strateji Geliştirme Başkanı kadrolarında görev yapanlardan dini yüksek öğrenim mezunu olanların yurt dışı sürekli görevlere atanmalarında herhangi bir şart aranmaz. Sınav komisyonu, Başkanın veya görevlendireceği Başkan yardımcısının başkanlığında genel müdürler arasından belirlenen üç üye ve Din İşleri Yüksek Kurulundan bir üye olmak üzere beş kişiden oluşur. Sınav sonunda başarılı olanlardan öncelikle Başkanlık personelinin ataması yapılır.”

...

“(Ek: 23/8/2011 - KHK - 653/11 md.) Yurt dışı din hizmetlerinin müşavirlik ve ataşeliklerle karşılanmadığı yerlerde din hizmetleri koordinatörlükleri kurulabilir ve buralara din hizmetleri koordinatörü atanabilir. Din hizmetleri koordinatörlüklerinin kurulacağı yerler, bu kadroya atanacaklarda aranacak nitelikler, bunların seçimi, görev süreleri, bunlara yapılacak ödemeler ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar ilgili Bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir. Yurt dışı aylığı herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.”

m. (m) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 19. maddesinin ibare değişikliği yapılan üçüncü fıkrası şöyledir:

“Madde 19 –

Şüranın kuruluş, toplantı ve çalışma esasları bir yönetmelikle belirtilir.”

n. (n) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 33. maddesinin;

i. İbare eklenen birinci fıkrası şöyledir:

“Diyanet İşleri Başkanlığı kendi kuruluşu dışındaki dini kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselerden, Din İşleri Yüksek Kurulu çalışmalarında mütalaa almak, rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatmak, tercüme yaptırmak, vaaz ve konferans verdirmek suretiyle faydalanabilir.”

ii. İbare değişikliği yapılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Bu şekilde görevlendirileceklere Cumhurbaşkanınca tesbit edilecek esaslara göre ücret verilir. Buldukları yer dışında geçici olarak görevlendirilenlere ayrıca 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre yol masrafı ve yevmiye verilir.”

o. (o) bendiyle 633 sayılı Kanun’un ek 5. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 6. maddesi şöyledir:

“**Ek Madde 6-** (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.)

Başkanlıkça yapılan sınavlarda soru hazırlama komisyonu üyesi, sınav komisyonu üyesi ve sınav görevlisi olarak görevlendirilen personele sınav ücreti ödenir.

Sınav ücreti; sınavda görevlendirilenlere her bir gün için aşağıdaki gösterge rakamlarının 657 sayılı Kanuna göre aylıklar için belirlenen memur maaş katsayısının çarpımından oluşur.

<u>Sınav Görevi</u>	<u>Gösterge Rakamı</u>
Soru Hazırlama Komisyonu Üyesi	600
Sınav Komisyonu Üyesi	600
Sınav Görevlisi	500

Sınav görevlendirmelerinde; bir kişi bir bütçe yılı döneminde en fazla 10 defa görevlendirilebilir.

Bir sınavda aynı kişiye günlük bir sınav ücreti ödenir.

Bu madde kapsamında sınav ücreti ödenenlere, 19/02/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla başka bir ücret ödenmez.”

36. 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun’un 10. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/149 md.) Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan on bir üyeden oluşur.”

b. İbare değişiklikleri yapılan (3) numaralı fıkrası şöyledir:

“(3) İkinci fıkraya göre Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan iki ay önce durum, Kurum tarafından uygun iletişim araçlarıyla kamuoyuna duyurulur. Başvurular ve aday bildirimleri Cumhurbaşkanlığına yapılır. İkinci fıkrada belirtilen usule göre yeni seçilen üyeler, yerlerine seçildikleri üyenin görev süresinin bitiminden itibaren göreve başlar.”

c. (4) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılan (a) ve (d) bentleri, yürürlükten kaldırılan (5) numaralı fıkrası ve (6) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılan birinci ve ikinci cümleleri ile yürürlükten kaldırılan (7) numaralı fıkrası şöyledir:

“(4) a) Kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olmak.

...

d) Kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olmak.”

“(5) Üye seçimlerinde, Kurumun görev alanına giren konularda bilgi ve deneyimi bulunanların çoğulcu bir şekilde temsiline özen gösterilir.

(6) Üyelerin görev süresi dört yıldır. Arka arkaya iki dönem görev yapan üyeler bir dönem geçmeden tekrar seçilemez.

(7) Başkan ve İkinci Başkan, Kurul tarafından Kurul üyeleri arasından seçilir.”

ç. İbare değişiklikleri yapılan (8) ve (13) numaralı fıkraları şöyledir:

“(8) Başkan, İkinci Başkan ve üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak üyenin;

a) Seçilmesi için gerekli şartları taşımaması ya da sonradan kaybetmesi,

b) Kurul kararlarını süresi içinde imzalamaması,

c) Kurul tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Kurul toplantısına katılmaması,

ç) Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi,

d) Görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

e) Geçici iş göremezlik hâlinin üç aydan fazla sürmesi,

f) 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan mahkûm edilip de cezasının infazına fiilen başlanması,

hâllerinin Kurul tarafından tespit edilmesi üzerine **Cumhurbaşkanı** veya görevlendireceği bakanın onayıyla üyeliğine son verilir.”

“(13) 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca Başkan ve üyeler için soruşturma yapılması **Cumhurbaşkanı** veya görevlendireceği bakanın iznine tabidir. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazlar Danıştay tarafından karara bağlanır.”

37. 151. maddesinin;

a. (h) bendiyle 1211 sayılı Kanun’un 25. maddesinin yürürlükten kaldırılan birinci fıkrası şöyledir:

“**Başkan (Guvernör), Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıllık bir dönem için atanır. Bu sürenin sonunda yeniden atanabilir.**”

b. (j) bendiyle 1211 sayılı Kanun’un 29. maddesinin; “...ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış...” ibaresi ile “...Başkan (Guvernör) in önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre ile...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı ikinci cümlesi ile yürürlükten kaldırılan üçüncü cümlesi şöyledir:

“Madde 29 – (Değişik: 25/4/2001 - 4651/5 md.)

Başkan (Guvernör) a yardımcı olmak üzere dört Başkan (Guvernör) Yardımcısı atanır. (Değişik ikinci cümle: 13/6/2012 - 6327/11 md.) Başkan (Guvernör) Yardımcıları hukuk, maliye, ekonomi, işletme, bankacılık, finans, mühendislik, kamu yönetimi, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler ile istatistik alanlarından birinde veya iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde lisans veya lisansüstü öğrenim görmüş, yeterli bilgi ve deneyime sahip ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış kişiler arasından **Başkan (Guvernör) in önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre**

ile atanırlar. Başkan (Guvernör) Yardımcıları bu sürenin sonunda yeniden atanabilirler. Başkan (Guvernör) Yardımcıları hakkında da 27 nci maddenin birinci fıkrası ve 28 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.”

38. 160. maddesinin (a) bendiyle 6756 sayılı Kanun’un cümle değişikliği yapılan 5. maddesinin (3) numaralı fıkrası şöyledir:

“3) (Değişik birinci cümle: 2/7/2018-KHK-703/160 md.) Üniversitenin rektörü, Cumhurbaşkanlığı tarafından atanır. Ayrıca rektöre görevlerinde yardımcı olmak üzere sayısı dördü geçmemek üzere Milli Savunma Bakanı tarafından rektör yardımcıları atanır.”

39. 161. maddesiyle 6940 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırılan 5., 6. ve 8. maddeleri şöyledir:

“MADDE 5- Riyaseticumhur Senfoni Orkestrasının Şefi; herhangi bir konservatuvarın yüksek kısımlarından birinde ihtisas yaptıktan sonra memleket içinde veya dışında tanınmış bir senfoni orkestrasının şefinin yanında en az iki yıl başarı ile orkestra şefliği yapmış namzetler arasından 6 ncı maddede yazılı mütehassıs komisyon tarafından seçilir. Orkestra şefi Başvekille Maarif Vekilinin müşterek karar üzerine Reysicumhurun tasdiki ile tâyin edilir.

MADDE 6- Orkestra şefini seçecek heyet, aşağıdaki zatlardan teşekkül eder:

a) Maarif Vekâleti Güzel Sanatlar Umum Müdürü.

b) Devlet Konservatuvarı Müdürü.

c) Devlet Konservatuvarı öğretmenleri arasından Maarif Vekâletince seçilecek bir öğretmen.

d) Senfoni Orkestrası birinci konsertmaisteri.

e) Senfoni Orkestrası Yönetim Kurulunun kendi aralarından seçecekleri iki âza.”

“MADDE 8- Orkestra şef muavinliklerine seçileceklerde de şefte aranan şart ve vasıflar aranır. Şef muavinleri orkestra şefinin teknik yardımcılarıdır. Kendilerine verilen vazifeleri şef adına ifa ederler. Tâyinleri, orkestra şefinin inhası üzerine, Maarif Vekâletince yapılır.”

40. 164. maddesinin (b) bendiyle 6112 sayılı Kanun’un 14. maddesinin (4) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (5) ve (6) numaralı fıkraları şöyledir:

“(5) (Ek:2/7/2018-KHK-703/164 md.) Radyo ve televizyonlar ayda en az doksan dakika gıda güvenliği, gıda güvenirliliği, bitki ve hayvan sağlığı ile toprak koruma, iş sağlığı ve güvenliği, ekonomide ve çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri, vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi ile teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele gibi konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınların, oran ve yayınlanma zamanı ile ilgili esaslar Üst Kurulca belirlenir. Bu programlar, Üst Kurul, ilgili bakanlık ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların, ilgili Bakanlığın

olumlu görüşü alındıktan sonra Üst Kurul tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır.

(6) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/164 md.) Bu madde kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmez. Bu yayınların ve sürelerinin denetimi Üst Kurulca yapılır.”

41. 167. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4054 sayılı Kanun’un değiştirilen 22. maddesi şöyledir:

“Kurulun Teşekkülü

Madde 22 – (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/167 md.)

Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur.”

b. (b) bendiyle 4054 sayılı Kanun’un değiştirilen 23. maddesi şöyledir:

“Atanma Şartları

Madde 23 – (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/167 md.)

Kurul üyeleri, en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7 nci bentlerinde belirtilen şartları taşıyanlar arasından seçilir.”

c. (c) bendiyle 4054 sayılı Kanun’un 24. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan bir ila dördüncü cümleleri şöyledir:

“Kurul Başkanı, İkinci Başkanı ve üyelerinin görev süreleri altı yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Kurul üyelerinin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Yenilenme sırasında Kurulun teşekkülüne ilişkin hükümlerdeki sayılar ve oranlar dikkate alınır.”

42. 168. maddesinin (a) bendiyle 4628 Kanun’un 5. maddesinin;

a. İbare eklenen birinci fıkrası şöyledir:

“(Değişik birinci fıkra: 4/12/2003-5015/24 md.) Kurul, biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan yedi üyeden oluşur.”

b. Yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Kurul üyeleri; hukuk, siyasal bilgiler, idari bilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanır.”

c. İbare değişikliği yapılan üçüncü fıkrası şöyledir:

“Cumhurbaşkanı, atamayla birlikte Kurul Başkanını ve İkinci Başkanı görevlendirir.”

ç. Yürürlükten kaldırılan dördüncü fıkrası şöyledir:

“Kurul başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Görev süresi sona eren üyeler tekrar seçilebilir.”

43. 169. maddesinin;

a. (c) bendiyle 660 sayılı KHK'nın 4. maddesinin;

i. Değiştirilen (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/169 md.) Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan dokuz üyeden oluşur.

(2) (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/169 md.) Kurul üyeliğine atanacakların dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmaları ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları gerekir.”

ii. Yürürlükten kaldırılan (3) numaralı fıkrası şöyledir:

“(3) Kurul üyeliklerine atanacakların;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları,

b) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ticari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları veya bu dallarda yüksek lisans yapmış olmaları ve muhasebe, finans, vergi, denetim ve hukuk alanlarından birinde en az on yıllık deneyim sahibi olmaları,

c) Öğretim elemanları arasından Kurul üyeliklerine atanacakların ise iktisat, işletme, maliye ve muhasebe alanlarında en az on yıl süreyle öğretim üyesi veya öğretim görevlisi olarak görev yapmış olmaları,

şarttır.”

b. (ç) bendiyle 660 sayılı KHK'nın 5. maddesinin

i. (1) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılan birinci ve ikinci cümleleri şöyledir:

“Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresi beş yıldır. Süresi biten Başkan ve üyeler bir defalığına tekrar atanabilirler.”

ii. İbare değişikliği yapılan (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Kurul Başkan ve üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak, ciddi hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyecekleri, atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının 6 ncı maddeye aykırı olduğu anlaşılanların görevleri Cumhurbaşkanınca sona erdirilir.”

44. 170. maddesinin (b) bendiyle 2813 sayılı Kanun'un 8. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) (Değişik ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/170 md.) Kurul üyelerinin, 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları ve herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görev almamış veya bu görevlerinden ayrılmış olmaları gerekir.”

b. Yürürlükten kaldırılan üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesi şöyledir:

“Kurul Başkanıyla, telsiz hizmetlerini temsil eden bir üye, telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden bir üye ve posta hizmetlerini temsil eden bir üye Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanının göstereceği iki kat üye adayı arasından atanır.

Telekomünikasyon sektörünü temsil eden iki üye, bu Kanun uyarınca Türkiye'de telekomünikasyon cihaz ve sistem imalatı, telekomünikasyon hizmeti yürütmekte ya da alt yapı işletmekte olan ve ilgili telekomünikasyon hizmeti piyasasında Türkiye çapında en az %10'luk pazar payına sahip olan işletmecilerin göstereceği ikişer aday arasından atanır. Bu maddenin uygulaması açısından hizmeti piyasalarına ve işletmecilerin pazar paylarına ilişkin tespitler Kurum tarafından ve nihai olarak yapılır. Her bir işletmeci pazar payı ne olursa olsun en fazla iki aday gösterebilir.

Tüketicileri temsil eden üye ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin göstereceği ikişer aday arasından atanır.”

“Telekomünikasyon sektörünü temsil eden üye, kendisini aday gösteren işletmeci şirket ile görev süresi boyunca her türlü ilişkisini keser ve görevinden ayrılmasından itibaren de en az iki yıl boyunca anılan işletmeci şirket ile çalışma, danışmanlık veya hissedarlık şeklinde bir ilişki kuramaz.”

45. 171. maddesinin (d) bendiyle 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (c) fıkrasının;

a. Değiştirilen ikinci paragrafı şöyledir:

“(Değişik ikinci paragraf: 2/7/2018-KHK-703/171 md.) Üyelerin geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.”

b. Üçüncü paragrafının yürürlükten kaldırılan birinci ve ikinci cümleleri şöyledir:

“Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Bir üye bir defadan fazla seçilebilir.”

46. 172. maddesinin (a) bendiyle 657 sayılı Kanun'un 61. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 61/A maddesi şöyledir:

“Bakan müşaviri

Madde 61/A- (Ek: 2/7/2018 - KHK-703/172 md.)

Bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakana danışmanlık yapmak üzere bakan müşaviri atanabilir. Bakan müşavirleri doğrudan bakana bağlı olarak çalışır.

Bakan müşavirleri, bakanın görev süresiyle sınırlı olarak görev yapar. Bakanın görevi sona erdiğinde, bakan müşavirlerinin görevi de sona erer. Bakan müşavirleri gerektiğinde bakanın görev süresi dolmadan da görevden alınabilir.

Bakan müşaviri kadrolarına bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabilir. Ancak bu şekilde atanmış olmak, kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer herhangi bir kadro, pozisyon ve göreve atanma veya kamuda herhangi bir statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.

Bakan müşaviri kadrolarına açıktan atananlardan görevi sona erenlerin veya görevden alınanların memuriyetle ilişkileri kesilir.

Kamu görevlisi iken bakan müşavirliğine atananlar, görevleri sona erdiğinde veya görevden alındıklarında, yönetici kadro, pozisyon ve görevleri hariç olmak üzere önceki kadro veya pozisyonlarına en geç bir ay içinde atanırlar. Bu şekilde atanacaklar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması hâlinde, söz konusu kadro veya pozisyonlar başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve kurumların kadro veya pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. Atama işlemi tamamlanıncaya kadar bunların her türlü mali ve sosyal hak ve yardımları kurumları tarafından ödenmeye devam olunur.

Bakan müşaviri kadrolarında görev yapanlara mevzuatında bakanlık müşaviri kadrosuna bağlı mali ve sosyal hak ve yardımlar aynı usul ve esaslar dahilinde ödenir. Bakanlık müşavirlerine yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar, bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Bunlar emeklilik hakları bakımından da bakanlık müşavirine denk kabul edilir.”

47. 173. maddesiyle 657 sayılı Kanun’un değiştirilen fıkranın yer aldığı ek 40. maddesi şöyledir:

“Ek Madde 40- (Ek: 3/6/2011 – KHK-643/9 md.; Değişik: 12/7/2013 - 6495/73 md.)

Mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alınan ve 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümününün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolara atanmak amacıyla kurumlarca yapılacak olan özel yarışma sınavlarına başvurularda üst yaş sınırı; özel mevzuatında yer alan yaş şartına ilişkin hükümlere bağlı kalınsızın giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak şeklinde uygulanır.

(Değişik fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/173 md.) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda da birinci fıkra hükmü uygulanır.”

48. 174. maddesiyle 657 sayılı Kanun’un değiştirilen ve eklenen fıkraların yer aldığı ek 41. maddesi şöyledir:

“Uzman istihdamı

Ek Madde 41- (Ek: 11/10/2011 – KHK-666/3 md.)

(Değişik fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/174 md.) Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla kurumun görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere merkez teşkilatlarında, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında, Yükseköğretim Kalite Kurulunda, Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilir.

Uzman yardımcılığına atanabilmek için; 48 inci maddede sayılan şartlara ek olarak, yapılacak yarışma sınavında başarılı olma ve (...)⁽¹⁾ en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bu bakanlıklar ve kurumlarca yürütülen kurumsal hizmet gerekleri çerçevesinde en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olma şartı aranır.⁽¹⁾

Uzman yardımcıları mesleğe özel yarışma sınavı ile alınır. Uzman yardımcılığı giriş sınavı merkezi sınav sonuçlarına göre; yazılı ve sözlü sınav veya yalnızca sözlü sınavdan oluşur. Öğrenim dalları itibarıyla belirlenecek uzman yardımcılığı kadrolarına giriş sınavı için, eleme sınavı sonucunda aranacak puan türleri, taban puanları ve sınavda alınan başarı derecelerine göre çağrılacak aday sayısı tespit edilerek, giriş sınavı duyurusuyla ilan edilir. Ancak, giriş sınavına çağrılacak aday sayısı, atama yapılacak kadro sayısının yirmi katından, yalnızca sözlü sınav yapılması hâlinde sözlü sınava çağrılacak aday sayısı giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katından fazla olamaz. Yazılı sınav, kurumun görev alanına göre yönetmelikle belirlenen konulardan yapılır. Yazılı sınav sonucunda yetmiş puandan az olmamak üzere, en yüksek puandan başlanarak giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katına kadar aday sözlü sınava çağrılır. Sözlü sınav, adayların;

- a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi,*
- b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,*
- c) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,*
- d) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,*
- e) Genel yetenek ve genel kültürü,*
- f) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,*

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir.

Adaylar, komisyon tarafından üçüncü fıkranın (a) bendi için elli puan, (b) ila (f) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında sözlü sınav ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Sınav komisyonu, kurum içinden veya dışından yönetmelikle belirlenen kişilerden oluşur. Sözlü sınavda başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır. Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısı kadar asıl adayın isimleri ilan edilir. Yapılan sınavlarda başarılı olmak şartıyla, giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek üzere komisyon tarafından belirlenen sayıda yedek adayın isimlerini kapsayan bir liste belirlenerek ilan edilir.

Uzman yardımcılığına atanmalar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezi, oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmek kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgari (C), Dışişleri Uzmanlığı için asgari (B) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından bunlara denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde

sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler, uzman yardımcısı unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun memur unvanlı kadrolara atanırlar.

Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile uzman ve uzman yardımcılarıyla ilgili diğer hususlar, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda yer alan hükümler, 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümününün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen uzman ve uzman yardımcılarında merkez teşkilatına ait kadrolarda bulunanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı yasama uzman ve yasama uzman yardımcılarını ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunununun eki (III) sayılı Cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların uzman ve uzman yardımcılarını hakkında da uygulanır.⁽¹⁾⁽²⁾

(Değişik fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/174 md.) **Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarını bakanlıkların merkez teşkilatı kadrolarında bulunan uzman ve uzman yardımcılarını için mevzuatında öngörülmüş olan mali ve sosyal hak ve yardımlar ile 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümününün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar.**

(Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/174 md.) **Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarınına teşkilatlanmaya ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla diğer görevlerinin yanı sıra yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yaptırılabilir. Denetime tabi gerçek ve tüzel kişiler, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde denetimle görevli uzman ve uzman yardımcılarınına göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorundadır. Araştırma, inceleme, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma ile görevli uzman ve uzman yardımcılarını, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup, kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur. Uzman ve uzman yardımcılarınına teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma işlerine ilişkin görevlendirmelerinde, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır. Bunların görevlendirme ve çalışmalarınına ilişkin usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak çıkarılacak kurumsal yönetmelikle düzenlenir.”**

49. 175. maddesiyle 657 sayılı Kanun’a ek 43. maddeden sonra gelmek üzere eklenen ek 44. maddesi şöyledir:

“Taşra teşkilatında uzman istihdamı

Ek Madde 44 – (Ek: 2/7/2018 - KHK-703/175 md.)

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla taşra teşkilatlarında uzman ve uzman yardımcısını istihdam edilebilir.

Uzman ve uzman yardımcısı istihdamında, ek 41 inci maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil ve tez hazırlama şartı hariç olmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlik sınavları, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarında teşkilatlanmaya ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla diğer görevlerinin yanı sıra yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yaptırılabilir. Ancak bu şekilde teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmakla görevlendirilenler yer değiştirme suretiyle atamaya tabi tutulurlar. Uzman ve uzman yardımcılarında teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma işlerine ilişkin görevlendirmelerinde, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır. Bunların görevlendirme, çalışma ve yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak çıkarılacak kurumsal yönetmelikle düzenlenir.

Bu madde kapsamında ilk defa ihdas edilecek uzman ve uzman yardımcısı kadrolarında bulunanlar, defterdarlık uzman ve uzman yardımcıları için mevzuatında kadrolarına bağlı olarak öngörülmüş olan mali ve sosyal hak ve yardımlar ile 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar.”

50. 176.maddesiyle 657 sayılı Kanun’a eklenen geçici 45. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 45- (Ek: 2/7/2018 - KHK-703/176 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan taşra teşkilatı uzman yardımcısı alımları hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uygulanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte taşra teşkilatlarında uzman yardımcısı olarak istihdam olunanların uzmanlık kadrolarına atanmaları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.”

51. 178. maddesiyle 375 sayılı KHK’ya eklenen ek 23 ila ek 36. maddeleri şöyledir:

“İş mevzuatına tabi veya sözleşmeyle uzman istihdamı

Ek Madde 23- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi kapsamında personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla kurumun görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle ya da iş mevzuatına tabi olarak uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilir.

Bu madde kapsamında uzman ve uzman yardımcısı istihdamında 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları hükümleri kıyasen uygulanır. Ancak uzman yardımcılarında verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav

hakkını kullanmayanlar ile yabancı dil yeterliği şartını yerine getirmeyenler, uzman yardımcısı unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanırlar.

Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, sınavları, nitelikleri, yetiştirilmeleri ve çalışma usul ve esasları ile istihdamlarına ilişkin diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İş mevzuatına tabi uzman ve uzman yardımcılara ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.”

Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer istihdamı

Ek Madde 24- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdam edilebilir.

Bu madde kapsamında merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 41 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil şartı hariç olmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

Bu madde kapsamında taşra teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 41 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil ve tez şartı hariç olmak ve yeterlik sınavı yazılı ve sözlü aşamalardan oluşmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

Milli Eğitim Bakanlığının bu madde kapsamındaki yardımcılık kadrolarına, ayrıca yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak kaydıyla, öğretmen olarak en az sekiz yıl hizmeti bulunanlar arasından da atama yapılabilir.

Bu madde kapsamında istihdam edilen yardımcı veya stajyerlerden verilen ilave süre içerisinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar, yardımcı veya stajyer unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanırlar.

Bu madde kapsamında istihdam edileceklerin mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlik sınavları, çalışma usul ve esasları, hizmetin gerektirmesi halinde birim veya görev yeri itibarıyla yer değiştirme esasları ile diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Denetime tabi gerçek ve tüzel kişiler, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorundadır. Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör ve aktüerler ile bunların yardımcı ve stajyerleri, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup, kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur.

Kurumlar arası geçici görevlendirme

Ek Madde 25- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hariç olmak üzere, statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak kamu kurum veya kuruluşlarında istihdam edilenler, kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilebilir. Bu süre birer yıl olarak uzatılabilir.

Kamu kurum veya kuruluşlarının emrine geçici görevlendirilenler mali ve sosyal hak ve yardımlarını kurumlarından alırlar. Bunlar bu şekilde görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıklı izinli sayılırlar.

Kurum veya kuruluşların kadro veya pozisyonlarına geçici görevlendirmenin yapılabilmesi için, görevlendirileceklerin ilgili mevzuat uyarınca kadro veya pozisyona asaleten atanmada aranan, asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil, tüm şartları bir arada taşımaları gerekir. Bu şekilde görevlendirilenler görevlendirildikleri kadro veya pozisyon için öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlardan emsali personel gibi faydalandırılır. Bunlar geçici görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Bunların Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkileri kendi kurumlarındaki statüleri dikkate alınarak devam ettirilir.

Geçici görevlendirilenlerin özlük hakları devam eder ve bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın süresinde yapılır. Bunların geçici görevlendirildikleri kurumda geçirdikleri süreler kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Bu maddeye göre görevlendirilenler, görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlüdür.

Toplamda altı ayı geçen görevlendirmelerde personelin muvafakatinin de alınması şarttır.

Kanunlarda yer alan geçici görevlendirme hükümleri saklıdır.

Bu madde kapsamında görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanarak Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Yerli veya yabancı sözleşmeli personel istihdamı

Ek Madde 26- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde, yerli veya yabancı personel tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilebilir.

Bunlara verilecek her türlü ödemeler dahil ücretler, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının beş katını aşmamak üzere Cumhurbaşkanı veya yetkilendireceği makamca ilgililerin yürüteceği görevler göz önüne alınarak tespit edilir. Savunma Sanayi Başkanlığında bu madde kapsamında proje veya sözleşme süresince çalıştırılan sözleşmeli personelin ücretleri Savunma Sanayi Destekleme Fonundan karşılanır.

Bu madde kapsamında sözleşmeli olarak istihdam edilen personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ancak teşkilatlanmalara ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi halinde personel 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile ilgilendirilir.

Bu madde kapsamında kısmi zamanlı olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz.

Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu statüde çalıştırılma, sözleşme bitiminde kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.

Bu kapsamda istihdam edilecek personelde kurumsal hizmetlerin gerektirmesi halinde aranacak öğrenim ve yabancı dil bilgisi şartı ile diğer şartlar, bunların işe alınmaları, sınav ve istisnaları, sözleşme süre, usul ve esasları, görev, yetki ve yükümlülükleri, sözleşmelerinin feshi ile istihdamlarına dair diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sözleşmeli personel istihdamı

Ek Madde 27- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi kapsamında personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülenlere ait hizmetler 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen personel eliyle yürütülür.

Bunlara, mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdi ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçmemek üzere Cumhurbaşkanı veya yetkilendireceği makamca belirlenir.

Bu madde kapsamında sözleşmeli olarak istihdam edilen personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ancak teşkilatlanmalara ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi halinde personel 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile ilgilendirilir ve bu şekilde ilgilendirilenler emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir.

Bu kapsamda istihdam edilecek personelde kurumsal hizmetlerin gerektirmesi halinde aranacak öğrenim ve yabancı dil bilgisi şartı ile diğer şartlar, bunların işe alınmaları, sınav ve istisnaları, sözleşme süre, usul ve esasları, görev, yetki ve yükümlülükleri, sözleşmelerinin feshi ile istihdamlarına dair diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İş mevzuatına tabi personel istihdamı

Ek Madde 28- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülenlere ait hizmetler iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen personel eliyle yürütülür.

Bunlara, mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçmemek üzere Cumhurbaşkanlığı veya yetkilendireceği makamca belirlenir.

Personele ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.

Bu kapsamda istihdam edilecek personelde kurumsal hizmetlerin gerektirmesi halinde aranacak öğrenim ve yabancı dil bilgisi şartı ile diğer şartlar, bunların işe alınmaları, sınav ve istisnaları, sözleşme süre, usul ve esasları, görev, yetki ve yükümlülükleri ile istihdamlarına dair diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Huzur hakkı

Ek Madde 29- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi ve gösterge rakamı belirlenmesi kaydıyla, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara, ayda dörtten fazla olmamak üzere her bir toplantı için (1000) ila (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaksızın huzur hakkı ödenir. Gösterge rakamları Cumhurbaşkanınca üç katına kadar artırılabilir.

Unvan itibarıyla ilk kez ihdas edilen kadro ve pozisyonlara karşılık belirlenmesi

Ek Madde 30- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle unvan itibarıyla ilk kez ihdas edilen kadro veya pozisyonların, mevzuatta yer alan kadro veya pozisyonlardan hangisine mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından karşılık geldiği Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilir. İhdas edilen kadro veya pozisyonlarda bulunanlara, karşılık gösterilen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir.

Vekalet ve istisna sözleşmesi ile istihdam

Ek Madde 31- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde; vekâlet veya istisna sözleşmesi ile yabancı danışman ve uzmanlar, istisna sözleşmesi ile de yerli danışman ve uzmanlar çalıştırılabilir.

Bunlara ödenecek ücretin tutarı, 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının üç katını aşmamak üzere ilgisine göre Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan tarafından tespit edilir.

Bunların istihdamına ilişkin ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.

Bu statüde çalıştırılma, sözleşme bitiminde kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.

Bu madde kapsamında çalıştırılacakların nitelikleri, işe alınmaları ve çalışma usul ve esasları ile istihdamlarına dair diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Vergi Müfettişi İstihdamı

Ek Madde 32- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Vergi Müfettişleri, en az dört yıllık yükseköğretim veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yükseköğretim kurumlarından mezun olup, sınavın yapıldığı tarih itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olan ve yapılacak özel yarışma sınavını kazananlar arasından, Bakan onayı ile mesleğe Vergi Müfettiş Yardımcısı olarak atanır.

Vergi Müfettiş Yardımcılığına atananlardan giriş sınavındaki başarı sırasına göre en başarılı yüzde beşi Büyük Ölçekli Mükellefler, Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele ve Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar grup başkanlıklarında görevlendirilir. Giriş sınavında ilk yüzde beşe giremeyenler Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler ve Katma Değer Vergisi İade İncelemeleri grup başkanlıklarında görevlendirilir.

Vergi Müfettiş Yardımcıları, fiilen üç yıl çalışmak ve yardımcılık döneminde performans değerlendirmesine göre başarılı olmak şartıyla yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Yeterlik sınavında her bir grup başkanlığı itibarıyla yer alacak sınav konuları ile ortak sınav konuları ve sınava ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Yapılacak yeterlik sınavında başarılı sayılabilmek için giriş sınavında alınan puanın yüzde otuzu ile yeterlik sınavında alınan puanın yüzde yetmişinin toplamının yüz puan üzerinden en az altmışbeş puan olması şarttır. Yeterlik sınavında başarılı olanlar Vergi Müfettişi olarak atanırlar. Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler ve Katma Değer Vergisi İade İncelemeleri grup başkanlıklarında görev yapmakta iken Vergi Müfettişi olarak atananlardan yeterlik sınavındaki başarı sırasına göre en başarılı yüzde beşi, Büyük Ölçekli Mükellefler,

Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele ve Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar grup başkanlıklarında görevlendirilir. Yeterlik sınavına girmeye hak kazanamayanlar ile yeterlik sınavında başarılı olamayanlar ise Bakanlığında derecelerine uygun memur kadrolarına atanırlar.

Yardımcılık dönemi dahil Vergi Müfettişi olarak en az on yıl çalışan, yeterlik sonrası dönemde en az üç yıl performans değerlendirmesine tabi tutulan ve yapılan performans değerlendirmelerinde başarılı olanlar, Vergi Başmüfettişi kadrolarına atanırlar. Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler ve Katma Değer Vergisi İade İncelemeleri grup başkanlıklarında görev yapıp, bir takvim yılı içinde Vergi Başmüfettişi olarak atananlardan giriş sınavında alınan puanın yüzde onu, yeterlik sınavında alınan puanın yüzde yirmisi ve performans değerlendirmesine göre alınan puanın yüzde yetmişisi esas alınarak yapılacak sıralamaya göre en

başarılı yüzde beşi, izleyen yıl içinde Büyük Ölçekli Mükellefler, Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele ve Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırmas ve Yurtdışı Kazançlar grup başkanlıklarında görevlendirilir.

Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler ve Katma Değer Vergisi İade İncelemeleri grup başkanlıklarında görev yapan Vergi Müfettişleri bu grup başkanlıkları arasında görev yerleri bakımından yer değiştirmeye tabidir. Büyük Ölçekli Mükellefler, Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele ve Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar grup başkanlıklarında görev yapan Vergi Müfettişleri ise bu grup başkanlıkları arasında yer değiştirmeye tabidir.

Performans değerlendirme sistemi, Vergi Müfettişlerinin mesleki yeterlik ve yetkinliklerinin objektif, nesnel ve mukayeseli bir şekilde değerlendirilmesi için görev yaptıkları süre içindeki sınavlarda elde ettikleri başarı derecesi, grup başkanlarının Vergi Müfettişlerinin iş performansına ilişkin değerlendirmeleri, düzenledikleri vergi inceleme raporları hakkında rapor değerlendirme komisyonları tarafından yapılan değerlendirmeler, düzenledikleri diğer inceleme, araştırma, görüş, denetim ve soruşturma raporları hakkında yapılan değerlendirmeler, lisansüstü eğitim düzeyleri ve benzeri kriterler esas alınarak oluşturulur. Vergi Müfettişlerinin performans değerlendirmesi takvim yılı itibarıyla yapılır.

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları, grup başkanlıklarının görev alanları, performans değerlendirme sisteminin oluşturulması ve yönetimi ile Vergi Müfettişlerinin görev, yetki ve sorumlulukları, mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yeterlikleri, yükselmeleri, grup başkanlıklarında görevlendirilmeleri ve yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kadro ve pozisyonları kaldırılan personel

Ek Madde 33 – (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kaldığı hallerde Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kadro veya pozisyonları kaldırılan personelden;

a) Üst kademe kamu yöneticileri dışındaki yönetici kadro veya pozisyonlarında bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde, durumlarına ve statülerine uygun araştırmacı kadro veya pozisyonlarına,

b) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlarda bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde eşdeğer nitelikteki durumlarına ve statülerine uygun kadro veya pozisyonlara,

c) (a) bendi kapsamında olmakla birlikte ilgili mevzuatı uyarınca görevde yükselme sınavıyla atanılabilecek kadro veya pozisyonlarda bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde durumlarına ve statülerine uygun aynı veya eşdeğer kadro veya pozisyonlara,

ç) Diğerleri, devredildikleri kurum veya birimde durumlarına ve statülerine uygun aynı veya eşdeğer kadro veya pozisyonlara,

en geç bir ay içinde atanırlar. Bunlar atama işlemi yapılıncaya kadar ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilirler ve bu süreçte eski kadro veya pozisyonlarına ait aylık, ek gösterge ve her

türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal haklarını almaya devam ederler. Birinci fıkranın (a) bendine göre araştırmacı kadro veya pozisyonlarına atanarlardan talepte bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde, daha önce buldukları 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlilikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlara eşdeğer nitelikteki veya öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş oldukları unvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara bir ay içinde atanırlar.

Teşkilat yapısı ve/veya kadro ya da pozisyonun niteliği itibarıyla birinci fıkraya göre atanabileceği kadro veya pozisyon bulunmayan personele ilişkin bilgiler devir tarihinden itibaren en geç doksan gün içerisinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bildirilen personelin atama teklifleri; statüleri, unvanları ve yürüttükleri görevlere uygun personel istihdam eden diğer kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet Personel Başkanlığı tarafından il tercihleri dikkate alınarak kırkbeş gün içinde yapılır. Ancak birinci fıkranın (a) bendi kapsamında olanlardan bu fıkraya göre Devlet Personel Başkanlığına bildirilenlerin teklif edileceği kadro veya pozisyonlar, bunların daha önce buldukları yöneticilik görevleri dışındaki veya öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş oldukları unvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlar esas alınarak belirlenir. Atama teklifinin kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde atama işlemlerinin tamamlanması zorunludur.

Bu madde kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması hâlinde, atama onayının alınmasıyla birlikte başka bir işleme gerek kalmaksızın, söz konusu kadro veya pozisyonlar ihdas edilmiş ve kurumların kadro veya pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. Anılan kadro ve pozisyonlara atanalar, atamaya yetkili amirleri tarafından belirlenen birimlerde istihdam edilir. İhdas edilen kadro ve pozisyonlar ihdas tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Birinci fıkranın (a) bendi uyarınca atanalar personele; atandıkları yeni kadro veya pozisyonlara ilişkin olarak yapılan ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının, yeni kadro veya pozisyonlarına atandıkları tarih itibarıyla eski kadro veya pozisyonlarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları sözleşme ücreti, ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatları ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının dörtte üçünden/beşte dördünden az olması halinde, atandıkları söz konusu kadro veya pozisyonlarda bulunmaları kaydıyla, atandıkları tarihi takip eden ay başından itibaren fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç, önceki görevine ait ödeme unsurlarının dörtte üçü /beşte dördü esas alınarak verilmeye devam edilir.

Birinci fıkranın (b), (c), (ç) bentleri uyarınca atanalar personelin yeni kadro veya pozisyonlarına atandıkları tarih itibarıyla eski kadro veya pozisyonlarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları sözleşme ücreti, ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatları ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); atandıkları yeni kadro veya pozisyonlara ilişkin olarak yapılan ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro veya pozisyon unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir

değişiklik olanlarla kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle gerçekleştirilen teşkilat düzenlemeleri sonucunda unvan itibarıyla ilk kez ihdas edilen kadro veya pozisyonların, mevzuatta yer alan kadro veya pozisyonlardan hangisine özlük hakları bakımından karşılık geldiği Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilir. İhdas edilen kadro veya pozisyonlarda bulunanlara, karşılık olarak belirlenen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Karşılık olarak belirlenen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar, bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Bunlardan 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile ilgilendirilenler emeklilik hakları bakımından da karşılık olarak belirlenen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personel ile denk kabul edilir.

Bu madde uyarınca atanan personelin önceki birim veya kurumda geçen hizmetleri atandığı birim veya kurumda, kaldırılan kadro veya pozisyonlarında geçen hizmet süreleri yeni atandıkları kadro veya pozisyonda geçmiş sayılır.

Üst kademe kamu yöneticileri hakkında ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümleri uygulanır.

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Devlet Personel Başkanlığı yetkili ve görevlidir.

Ek Madde 34- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

En yüksek Devlet memuru olan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Başkan Yardımcıları ile daire başkanlarına; sırasıyla Başbakanlık Müsteşarına, bakanlık genel müdürlerine ve bakanlık daire başkanlarına mülga mevzuat hükümlerinde kadrolarına bağlı olarak öngörülmüş mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve Başkan yardımcıları ile daire başkanları, emeklilik hakları bakımından da sırasıyla Başbakanlık Müsteşarına, bakanlık genel müdürlerine ve bakanlık daire başkanlarına denk kabul edilir. İlgili mevzuatta mali ve sosyal hak ve yardımlar ile emeklilik hakları bakımından Başbakanlık Müsteşarına ve en yüksek Devlet memuruna yapılan atıflar Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanına yapılmış sayılır.⁽¹⁾

Cumhurbaşkanlığına bağlı Strateji ve Bütçe Başkanı ve başkan yardımcılara, sırasıyla bakanlık müsteşarı ve bakanlık genel müdürü için kadrolarına bağlı olarak ilgili mevzuatta öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Cumhurbaşkanlığına bağlı Strateji ve Bütçe Başkanı ve Başkan yardımcıları emeklilik hakları bakımından da sırasıyla bakanlık müsteşarı ve bakanlık genel müdürüne denk kabul edilir.

Cumhurbaşkanlığına bağlı İletişim Başkanı, Devlet Arşivleri Başkanı, Milli Saraylar Başkanına ve Başkan yardımcılara, sırasıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkan ve Başkan Yardımcıları için ilgili mevzuatta kadrolarına bağlı olarak öngörülen mali ve sosyal hak ve

yardımlar kapsamındaki ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Cumhurbaşkanlığına bağlı İletişim Başkanı, Devlet Arşivleri Başkanı, Milli Saraylar Başkanına ve Başkan yardımcıları, emeklilik hakları bakımından da sırasıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkan ve Başkan Yardımcılarına denk kabul edilir.

Ek Madde 35- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanabilmek için Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen şartları taşımak gerekir.

Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanacaklar için aranan hizmet süresinin hesabında, dört yıllık yükseköğrenim gördükten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında, sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak fiilen çalışılan sürelerin tamamı dikkate alınır.

Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevleri ile yurtdışı teşkilatındaki sürekli görevlere, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde yer alan şartları taşımak kaydıyla 657 sayılı Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabilir. Ancak bu şekilde atanmış olmak, kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer herhangi bir kadro, pozisyon ve göreve atanma veya kamuda herhangi bir statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez. (Değişik cümle:18/6/2020-7247/18 md.) Dokuzuncu fıkranın ilgili hükmü saklı kalmak kaydıyla, bu fıkra göre açıktan atananlardan görevi sona erenlerin veya görevden alınanların memuriyetle ilişkileri kesilir.

Cumhurbaşkanınca süreli atanan üst kademe kamu yöneticileri, ilgili kanunlarda öngörülen görevden alma gerekçeleri yanında kurumsal hedeflere ulaşamaması nedeniyle de süreleri tamamlanmadan görevlerinden alınabilirler.

Bakanlıklar ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının taşra teşkilatının il ve bölge müdürü kadro veya pozisyonları hariç, üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine Cumhurbaşkanı onayı ile atananlar hakkında Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde yer alan şartlar dışında üçüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.

Üçüncü fıkra uyarınca atananlar, atandıkları kadro veya pozisyonlar için ilgili mevzuatında öngörülen malî ve sosyal hak ve yardımlardan, 657 sayılı Kanunun kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın, aynı usûl ve esaslar dâhilinde yararlanırlar. Bu suretle üst dereceli kadrolara atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her üç yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak aylık derecelerinin yükselmesinde dikkate alınır. Ancak atandıkları kadro dereceleri, başka görevlere atanma hâlinde kazanılmış hak sayılmaz.

Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atananlar, atandıkları kadro, pozisyon ve görevlerde 657 sayılı Kanunun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak da çalıştırılabilir. Sözleşme taban ve tavan ücretleri; kurum ve kuruluşlar, unvanlar, yapılan hizmetin güçlüğü, sorumluluğu ve riskleri, iş yoğunluğu, çalışma şartları, hizmet yerinin sosyo-ekonomik durumu ve coğrafi özellikleri ile hizmete ve hizmet yerine ilişkin olarak, aynı kadro, pozisyon ve görevlerde bulunmakta olan emsallerine; emsalinin bulunmaması durumunda da benzer kadro, pozisyon ve görevlerde bulunanlara göre farklılıkları ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. Sözleşme ücreti, taban ve tavan ücretleri aralığında sözleşme imzalamakla yetkili kılınan makam tarafından belirlenir.

Kamu görevlisi olmayanlar arasından üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanarlardan görevleri sona eren veya görevden alınanlara tazminat ödenip ödenmemesi ve tazminat miktarı ile buna ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Kamu görevlileri arasından, üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanarlardan görev süresi sona erenler veya görevden alınanlar Cumhurbaşkanınca;

a) Yönetici kadroları dışında daha önce buldukları veya öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş oldukları unvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara,

b) Denetim elemanı ya da uzman kadro veya pozisyonlara,

c) Araştırmacı veya uygun görülecek diğer kadro ve pozisyonlara,

atanırlar. Atama yapılıncaya kadar bunların görev yaptıkları, kadro, pozisyon veya görevlere ilişkin almakta oldukları her türlü ödemeler görev yaptıkları kurum tarafından yapılır. Bu şekilde atanacaklar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması halinde, söz konusu kadro veya pozisyonlar başka bir işleme gerek kalmaksızın, ihdas edilmiş ve kurumların kadro veya pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır.

Bu maddede belirtilen üst kademe kamu yöneticiliğine atanarlarnın, görev sürelerinin sona erdiği veya görevden alındıkları tarihte emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış olmaları şartıyla, ikinci fıkrada belirtilen kadro veya pozisyonlara atanmak yerine yaş haddini beklemeksizin emekli olmaları durumunda, emeklilik ikramiyeleri hizmet süreleri dikkate alınarak yüzde elli fazlasına kadar ödenebilir. Bu oran Cumhurbaşkanınca arttırılabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Bu madde hükümleri, atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar hakkında uygulanmaz.

Ek Madde 36- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/178 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatındaki üst kademe kamu yöneticisi ve taşra teşkilatındaki il ve bölge müdürü kadro, pozisyon ve görevleri ile bu kadro, pozisyon ve görevlerin dengi ve daha üstü kadro, pozisyon ve görevlere atanabilmek için, öğrenim durumu şartı dışında;

a) Belirli bir meslek mensubu, kariyer meslek mensubu ya da kurum personeli olmak,

b) 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinde belirtilen hizmet sınıfları kapsamına dâhil kadrolarda bulunmuş veya bulunuyor olmak,

c) Hâkimlik ve savcılık mesleğinden olmak,

c) Belirli kadro veya görevlerde belirli bir süre bulunmuş olmak,

gibi özel şartlar aranmaz.

Bu madde kapsamında belirtilen kadrolardan genel idare hizmetleri sınıfı dışındaki sınıflara dâhil olanlar ile hâkim-savcılık mesleğine dâhil olanlara kendi hizmet sınıfı dışından atama yapılması halinde, anılan kadroların hizmet sınıfı bu süre zarfında genel idare hizmetleri sınıfı olarak kabul edilir. Bu şekilde atanarlara malî haklar kapsamında, kadro veya pozisyonuna bağlı olarak yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının kurum içerisindeki emsali personele malî haklar kapsamında kadro veya pozisyonuna bağlı olarak yapılmakta olan

her türlü ödemeler toplamından düşük olması halinde aradaki fark bu görevde kaldıkları sürece tazminat olarak ödenir.

Bu maddede yer alan hükümler; ek 11 inci madde kapsamında yer alan kurumların, Adalet Bakanlığının ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bu madde kapsamında yer alan kadrolarıyla aynı veya benzer unvanlı kadro, pozisyon ve görevleri ile mevzuatla bu kadrolara denk kabul edilen yönetici kadro, pozisyon ve görevlerine atananlar hakkında da uygulanır.

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

52. 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26 ila geçici 34. maddeler şöyledir:

“Geçici Madde 26- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlere göre duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan idari hizmet sözleşmesine ya da iş mevzuatına tabi uzman yardımcısı alımları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kamu kurum ve kuruluşlarında 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlere dayanarak idari hizmet sözleşmesine ya da iş mevzuatına tabi uzman yardımcısı olarak istihdam olunanların uzmanlık kadro veya pozisyonlarına atanmaları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.”

Geçici Madde 27- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlere göre duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör alımları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kamu kurum ve kuruluşlarında 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlere dayanarak müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör olarak istihdam olunanların müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüerler kadro veya pozisyonlarına atanmaları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Geçici Madde 28- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlerine dayanılarak kamu kurum veya kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilmekte olanlar hakkında, mevcut sözleşme sürelerinin sonuna kadar yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 29- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlere göre kurum hizmetlerini iş mevzuatı hükümlerine göre yürüten personel hakkında, mevcut sözleşmelerinin sonuna kadar yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 30- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Mevzuatta yapılan atıflar bakımından mülga 08/06/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 31- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan, personelin kurumlarından aylıksız izinli sayılması ya da kurumlarıyla ilişkilerinin sona ermesi suretiyle diğer kamu kurum veya kuruluşlarında mevzuatında öngörülen statülerde sözleşmeyle görevlendirilmesine veya istihdamına dayanak teşkil eden hükümlere göre çalıştırılanların görevlendirmeleri veya istihdamları, bunların aylıksız izinli sayıldıkları ya da ilişkilerinin sona erdiği kamu kurum ve kuruluşlarına dönüşlerine, kıdem ve hizmetlerinin değerlendirilmesine ve tazminata ilişkin yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması suretiyle bir ay içerisinde sona erdirilir.

Geçici Madde 32- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Bakanlık ve bağlı kuruluşlardaki müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez valisi kadroları iptal edilmiştir. İptal edilen bu kadrolar kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerinden çıkarılmıştır.

Bakanlıklarda bakan yardımcıları, bağlı kuruluşlarda başkanlar atanıp göreve başlayıncaya kadar mevcut müsteşarlar görevlerine devam ederler.

Müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez valisi ile kadroları kaldırılan diğer üst kademe kamu yöneticilerinin mevcut kadroları, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yeni düzenleme yapıncaya kadar şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Bu madde kapsamına giren üst kademe kamu yöneticilerinin mali, sosyal hak ve yardımları, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar yürürlüğe girinceye kadar, bu

maddenin yayımı tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre ödenmeye devam eder.

Geçici Madde 33- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Bu maddenin yayımı tarihine kadar, bakanlık müşaviri kadrolarına atanmış veya çeşitli kanun, kanun hükmünde kararname veya diğer mevzuat hükümlerine göre bakanlık müşaviri veya müşavir kadrolarına ya da diğer şahsa bağlı yönetici veya müşavir/danışman kadro veya pozisyonlarına atanmış sayılıp da bu maddenin yayımı tarihinde anılan kadro veya pozisyonlarda bulunmakta olanların görevleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlardan;

a) Daha önce 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümününün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlilikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlarda bulunanlar daha önceki bu kadro veya pozisyonlarına,

b) (a) bendi kapsamına girmeyenler, yönetici kadro ve pozisyonları dışında daha önce buldukları veya öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş oldukları unvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara,

ilgili kurumlarca bir ay içerisinde atanır.

Birinci fıkrada sayılanlardan, anılan fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına girmeyenler görev yaptıkları kurumların araştırmacı kadrolarına atanmış sayılır. Atama işlemi gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin görev yaptıkları kurum tarafından yapılmasına devam olunur.

Bu madde kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması halinde söz konusu kadro veya pozisyonlar ihdas edilmiş ve kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır.

Bakanlık müşavirliği kadrolarında bulunmakla birlikte malî haklarını 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga ek 18 inci maddesine göre almaya devam edenler hariç olmak üzere, bu fıkra kapsamında atananlara malî hakları, atandıkları söz konusu kadrolarda bulunmaları kaydıyla atandıkları tarihi takip eden ay başından itibaren ikinci yılın sonuna kadar fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç, önceki görevlerine ait ödeme unsurları esas alınarak verilmeye devam edilir.

Geçici Madde 34- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

Bu maddenin yayımı tarihinde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu hariç olmak üzere 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda görev yapmakta olan Kurul başkan ve üyelerinden;

a) Atanma tarihi itibarıyla görevde dördüncü yılını doldurmuş olanların görevleri bu maddenin yayımı tarihinde,

b) Atanma tarihi itibarıyla görevde dördüncü yılını doldurmamış olanların görevleri dördüncü yılı doldurdukları tarih itibarıyla,

başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer.

Birinci fıkrada kapsamında görevleri sona erenlerden daha önce kamu görevinde bulunmamış olanlara, kalan görev sürelerine ilişkin mali ve sosyal hak ve yardımlarına ait ödemeler toplamı tazminat olarak ödenir.

Birinci fıkrada kapsamında görevleri sona erenlerden kamu görevlileri arasından atanmış olanlar görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başvuruları halinde önceki kurumlarındaki yönetici kadro veya pozisyonları dışındaki kadro veya pozisyonlara bir ay içerisinde atanırlar. Bunlardan daha önceki kadro veya pozisyonları iptal edilenlerin ilgili kurumlarca, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara en geç iki ay içerisinde atanmaları sağlanır. Atama işlemi gerçekleşinceye kadar bunlara daha önce almakta oldukları her türlü ödemeler görev yaptıkları kurum tarafından yapılmaya devam olunur. Bunlardan bu madde uyarınca yeni kadro veya pozisyonlara atanana, atandıkları tarih itibarıyla eski kadro, pozisyon veya görevlere ilişkin olarak aldıkları sözleşme ücreti, ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatları ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı olarak yapılan ödemeler, avukatlık vekalet ücreti, fazla çalışma ücreti, tayin bedeli ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); atandıkları yeni kadrolara ilişkin olarak yapılan ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın kalan süre boyunca tazminat olarak ödenir.”

53. 183. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan fıkranın da yer aldığı 1. maddesi şöyledir:

“Mahkemenin görevi:

Madde 1 – Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Özel kanun uyarınca hakeme başvurulmasının zorunlu olduğu hallerde, eğer hakemlik görevi hakim tarafından yerine getirilmiş ise bu merci, davanın konusuna göre, yukarıdaki fıkrada yazılı adli veya idari yargı mercilerinden sayılır.”

b. (b) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 2. maddesi şöyledir:

“Mahkemenin kuruluşu:

Madde 2 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kurulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi üyeleri arasından seçilir.

Uyuşmazlık Mahkemesine, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçilir.

Toplantı yetersayısı, asıl üyelerin mazeretleri halinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanır.”

c. (c) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un "...*asil ve yedek*..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 3. maddesi şöyledir:

"Yönetim ve temsil

Madde 3 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/2 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesinin yönetimi ve temsili Başkana aittir.

*Başkanlığın boş veya Başkanın özürlü veya izinli olması hâllerinde Başkana ait görev ve yetkiler, Anayasa Mahkemesince kendi **asil ve yedek** üyeleri arasından seçilip görevlendirilen Başkanvekili tarafından yerine getirilir ve kullanılır."*

ç. (ç) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 5. maddesinin "...*Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu*..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı birinci fıkrası ile "...*tutuklu*..." ibaresinin çıkarıldığı ikinci fıkrası ve "...*Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu*..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı üçüncü fıkrası şöyledir:

"Mahkemenin toplanma yeri, tarihi ve toplanma dönemi:

*Madde 5 – Uyuşmazlık Mahkemesi **Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu**, Başkanın çağrısı üzerine, Başkentte, mahkeme için ayrılan yerde toplanır. Toplantının gündemi toplantıdan en az üç gün önce, raporlarla birlikte üyelere ve uyuşmazlıkla ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcülerine dağıtılır.*

*Başkan, mahkemeye gelen işlerden **tutuklu** tedbirli olanlarla yürütmenin durdurulması istemli bulunanlar gibi acele nitelikte olanların adli tatilden önce bitirilmesi için gerekli tedbirleri alır.*

*(Değişik üçüncü fıkra: 8/8/2011-KHK-650/3 md.; İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/2 md.) Uyuşmazlık Mahkemesi **Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu** her yıl bir eylülde başlamak üzere, yirmi temmuzdan otuz bir ağustosa kadar çalışmaya ara verir."*

d. (d) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 8. maddesi şöyledir:

"Çekinme:

Madde 8 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin 7 nci maddede yazılı sebeplere dayanarak davaya veya işe bakmaktan çekinmeleri halinde, uyuşmazlık mahkemesi, çekinme isteğinde bulunan başkan ve üye katılmaksızın konu hakkında kesin karar verir.

***Mahkemenin** toplanmasına engel olacak sayıda başkan ve üyenin çekinmek istemesi halinde, ancak toplanma nisabını ortadan kaldırmayacak sayıda başkan ve üyenin çekinme isteği kabul edilebilir."*

e. (e) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un ibare ve fıkra değişikliği yapılan 9. maddesi şöyledir:

"Başkan ve üyelerin reddi:

Madde 9 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyeleri, tarafsız kalamıyacıkları kanısını haklı kılan hallerin varlığı iddiasıyla reddolunabilir.

(Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) **Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine ilişkin istemler, reddedilen üye katılmaksızın incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.**

Ret şahsidir. Mahkemenin toplanmasını engelleyen toplu ret istemleri dinlenmez.”

f. (f) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un; birinci fıkrasında yer alan “...adli, idari ve askeri...” ibaresinin “...adli ve idari...” şeklinde değiştirildiği, ikinci fıkrasında yer alan “...ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce;...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı, dördüncü fıkrasında yer alan “...Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı ve beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırıldığı 10. maddesi şöyledir:

“Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma:

*Madde 10 – Görev uyuşmazlığı çıkarma; **adli ve idari** bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.*

*Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, **ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce**; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.*

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez.”

g. (g) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un birinci fıkrasında yer alan “...adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin...” ibaresinin “...adli ve idari yargı mercilerinin...” şeklinde değiştirildiği ve ikinci fıkrasında yer alan “...ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca...” ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 14. maddesi şöyledir:

“Olumsuz görev uyuşmazlığı:

*Madde 14 – Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için **adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.***

*Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca **ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca** ileri sürülebilir.”*

ğ. (ğ) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer alan "..., ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 15. madde şöyledir:

"Yargı merciince yapılacak işlemler:

Madde 15 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/6 md.)

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir."

h. (h) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan ve madde metninden "..., görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması..." ve "..., ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların,..." ibarelerinin çıkarıldığı 17. maddesi şöyledir:

"Olumlu görev uyuşmazlığı ve uygulanacak usul:

Madde 17 – Olumlu görev uyuşmazlığı; adli ve idari yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması durumunda meydana gelir.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008–5791/7 md.) Olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvurduğu yargı mercii;

a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.

b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, yedi gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

(Üçüncü fıkra Mülga: 21/1/1982-2592/9 md.)

(Ek fıkra: 23/7/2008 – 5791/7 md.) Bu takdirde her iki yargı mercii de, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır."

ı. (ı) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 19. maddesi şöyledir:

"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları:

Madde 19 – Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.”

i. (i) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırıldığı 24. maddesi şöyledir:

“Madde 24 – (Değişik birinci fıkra: 21/1/1982-2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır.”

j. (j) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırıldığı 25. maddesi şöyledir:

“Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları:

*Madde 25 – **Hüküm** uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.*

Ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygular ve esasa ilişkin bir karar vermeksizin sadece o davayı hangi ceza mahkemesinin görüp karara bağlaması gerektiğini belirtmek suretiyle anlaşmazlığı çözer. Kazanılmış haklar saklı tutulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir.”

k. (k) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un; başlık ve ibare değişiklikleri yapılan 26. maddesi şöyledir:

“Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması:

*Madde 26 – **Uyuşmazlık Mahkemesinde**, üye tam sayısı hazır bulunmadıkça görüşmelere başlanamaz ve karar verilemez. Eksik üyenin yeri o üyenin geldiği yargı merciinin yedek üyesi ile, bu olmadığı takdirde başka bir yedek üye ile doldurulur. Mahkeme, her toplantı dönemi başında, yıllık çalışma planını yapar.*

***Uyuşmazlık Mahkemesinde** incelemeler dosya üzerinde yapılır ve bu kanunda belli edilenler dışında çoğunlukla karar verilir.”*

l. (l) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un değiştirilen 29. maddesi şöyledir:

“Kararların kesinliği ve yayınlanması:

Madde 29 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları kesindir. Başkanın uygun göreceği kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır.”

m. (m) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un cümle değişikliği yapılan ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılan 31. maddesi şöyledir:

“Raportörlük:

Madde 31 – Uyuşmazlık Mahkemesine, çalışmalarında yardımcı olmak üzere, Başkanın takdir edeceği yeter sayıda geçici raportör verilir.

(Değişik cümle: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Geçici raportörler, hâkimlik ve savcılık mesleğinde en az dört yılını ikmal etmiş ve üstün başarısıyla Uyuşmazlık Mahkemesinde yararlı olacağı anlaşılanlar arasından Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve ilgilinin muvafakati üzerine, mensup oldukları müesseselerin yetkili mercileri tarafından geçici olarak görevlendirilirler. Bunların özlük işlerinde mensup oldukları mesleklere ait hükümler uygulanır ve raportörlükte geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır. Ancak, terfilerinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı tarafından verilecek yazılı bilgi esas olur.

Askeri hakimler ve savcılar arasından atanacak geçici raportörler hakkında subay sicil belgesi sırasıyla, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Müsteşar ve Milli Savunma Bakanı tarafından düzenlenir. Bu sicilin düzenlenmesinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı tarafından subay sicil formu esaslarına göre verilecek kanaat notu gözönünde bulundurulur.”

n. (n) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un fıkra değişikliği yapılan 32. maddesi şöyledir:

“Yazı işleri ve diğer görevliler:

Madde 32 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve inhası üzerine Adalet Bakanlığınca atanacak bir görevli Başkanlık Sekreterliği görevini yerine getirir ve Anayasa Mahkemesi binasında görev yapar.

(Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Başkanın isteği ve inhası üzerine Yargıtay, Danıştay ve Adalet Bakanlığınca atanacak üçer katipten oluşacak büro tarafından Uyuşmazlık Mahkemesinin kalem ve yazı işleri yürütülür”

o. (o) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un geçici 6. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 7. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 7- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından seçilmiş asıl ve yedek üyelerin üyelikleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.”

ö. (ö) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırılan 23., 30. ve 37. maddeleri şöyledir:

“Ceza davalarında tedbirler

MADDE 23

Ceza davalarında koruma veya başkaca güvenlik altına alma, el koyma, zor alım gibi tedbirlere konu olan şeyler ve belgeler, yurt dışına çıkarılması yasaklanmış şeylerle, yurt dışına

çıkması yasak edilmiş kişilere ilişkin kararları, değiştirmeye veya kaldırmaya veya ilk kez vermeye görev konusunda son kararı veren yargı mercii görevlidir.

Anılan yargı mercii, tutuklulara Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 112 veya Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 75 inci maddesini uygulayacağı gibi tutuklamaya ilişkin başvuruları da karara bağlar.

Uyuşmazlık çıkarma durumlarında görev itirazını reddeden, yargı mercii'nin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğu durumlarda ise Uyuşmazlık Mahkemesine başvuran yargı mercii, yukarıki fıkralar hükmünü uygular.”

“Kararlar arasındaki çelişmelerin giderilmesi

MADDE 30- Uyuşmazlık Mahkemesi Bölümlerinin kararları arasındaki çelişmeler, Genel Kurulca verilecek ilke kararları ile giderilir.

İlke kararları gerekçesiyle açıklanır.

İlk toplantıda ilkeye ilişkin kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Bu çoğunluk sağlanmazsa ikinci toplantıda salt çoğunlukla yetinilir. Bir işte, bölümlerin yerleşmiş içtihadında aykırı bir çoğunluğun gerçekleşmesi durumunda dahi ilke kararı verilmesi zorunludur.

Bir ilke kararının değişmesi veya kaldırılması yeni bir ilke kararıyla olur.

İlke kararına yer olup olmadığına bölümler karar verir. Başkan, konuyu raportörlere veya üyelerden birine incelettirebilir.

Bölümlerin ilke kararını gerekli görmesi halinde, Başkan çelişme doğuran kararları veya kökleşmiş içtihadı gösteren kararlardan biriyle yeni çoğunluğun görüşünü ve çelişme gerekçesini kapsayan bir yazıyı, istemde bulunandan başka başsavcı ve Başkanunsözcülerine, belirteceği bir sürede görüşlerini bildirmek üzere yollar. İlke kararının görüşülmesi için üyelere dağıtılan Gündeme Başsavcı ve Başkanunsözcülerinin süresi içinde verdikleri karşılıklarla onlara gönderilen yazı ve kararların örnekleri de eklenir. Gündemin dağıtıldığı gün ile görüşme günü arasında geçecek sürenin acele işler dışında 15 günden az olmaması gerekir.

Görev konusundaki ilke kararları; Uyuşmazlık Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini, hüküm uyuşmazlıkları dolayısıyla verilecek esasa ilişkin ilke kararları ise yalnız Uyuşmazlık Mahkemesini bağlar.”

“Davaya katılanların taraf sayılması

MADDE 37- Bir ceza davasına usulünce katılanlar dahi bu kanuna göre taraflara tanınan yetkileri kendisiyle birlikte işlem yapacakları tarafa veya savcıya bağlı olmaksızın kullanabilirler.”

54. 184. maddesinin birinci fıkrasının;

a. (a) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 2. maddesi şöyledir:

“Bağımsızlık ve yönetim

Madde 2 – 1. Danıştay bağımsızdır. Yönetimi ve temsili Danıştay Başkanına aittir.

2. Danıştay'ın yürütmeye ilgili işleri Cumhurbaşkanlığı aracılığı ile yürütülür.”

b. (b) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un ibareler eklenen 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Danıştay üyelerinin nitelikleri

Madde 8 – 1. Danıştay üyeleri:

a) İdari yargı hakim ve savcılığı,

*b) Bakanlık, **Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı, müsteşarlık, müsteşar yardımcılığı, elçilik, valilik,***

c) Generallik, amirallik,

*d) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,** Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği,*

e) (Ek: 2/12/2014-6572/7 md.) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliği,

...”

c. (c) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 9. maddesi şöyledir:

“Üye seçimi

Madde 9 – 1. Danıştayda boşalan üyeliklerin dörtte üçü idari yargı hakim ve savcılığında, dörtte biri ise diğer görevliler arasından seçilir.

2. İdari yargı hakim ve savcuları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca; diğer görevlerde bulunanlar ise, Cumhurbaşkanınca Danıştay üyeliğine seçilirler.

3. (Ek: 1/7/2016 – 6723/1 md.) Danıştay üyeleri on iki yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Danıştay üyesi seçilemez.

4. (Ek: 1/7/2016 – 6723/1 md.) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından Danıştay üyeliğine seçilip görev süresi sona erenler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ilgili dairesi tarafından, idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır.

*5. (Ek: 1/7/2016 – 6723/1 md.) Cumhurbaşkanı tarafından Danıştay üyeliğine seçilip idari yargıda bir göreve atanmak isteyenler, görev sürelerinin bitiminden bir ay öncesine kadar, idari yargıda bir göreve atanmak için talepte bulunur. Talepte bulunanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ilgili dairesi tarafından idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır. Talepte bulunmayanlar, başka bir göreve atanmak üzere Danıştay Başkanlığı tarafından **Cumhurbaşkanlığına** bildirilir.*

6. (Ek: 1/7/2016 – 6723/1 md.) Görevi sona eren üyelerin Danıştay ile ilişkileri kesilir; ancak atamaları gerçekleşinceye kadar, özlük hakları Danıştay tarafından karşılanmaya devam olunur.

*7. (Değişik: 27/6/2013-6494/5 md.) Danıştayda boşalan üye sayısı dördü bulunca, dördüncü üyeliğin boşaldığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde durum Danıştay Başkanlığınca, boşalan üyeliklerin idare veya vergi dairesi üyeliği olduğu da belirtilmek suretiyle, **Cumhurbaşkanlığına** ve Adalet Bakanlığına duyurulur.*

8. Cumhurbaşkanı ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu duyurudan sonra en geç iki ay içinde seçim yapılır.”

ç. (ç) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un; birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan (c) ve (e) bentleri ve (d) bendinde yer alan "*Tüzük tasarılarını inceler;...*" ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 23. maddesi şöyledir:

"Danıştayın görevleri

Madde 23 – Danıştay:

a) (Değişik: 22/3/1990 - 3619/3 md.) *İdare Mahkemeleri ile vergi mahkemelerinden verilen kararlar ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili kararlara karşı temyiz istemlerini inceler ve karara bağlar. (Ek cümle: 1/7/2016 – 6723/6 md.) Danıştayın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır.*

b) *Bu Kanunda yazılı idari davaları ilk ve son derece mahkemesi olarak karara bağlar.*

c) ***Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri hakkında görüşünü bildirir.***

d) (Değişik: 18/12/1999-4492/1 md.) ***Tüzük tasarılarını inceler; kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirir.***

e) ***Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık tarafından gönderilen işler hakkında görüşünü bildirir.***"

d. (d) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 24. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen (a) ve (b) bentleri şöyledir:

"İlk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davalar

Madde 24 – (Değişik: 2/6/2000 - 4575/2 md.)

1. Danıştay ilk derece mahkemesi olarak:

a) (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.) ***Cumhurbaşkanı kararlarına,***

b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.) ***Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere,***"

e. (e) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 42. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan (a), (b), (d) ve (f) bentleri şöyledir:

"MADDE 42- Birinci Daire:

a) ***Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve tekliflerini,***

b) ***Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını,***

...

d) ***İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan gönderilen uyuşmazlıkları,***

...

f) Danıştayca istişari mahiyette incelenmek ve düşüncesini bildirmek için Cumhurbaşkanlığı veya Başbakanlıktan gönderilecek işleri,

f. (f) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un başlığında yer alan "Kanun ve tüzük tasarıları ile..." ibaresi ile birinci fıkrasında yer alan "...kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 48. maddesi şöyledir:

"Kanun ve tüzük tasarıları ile kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinin görüşülmesi

Madde 48 – (Değişik: 18/12/1999 - 4492/5 md.) Danıştay, kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirmeyi, geliş tarihinden itibaren iki ay içinde sonuçlandırmak zorundadır."

g. (g) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 87. maddesinin birinci fıkrasının "Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı (a) bendi şöyledir:

"Nöbetçi dairenin göreceği işler

Madde 87 – Nöbetçi daire, çalışmaya ara verme süresi içinde aşağıda yazılı işleri görür:

a) Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler,

..."

ğ. (ğ) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. ve geçici 30. maddeleri şöyledir.

"Geçici Madde 29- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.)

Bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil olmak üzere; kapatılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin askeri hakim sınıfından Başkan, Başsavcı, Daire Başkanı ve üyelerinden emekliye ayrılmış olanlar ile geçici 27 nci maddenin yedinci fıkrası kapsamına girenler ve bunların emeklilerinin 64 üncü maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki sağlık giderleri anılan fıkra hükümleri çerçevesinde Danıştay bütçesinden karşılanır.

Geçici Madde 30- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.)

Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak Bakanlar Kurulu kararları, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelerine ilişkin görev ve yetkileri devam eder.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkrada belirtilen işlemlere ilişkin ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda açılmış bulunan davalar Danıştayda bakılarak sonuçlandırılır."

55. 190. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2960 sayılı Kanun'un 10. maddesinin yürürlükten kaldırılan altıncı fıkrası şöyledir:

“İmar Yüksek Koordinasyon Kurulu: Başbakan veya görevlendireceği Başbakan Yardımcısı veya bir devlet bakanı başkanlığında Milli Savunma, Bayındırlık ve İskân, Kültür ve Turizm, Ulaştırma, Tarım Orman ve Köyişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlarından oluşur. Kurulun sekreteryası görevini Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yürütür.”

b. (b) bendiyle 2960 sayılı Kanun’un 21. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesi şöyledir:

“Ek Madde 1 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/190 md.)

Mevzuatta İmar Yüksek Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.”

56. 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun’un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılan ikinci cümlesi şöyledir:

“Kurulun teşkili ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

57. 195. maddesinin (b) bendiyle 3835 sayılı Kanun’un 2. maddesinin;

a. Yürürlükten kaldırılan birinci fıkrası şöyledir:

“3. maddede belirtilen görevleri yapmak üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Bakanın koordinatörlüğünde; İçişleri, Dışişleri, Maliye ve Gümrük, Millî Eğitim, Bayındırlık ve İskân, Sağlık, Ulaştırma, Tarım ve Köyişleri, Orman Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı, Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu yetkililerinden oluşan bir üst komisyon kurulur.”

b. İbare değişiklikleri yapılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Üst komisyona bağlı olarak, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakanlıkca belirlenen illerde valinin veya görevlendireceği kişinin başkanlığında ve konunun özelliği dikkate alınarak vali tarafından belirlenecek temsilcilerin iştirak edeceği alt komisyonlar kurulur. İllerde kurulacak alt komisyonlar, üst komisyonun vereceği görevleri yapar”

58. 196. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4483 sayılı Kanun’un 3. maddesinin birinci fıkrasının;

i. İbare değişikliği yapılan (d) bendi şöyledir:

“d) Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,”

ii. Değiştirilen (e) ve (g) bentleri şöyledir:

“e) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.) Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,”

“g) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,”

b. (b) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un ibare değişiklikeri yapılan 12. maddesi şöyledir:

“Hazırlık soruşturmasını yapacak merciler

Madde 12 – (Değişik: 17/7/2004-5232/4 md.)

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır.

Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, kaymakamlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur.”

c. (c) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 13. maddesi şöyledir:

“Yetkili ve görevli mahkeme

Madde 13 – (Değişik: 17/7/2004-5232/5 md.)

Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir.”

ç. (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 4. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 4- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/196 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış işlemler bu Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 3, 12 ve 13 üncü maddelerin değiştirilmeden önceki usul ve esaslarına göre sonuçlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte müşterek kararlar atanmış olanlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 3 üncü maddenin değiştirilmeden önceki hali uygulanır.”

59. 197. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 2. maddesi şöyledir:

“Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.”

b. (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un bent ve ibare değişikliği yapılan 15. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Sendika üyesi olamayacaklar

Madde 15 – Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

...

c) Bakanlar, bakan yardımcılar, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri,(...) ve bunların yardımcılar, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, (...) belediye başkanları ve yardımcılar

...”

c. (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 19. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

Madde 19 – (Değişik birinci fıkra: 4/4/2012-6289/14 md.) Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

...

*h) (Değişik: 4/4/2012-6289/14 md.) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve **Cumhurbaşkanınca** vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynî ve nakdî yardımda bulunmak, afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak*

...”

ç. (ç) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 21. maddesi şöyledir:

“Kamu Personeli Danışma Kurulu

Madde 21 – (Değişik: 4/4/2012-6289/15 md.)

Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu

yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; **Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında**, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ile her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının başkanı ve **Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden** oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de davet edilebilir.

28 inci maddede belirtilen toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konular, Kurulda değerlendirilir.

Kurul, her yıl mart ve kasım aylarında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.”

d. (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 24. maddesinin ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan **Cumhurbaşkanının** izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.”

e. (e) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 29. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrası şöyledir:

“(Değişik fıkra: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) **Kamu İşveren Heyeti, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.**”

f. (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 34. maddesinin;

i. İbare ve bent değişikliği yapılan birinci fıkrası şöyledir:

“a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından **Cumhurbaşkanınca** Başkan olarak seçilecek bir üye,

b) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) **Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından dört üye,**”

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşıyanlar arasından **Cumhurbaşkanınca** seçilecek bir üye,

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından **Cumhurbaşkanınca** seçilecek bir üye,

olmak üzere onbir üyeden oluşur.”

ii. İbare değişikliği yapılan ikinci fıkrası şöyledir:

“Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.”

g. (g) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un geçici 14. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 15. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 15 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/197 md.)

10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan kanun hükmünde kararnameler ile Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle teşkilatları yeniden düzenlenen kamu kurum ve kuruluşlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun gereğince dahil oldukları hizmet kollarında oluşan değişiklikler, personelin talebiyle sendika üyeliğini değiştirmesi durumu hariç olmak üzere,

a) Bu Kanun ve buna bağlı mevzuatta yer alan sendikal haklar açısından 15/05/2019 tarihine kadar,

b) Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşmeden yararlanma açısından söz konusu Toplu Sözleşmenin yürürlük süresi boyunca,

uygulanmaz.”

60. 200. maddesinin;

a. (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun’un ibare değişiklikleri yapılan 4. maddesi şöyledir:

“Kuruluş

Madde 4- Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.

İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve meskûn sahası kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.

Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahaslarının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerekir.

Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülkî idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirim üzerine, mahallî seçim kurulları, onbeş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir.

İşlem dosyası valinin görüşüyle birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Cumhurbaşkanlığı kararı ile o yerde belediye kurulur.

*Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, **Cumhurbaşkanı kararı ile belediye kurulabilir.***

b. (b) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 11. maddesinin ibare değişiklikleri yapılan birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

“Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi

*Madde 11- Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, **Cumhurbaşkanı kararı ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.***

*Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, **Cumhurbaşkanı kararı ile köye dönüştürülür. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Bu belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder. İntikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır.***

c. (c) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 12. maddesi şöyledir:

“Kararlarının uygulanması ve nüfus

Madde 12- 4, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe girer. 4 üncü maddeye göre belediye kurulan yerlerde 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 29 uncu maddesine göre seçim yapılır.

8 inci maddede geçen birleşme ve katılmalara, 9 uncu maddede geçen mahalle kaldırılmasına, 11 inci maddede geçen belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

*(Ek fıkra: 6/3/2007-5594/2 md.) Birleşme, katılma veya tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde, birleşme ve katılma işleminin gerçekleşmesi veya **Cumhurbaşkanı kararının** yayımlandığı tarihten itibaren yeni nazım ve uygulama planı yapılmaz; mevcut planlarda yapılması gereken zorunlu değişiklik ve her türlü imar uygulaması katılınacak belediyenin uygun görüşü alınarak yapılır. Uygun görüş verilmeyen plan değişiklikleri yapılamaz.”*

ç. (ç) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 68. maddesinin ibare değişikliği yapılan birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“Borçlanma

Madde 68- Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usûl ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir:

...

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında **Cumhurbaşkanınca** kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınır

...”

d. (d) bendiyle 5393 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan 73. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Belediye, belediye meclisi kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir. Bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için yukarıda sayılan hususlardan birinin veya birkaçının gerçekleşmesi ve bu alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şarttır. Ancak, kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi ve **Cumhurbaşkanınca** bu yönde karar alınması şarttır.”

e. (e) bendiyle 5393 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan 75. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Diğer kuruluşlarla ilişkiler

Madde 75- Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, **Cumhurbaşkanınca** vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

...”

61. 204. maddesinin;

a. (a) bendiyle 5627 sayılı Kanun’un 4. maddesinin yürürlükten kaldırılan (1), (2), (4) ve (5) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm ilgili kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve koordinasyonu amacıyla Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu oluşturulur. Kurulca alınan kararların uygulanmasının takibi ve sekreterlik hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(2) Kurul; Bakanlığın Genel Müdürlüğün ilgilendirildiği müsteşar yardımcısı başkanlığında, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bakanlık, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma

Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliğinin birer üst düzey temsilcisinden oluşur.”

“(4) Kurul her yıl Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere, dört kez olağan olarak toplanır. Ayrıca, Kurul Başkanının gerekli görmesi halinde, yapılan çağrı üzerine olağanüstü olarak da toplanır. Toplantı yeter sayısı için üçte iki çoğunluk aranır ve kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.

(5) Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmak üzere, her toplantı günü için, Kurul Başkanı ve üyelerine, yılda dörtten fazla olmamak üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara (2.000), uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise (3.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.”

b. (ç) bendiyle 5627 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesi şöyledir:

“EK MADDE 2- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/204 md.)

(1) Mevzuatta Enerji Verimliliği Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.”

62. 205. maddesinin;

a. (f) bendiyle 5809 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinin yürürlükten kaldırılan (1) ve (3) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Siber güvenlikle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından alınacak önlemleri belirlemek, hazırlanan plan, program, rapor, usul, esas ve standartları onaylamak ve bunların uygulanmasını ve koordinasyonunu sağlamak amacıyla; Bakanın başkanlığında Siber Güvenlik Kurulu kurulmuştur. Siber Güvenlik Kurulunda yer alacak bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşları ile üyelerinin temsil düzeyi Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.”

“(3) Siber Güvenlik Kurulunun çalışma usul ve esasları Başbakanlıkça çıkartılacak yönetmelikle belirlenir.”

b. (g) bendiyle 5809 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesi şöyledir:

“EK MADDE 2- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/205 md.)

(1) Mevzuatta Siber Güvenlik Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.”

63. 208. maddesinin;

a. (b) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan (1) numaralı fıkranın (j) bendinin yer aldığı 2. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

j) Kurulun seçimle gelen üyesi: Hâkimler ve Savcılar (...) Kurulunun, Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı **ilgili bakan yardımcısı dışındaki** (...) üyelerinden her birini,

...

ifade eder.”

b. (c) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un değiştirilen (5) numaralı fıkrasında yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*” ibaresinin de bulunduğu 3. maddesi şöyledir:

“Kuruluş ve Kurulun bağımsızlığı

MADDE 3 – (1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur.

(2) Kurul iki daire hâlinde çalışır.

(3) Kurulun Başkanı, Bakandır.

(4) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)

*(5) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Kurul; Bakan, **Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı ile Cumhurbaşkanıca seçilen dört ve Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen yedi üyeden oluşur.***

c. (f) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un değiştirilen (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*” ibaresinin bulunduğu 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Dairelerin oluşumu, daire başkanlarının seçimi ile görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) (Değişik fıkra: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Kurulun;

*a) Birinci Dairesi; **Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı, Yargıtay üyeleri arasından seçilen bir, adli yargı hâkim ve savcılar arasından seçilen iki, idarî yargı hâkim ve savcılar arasından seçilen bir ve öğretim üyesi veya avukatlar arasından seçilen bir üye,***

...

olmak üzere altışar üyeden oluşur.”

ç. (r) bendiyle 6087 sayılı Kanun’a eklenen ek 2. madde şöyledir:

*“**EK MADDE 2 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/208 md.)***

Mevzuatta Hâkimler ve Savcılar Kuruluna ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilen görevler, Adalet Bakanlığının bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısına verilmiş sayılır.”

64. 209. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un ibare değişiklikleri yapılan 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanını,

b) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığını,

c) Başkanvekili: Bölümlerin başkanlığını yürütmek ve Başkana vekâlet etmek üzere Genel Kurulca dört yıllığına seçilen üyeleri,

ç) Bölüm: Bir başkanvekilinin başkanlığında **altı** üyeden oluşan ve ilgili başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanıp bireysel başvurular hakkında karar verme yetkisine sahip olan kurulu

d) Genel Kurul: **Onbeş** üyeden oluşan kurulu,

...”

b. (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un ibareler ve bent değişikliği yapılan 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Mahkemenin görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Mahkemenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin**, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün veya bunların belirli madde veya hükümlerinin şekil ve esas bakımından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil açısından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılan iptal davalarına bakmak.

b) Anayasanın 152 nci maddesine göre mahkemelerce itiraz yoluyla kendisine intikal ettirilen işleri karara bağlamak.

c) Anayasanın 148 inci maddesi uyarınca yapılan bireysel başvuruları karara bağlamak.

ç) (Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.) **Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarını görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.**

d) Siyasi partilerin kapatılmasına ve Devlet yardımından yoksun bırakılmasına ilişkin davalar ile ihtar başvuruları ve dağılma durumunun tespiti istemlerini karara bağlamak.

e) Siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimini yapmak veya yaptırmak.

f) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına veya milletvekilliklerinin düşmesine ya da **Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlıklarının kaldırılmasına** Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi hâllerinde, ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekilinin Anayasa, kanun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine aykırılık iddiasına dayanan iptal istemlerini karara bağlamak.

g) Mahkeme üyeleri arasından Anayasa Mahkemesi Başkanı ve başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek.

ğ) Anayasada kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.”

c. (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un; (1) numaralı fıkrasında yer alan "...onyedi..." ibaresinin "...onbeş..." şeklinde değiştirildiği, (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı ve (c) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan "...dekanı ya da..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...bakan yardımcısı,..." ibaresinin bulunduğu 6. maddesi şöyledir:

“Mahkemenin kuruluşu ve üyelerin seçilme yeterliği

MADDE 6- (1) Mahkeme onbeş üyeden kurulur.

(2) Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için aşağıdaki bentlerde sayılan niteliklerden birine sahip olmak gerekir:

a) Yargıtay, Danıştay **Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi** veya Sayıştayda başkan ya da üye olmak.

b) Mahkemede asgarî beş yıldır raportör olarak görev yapıyor olmak.

c) Kırkbeş yaşını doldurmuş, yükseköğrenim görmüş olması ve hâkimlik mesleğine alınmaya engel bir hâlinin bulunmaması kaydıyla;

1) Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyasal bilimler dallarında profesör veya doçent unvanını kazanmış olmak,

2) En az yirmi yıl fiilen serbest avukatlık yapmış olmak,

3) En az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış üst kademe yöneticileri arasından seçilecek üye için Yükseköğretim Kurulu Başkan veya üyesi ya da bir yükseköğretim kurumunun rektör veya dekanı ya da **bakan yardımcısı**, müsteşar, müsteşar yardımcısı, büyükelçi veya vali olmak,

4) Birinci sınıf hâkim ve savcılar için adaylık dâhil en az yirmi yıl çalışmış olmak.”

ç. (ç) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un; (2) numaralı fıkrasında yer alan "..., bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresi ile (3) numaralı fıkrasında yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 7. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“Üyelerin seçimi

MADDE 7-

...

(2) Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay **bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi** genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukuk bilim dallarından olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan ve kendi üyesi olmayan öğretim üyeleri arasından her boş yer için göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf

hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

(3) Yargıtay, Danıştay Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulu ve baro başkanlarınca Mahkeme üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak seçimler tek turda yapılır ve her bir üye her boş üyelik için bir adaya oy kullanabilir. Oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır.

...

d. (d) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasında yer alan "...Başbakan," ibaresinin madde metninden çıkarıldığı 9. maddesi şöyledir:

"And içme

*MADDE 9- (1) Üyeler görevlerine başlamadan önce, Başkanın davet edeceği Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, **Başbakan**, yüksek yargı organları başkan ve başsavcuları, Adalet Bakanı ve Devlet protokolünde yer alan diğer üst düzey görevliler ile emekli üyelere katılanların, diğer ilgililerin huzurunda ve Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri önünde aşağıdaki andı içler."*

e. (e) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un "...onyedi..." ibaresinin "...onbeş..." şeklinde ve "...oniki..." ibaresinin "...on..." şeklinde değiştirildiği 21. maddesi şöyledir:

"Genel Kurul

*MADDE 21- (1) Genel Kurul, Mahkemenin **onbeş** üyesinden oluşur. Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az **on** üye ile toplanır."*

f. (f) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 22. maddesinin ibare değişikliği yapılan (1) numaralı fıkrası şöyledir:

*"(1) Mahkemede, bireysel başvuruları karara bağlamak üzere bir başkanvekili başkanlığında **altı** üyesi olan iki bölüm bulunur. Bölümler, bir başkanvekilinin başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır."*

g. (g) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 35. maddesinin;

i. İbare ve bent değişikliği yapılan (1) numaralı fıkrası şöyledir;

*"(1) Kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin**, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar şunlardır:*

a) Cumhurbaşkanı

b) (Değişik: 2/7/2018- KHK-703/209 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her biri

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri"

ii. Değiştirilen (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) (Değişik: 2/7/2018- KHK-703/209 md.) **Türkiye Büyük Millet Meclisindeki üye sayılarında eşitlik bulunması halinde, iptal davası açabilecek siyasi parti grupları, son milletvekili genel seçiminde alınan geçerli oy sayısına göre belirlenir.**”

ğ. (ğ) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un ibare değişikliği yapılan 37. maddesi şöyledir:

“İptal davası açma süresi

MADDE 37- (1) Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak on gün; **Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü**nün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altmış gün sonra düşer.⁽¹³⁾”

h. (h) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un ibare değişiklikleri yapılan 38. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“İptal davası açılmasında temsil ve uyulması gereken esaslar

MADDE 38- (1) Kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılacak iptal davası, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı siyasi parti gruplarının genel kurullarının, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alacakları karar üzerine açılır.

...

(3) İptal davası, Anayasa değişiklikleri ile kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiası ile iptalini ihtiva eden dava dilekçesinin Genel Sekreterlikçe, Yazı İşleri Müdürlüğüne havale edildiği tarihte açılmış sayılır. Davayı açanlara Genel Sekreterlikçe başvurunun kayda alındığına dair bir belge verilir.

...”

ı. (i) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 39. maddesinin ibare değişikliği yapılan (4) numaralı fıkrası şöyledir:

“(4) İptal davalarında Mahkemece esasın incelenmesine karar verilmesi hâlinde, dava dilekçesi ile ekleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, **Cumhurbaşkanlığı** ile iptal davası açmaya yetkili siyasi parti gruplarına gönderilir. Bu makamlar, iptal davasıyla ilgili yazılı görüşlerini değerlendirilmek üzere Mahkemeye bildirebilirler.”

ii. (ii) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin ibare değişikliği yapılan (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya **Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin** hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa;

a) İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslını,

b) Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneğini,

c) *Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerini,*

dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine gönderir.”

j. (j) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 43. maddesi şöyledir:

“Dosya üzerinden inceleme ve gerekçeyle bağlı olmama

MADDE 43- (1) İptal davaları ve itiraz başvurularında dosya üzerinden inceleme yapılır. Mahkeme ayrıca gerekli gördüğü hâllerde, sözlü açıklamalarda bulunmak üzere ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırabilir.

(2) Cumhurbaşkanı adına Cumhurbaşkanının tensip edeceği görevli sözlü açıklamada bulunur.

*(3) Mahkemenin, kanunların, **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün Anayasaya aykırılığı hususunda ileri sürülen gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. Mahkeme, taleple bağlı kalmak şartıyla başka gerekçeyle de Anayasaya aykırılık kararı verebilir.*

*(4) Başvuru, kanunun, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin** veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanamaması sonucunu doğuruyorsa, keyfiyeti gerekçesinde belirtmek şartıyla Mahkeme, uygulama kabiliyeti kalmayan kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün bahis konusu öteki hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebilir.”*

k. (k) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 54. maddesi şöyledir:

“Dokunulmazlığın kaldırılması veya milletvekilliğinin düşmesi durumlarında iptal talebi

*MADDE 54- (1) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili **milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan** ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı günden başlayarak yedi gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlanır.*

(2) İptal taleplerinde Mahkeme, ilgilinin ibraz etmesini beklemeksizin gerekli evrakı doğrudan getirtir.”

l. (1) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 57. maddesinin (1) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (2) numaralı fıkrası şöyledir:

*“(2) (Ek: 2/7/2018- KHK-703/209 md.) **Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamaları üç ay içinde tamamlanır. Yargılama bu süre içinde tamamlanamadığı takdirde, ilave üç aylık süre içinde kesin olarak tamamlanır.***

m. (m) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un ibare değişiklikleri yapılan 66. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Mahkeme kararları

MADDE 66-

...

(3) Mahkemece iptaline karar verilen kanun, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir.

(4) Mahkeme, bir kanun, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

...”

n. (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 2. maddesi şöyledir:

“GEÇİCİ MADDE 2- (Ek: 2/7/2018- KHK-703/209 md.)

(1) Birlikte yapılan ilk Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihten önce görev yapmış Bakanlar Kurulu üyeleri, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

(2) Kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyeleri, başsavcılar ile Jandarma Genel Komutanı, 27/4/2017 tarihinden önce görevleriyle ilgili işledikleri suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

(3) Kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyelikleri devam eder. Bu üyelerin, ordu mensubu olmaktan doğan emeklilikle ilgili bütün hakları saklıdır.

(4) Mahkemenin kanun hükmünde kararnamelere ilişkin görev ve yetkileri devam eder.”

o. (o) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 11. maddesinin yürürlükten kaldırılan (4) numaralı (anılan maddeye 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle eklenen fıkralar nedeniyle (8) numaralı) fıkrası şöyledir:

“(4) Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi tarafından gösterilecek adaylar arasından seçilen üyenin, ordu mensubu olmaktan doğan emeklilikle ilgili bütün hakları saklıdır.”

65. 211. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6550 sayılı Kanun'un 3. maddesinin yürürlükten kaldırılan (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Kurul; Kalkınma Bakanı başkanlığında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile Millî Eğitim Bakanından oluşur. Alanında uzman kişiler görüşlerinden yararlanılmak üzere Kurula davet edilebilir. Kurul oy birliğiyle karar alır. Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.”

b. (c) bendiyle 6550 sayılı Kanun'un 19. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesi şöyledir.

“EK MADDE 1- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/211 md.)

(1) Mevzuatta Araştırma Altyapıları Kuruluna yapılmış olan atflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.”

66. 212. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6735 sayılı Kanun'nun 4. maddesinin yürürlükten kaldırılan (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı fıkraları şöyledir:

“(4) Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı başkanlığında, Bakanlık Müsteşarı, Avrupa Birliği, Dışişleri, Ekonomi, İçişleri, Kalkınma, Kültür ve Turizm bakanlıklarının müsteşarları ile Uluslararası İşgücü Genel Müdüründen oluşur.

(5) Toplantı gündemine göre, konuyla ilgili kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Ekonomik ve Sosyal Konseyde temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarının temsilcileri Kurul üyesi olarak toplantıya davet edilir.

(6) Kurul, uluslararası işgücüne ilişkin mevzuat geliştirme çalışmalarını, ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve uygulamaları izlemek, Türkiye'nin ekonomik, sektörel ve bölgesel önceliklerine uygun politika önerilerini Bakanlığa bildirmek ile görevlidir.

(7) Kurul kararları, uluslararası işgücü politikası esaslarının ve Göç Politikaları Kuruluna önerilmek üzere Türkiye'nin uluslararası işgücü ihtiyacının belirlenmesinde Bakanlıkça dikkate alınır.

(8) Kurul, Başkan tarafından belirlenen gündem ile yılda en az bir kez toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yerine getirilir.”

b. (c) bendiyle 6735 sayılı Kanun'un 27. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesi şöyledir:

“EK MADDE 1- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/212 md.)

(1) Mevzuatta Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kuruluna yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.”

67. 213. maddesinin;

a. (g) bendiyle 5018 sayılı Kanun'un cümle eklenen 11. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. (Mülga ikinci cümle: 3/10/2016-KHK-676/69 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/55 md.) (Ek cümle: 2/7/2018-KHK-703/213 md.) Bakanlıklarda en üst yönetici Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.”

b. (1) bendiyle 5018 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 14. maddesi şöyledir:

“Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri

Madde 14- (Başlığı ile Birlikte Değişik: 2/7/2018-KHK-703/213 md.)

Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yük, orta vadeli program ve mali plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanır ve tekliflere eklenir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir.”

68. 221. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

“Bu maddenin yayımı tarihinde Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapmakta olanlar 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kariyer meslek grubu kadrolarına veya durumları uygun görülenler Yasama Uzmanlığı kadroları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların kariyer uzmanlık kadro ve pozisyonlarına Devlet Personel Başkanlığınca bir ay içinde atanırlar.”

II. İLK İNCELEME

A. E.2018/117 Sayılı Dava Yönünden

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ’in katılımlarıyla 25/9/2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2020/45 Sayılı Başvuru Yönünden

2. İçtüzük hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Serdar ÖZGÜLDÜR, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU ve Selahaddin MENTEŞ’in katılımlarıyla 21/5/2020 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural ve sınırlama sorunu görüşülmüştür.

3. Anayasa’nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa’ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

4. 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri sayılmıştır.

5. Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasının itiraz konusu kuralın da yer aldığı (a) bendinde “Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri” adı geçen Kanun'a göre kurulan sendikalara üye olamayacak ve sendika kuramayacak kamu görevlileri arasında sayılmıştır.

6. İtiraz konusu kural, anılan bendin “...Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında...” şeklindeki bölümüdür. Kurala göre Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere Cumhurbaşkanlığı bağlı kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri sendikalara üye olamayacak ve sendika kuramayacaklardır.

7. İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede görülmekte olan davanın konusunu Cumhurbaşkanlığına bağlı ve genel bütçeye tabi olarak kurulan Millî Saraylar İdaresi Başkanlığında görev yapan personelin sendika üyeliğinin tespiti ile ödenmeyen üye aidatlarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi oluşturmaktadır. Dolayısıyla Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve İletişim Başkanlığı personelinin sendika üyeliğine ilişkin bir uyuşmazlık söz konusu değildir. Bu itibarla itiraz konusu kuralda yer alan “...Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere ...” ibaresi davada uygulanacak kural niteliğinde olmadığından bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

8. İtiraz konusu kuralın uygulanacak kural niteliğinde olan “... bağlı kuruluşlarında...” şeklindeki kısmı ise sadece Cumhurbaşkanlığının bağlı kuruluşu olan Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı değil Cumhurbaşkanlığına bağlı tüm kuruluşlar yönünden geçerli ortak kural niteliği taşımaktadır. Bu nedenle bakılmakta olan davanın konusu gözetilerek kuralın belirtilen kısmına ilişkin esas incelemenin Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı yönünden yapılması gerekir.

9. Açıklanan nedenlerle, 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 15. maddesinin 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 197. maddesiyle değiştirilen (a) bendinin “...Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında...” bölümünde yer alan;

1. “...Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere...” ibaresinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. “...bağlı kuruluşlarında...” ibaresinin esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin “Cumhurbaşkanlığı Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı” yönünden yapılmasına,

21/5/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

C. E.2022/84 Sayılı Başvuru Yönünden

10. İçtüzük hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve

Kenan YAŞAR'ın katılımlarıyla 30/6/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. BİRLEŞTİRME KARARLARI

A. E.2020/45 Sayılı Başvuru Yönünden

11. 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 15. maddesinin 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 197. maddesiyle değiştirilen (a) bendinde yer alan "...bağlı kuruluşlarında..." ibaresinin "Cumhurbaşkanlığı Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı" yönünden iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E.2020/45 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2018/117 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2018/117 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 21/5/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2022/84 Sayılı Başvuru Yönünden

12. 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'na 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 184. maddesiyle eklenen geçici 29. maddede yer alan "...nden emekliye ayrılmış olanlar..." ibaresinin iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E.2022/84 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2018/117 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2018/117 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 30/6/2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. AYIRMA VE ESASA KAYIT

13. 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A. 2. maddesiyle 23/7/2003 tarihli ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

B. 49. maddesinin;

1. (b) bendiyle 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve (7) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

2. (d) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 15. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ğ) bendinin yürürlükten kaldırılmasının,

3. (e) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 17., 18., ve 19. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

4. (ğ) bendiyle 6253 sayılı Kanun'un 29. maddesinin;

a. (4) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (6) numaralı fıkrasının (d) bendinin yürürlükten kaldırılmasının ve (b) bendinde yer alan “...ve Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter yardımcıları...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

c. (7) ve (8) numaralı fıkralarının üçüncü cümleleri ile (9) numaralı fıkrasında yer alan “...bildirilmek üzere Başbakanlığa...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

5. (i) bendiyle 6253 sayılı Kanun’un 35. ve 36. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

6. (i) bendiyle 6253 sayılı Kanun’un geçici 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 13. maddesinin,

C. 51. maddesinin;

1. (a) bendiyle 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 10. maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin,

2. (c) bendiyle 2863 sayılı Kanun’un ek 6. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 7. ve ek 8. maddelerinin,

Ç. 61. maddesinin;

1. (b) bendiyle 14/4/1982 tarihli ve 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un 17. maddesinin başlığının “*Kimsesiz cesetler*” şeklinde değiştirilmesinin ve birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

2. (d) bendiyle 2659 sayılı Kanun’un değiştirilen 32. maddesinin,

3. (f) bendiyle 2659 sayılı Kanun’un 1 ila 16. maddelerinin, 18 ila 26. maddelerinin, 36., 37., geçici 1 ila geçici 4. maddelerinin ve geçici 6. ve geçici 7. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

D. 62. maddesinin (c) bendiyle 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un 1 ila 14., 16 ila 22., 24 ila 26. maddelerinin, ek 1. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarının ve geçici 1 ila geçici 7. maddelerinin ve eki (I) Sayılı Cetvel’in yürürlükten kaldırılmasının,

E. 63. maddesiyle 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kanunu’nun 1 ila 4., 6 ila 8., 11 ila 13., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

F. 64. maddesinin (b) bendiyle 6/8/1997 tarihli ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 1 ila 6. maddelerinin, 7. maddesinin birinci ila altıncı fıkralarının, 8. maddesinin birinci fıkrasının, 9., 20., 21., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

G. 65. maddesinin;

1. (a) bendiyle 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun’un adının “*Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun*” şeklinde değiştirilmesinin,

2. (b) bendiyle 6546 sayılı Kanun’un değiştirilen 1. ve 2. maddelerinin,

3. (c) bendiyle 6546 sayılı Kanun’un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “*Bu Kanuna göre...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

4. (ç) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendine eklenen cümlelerin ve aynı fıkranın değiştirilen (d) bendinin,

5. (d) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkralarında yer alan "*Bu Kanunda...*" ibarelerinden sonra gelmek üzere eklenen "*...ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde...*" ibarelerinin, (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...bu Kanunun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasının (a) ila (f) bentlerinde sayılan...*" ibaresinin "*...Tarihi Alanda yapılacak Çanakkale Savaşları ile 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi etkinliklerini düzenleme ve bu amaçla kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma, restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyon yapma ve yaptırma, Tarihi Alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerini, harp tarihi esaslarına uygun ve çevreye uyumlu olarak koruma, geliştirme ve alanı yönetme, her tür ve ölçekte planlarını hazırlama, hazırlatma ve uygulama, Tarihi Alanda anıtsal ve mekansal düzenlemeler yapılmasını sağlama, tanıtıma yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapma, yaptırma, hizmete sunma ve ihtiyaç duyulan altyapı, bina ve diğer yapıları inşa etme veya ettirme...*" ve (6) numaralı fıkrasında yer alan "*Bu Kanunun 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi kapsamında...*" ibaresinin "*Tarihi Alanda...*" şeklinde değiştirilmesinin,

6. (e) bendiyle 6546 sayılı Kanun'un 4 ila 6. maddelerinin, 7. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları ile (4) ila (12) numaralı fıkralarının, 9. maddesinin, 10. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (a) ila (c) ve (e) ila (ğ) bentlerinin, (3) ila (5) numaralı fıkralarının ve 13. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

Ğ. 67. maddesinin (b) bendiyle 8/6/1984 tarihli ve 234 sayılı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne Dair Bazı Düzenlemeler Hakkında KHK'nın 1 ila 15. maddelerinin, 16. maddesinin birinci ila altıncı fıkralarının, sekizinci fıkrasının, 17., 18., geçici 1 ila geçici 5. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

H. 68. maddesinin (ç) bendiyle 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun'un 1 ila 4., 12., 15., 20 ila 22., 24., ek 7. ve geçici 1 ila geçici 5. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

I. 80. maddesinin (d) bendiyle 4/4/1988 tarihli ve 320 sayılı Millî Piyango Hakkında KHK'nın 1 ila 5. maddelerinin, 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (i) bentleri ve (n) ila (p) bentlerinin, 7 ila 24., 26 ila 32. maddelerinin, 34. maddesinin birinci ila üçüncü fıkraları ile beşinci fıkrasının, 35. maddesinin üçüncü ila beşinci fıkralarının, 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının, 42., 45 ila 47., 49., 54., 55., geçici 1 ila geçici 6. maddeleri ile eki Cetvelin yürürlükten kaldırılmasının,

İ. 82. maddesinin (c) bendiyle 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanun'un 1 ila 3., 5., 6., 20 ila 22., 24., 26., ek 1., geçici 1 ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

J. 90. maddesinin;

1. (a) bendiyle 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2. maddesinin ikinci ila altıncı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının ve değiştirilen yedinci fıkrasının,

2. (b) bendiyle 7258 sayılı Kanun'un 1., 3., 4., ek 2. ve geçici 1 ila geçici 3. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

K. 97. maddesiyle 13/8/1993 tarihli ve 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında KHK'nın yürürlükten kaldırılmasının,

L. 98. maddesinin;

1. (b) bendiyle 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin,

2. (c) bendiyle 278 sayılı Kanun'un değiştirilen 4. maddesinin,

3. (ç) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "9 uncu maddenin b, c, d fıkralarındaki Gelirler,..." ibaresinin "Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler, Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paralardan Kurumun gelirlerine eklenen kısım, yayım gelirleri ve diğer faaliyet gelirleri,..." şeklinde değiştirilmesinin,

4. (d) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddelerinde yer alan "...Bilim Kurulu..." ibarelerinin "...Yönetim Kurulu..." şeklinde değiştirilmesinin,

5. (f) bendiyle 278 sayılı Kanun'un 1., 3. ve 5. maddelerinin, 7. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının, 8 ila 10., 18., 19., 21., 22., ek 1., ek 2., ek 4., geçici 1., geçici 2., geçici 7., geçici 8., geçici 10 ila 12. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

M. 102. maddesinin (d) bendiyle 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 35. maddesinin, 36. maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının birinci cümlesinin, 37 ila 42. maddelerinin, 43. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının, 44. ve 45. maddelerinin, 46. maddesinin üçüncü fıkrasının, 47 ila 51. maddelerinin, 52. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (f), (g) ve (h) bentlerinin, 53 ila 71., 73., 74., geçici 1 ila geçici 4. maddeleri ile ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerinin yürürlükten kaldırılmasının,

N. 103. maddesinin;

1. (a) bendiyle 28/12/2010 tarihli ve 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un adının "Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının Muafiyetlerine İlişkin Kanun" şeklinde değiştirilmesinin,

2. (b) bendiyle 6093 sayılı Kanun'un 1. ila 12. maddeleri ve eki (I), (II), (III) ve (IV) Sayılı Cetvellerinin yürürlükten kaldırılmasının,

O. 104. maddesinin;

1. (a) bendiyle 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un adının "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" şeklinde değiştirilmesinin,

2. (b) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un 27. maddesinde yer alan "Bu Kanun kapsamında..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

3. (c) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un mülga geçici 2. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 3. maddesinin,

4. (ç) bendiyle 5978 sayılı Kanun'un 1. ila 26. maddelerinin, 28. maddesinin (1) ila (4) numaralı fıkraları ile (6) ve (7) numaralı fıkralarının, 29., geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

Ö. 105. maddesiyle 30/5/1973 tarihli ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

P. 106. maddesiyle 16/8/1983 tarihli ve 77 sayılı Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin KHK'nın yürürlükten kaldırılmasının,

R. 107. maddesiyle 23/3/1950 tarihli ve 5632 sayılı Milli Kütüphane Kuruluşu Hakkında Kanun'un yürürlükten kaldırılmasının,

S. 117. maddesinin;

1. (a) bendiyle 4/6/2003 tarihli ve 4865 sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun'un adının "*Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Hakkında Mali Hükümler ve Muafiyetlere İlişkin Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

2. (b) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 15. maddesinin başlığının "*Ar-Ge projeleri*" şeklinde değiştirilmesinin,

3. (c) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 18. maddesinin,

4. (ç) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 20. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

5. (d) bendiyle 4865 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin,

6. (e) bendiyle 4865 sayılı Kanun'un 1 ila 14. maddelerinin, 15. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının, 17., 19., 20. ve geçici 1. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

Ş. 119. maddesinin;

1. (a) bendiyle 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu'nun adının "*Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun*" şeklinde değiştirilmesinin,

2. (b) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 15. maddesinin,

3. (c) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2 ila ek 8. maddelerinin,

4. (ç) bendiyle 2690 sayılı Kanun'un 1 ila 14., 16 ila 19., ek 1 ve geçici 1. ila 4. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

T. 121. maddesinin;

1. (d) bendiyle 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 14. maddesine eklenen (3), (4) ve (5) numaralı fıkraların,

2. (e) bendiyle 3238 sayılı Kanun'un 2. ila 8. maddelerinin, 10. maddesinin birinci fıkrasının, 18. ve geçici 1 ila geçici 9. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

3. (f) bendiyle 3238 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. maddenin,

U. 125. maddesiyle 25/6/1958 tarihli ve 7163 sayılı Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu'nun yürürlükten kaldırılmasının,

Ü. 206. maddesinin;

1. (a) bendiyle 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nun 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile 9. ve 10. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

2. (b) bendiyle 5977 sayılı Kanun'un 16. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

V. 207. maddesinin;

1. (a) bendiyle 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun'un 4. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

2. (c) bendiyle 6015 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

Y. 210. maddesinin;

1. (b) bendiyle 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 21. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmasının,

2. (c) bendiyle 6331 sayılı Kanun'un 37. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,

Z. Geçici 5. maddesinin,

AA. Geçici 6. maddesinin,

BB. Geçici 12. maddesinin,

iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına ilişkin davanın ayrılmasına, yeni bir esasa kaydedilmesine ve Başkanlıkça belirlenecek başka bir tarihte görüşülmesine 8/12/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. ESASIN İNCELENMESİ

14. Dava dilekçesi başvuru kararı ve ekleri, Raportörler Fatih ŞAHİN ve Gülbin AYNUR tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu KHK kuralları, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. KHK'ların Yargısal Denetimi ile 6771 Sayılı Kanun'la Yapılan Anayasa Değişikliğinin Yargısal Denetime Etkileri Hakkında Genel Açıklama

15. Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) daha önceki hükümet sisteminde yer alan Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verebileceğini hükme bağlayan ve KHK'ların hukuksal rejimini düzenleyen Anayasa'nın 91. maddesi 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 9/7/2018 tarihinde yürürlüğe giren 16. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, böylece KHK çıkarılabilme imkânına anayasal olarak son verilmiştir.

16. Buna karşılık 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (F) fıkrasının birinci cümlesinde *"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararname, tüzükler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer düzenleyici işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür."*

denilmek suretiyle Anayasa'nın 91. maddesinin yürürlükten kaldırılma tarihine kadar çıkarılmış ve yürürlükte bulunan KHK'ların geçerliliklerini sürdürmeye devam edeceği hükme bağlanmıştır.

17. Anılan fıkranın ikinci cümlesinde ise “*Yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler hakkında 152 nci ve 153 üncü maddelerin uygulanmasına devam olunur.*” hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu cümlede Anayasa'nın, KHK'ların iptal davası yoluyla Anayasa'ya aykırılığının ileri sürülebilmesine ilişkin 150. ve 151. maddelerine açıkça yer verilmemiş ise de anılan hükmü yorumlayan Anayasa Mahkemesi iptal davası yönünden de olağan KHK'lara ilişkin yargısal denetim yetkisinin devam ettiğini kabul etmiştir (AYM, E.2018/114, K.2018/91, 25/9/2018, §§ 8, 9).

18. Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasının 6771 sayılı Kanun'la değiştirilmeden önceki hâlinde, Anayasa Mahkemesinin KHK'ların Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetleyeceği hükme bağlanmış ve 2017 yılında yapılan söz konusu Anayasa değişikliği ile KHK rejimine son verilmeden önce Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın mülga 91. maddesini ölçü norm olarak bu madde uyarınca KHK'ları yetki kanununa dayanıp dayanmadığı, yetki kanununun kapsamında olup olmadığı ve yasak alan içinde kalıp kalmadığı hususlarında denetime tabi tutmuştur. Anayasa'nın geçici 21. maddesinin (F) fıkrasının ikinci cümlesinde KHK'larla ilgili denetim yetkisinin devamı öngörülmekle birlikte söz konusu denetimde mülga normların ölçü norm olarak dikkate alınıp alınamayacağı hususunda bir hükme yer verilmemiştir.

19. Bu bağlamda mülga normların niteliklerini dikkate alan Anayasa Mahkemesi mevcut KHK'ların Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın mülga 91. maddesinin ölçü norm olarak dikkate alınmaya devam edilmesi gerektiğine karar vermiştir. Kararda içerik bakımından Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi gereğince kural olarak denetimin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan normların ölçü norm olarak dikkate alınacağı, ancak anayasa yargısı denetimine tabi bir norm, oluşturulduğu süreçte geçerli olan *yetki* kuralları esas alınarak vücut bulduğundan bu unsura ilişkin denetimin -yürürlükten kalkmış olsa dahi- o tarihteki kurallar esas alınarak yapılması gerekeceği ifade edilmiştir. Geçerliliğini sürdüren ve yetki unsuru bakımından da anayasal denetime tabi olan KHK'ların çıkarılması sırasındaki anayasal yetkinin kaynağını, ilga edilmiş olsa da Anayasa'nın 91. maddesinin teşkil ettiği, bu itibarla KHK çıkarma yetkisinin Anayasa'ya uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı yönünden yapılacak denetimin ancak söz konusu anayasal yetkinin tanımlandığı, konu yönünden kapsam ve sınırlarının çizildiği normun ölçü alınması suretiyle gerçekleştirilecek bir inceleme ile mümkün olabileceği belirtilmiştir (AYM, E.2018/122, K.2020/14, 19/2/2020, §§ 11, 12). Bu itibarla mevcut KHK'ların Anayasa'nın mülga 91. maddesine uygunluğunun denetlenmesi gerekir.

20. Anayasa'nın mülga 91. maddesinde düzenlenen KHK'lar işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan bu kuralların yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Anılan maddede KHK'ların Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte olup Anayasa'ya uygunluk denetiminin içine KHK'nın yetki kanunu kapsamında olup olmadığının denetimi de girmektedir. Çünkü Anayasa'nın mülga 91. maddesinde Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içinde KHK çıkarma yetkisinin verilmesi öngörülmüştür. Söz konusu yetkinin dışına çıkılması, KHK'yı Anayasa'ya aykırı duruma getirir. Dolayısıyla yargısal denetimde KHK'nın yetki kanunu kapsamında olup olmadığı sorununun da çözülmesi gerekir.

21. Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hâl KHK'larından farklı olarak olağan dönemlerdeki KHK'ların bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle KHK'lar ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. KHK'nın yetki kanunu ile olan bağı, KHK'yı aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. KHK'nın Anayasa'ya

uygun bir yetki kanununa dayanması, Anayasa'ya uygunluğunun ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkarılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen KHK'ların içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

22. KHK'ların Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde "*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*" denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa'ya uygun olup olmadığı tespit edilir. KHK'lar ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadır.

23. Anayasa'nın mülga 91. maddesinde kimi konuların KHK'larla düzenlenmesi yasaklanmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında "*...sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.*" denilmiştir. Keza Anayasa'nın mülga 163. maddesinde de Bakanlar Kuruluna KHK ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemeyeceği belirtilmiştir. Bu kurallar uyarınca TBMM, Bakanlar Kuruluna ancak KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda KHK çıkarma yetkisi verebilir.

24. Bu itibarla Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılırken konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden dayandıkları yetki kanununa uygun olmadığı ya da yasak alana giren bir konuda düzenleme yaptığının tespit edilmesi durumunda KHK kuralının Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca iptali gerekecektir. Belirtmek gerekir ki KHK kuralının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden denetimi yapılırken yukarıda belirtilen hususlar bakımından öncelik sonralık ilişkisi bulunmamaktadır. Belirtilen hususlardan herhangi biri yönünden aykırılığın tespit edilmesi KHK kuralını Anayasa'ya aykırı kılacaktır.

25. Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun Anayasa'nın mülga 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın mülga 163. maddesinde olduğu gibi KHK çıkarılmayacağı açıkça belirtilmedikçe KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

26. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (3) numaralı fıkrasında "*Mahkemenin, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya aykırılığı hususunda ileri sürülen gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. Mahkeme, taleple bağlı kalmak şartıyla başka gerekçeyle de Anayasaya aykırılık kararı verebilir.*" denilmiştir. Buna göre Mahkeme iptal ve itiraz davalarında yapacağı incelemede taleple bağlı bulunmaktadır. Dava dilekçesinde KHK'nın tümü ile bazı maddelerinin iptali talep edilmiştir. Bunun dışında KHK kurallarının her birinin ayrı ayrı Anayasa'ya aykırılığını ileri süren bir talebe yer verilmemiştir. Buna göre ayrıca dava konusu edilen kurallar dışında KHK tümü yönünden incelenmiş; KHK'da düzenlenen her bir kurala ilişkin ayrıca bir inceleme yapılmamıştır. Dolayısıyla KHK'nın tümü yönünden ulaşılabilecek sonucun her bir KHK kuralı yönünden yapılacak inceleme neticesi verilecek kararın sonuçlarını doğurmayacağına vurgulanması gerekir.

27. Öte yandan, yargısal denetimde bir KHK'nın mülga 91. maddedeki ölçütler yönünden Anayasa'ya uygun bulunması onun anayasallık denetiminin tamamlanması için yeterli değildir. Başka bir ifadeyle mülga 91. maddedeki ölçütler yönünden Anayasa'ya uygun bulunan KHK'ların aynı denetimde içerik itibarıyla da Anayasa'ya uygun olup olmadığının ayrıca saptanması gerekir. İleri sürülen gerekçeyle bağlı olmayan Anayasa Mahkemesinin kuralı içerik yönünden denetlemesi

için bu hususta bir Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulmuş olması da zorunlu değildir (aynı yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2020/1, K.2020/63, 22/10/2020, § 35).

B. KHK'nın Tümünün İncelenmesi

1. Genel Açıklama

28. 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'nın bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle yeni bir hükümet sistemine geçilmiş ve buna bağlı olarak Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

29. Anayasa'nın 8. maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna ait olduğu ifade edilmekteyken maddede yapılan değişiklikte Başbakan ve bakanlardan oluşan Bakanlar Kurulu kaldırılarak yürütme yetkisi ve görevi tek başına Cumhurbaşkanı'na verilmiştir. Anayasa'da Bakanlar Kuruluna verilen görev ve yetkilere ilişkin maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak daha önce Bakanlar Kuruluna ait olan görev ve yetkilerin Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.

30. Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerini yeniden düzenleyen Anayasa'nın 104. maddesinin birinci fıkrasında yürütme yetkisinin Cumhurbaşkanı'na ait olduğu ifade edildikten sonra on yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) çıkarma konusunda Cumhurbaşkanı'na genel bir yetki verilmiştir. Ayrıca, Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasında üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların; 106. maddesinin on birinci fıkrasında bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasının; 108. maddesinin dördüncü fıkrasında Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işlerinin; 118. maddesinin altıncı fıkrasında da Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevlerinin CBK'larla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

31. Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında kamu tüzel kişiliğinin ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulması öngörülmekteyken fıkrada yapılan değişiklikte CBK ile de kamu tüzel kişiliğinin kurulması mümkün kılınmıştır.

32. 6771 sayılı Kanun'la yapılan anayasa değişikliklerinden biri de askerî yargının kaldırılması ve buna bağlı olarak askerî yargı mercilerinin kapatılmasıdır. Bu kapsamda anılan Kanun'un 16. maddesiyle Anayasa'nın askerî yargıyı düzenleyen 145., Askerî Yargıtayı düzenleyen 156. ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen 157. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

33. Askerî yargının kaldırılmasıyla Anayasa Mahkemesinin üye yapısı da değişmiş, Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında Anayasa Mahkemesinin on yedi üyeden kurulacağı hüküm altına alınmakta iken 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle anılan fıkrada yapılan değişiklikte üye sayısı on beşe düşürülmüştür. CBK'ların hukuk sistemine girmesini öngören ilgili Anayasa değişikliklerine koşut olarak Anayasa'nın Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkilerini düzenleyen 148. maddesinin birinci fıkrasında da değişikliğe gidilerek CBK'ların şekil ve esas bakımından Anayasa'ya uygunluğunu denetim görev ve yetkisi de Anayasa Mahkemesine verilmiştir.

34. 6771 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (B) fıkrasında, Anayasa'da yapılan değişikliklerinin gerektirdiği kanuni düzenlemelerin TBMM tarafından en geç altı ay içinde yapılması, CBK'yla düzenleneceği belirtilen değişikliklerin ise

Cumhurbaşkanı'nın göreve başlama tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından düzenlenmesi öngörülmüştür.

35. Bu kapsamda 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu'nun "*Amaç ve Kapsam*" başlıklı 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilen kapsam dâhilinde çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması hususunda Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.

36. Anılan Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının; (a) bendinde kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi, (b) bendinde kanunlar ve KHK'larda yer alan tüzük, Bakanlar Kurulu, İcra Vekilleri Heyeti, İcra Vekilleri Heyeti kararı, Bakanlar Kurulu kararı, Bakanlar Kurulu yönetmeliği, hükümet, başbakan, başvekil, başbakanlık, başvekilâlet, sıkıyönetim, nizamname, kanun tasarısı gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi, (c) bendinde mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi, (ç) bendinde uygulama imkânı kalmayan kanun ve KHK'ların yürürlükten kaldırılması, (d) bendinde ise kanun ve KHK'larda yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri, personeli ve teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması ve üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması, Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması için çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunulmak üzere KHK çıkarılması öngörülmüştür.

37. Yetki Kanunu'nun genel gerekçesinde, Anayasa'da yapılan değişiklikle parlamenter hükümet sistemi yerine Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildiğinden, yeni hükümet sistemine geçiş için yapılan değişikliklerin ilgili kanunlarda bazı düzenlemelerin yapılmasını gerekli hâle getirdiği belirtilmiş, bu kapsamda çıkarılacak KHK ile Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin gerektirdiği düzenlemelerin yapılmasının öngörüldüğü ifade edilmiştir.

38. Bu çerçevede, Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması için dava konusu 703 sayılı KHK çıkarılmıştır.

39. KHK'nın genel gerekçesinde, Anayasa'da gerçekleştirilen yeni hükümet sistemine geçiş için ilgili kanunlarda birtakım düzenlemelerin yapılmasının zorunlu hâle geldiği ifade edilerek bu KHK ile;

- Yeni hükümet sisteminde uygulaması kalmayacak olan tüzük, Bakanlar Kurulu, Başbakan, Başbakanlık, kanun tasarısı gibi ibarelerin kanun ve KHK metinlerinden çıkarılması,

- Kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, teşkilatlanması ve üst düzey kamu görevlilerinin atanması hususları CBK ile düzenleneceğinden, bu konulara ilişkin kanun ve KHK'larda yer alan hükümlerin yürürlükten kaldırılması,

- Başbakanlığın kapatılması ile personel ve varlıklarının tasfiyesinin düzenlenmesi

gibi yeni sistemin işleyişinde zorunlu olan hususlarda, Anayasa'ya ve getirdiği yeni hükümet sistemine hem terim hem de teknik uyumun sağlanması amacıyla çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

40. Dava dilekçesinde özetle; 703 sayılı KHK'nın Cumhurbaşkanı'nın andiçerek görevine başlaması, Anayasa değişikliklerinin 9/7/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ve 7142 sayılı Yetki Kanunu'nun 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin süresinin de aynı tarihte sona ermesi nedenleriyle dava konusu KHK'nın süre yönünden Yetki Kanunu'nun kapsamında olmadığı, genel ve asli nitelikte olan yasama yetkisinin TBMM'ye ait olup devredilemeyeceği, KHK çıkarma yetkisinin ise kendine özgü ve istisnai bir yetki olduğu ve yasama yetkisinin devri anlamına gelecek şekilde genelleştirilemeyeceği, KHK çıkarma yetkisinin ancak ivedilik gerektiren belirli konularda TBMM'nin hızlı hareket edemeyeceği durumlarda zorunlu düzenlemeler için kullanılması gerektiği, Anayasa'nın mülga 91. maddesinin birinci fıkrasında sıkıyönetim ve olağanüstü hâller saklı kalmak üzere Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin KHK ile düzenlenemeyeceğinin belirtildiği, Anayasa'nın mülga 163. maddesinde ise Bakanlar Kuruluna KHK ile bütçede değişiklik yapma yetkisi verilemeyeceğinin ifade edildiği ancak bu açık istisnalar dışında Anayasa'da kanunla düzenleneceği belirtilen diğer konularda da KHK ile düzenleme yapılamayacağı, ülkenin siyasal rejimini köklü şekilde değiştiren Anayasa değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yapılacak yasal düzenlemelerin Anayasa'nın geçici 21. maddesinin (B) fıkrası uyarınca münhasıran TBMM tarafından yapılması gerektiği, bu konuda KHK ile düzenleme yapılamayacağı gibi geçici 21. maddenin (B) fıkrasında belirtilen süre içinde TBMM tarafından gerekli düzenlemelerin yapılmamasının ihmal yoluyla Anayasa'ya aykırılık oluşturduğu, ancak bu durumun Anayasa ile TBMM'ye verilen uyum kanunlarını çıkarma yetkisini ortadan kaldırmadığı, özellikle TBMM tarafından kanunla düzenleme yapılmasını öngören geçici 21. maddenin (B) fıkrasındaki özel düzenlemeye rağmen Anayasa'nın mülga 91. maddesindeki genel düzenleme uyarınca KHK ile düzenleme yapılmasının yasama yetkisinin yürütme organına devri anlamına geleceği, ülkenin hükümet sistemini ve siyasal rejimini değiştiren ve böylece kamusal yetkinin dağılımını ve denetimini yeniden düzenleyen uyum kanunlarının ulusal iradenin temsilcisi olan TBMM'de toplumun tüm kesimlerinin ve siyasi partilerin katılımı ve tartışmasıyla çıkarılmasının demokratik devlet ilkesinin bir gereği olduğu belirtilerek 703 sayılı KHK'nın tümünün Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 87., mülga 91. ve geçici 21. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

41. Dava konusu KHK, 7142 sayılı Yetki Kanunu'na dayanılarak çıkarılan KHK'lardandır.

42. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

43. Kuvvetler ayrılığı ilkesi genellikle hukuk devleti ilkesi ile ilişkilendirilmektedir. Anayasa'nın Başlangıç kısmının dördüncü paragrafında kuvvetler ayrılığının "...Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu..." ifade edilmektedir.

44. Anayasa'nın 6. maddesinde "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." denilmiş; 7. maddesinde "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." hükmüne yer verilmiştir. Anayasa'nın 87. maddesinde kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; yine anılan maddenin 6771 sayılı Kanun'la

değiştirilmeden önceki hâlinde *Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek* TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış; mülga 91. maddesinde ise KHK'ların hukuksal rejimi belirlenmiştir.

45. Anayasa'nın anılan hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden yasama yetkisinin genel ve asli bir yetki olması, TBMM'ye ait bulunması ve devredilememesi karşısında KHK çıkarma yetkisi istisnai bir yetki olarak kabul edilebilir. Ancak Anayasa'da öngörülen koşullar ve sınırlar içinde kalmak kaydıyla KHK çıkarılması hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi yasama yetkisinin devri olarak nitelendirilemeyeceği gibi Anayasa'nın Başlangıç kısmında ifadesini bulan kuvvetler ayrılığı ilkesine de aykırılık oluşturmaz.

46. Anayasa Mahkemesinin önceki tarihli kararlarında da belirtildiği üzere Anayasa'nın herhangi bir maddesindeki kanunla düzenlenme şartı kural olarak o konuda KHK çıkarılmasına engel teşkil etmemektedir. Başka bir ifadeyle, KHK'larla düzenlenemeyeceği açıkça belirtilen yasak alanlar dışında kalmak kaydıyla kanunla düzenleneceği belirtilen konularda KHK çıkarılmasına engel bir durum bulunmamaktadır (AYM, E.1989/4, K.1989/23, 16/5/1989; E.2011/60, K.2011/147, 27/10/2011).

47. Anayasa'ya 6771 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle eklenen geçici 21. maddesinin (B) fıkrasında "*Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu Kanunla yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri yapar. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleneceği belirtilen değişiklikler ise Cumhurbaşkanının göreve başlama tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından düzenlenir.*" kuralına yer verilmiştir.

48. Kural, anılan hususlarda KHK çıkarılmasını yasaklayan açık bir düzenleme içermemektedir. Öte yandan 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'nın bazı maddelerinde değişiklik yapılmak suretiyle yeni bir hükümet sistemine geçilmiştir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulu kaldırılarak yürütme yetkisi ve görevi tek başına Cumhurbaşkanı'na verilmiş; Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir. 6771 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerin gerektirdiği kanuni düzenlemeler genel itibarıyla yeni hükümet sistemine geçilmesiyle ilgili olup anılan hususlarda Anayasa'da KHK çıkarılamayacağına ilişkin doğrudan veya dolaylı bir hüküm bulunmamaktadır. Diğer yandan Anayasa Mahkemesi 703 sayılı KHK'nın dayanağını oluşturan 7142 sayılı Kanun'un iptali talebiyle açılan davada anayasa değişikliğinin gerektirdiği kanuni düzenlemeler konusunda KHK çıkarılıp çıkarılamayacağı hususunu da incelemiş ve bu yönüyle Kanun'un tamamının Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2018/100, K.2018/79, 5/7/2018, §§ 9, 10, 17).

49. Anayasa Mahkemesinin 27/10/2011 tarihli ve E.2011/60, K.2011/147; 10/1/2013 tarihli ve E.2011/141, K.2013/10 sayılı kararlarında belirtildiği üzere Anayasa'da, KHK çıkarılabilmesi için acil, ivedi ve zorunlu bir durumun olması gerektiğine dair herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Dolayısıyla KHK çıkarma yetkisinin ancak ivedilik gerektiren konularda, TBMM'nin hızlı hareket edemeyeceği durumlarda ve zorunluluk arz eden hâllerde kullanılmasını gerekli kılan bir durum bulunmamaktadır. Bu itibarla KHK'ların Anayasa'ya uygunluğunun incelenmesinde Anayasa'da öngörülmeyen yeni şartlar ihdas edilmesi mümkün değildir. Yetki kanunu ve buna bağlı olarak KHK çıkarılmasını gerektiren acil, ivedi ve zorunlu bir durumun olup olmadığının incelenmesi, Anayasa'da öngörülen çerçevenin dışına taşacak ölçüde bir denetim yapılması anlamına gelebilecektir. Kaldı ki 7142 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde Anayasa'nın geçici 21. maddesinin (A) fıkrası uyarınca 3/11/2019 tarihinde yapılması planlanan 27. Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin tarihinin TBMM Genel Kurulunun 20/4/2018 tarihli ve 1183 sayılı kararıyla 24/6/2018 olarak değiştirilmesi sebebiyle

Anayasa değişikliğinin gerektirdiği kanuni düzenlemelerin bir an önce yapılmasının önem arz ettiği, ivedi olarak yapılması gereken bazı düzenlemelerin KHK çıkarılması yoluyla gerçekleştirilmesinde zorunluluk bulunduğu ifade edilmiştir.

50. Öte yandan 7142 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında Bakanlar Kuruluna verilen KHK çıkarma yetkisinin bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 18/5/2018'den TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanı'nın andiçerek göreve başladığı tarih olan 9/7/2018'e kadar geçerli olduğu ve bu süre içinde Bakanlar Kurulunun birden fazla KHK çıkarabileceği hükme bağlanmıştır. Dava konusu KHK'nın kabul tarihinin 2/7/2018 olduğu gözetildiğinde KHK'nın 7142 sayılı Kanun'da belirtilen süre içinde çıkarıldığı hususunda da tereddüt bulunmamaktadır.

51. Nitekim Anayasa Mahkemesi 700 sayılı KHK'nın iptali talebiyle açılan davada KHK'nın 7142 sayılı Yetki Kanunu'nun tanıdığı süre içinde çıkarılıp çıkarılmadığı hususunu değerlendirirken KHK'nın Bakanlar Kurulunca kabul edildiği tarih olan 2/7/2018 tarihini esas almış ve anılan KHK'nın 7142 sayılı Kanun'da öngörülen süre içinde çıkarıldığı sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2018/113, K.2020/48, 24/9/2020, § 29).

52. Açıklanan nedenlerle KHK'nın tümü Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 87., mülga 91. ve geçici 21. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

C. KHK'nın 6. Maddesinin (b) Bendiyle 6004 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 8. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

53. Dava dilekçesinde, kuralın anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

54. 6004 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değiştirilen 8. maddesinde Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi Başkanlığında ücret karşılığı ders vermek üzere görevlendirilen Bakanlık personeli ve diğer kişilere, haftada yirmi, bir takvim yılında üç yüz altmış saati aşmamak ve 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'nun 11. maddesinde öngörülen azami ek ders ücretlerini geçmemek üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığı tarafından belirlenen miktar, esas ve usuller çerçevesinde ders ücreti ödenmesi öngörülmüştür.

55. Anayasa'nın mülga 91. maddesinin birinci fıkrasında, sıkıyönetim ve olağanüstü hâller saklı kalmak üzere Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile Dördüncü Bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin KHK'larla düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre anılan hak ve ödevlerle ilgili bir kuralın KHK ile düzenlenmesi mümkün değildir.

56. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20). Bu bağlamda mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallar ile bunların üzerinde tesis edilen sınırlı ayni haklar ve fıkri hakların yanı sıra icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (*Mahmut Duran ve diğerleri*, B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60).

57. Anayasa Mahkemesinin norm denetimi ve bireysel başvuruya ilişkin kararlarında da kişilere ödenmesi öngörülen ücret, maaş, yaşlılık aylığı, emeklilik ikramiyesi ve kıdem tazminatı gibi ödemeler mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilmektedir (norm denetimine konu karar için bkz. AYM, E.2019/50, K.2019/96, 25/12/2019, § 13; bireysel başvuruya konu kararlar için bkz. *Ayten Yeğenoğlu*, B. No: 2015/1685, 23/5/2018, § 32; *Naci Altınbulduk*, B. No: 2017/38608, 11/12/2019, § 19; *Muzaffer Peker*, B. No: 2016/7192, 7/11/2019, § 30).

58. Buna göre Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi Başkanlığında ücret karşılığı ders vermek üzere görevlendirilen Bakanlık personeline ders ücreti ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

59. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Ç. KHK'nın 9. Maddesinin;

1. (e) Bendiyle 6446 Sayılı Kanun'un 26. Maddesinin (6) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) Numaralı Fıkraların İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

60. Dava dilekçesinde, kuralın, anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

61. Türkiye'de elektrik üretimi ve iletimi Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) tarafından yerine getirilmekte iken 5/2/2001 tarihli ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TEAŞ; Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) ünvanlı üç ayrı anonim şirket olarak yeniden teşkilatlandırılmıştır. Yeniden yapılanma çerçevesinde, elektrik üretimi hususundaki yetki EÜAŞ'a verilmiş; elektriğin satışına ilişkin yetki de genel olarak TETAŞ'a tanınmıştır.

62. 703 sayılı KHK'nın 9. maddesiyle TETAŞ'ın faaliyetlerine son verilerek TETAŞ ve EÜAŞ, EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiştir. KHK'nın 9. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendiyle 6446 sayılı Kanun'a eklenen geçici 22. maddenin (1) numaralı fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TETAŞ ve EÜAŞ'ın EÜAŞ bünyesinde birleştirildiği hüküm altına alınmıştır.

63. 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesine dava konusu kuralla eklenen fıkralarda ise daha önce TETAŞ'ın görev alanına giren konular EÜAŞ'ın görevleri olarak yeniden düzenlenmiştir.

64. Daha önce de ifade edildiği üzere 703 sayılı KHK'nın dayanağı olan 7142 sayılı Yetki Kanunu'nun "*Amaç ve Kapsam*" başlıklı 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilen kapsam dâhilinde çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması hususunda Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.

65. Anılan Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi için çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunulmak üzere KHK çıkarılması

öngörülmüştür. Bu açıdan bakıldığında TETAŞ'ın faaliyetlerine son verilmesi üzerine TETAŞ'ın görev alanına giren konuları EÜAŞ'ın görevleri olarak yeniden düzenleyen kuralın Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi," kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

66. Ancak söz konusu kuralın Yetki Kanunu kapsamında olduğunun söylenebilmesi için aynı zamanda *Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına* da yönelik olması gerekmektedir (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2018/115, K.2020/81, 30/12/2020, § 21).

67. 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'nın bazı maddelerinde yapılan değişikliklerle Cumhurbaşkanı'na yürütme yetkisine ilişkin konularda, üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde, bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasına ilişkin hususlarda CBK ile düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır. Ayrıca kamu tüzel kişiliğinin CBK ile de kurulması mümkün kılınmıştır.

68. Bu açıdan bakıldığında TETAŞ'ın faaliyetine son verilmesi üzerine TETAŞ'a ait görev ve yetkilerin EÜAŞ'a devredilmesine yönelik düzenlemeler içeren kuralın bir önceki başlık altında sayılan 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisi kurulamamıştır. Başka bir ifadeyle EÜAŞ'ın görev ve yetkilerini düzenleyen kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı kapsamında olduğu söylenemez. Dolayısıyla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ilgisi bulunmayan kural, Yetki Kanunu kapsamında değildir.

69. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

2. (g) Bendiyle 6446 Sayılı Kanun'un 31. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek. 1. Maddesinin (Anılan Maddeye 4/4/2023 Tarihli ve 7451 Sayılı Kanun'un 19. Maddesiyle Eklenen (2) Numaralı Fıkra Nedeniyle) (1) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

70. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 47. maddesinin son fıkrasına göre devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişileri tarafından yürütülen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel hukuk sözleşmeleri ile gerçek veya tüzel kişilere yaptırılacağı veya devredilebileceğinin kanunla düzenlenmesi gerektiği, kuralda ise Anayasa'nın kanunla düzenlenmesini zorunlu tuttuğu bir konunun düzenlenmesinin yönetmeliğe bırakıldığı, Anayasa'nın kanunla düzenlenmesini öngördüğü bir alanda temel ilke ve kuralları belirlemeden düzenleme yetkisinin genel bir hükümle yürütme organına verilmesinin yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırılık oluşturacağı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 7., 47. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

71. Kuralda elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, bu Kanun kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirme, yetkilendirme veya bu tüzel kişilerden hizmet satın alma ve bu tüzel

kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımlar ve diğer hususların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

72. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

73. Kuralın Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisi kurulamamıştır. Dolayısıyla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

74. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 7. ve 47. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

D. KHK'nın 11. Maddesinin (c) Bendiyle 351 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 11. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

75. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Koordinasyon Ofislerinde görev yapacak personelin kamu görevlisi olduğu, bu nedenle ofislerde görevlendirilecek personelin niteliği, atanması ve özlük haklarına ilişkin temel ilkelerin Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca kanunla düzenlenmesi gerekirken dava konusu kuralla Cumhurbaşkanı tarafından düzenlenmesinin öngörüldüğü belirtilerek kuralın Anayasa'nın 7., mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

76. 351 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 11. maddesinde, Gençlik ve Spor Bakanlığının yurt dışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabileceği belirtilmiş, Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esaslarının; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşları personelinin görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

77. KHK'nın 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

78. Bu itibarla Gençlik ve Spor Bakanlığının yurt dışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofislerinde Bakanlık

ve bağılı kuruluşları personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personele ödenecek ücretlere ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

79. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 7. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

E. KHK'nın 12. Maddesinin;

1. (o) Bendiyle 3289 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 34. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

80. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

81. 3289 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 34. maddesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde kurulan Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulacağı hüküm altına alınmıştır.

82. Kuralla, Yetki Kanunu'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir. Kural, kanunlar ve KHK'larda yer alan ve yeni sistemle uyumlu olmayan tüzük, Bakanlar Kurulu, başbakan gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesine ilişkin de değildir.

83. Bu itibarla Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulmasını öngören kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

84. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. (v) Bendiyle 3289 Sayılı Kanun'un Ek 11. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "...ve liglere katılan..." İbaresinin "...gençlik ve..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

85. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

86. 3289 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinde Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkının, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren ve liglere katılan spor kulüplerine protokol ile bedelsiz devredilebileceği hüküm altına alınmakta iken 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin birinci fıkrasının (v) bendiyle maddede yer alan "...Genel Müdürlüğün..." ibaresi "...Gençlik ve Spor Bakanlığı veya il müdürlüklerinin..." şeklinde ve "...ve liglere katılan..." ibaresi "...gençlik ve..." şeklinde değiştirilmiştir.

87. Dava konusu kural, anılan maddede yer alan "...gençlik ve..." ibaresidir. Böylece daha önce liglere katılan spor kulüplerine bedelsiz olarak spor tesisi ve taşınmaz kullanım hakkı devredilebilmekte iken artık bedelsiz kullanım hakkı liglere katılan spor kulüplerinin yanında bu nitelikte olmayan tüm spor kulüplerine ve ayrıca gençlik kulüplerine devredilebilecektir.

88. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

89. Kuralla, Yetki Kanunu'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

90. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

91. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (z) Bendiyle 3289 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 13. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

92. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralla kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetkinin spor denetçilerine verildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 6. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

93. 3289 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 13. maddede Gençlik ve Spor Bakanlığı denetçilerinin 657 sayılı Kanun'un 138. maddesindeki yetkiyi haiz olduğu hüküm altına alınmıştır.

94. Kuralın atıfta bulunduğu 657 sayılı Kanun'un 138. maddesinde devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri uygulama yetkisi bulunan kişiler sayılmıştır. Anılan maddeye göre; atamaya yetkili amirler, bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar görevden uzaklaştırmaya yetkili kılınmıştır. Dolayısıyla dava konusu kuralla Gençlik ve Spor Bakanlığı denetçilerine de devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri uygulama yetkisi verildiği anlaşılmaktadır.

95. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararname*lerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ..." hükmü kapsamında olduğu

anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerle ilgisinin bulunduğu söylenemez.

96. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

97. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa’nın 6. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

4. (z) Bendiyle 3289 Sayılı Kanun’a Eklenen Ek 14. Maddenin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

98. 3289 sayılı Kanun’a dava konusu kuralla eklenen ek 14. maddede Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik, spor ve yurt hizmetlerinden elde ettiği gelirlerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

99. Maddenin (1) numaralı fıkrasında Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen hizmetler kapsamında elde edilecek gelir kalemleri düzenlenmiştir. Anılan fıkrafta;

a) Bakanlığa veya gençlik ve spor il müdürlüklerine ait veya tahsis edilmiş sayılan her türlü taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, anılan taşınmazlar bünyesinde yer alan salon, büfe, kantin, yemekhane, otopark ve benzeri ticari ünitelerin kiraya verilmesi, işletilmesi veya işlettilmesinden doğan gelirler ile müsabaka, sponsorluk ve reklam gelirleri,

b) 351 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

c) Kredi geri ödemeleri, masraf payı ve faizleri,

ç) 5102 sayılı Kanun gereğince diğer kurum ve kuruluşlar tarafından aktarılan burs ödemeleri,

d) 3289 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

e) 7258 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatı çerçevesinde elde edilen gelirler,

f) 5602 sayılı Kanun’un 7. maddesinden elde edilen gelirler,

Bakanlığın gelir kalemleri arasında sayılmıştır.

100. Anılan fıkrafta ayrıca bu gelirlerin ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak kaydedileceği belirtilmiş, ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak tahmin edilen gençlik, spor ve yurt hizmetleri gelirleri karşılığı tutarın Bakanlık bütçesinde özel ödenek olarak öngörülmesi hükme bağlanmıştır. Ödenek tutarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye Bakan yetkili kılınmış, Bakanlık bütçesinin mevcut veya yeni

açılacak tertiplerine özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımların ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve özel ödenek kaydedileceği ifade edilmiştir.

101. Maddenin (2) numaralı fıkrasında, kaydedilen ödeneklerin izlenmesi düzenlenmiştir. Buna göre anılan fıkarda, madde ile kaydedilen ödeneklerin Bakanlığın merkez muhasebe birimi adına açılacak özel hesapta izlenmesi öngörülmüş; özel hesap gelirlerinin elde edilmesi, tahsili, takibi, bu hesaba Bakanlık bütçesinden aktarılan tutarlar dâhil harcamaların giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi ve özel hesabın işleyişine ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkili kılınmıştır.

102. Maddenin (3) numaralı fıkrasında ödeneklerin hangi hizmetlerde kullanılacağı düzenlenmiştir. Fıkraya göre ödenekler; Bakanlığın gençlik, spor ve yurt hizmetlerinde kullanılacak taşınmazların yapım, kiralama, trampa, satın alma, devir, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, danışmanlık, mal ve hizmet alımı, personel, bakım ve onarım, tefriş, ısınma, su, aydınlatma gibi işletme giderleri ile öğrenim kredisi, burs, barınma, beslenme ve destekleme ödemelerinin karşılanmasında kullanılacaktır. Bu madde kapsamındaki ödenekler ile özel hesaptan yapılacak kullanımlar yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmeyecektir.

103. Maddenin (4) numaralı fıkrasında da ödeneklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Fıkraya göre özel hesaba ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinde, mali raporlamaya ilişkin hükümler hariç olmak üzere, genel yönetim muhasebe iş ve işlemlerine ilişkin olarak yürürlükteki mevzuat hükümleri uygulanacaktır. Çerçeve hesap planına aykırı olmamak üzere, yeni hesaplar ihdas etmeye ve kullanılacak hesapların yardımcı hesaplarını belirlemeye Bakanlık yetkilidir. Kamu idarelerinin tabi olduğu mevzuatta belirlenmiş Yevmiye Defteri, Büyük Defter ve Yardımcı Hesap Defteri, tutulması zorunlu defterlerdir.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

104. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

105. Dava konusu kuralda, Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik, spor ve yurt hizmetlerinden elde edeceği özel gelirleri sayıldıktan sonra bu gelirlerin genel bütçenin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak kaydedilmesi ve özel hesapta izlenmesi, özel hesaptan yapılacak harcamaların giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi ve özel hesabın işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar ile ödeneklerin kullanılacağı hizmetler ve ödeneklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

106. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

107. Kuralla, Yetki Kanunu'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

108. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

109. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

5. (aa) Bendiyle 3289 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 16. Maddenin (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

110. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca kamu görevlilerinin statülerine ilişkin hususların ancak kanunla düzenlenebileceği, dava konusu KHK hükmü ile kamu görevlilerinin statüsünde değişiklik yapıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

111. Kuralda, Spor Genel Müdürlüğü ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünde müşavir ve spor kontrolörü kadrolarında görev yapanların araştırmacı kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

112. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

113. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

114. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

115. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

F. KHK'nın 14. Maddesiyle 2531 Sayılı Kanun'un 2. Maddesine Eklenen Üçüncü Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

116. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

117. 2531 sayılı Kanun'un 2. maddesine dava konusu kuralla eklenen üçüncü fıkrada, vergi incelemesine yetkili olanların, görevlerinden ayrıldıktan sonra üç yıl süreyle görevden ayrılış tarihi itibarıyla son üç yıl içinde inceleme yaptıkları mükellefler veya bu mükelleflerin veya ortaklarının idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu kurumlarda herhangi bir görev veya iş alamayacakları ve 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında sözleşme düzenleyemeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

118. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

119. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

120. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

121. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

G. KHK'nın 16. Maddesinin;

1. (b) Bendiyle 4059 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 7. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

122. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, içerik yönünden ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçek ve tüzel kişilere yaptırılması öngörülen araştırma, etüt ve proje gibi faaliyetlerin kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli hizmetler olduğundan kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gerektiği, söz konusu faaliyetlere ilişkin mal ve hizmet alımının 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndan istisna tutularak pazarlıkla veya sözleşme usulüyle yapılmasına imkân tanınmasının objektif gerekçesinin bulunmadığı, bu durumun ihalelerde keyfiliğe sebebiyet vereceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

123. 4059 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 7. maddesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duydukları konularda araştırma, etüt ve proje ile uluslararası ikili ve çok taraflı temas ve toplantılar düzenleme ve bunlarla ilgili her türlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık usulü ile yaptırabileceği ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın alabileceği düzenlenmiş, belirtilen mal ve hizmet alımlarında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiş, madde ile

İlgili diğer hususların Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

124. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

125. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

126. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

127. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (ç) Bendiyle 4059 Sayılı Kanun'un Geçici 12. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

128. İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi (İGEME), Türk firmalarının ihracata yönlendirilmesi ve bu konuda karşılaşılabilecek sorunlara tek merkezden çözüm aranması amacıyla 4059 sayılı Kanun'un (mülga) ek 2. maddesiyle Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlı olarak kurulmuştur.

129. Maddenin altıncı fıkrasında İGEME'nin yerine getireceği hizmetlerin gerektirdiği görevlerin, sözleşmeli personel eliyle yürütüleceği belirtilmiştir. Maddenin on birinci fıkrasında da işçi statüsünde çalışmakta iken, istekleri üzerine sözleşmeli personel statüsüne geçen personele, iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ödenmeyeceği, bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas olan geçmiş hizmet sürelerinin 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyelerinin hesabında dikkate alınacağı belirtilmiştir.

130. Buna göre maddede, İGEME personelinin sözleşmeli statüde çalıştırılması öngörülmüştür. Diğer taraftan daha önce işçi pozisyonunda çalışanlar için de sözleşmeli personel kadrosuna geçiş imkânı tanınmıştır.

131. 4059 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan geçici 12. maddesinde de İGEME'de işçi statüsünde çalışan ve sözleşmeli personel statüsüne geçmek istemeyen personelin özlük hakları düzenlenmiştir. Anılan maddeye göre sözleşmeli statüye geçmek istemeyen personelin 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabî olma durumu devam edecektir. Bunların mali ve sosyal haklarının belirlenmesine ilişkin mevcut hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır. Bu personelden emeklilik veya diğer şekilde boşalmış olan pozisyonlar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacak ve yerlerine aynı statüde yeni personel alınmayacaktır.

132. Görüldüğü üzere Kanun'un geçici 12. maddesinde İGEME'de işçi pozisyonunda çalışırken sözleşmeli personel kadrosuna geçmek istemeyen personelin özlük haklarının korunması öngörülmekte iken dava konusu kuralla anılan madde yürürlükten kaldırılmıştır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

133. Dava dilekçesinde özetle; İGEME'de sözleşmeli personel statüsüne geçmek istemeyen sigortalı işçilerin mali ve sosyal haklarının statülerine uygun şekilde devam etmesine imkân tanıyan düzenlemenin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının bu kişilerin sigortalılıktan kaynaklanan kazanılmış haklarını ihlal edeceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

134. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

135. 4059 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesinde 637 sayılı KHK ile kapatılan İGEME'de iş sözleşmesine göre çalışan personelin mali ve sosyal haklarının mevcut statülerine uygun şekilde devam etmesi öngörülmekte iken anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

136. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

137. Kapatılan İGEME'de iş sözleşmesine göre çalışan personelin mali ve sosyal haklarının mevcut statülerine uygun şekilde devam etmesini öngören mülga kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkıyla ilgili düzenleme içermektedir. Dolayısıyla söz konusu düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasını öngören kuralla mülkiyet hakkına müdahalede bulunduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

138. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

3. (ç) Bendiyle 4059 Sayılı Kanun'un Geçici 14. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

139. Dava dilekçesinde özetle; Hazine Müsteşarlığı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü ile Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünde yönetici kadrolarında bulunmakta iken müşavirlik kadrolarına atananların mali ve sosyal haklarının herhangi bir hak kaybına uğramadan devam etmesine imkân tanıyan düzenlemenin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının bu kişilerin kazanılmış haklarını ihlal edeceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

140. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

141. 4059 sayılı Kanun'un geçici 14. maddesinin birinci fıkrasında maddenin yayımı tarihinde Hazine Müsteşarlığı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü ile Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünde Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında bulunanların görevlerinin, bu maddenin yayımı tarihinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği; bunların ekli (I) sayılı liste ile ihdas edilen Müsteşarlık Müşavirliği kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılacakları; bu madde uyarınca ihdas edilen Müsteşarlık Müşavirliği kadrolarının, herhangi bir sebeple boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacağı belirtilmiştir.

142. Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkra uyarınca atanmış sayılan personelin yeni kadrolara atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları kadrolara ilişkin olarak sözleşme ücreti, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarının, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödeneceği belirtilmiş, atanmış sayıldıkları kadro ünvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanmalara tazminat ödenmesine son verileceği hüküm altına alınmıştır.

143. Dava konusu kuralla anılan madde yürürlükten kaldırılmıştır.

144. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

145. Hazine Müsteşarlığının ana hizmet birimleri olan ve Müsteşarlığın yeniden yapılanması kapsamında ismi ve yapısı değiştirilen Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü ile Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünde Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında bulunanların parasal ve özlük haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran dava konusu kuralın Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

146. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

Ğ. KHK'nın 18. Maddesinin (b) Bendiyle 3152 Sayılı Kanun'un Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 28/A Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

147. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralla merkezî idareye valilikler aracılığıyla belediyelerin görev ve yetki alanlarına doğrudan müdahale yetkisi verilerek belediyelerin çalışmasını engelleme ve gelirlerine el koyma yetkisi tanındığı, bu yetkinin kötüye kullanılmasına karşı da hiçbir güvence öngörülmediği, demokratik devlet ilkesinin gereği olarak

organları seçimle oluşturulmuş belediyelerin kararlarına müdahale yetkisi tanınmasının seçmenlerin iradesini anlamsız kılacağı ifade edilerek kuralın Anayasa'nın 2., mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

148. 3152 sayılı Kanun'un 28/A maddesinde illerde yapılacak yatırım ve hizmetlerin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yürütülmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Maddenin dava konusu (2) numaralı fıkrasında ildeki kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz yönde etkilediğinin vali veya ilgili bakanlıkça tespit edilmesi durumunda bu yatırımların yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

149. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

150. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

151. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

152. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. ve 127. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

H. KHK'nın 19. Maddesinin (b) Bendiyle 5253 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 1. Maddenin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

153. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

154. 5253 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 1. maddede büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler birimi oluşturulmayacağı hüküm altına alınmıştır.

155. Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre dernekler birimi; illerde dernekler müdürlüğünü ve ilçelerde ise dernekler büro şefliğini ifade etmektedir. Kuralda,

büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler büro şefliğinin oluşturulmayacağı belirtilmiştir.

156. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

157. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

158. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

159. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

I. KHK'nın 20. Maddesiyle 5326 Sayılı Kanun'un 42. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen 42/A Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

160. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, ayrıca ceza normu öngörmesi sebebiyle Anayasa'nın 38. maddesi kapsamında olduğu, bu nedenle KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

161. 5326 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla eklenen 42/A maddesinde 112 Acil Çağrı Merkezini asılsız ihbarda bulunmak suretiyle meşgul ettikleri tespit edilen kişilere bu Kanun'a göre il valileri tarafından ikiyüzlü Türk lirası idari para cezası verileceği, tekrerrür hâlinde bu cezanın iki katının uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

162. Anayasa'nın "*Suç ve cezalara ilişkin esaslar*" başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasında "*Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.*" denilerek suçun kanuniliği ilkesi, üçüncü fıkrasında ise "*Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.*" ifadesine yer verilerek cezanın kanuniliği ilkesi getirilmiştir.

163. Anayasa'nın 38. maddesinde idari ve adli cezalar arasında bir ayırım yapılmamış, ayrıca ceza yerine geçen güvenlik önlemleri de madde kapsamına alınmıştır. Dolayısıyla adli suç ve cezalar kadar katı değerlendirilmemekle birlikte idari suç ve cezalar da Anayasa'nın 38. maddesinde öngörülen ilkelere tabidir. Nitekim Anayasa Mahkemesi de 11/6/2009 tarihli ve E.2007/115, K.2009/80 sayılı kararında kabahatlerin cezai nitelikte olduğunu kabul etmiştir.

164. Anayasa'nın 38. maddesi, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer almaktadır. Bu bölümde yer alan kişi hakları ve ödevleri Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek konular kapsamına girmektedir. Dolayısıyla kural, Anayasa'nın 38. maddesi kapsamındaki idari yaptırımlara dair bir düzenleme niteliği taşıdığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

165. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

İ. KHK'nın 22. Maddesinin;

1. (b) Bendiyle 652 Sayılı KHK'nın Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 13. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

166. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin İkinci Cümlesinde Yer Alan "...Milli Eğitim Bakanlığınca..." İbaresini ile Üçüncü Cümlesinde Yer Alan "Bakanlık bu yetkisini..." İbaresini

167. sayılı KHK'nın 13. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...Milli Eğitim Bakanlığınca..." ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan "Bakanlık bu yetkisini..." ibaresi 27/6/2019 tarihli ve 7180 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 15. maddesiyle "...ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığınca, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca..." ve "Bakanlıklar bu yetkilerini..." şeklinde değiştirilmiştir.

168. Açıklanan nedenle konusu kalmayan ibarelere ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

ii. Maddenin Kalan Kısmı

169. Dava konusu kuralda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen izin veya ruhsatlara ilişkin hükümlerin, öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar hakkında uygulanmayacağı belirtildikten sonra öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlara iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili olan kurum ve kuruluşlar düzenlenmektedir.

170. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

171. 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi," kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez. Dolayısıyla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın

mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmez.

172. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

2. (ç) Bendiyle 652 Sayılı KHK'nın 31. Maddesinin Değiştirilen Başlığının İncelenmesi

173. 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin başlığı "*Yurtdışı Teşkilatı*" iken dava konusu kuralla "*Özel Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı*" şeklinde değiştirilmiştir.

174. Anayasa Mahkemesinin norm denetimi yetkisinin kapsamına Anayasa değişikliği, kanun, KHK, CBK ve TBMM İçtüzüğü adı verilen normlar (kurallar) girmektedir. Söz konusu düzenlemeler, Anayasa'nın yetkili kıldığı organlar tarafından yazılı bir şekilde ve bu adlar altında tespit edilmiş bulunan genel, sürekli ve soyut hukuk normlarıdır. Norm ise insan davranışını yönlendirmek amacıyla belirli bir şeyin yapılmasını yasaklayan ya da belirli bir şeyin yapılmasına izin veya yetki veren ve cebirle desteklenmiş irade açıklamalarıdır. Dolayısıyla hukuk normları daima emir, yasak, izin veya yetki içeren önermelerden oluşur. İnsan davranışını yönlendirmeyi hedeflemeyen yani emir vermeyen, yasak koymayan, izin veya yetki vermeyen bir önerme, normatif nitelikte olmadığından hukuk kuralı sayılmaz.

175. Bu itibarla madde başlıkları da başlı başına bir yargı ifade etmediğinden denetlenebilir norm niteliğinde değildir. Dolayısıyla madde başlıklarının iptal davasına konu edilmesi mümkün değildir.

176. Açıklanan nedenlerle 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin başlığının "*Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı*" şeklinde değiştirilmesine yönelik iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

J. KHK'nın 23. Maddesinin (e) Bendiyle 1325 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 14. ve Ek 15. Maddelerin İncelenmesi

1. Ek 14. Madde

a. Genel Açıklama

177. Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı, ilk olarak Millî Mayın Faaliyet Merkezi adı altında 22/1/2015 tarihli ve 6586 sayılı Millî Mayın Faaliyet Merkezi Kurulmasına İlişkin Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında müstakil bir daire başkanlığı şeklinde Millî Savunma Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur.

178. Millî Savunma Bakanlığının teşkilat ve görevlerini düzenleyen 1325 sayılı Kanun'da yer alan ve Millî Savunma Bakanlığının teşkilat ve görevlerini düzenleyen hükümler 703 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış, Kanun'un adı da *Askerî Okullar, Askerî Öğrenciler, Askerî Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun* olarak değiştirilmiştir.

179. Millî Savunma Bakanlığının teşkilat ve görevleri (1) numaralı CBK ile yeniden düzenlenmiştir.

180. Millî Savunma Bakanlığının CBK ile yeniden düzenlenmesine koşut olarak Millî Mayın Faaliyet Merkezinin teşkilat yapısı da yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede Millî Mayın Faaliyet Merkezinin kuruluş ve görevlerini düzenleyen 6586 sayılı Kanun'un 703 sayılı KHK ile

yürürlükten kaldırılmasından sonra Millî Mayın Faaliyet Merkezi, Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı adıyla (1) numaralı CBK ile yeniden kurulmuş ve anılan CBK'nın 339. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (k) bendinde Millî Savunma Bakanlığının hizmet birimleri arasında sayılmıştır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

181. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralda mayın faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımlarında eşit koşullarda yerli firmalara öncelik tanınması öngörülmekle birlikte koşulların eşitliğinden ne anlaşılması gerektiği ve bu eşitliğin kim tarafından ve nasıl tespit edileceğinin belirsiz olduğu ifade edilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

182. 1325 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 14. maddede Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından mayın faaliyetlerine ilişkin yapılacak mal ve hizmet alımlarının 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılması ve bu alımlarda eşit koşullarda yerli firmalara öncelik verilmesi öngörülmektedir.

183. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

184. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

185. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

186. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. Ek 15. Madde

a. İptal Talebinin Gerekçesi

187. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

188. 1325 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 15. maddede Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen insani amaçlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliği faaliyetleri kapsamında kullanılmak üzere yurt dışından getirilecek her türlü araç, makine, teçhizat ve mayın aramak üzere eğitilmiş hayvanların gümrük vergilerinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

189. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

190. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

191. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

192. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

K. KHK'nın 30. Maddesinin (b) Bendiyle 637 Sayılı KHK'nın Değiştirilen 26. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

193. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 73. maddesinin üçüncü fıkrasında vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla düzenlenmesinin öngörüldüğü, dava konusu kuralla İhracatçı Birlikleri ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine (TOBB) mali yükümlülük getirilerek KHK ile düzenlenmesi yasak alana ilişkin kural ihdas edildiği, kişilere mali yükümlülük getiren bakanlık gelirlerinin Anayasa'nın 73. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

194. 637 sayılı KHK'nın 26. maddesinde mülga Ekonomi Bakanlığı döner sermaye işletmesinin kuruluş, görev ve gelirleri düzenlenmekte iken dava konusu kuralla maddede değişiklik yapılarak Ticaret Bakanlığına bağlı döner sermaye işletmesinin gelirleri ve bu gelirlerin tahsiline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

195. Anılan maddenin; birinci cümlesinde Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesi gelirlerinin; Bakanlığın teşkilatına ilişkin CBK'da sayılan gelir getirici faaliyetlerden elde edilen gelirler ile İhracatçı Birliklerinin aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %10'u, TOBB'un aylık gerçekleşen gelirlerinin en çok %1'i olmak üzere, Bakan tarafından onaylanarak kesinleşen katkı paylarından oluşacağı belirtilmiş, ikinci cümlesinde ilgili kurumlarca bir önceki ayın gerçekleşen gelirlerine ait katkı paylarının müteakip ayın onbeşine kadar döner sermaye hesabına aktarılacağı düzenlenmiştir. Maddenin üçüncü cümlesinde de maddede belirtilen şekilde hesaba aktarılmayan katkı paylarının amme alacağı sayılacağı ve 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

196. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

197. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede

kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

198. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

199. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

L. KHK'nın 41. Maddesinin (b) Bendiyle 3046 Sayılı Kanun'un Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 19/A Maddesinin Üçüncü Cümlesinde Yer Alan "...(5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil)..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

200. Dava dilekçesinde özetle; düzenleyici ve denetleyici kurumların en önemli özelliğinin yürütme organından bağımsız şekilde karar almaları olduğu, dava konusu kuralla, ilişkili olduğu bakana kurumların her türlü işlem ve faaliyetlerini denetleme yetkisi tanınmasının söz konusu kurumların bağımsızlığını ortadan kaldırarak onları bakanların emri altındaki idari birimlere dönüştüreceği, düzenleyici ve denetleyici kurumların idarenin emri altına girmesinin ise denge ve kontrol mekanizmasını etkisiz hâle getireceği, bu durumun yönetimde keyfiliğe sebebiyet verebileceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 133. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

201. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

202. 3046 sayılı Kanun'un 19/A maddesi önceki halinde "*Bakanlık bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil) Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile, Başbakanlıkla veya diğer bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dâhil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir.*" denilmiştir.

203. Anılan madde 703 sayılı KHK'nın 41. maddesiyle "*Bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir.*" şeklinde değiştirilmiştir.

204. Dava konusu kural maddenin üçüncü cümlesinde yer alan "*(5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil)*" ibaresidir. Dava konusu kurala göre bakan, bakanlıkla ilişkilendirilen düzenleyici ve denetleyici kurumların her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkili kılınmıştır.

205. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

206. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

207. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

208. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. ve 133. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

M. KHK'nın 43. Maddesiyle 2547 Sayılı Kanun'un 34. Maddesine Eklenen Üçüncü Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

209. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

210. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun dava konusu kuralın da yer aldığı 34. maddesi yükseköğretim kurumlarında yabancı uyruklu öğretim elemanı çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

211. Anılan maddenin birinci fıkrasında yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanlarının, ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanacağı belirtilmiştir. Fıkraya göre bu öğretim elemanları öğretim görevleri bakımından, bu Kanun'da aylıklı öğretim elemanları için konulmuş olan hükümlere tabidirler.

212. Maddenin ikinci fıkrasında yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu şekilde atanmaları veya görevlendirilmelerinin, 657 sayılı Kanun'un Cumhurbaşkanı kararını gerektiren hükümlerine tabi olmadan, Yükseköğretim Kurulunca (YÖK) verilecek ön izni müteakip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında alınacak çalışma izni neticesinde ilgili üniversitesi ile sözleşme yapılmak suretiyle gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

213. Maddenin dava konusu üçüncü fıkrasında ise bu madde ve 2914 sayılı Kanun'un 16. maddesine göre yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısının dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2'sini geçemeyeceği, bu kapsamdaki yabancı uyruklu öğretim elemanının yükseköğretim kurumları itibarıyla dağılımı, isim,

ücret ve sözleşme örneğinin vizesi, sözleşme süresinin uzatılması ve sona erdirilmesinin YÖK tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

214. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

215. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

216. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

217. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

N. KHK'nın 46. Maddesinin (b) Bendiyle 2879 Sayılı Kanun'un 4. Maddesine Eklenen Dokuzuncu ve Onuncu Fıkraların İncelenmesi

1. Dokuzuncu Fıkra

a. İptal Talebinin Gerekçesi

218. Dava dilekçesinde özetle; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı personelinden Cumhurbaşkanınca atananlara yaş haddi uygulanmamasını ve emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların kendileri talepte bulunmadıkça aylıklarının kesilmemesini öngören kuralın kamu görevlileri arasında eşitsizliğe sebebiyet verdiği, ayrıcalıklı ve imtiyazlı bir grup oluşturduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Fıkranın "*Cumhurbaşkanınca atananlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz,...*" Bölümü

219. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

220. Kuralda, İdari İşler Başkanlığı personelinden Cumhurbaşkanınca atananlar hakkında 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrasının uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

221. Kuralın atıfta bulunduğu 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinde iştirakçilerin yaş hadleri düzenlenmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde iştirakçilerin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddinin 65 yaşını doldurdukları tarih olduğu belirtilmiş, ikinci cümlesinde de bu görevlere, 65 yaşını dolduranların açıktan veya naklen atamalarının yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla kurala göre Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personeli hakkında kamu görevine atanma için yaş haddini 65 yaş olarak düzenleyen 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesi uygulanmayacaktır.

222. Anayasa'nın "*Siyasî Haklar ve Ödevler*" başlıklı Dördüncü Bölümü'nde yer alan "*Hizmete girme*" başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında her vatandaşın kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra ikinci fıkrasında hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Buna göre Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın "*Siyasî Haklar ve Ödevler*" başlıklı Dördüncü Bölümü'nde yer alan ve 70. maddesinde güvence altına alınan kamu hizmetine girme hakkına ilişkin olarak KHK ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

223. Kamu hizmetine girme ve hizmete alınmada hangi nitelik ve şartların aranacağı hususunun Anayasa'nın 70. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Cumhurbaşkanı tarafından atanan İdari İşler Başkanlığı personeli için 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yaş sınırını ortadan kaldıran kural, kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin bir düzenleme öngördüğünden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

224. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 10. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Fıkranın Kalan Kısmı

225. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

226. Kuralda Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personelinden emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların aylıklarının kesilmeyeceğini, yazılı talepte bulunanların ise aylıklarının kesilerek SGK ile ilişkilendirileceklerini öngörmektedir.

227. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

228. Bu itibarla Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personelinin mali haklarına yönelik düzenleme öngören kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

229. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 10. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. Onuncu Fıkra

a. İptal Talebinin Gerekçesi

230. Dava dilekçesinde özetle; kuralla Cumhurbaşkanlığı Makamı ile İdari İşler Başkanlığının bazı kanunlardan muaf tutularak söz konusu kanunların düzenlediği konularda usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirlenmesinin yönetimde keyfiliğe sebebiyet verebileceği, bu durumun hukuk devleti ilkesini ihlal edeceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

231. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

232. 2879 sayılı Kanun'un 4. maddesinin dava konusu kuralla eklenen onuncu fıkrasında Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özelliği ve güvenlik şartına uygun şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 2886 sayılı Kanun, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 4734 sayılı Kanun, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı Makamı ve İdari İşler Başkanlığı hakkında uygulanmayacağı; söz konusu kanunlarda düzenlenen hususlar ile mali iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığına belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.

233. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

234. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

235. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

236. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

O. KHK'nın 71. Maddesinin (e) Bendiyle 6458 Sayılı Kanun'un 121. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen 121/A Maddesinin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

237. 6458 sayılı Kanun hükümlerinin önceki halinde yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün (Genel Müdürlük) kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

238. Kanun'un Genel Müdürlüğün kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen maddeleri ise Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde 703 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmıştır. Genel Müdürlük (4) numaralı CBK'nın 158 ila 167. maddelerinde "Göç İdaresi Başkanlığı" şeklinde yeniden yapılandırılmıştır.

239. Öte yandan Kanun'un 95. maddesinde "Kabul ve barınma merkezleri" düzenlenmektedir. Maddenin (2) numaralı fıkrasında, başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin barınma, iaşe, sağlık, sosyal ve diğer ihtiyaçlarının karşılanacağı kabul ve barınma merkezlerinin kurabileceği, (4) numaralı fıkrasında kabul ve barınma merkezlerinin valilikler tarafından işletileceği belirtilmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

240. Dava dilekçesinde özetle, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

241. Kanun'un dava konusu kuralla eklenen 121/A maddesinde geçici barınma merkezlerine ayrılacak ödenekler, bu ödeneklerin kullanım amacı, ödeneklerin kamu kurumlarına verilmesi veya kamu kurumlarından Genel Müdürlüğe ödenek aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

242. Maddenin (1) numaralı fıkrasında Kanun kapsamındaki geçici barınma merkezlerinin işletilmesi ve yönetilmesi amacıyla, Genel Müdürlük bütçesinde geçici barınma merkezleri ödeneği tefrik edileceği, Genel Müdürlük bütçesinde gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılacak kullanılacak bu kaynaktan, Genel Müdürlükçe uygun görülen hâllerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabileceği, kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin de yukarıda belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere Genel Müdürlük hesabına aktarma yapabileceği, bu şekilde aktarılan tutarların, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izleneceği, geçici barınma merkezlerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla sınırlı olmak üzere bu hesaptan yapılacak harcamaların 5018 ve 4734 sayılı Kanunların hükümlerine tabi olmayacağı, aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi, denetlenmesi ve alımlara ilişkin usul ve esasların, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Genel Müdürlükçe müştereken belirleneceği ifade edilmiştir. (2) numaralı fıkrada ise Genel Müdürlüğün bu madde kapsamında belirlenen görevlerini yerine getirirken hizmet satın alabileceği hüküm altına alınmıştır.

243. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

244. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

245. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

246. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Ö. KHK'nın 77. Maddesinin (b) Bendiyle 3624 Sayılı Kanun'un 14. Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilen (f) Bendi ile Maddeye Eklenen Beşinci Fıkranın İncelenmesi

1. Değiştirilen (f) Bendi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

247. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının (KOSGEB) gelirleri belirlenirken kişiler bakımından mali yükümlülük getirildiğinden kuralın Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasak alanda kaldığı, Anayasa'nın 73. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği, dava konusu kuralla,

kanunla düzenlenmesi zorunlu olan bir konuda CBK ile düzenleme yapılmasına imkân tanındığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. ve 104. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

248. 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde “*Başkanlık tarafından verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretler*” KOSGEB'in gelirleri arasında sayılmakta iken anılan bent dava konusu kuralla “*Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen gelirler,*” şeklinde değiştirilmiştir. Kuralla KOSGEB'in kuruluş ve görevlerini düzenleyen CBK'da belirtilen gelirler de KOSGEB'in gelirleri arasında sayılmıştır.

249. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

250. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

251. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

252. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 104. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. Maddeye Eklenen Beşinci Fıkra

a. İptal Talebinin Gerekçesi

253. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, meslek kuruluşlarına mali yükümlülük getirdiğinden KHK ile düzenlenmesi yasak alana ilişkin olduğu belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

254. 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine dava konusu kuralla eklenen fıkrayla maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde belirtilen oranların Cumhurbaşkanınca iki katına kadar artırılacağı hüküm altına alınmıştır. Kuralla göre 14. maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde KOSGEB'in gelirleri arasında sayılan “*Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun yıllık safi gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat*” ile “*Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin yıllık safi gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat*” Cumhurbaşkanı tarafından iki katına kadar artırılacaktır.

255. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca “*...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi...*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı

taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmez.

256. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

P. KHK'nın 85. Maddesinin (f) Bendiyle 4046 Sayılı Kanun'un Geçici 28. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 29. Maddesinde Yer Alan "...veya yetkilendireceği makam..." İbaresinin İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

257. 4046 sayılı Kanun'un geçici 29. maddesinde 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Özelleştirme Yüksek Kurulunca görülmekte olan işlerin Cumhurbaşkanı veya yetkilendireceği makam tarafından sonuçlandırılması öngörülmektedir. Dava konusu kural maddede yer alan "...veya yetkilendireceği makam..." ibaresidir.

258. 4046 sayılı Kanun'da özelleştirme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Kanun'la, özelleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmesi için Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı olmak üzere iki ayrı organ kurulmuştur.

259. Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında Özelleştirme Yüksek Kurulunun görevleri sayılmıştır. Fıkraya göre; kuruluşların özelleştirme programına alınmasına karar vermek, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların mali ve hukuki açıdan özelleştirmeye hazırlanmasına, hazırlık işlemleri tamamlananların bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, hazırlık işlemlerine, gerek görülmeyenlerin ise doğrudan özelleştirme programına alınmasına karar vermek, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların satış, kiralama, işletme hakkı devri gibi yöntemlerden hangisi ile özelleştirileceğini belirlemek, özelleştirme ihalelerini onaylamak, kapsamdaki bazı kuruluşların tasfiyesine ve özelleştirme fonunun kullanım alanlarında yararlanmak üzere borç almaya karar vermek gibi görevleri bulunmaktadır. Sonuç olarak özelleştirmede en yetkili organ Özelleştirme Yüksek Kuruludur.

260. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan yeni idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde Özelleştirme İdaresinde de yapılandırmaya gidilmiştir. Bu kapsamda kamuya ait varlıkların özelleştirilmesi konusunda en yüksek merci olan Özelleştirme Yüksek Kurulu lağvedilmiştir. 4046 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasında Başbakanın başkanlığında, Başbakanın belirleyeceği dört bakandan oluşan Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulması öngörülmekte iken anılan fıkra 703 sayılı KHK'nın 85. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca, 4046 sayılı Kanun'da yer alan Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevlerini düzenleyen hükümler de yürürlükten kaldırılmıştır. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevleri ile teşkilat yapısı (4) numaralı CBK'nın 352 ila 357. maddelerinde yeniden düzenlenmiştir. Ancak kaldırılan Özelleştirme Yüksek Kurulu yerine yeni bir Kurul oluşturulmamıştır.

261. KHK'nın 85. maddesinin (f) bendiyle Kanun'a eklenen geçici 29. maddede ise Özelleştirme Yüksek Kurulunun lağvedilmesinden sonraki geçiş süreci düzenlenmiştir. Anılan maddede KHK'nın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Özelleştirme Yüksek Kurulunca görülmekte olan işlerin Cumhurbaşkanı veya yetkilendireceği makam tarafından sonuçlandırılması öngörülmüştür.

262. Maddeye göre Özelleştirme Yüksek Kurulunun kaldırılmasından sonra Kurul tarafından görülmekte olan ancak Kurulun lağvedildiği tarih itibarıyla henüz sonuçlandırılmamış iş ve işlemler kural olarak Cumhurbaşkanı tarafından sonuçlandırılacaktır. Dava konusu kuralda ise bu işlerin Cumhurbaşkanı tarafından yetkilendirilen makam tarafından sonuçlandırılmasına da imkân tanınmaktadır.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

263. Dava dilekçesinde özetle; Özelleştirme Yüksek Kurulunun kaldırılmasından sonra Kurulca görülmekte olan işlerin yürütülmesi için Cumhurbaşkanı'nın hangi makamı yetkilendireceği ve bu yetkilendirmenin hangi ilkeler çerçevesinde gerçekleştirileceğine yönelik bir düzenleme getirilmediği, kuralla Cumhurbaşkanı'na Özelleştirme Yüksek Kurulunca yürütülmekte olan işleri tamamlama konusunda istediği bir makamı yetkilendirme imkânı verildiği, bu yönüyle kuralın belirsiz olduğu ifade edilerek Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

264. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

265. Özelleştirme Yüksek Kurulunun kaldırılmasından sonra adı geçen Kurulca görülmekte olan işlerin Cumhurbaşkanı tarafından yetkilendirilen makam tarafından da sonuçlandırılabilmesini öngören kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "*...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi...*" kapsamında olduğu açıktır.

266. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan yeni idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde Özelleştirme İdaresinde de yapılandırmaya gidilerek kamuya ait varlıkların özelleştirilmesi konusunda en yüksek merci olan Özelleştirme Yüksek Kurulu lağvedilmiştir. Bu süreçte Kurul tarafından görülmekte olan ancak henüz sonuçlandırılmamış iş ve işlemlerin Cumhurbaşkanı tarafından yetkilendirilen makam tarafından da sonuçlandırılması amacıyla ihdas edilen kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacının bulunmadığı söylenemez.

267. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme içermemektedir.

268. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

269. KHK'nın 85. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendiyle 4046 sayılı Kanun'a eklenen geçici 29. maddede Özelleştirme Yüksek Kurulunca görülmekte olan işlerin Kurulun lağvedilmesinden sonra hangi merci tarafından yürütüleceği düzenlenmiştir. Anılan madde uyarınca söz konusu işler kural olarak Cumhurbaşkanı tarafından sonuçlandırılacaktır. Dava konusu kuralda ise Kurulca görülmekte olan işlerin Cumhurbaşkanı tarafından yetkilendirilen makam tarafından da sonuçlandırılmasına imkân tanınmaktadır.

270. Özelleştirme Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri 4046 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. KHK ile ilga edilen Kurulun anılan görevleri kapsamında devam eden işlerini sonuçlandırmak üzere bir makamın görevlendirilmesinde zorunluluk bulunduğu

açıktır. Bu makamın kim ya da kimlerden oluşacağını belirleme konusunda kanun koyucunun takdir yetkisi bulunmaktadır.

271. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel unsurlarından biri de *belirlilik* ilkesidir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi hukuksal güvenlikle bağlantılı olup bireyin kanundan belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlayabilir. Hukuk güvenliği ilkesi; bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

272. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

273. 4046 sayılı Kanun'da özelleştirme uygulamalarının genel ilkeleri ile mülga Özelleştirme Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Kuralda ise Kurulun kapatıldığı tarih itibarıyla görmekte olduğu işleri mevcut görev ve yetkileri çerçevesinde sonuçlandırmak üzere yetkili makamı belirleme konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmektedir. Söz konusu makam bu yetkiyi ancak Kanun'da belirtilen sınırlar dâhilinde ve Kurulun kapatıldığı tarih itibarıyla görmekte olduğu işler ile sınırlı olarak kullanabilecektir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı tarafından yetkilendirilecek makama sınırları belirsiz bir yetki verilmesi söz konusu değildir.

274. Bu itibarla 4046 sayılı Kanun'da sayılan görev ve yetkiler kapsamında, Özelleştirme Yüksek Kurulunun kaldırıldığı tarih itibarıyla görmekte olduğu işleri sonuçlandırmak üzere yetkili makamı belirleme konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki veren kuralda herhangi bir belirsizlik bulunmamaktadır.

275. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

R. KHK'nın 88. Maddesinin (b) Bendiyle 5502 Sayılı Kanun'un 35. Maddesinin Altıncı Fıkrasında Yer Alan "...ve diğer kanunlarla..." İbaresinin "...ve diğer mevzuatla..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

276. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralla Sosyal Güvenlik Kurumuna sadece kanunlarla değil CBK'lar ve yönetmeliklerle de görev verilmesine imkân tanındığı, bunun idarenin kanuniliği ilkesiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

277. 5502 sayılı Kanun'un 35. maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi "*Kurum, bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşamaz.*" şeklinde

iken cümlede yer alan “ve diğer kanunlarla” ibaresi dava konusu kuralla “ve diğer mevzuatla” şeklinde değiştirilmiştir.

278. Böylece Sosyal Güvenlik Kurumunun sadece kanunlarla değil, diğer mevzuatla da verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşmaması öngörülmüştür.

279. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında anayasal güvenceye bağlanmıştır. Anılan maddenin üçüncü fıkrasında herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu ifade edilmiş; kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre Anayasa'nın anılan maddesinde düzenlenen ve İkinci Kısmı'nın “*Kişinin Hakları ve Ödevleri*” başlıklı İkinci Bölüm'ünde yer alan kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin olarak KHK ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

280. Bu itibarla Sosyal Güvenlik Kurumunun mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşmamasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

281. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 123. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

S. KHK'nın 95. Maddesinin;

1. (ç) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 13. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

282. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

283. 2954 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 13. maddesinde TRT Genel Müdürüne en yüksek devlet memurunun almakta olduğu aylık ve sözleşme ücretinin (ikramiye dâhil) ödeneceği, aylık ödemelerinde ek gösterge, kıdem ve taban aylıkları ile sosyal yardım, zam ve tazminatların esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

284. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

285. Bu itibarla TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin

düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

286. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. (ı) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 37. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

287. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralla TRT'nin tüm işlemlerinin 4734 sayılı Kanun'un kapsamı dışına çıkarılmasının kamu alımlarında keyfiliğe sebebiyet verebileceği, Kurum personelinin Kuruma ait ya da Kurumun ortağı olduğu şirketlerde yönetim kurulu başkanı ve üyesi olarak görevlendirilmesine imkân tanınmasının diğer kamu görevlileri ile Kurum personeli arasında eşitsizliğe neden olacağı, kuralın kamu yararından ziyade iktidara yakın olan kişileri zenginleştirme amacıyla ihdas edildiği belirtilerek Anayasa'nın 2. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin Birinci Fıkrası

288. Kuralda TRT Yönetim Kurulunun, Kurumun amaçlarına uygun olmak şartıyla, özel hukuk hükümlerine tabi şirket kurabileceği gibi yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle ortaklıklar yapabileceği, mevcut ortaklıklara veya şirketlere iştirak edebileceği gibi, yurt içinde veya yurt dışında yerli veya yabancı ortaklıkları veya şirketleri tamamen satın alabileceği veya devralabileceği hüküm altına alınmaktadır.

289. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

290. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

291. Dolayısıyla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

292. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Maddenin Kalan Kısmı

293. Kanun'un 37. maddesinin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu nedenle söz konusu fıkralar

6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu kural yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

3. (i) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un Değiştirilen 47. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

294. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, içerik yönünden ise zorlayıcı bir neden bulunmaksızın TRT'nin tüm işlemlerinin ihale mevzuatı kapsamı dışına çıkarılmasının keyfiliğe ve yolsuzluğa sebebiyet verebileceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

295. 2954 sayılı Kanun'un 47. maddesinde TRT'nin alım, satım, hizmet, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemlerinin bir yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmekte iken dava konusu kuralla madde metninde değişiklik yapılarak TRT'nin her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemlerinin 4734 ve 4735 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığı hüküm altına alınmıştır.

296. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

297. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

298. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

299. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

4. (j) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un 50. Maddesinin;

a. (f) Bendinin İkinci Cümlesinde Yer Alan "...Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

300. Dava dilekçesinde, kuralın, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

301. 2954 sayılı Kanun'un "*Personelin Özlük Hakları*" başlıklı 50. maddesinde TRT personelinin istihdam şekilleri ile özlük hakları düzenlenmektedir.

302. Anılan maddenin birinci fıkrasının (f) bendinin ikinci cümlesinde 657 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (B) fıkrasının (j) bendi hükümleri saklı kalmak üzere genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergelerin memuriyetlerin niteliği ve yönetim sorumluluğu gözönünde bulundurularak ve diğer kamu kuruluşlarındaki emsallerini geçmemek şartıyla Kurumun Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmesi öngörülmekte iken dava konusu kuralla söz konusu ek göstergelerin yine aynı usul ve esaslar dâhilinde Cumhurbaşkanınca belirlenmesi öngörülmüştür.

303. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

304. Bu itibarla TRT Genel Müdürlüğünde genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesini öngören kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

305. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

b. (g) Bendinin Değiştirilen Birinci Paragrafının İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

306. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, TRT'de çalıştırılacak kadro karşılığı sözleşmeli personelin kamu görevlisi olduğundan atanması, nitelikleri, hakları, aylık ve ödeneklerinin kanunla belirlenmesi gerekirken dava konusu kuralla bu hususların düzenlenmesi konusunda yürütmeye yetki verildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

307. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (g) bendinin birinci paragrafının önceki halinde *"Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu personelin unvanları, sayısı, kadro iptal ve ihdasları, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, özel hizmet tazminatı, fazla çalışma ücreti gibi personele sağlanacak her türlü mali ve sosyal haklar, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Kurum personeline sağlanan mali ve sosyal ödemeler ile ücretlerin toplamı, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararları kapsamında tespit edilen ortalama ücret toplamı üst sınırını geçemez."* denilmiştir.

308. Anılan madde dava konusu kuralla *"Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu personele ilişkin sınav, işe alınma, atanma ve görevde yükselme gibi hususlar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir. Bu personelin unvanları, sayısı, kadro iptal ve ihdasları, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, makam ve görev tazminatı, özel hizmet tazminatı, fazla çalışma ücreti gibi personele sağlanacak her türlü mali ve sosyal haklara ilişkin usul ve esaslar, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir."* şeklinde değiştirilmiştir.

309. Böylece Kurumda kadro karşılığı çalıştırılacak sözleşmeli personele ilişkin sınav, işe alınma, atanma ve görevde yükselme gibi hususların Yönetim Kurulu tarafından düzenlenmesi, mali ve sosyal haklara ilişkin usul ve esasların da Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi öngörülmüştür.

310. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

311. Bu itibarla TRT'de görev yapacak kadro karşılığı sözleşmeli personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

312. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

c. (h) Bendinde Yer Alan "...sözleşmeli personel..." İbaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi personel..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

313. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

314. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi "*Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunlara (g) bendi hükümleri uygulanmaz.*" şeklinde iken bentte yer alan "*sözleşmeli personel*" ibaresi dava konusu kuralla "*özel hukuk hükümlerine tabi personel*" şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle TRT'de 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılması öngörülmüştür.

315. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

316. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "*kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının personeline ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

317. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

318. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

ç. Değiştirilen (ı) Bendinin İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

319. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

320. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde sözleşmeli personelin istihdamına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmekte iken dava konusu kuralla belirtilen hususlarda özel hukuk hükümlerine tabi personelle ilgili düzenlemeler öngörülmüştür. Bendin birinci cümlesinde, özel hukuk hükümlerine tabi personelin, kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen, istihdama, sözleşmeye, sözleşmenin feshine, feshi hâlinde ödenecek tazminat ile ücretlerine, her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen yerli veya yabancı uyruklu personel olduğu ifade edilmiş, ikinci cümlesinde de özel hukuk hükümlerine tabi personelin yönetici kadrolarında görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

321. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

322. Buna göre özel hukuk hükümlerine tabi personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

323. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

d. Eklenen (k) Bendinin İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

324. Dava dilekçesinde, kuralın, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

325. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesine dava konusu kuralla eklenen (k) bendinde, TRT Genel Müdürlüğü personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmaların 4483 sayılı Kanun'a göre yapılacağı ve bunlar hakkında soruşturma izninin Genel Müdür tarafından verileceği hüküm altına alınmıştır.

326. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

327. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

328. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

329. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

e. (i) Bendingin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

330. Dava dilekçesinde, kuralın, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

331. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (i) bendinde geçici personelin, sosyal güvenlik bakımından 506 sayılı Kanun hükümlerine tabi olan, bir yıldan az süreli istihdam edilen ve işçi sayılmayan kimseler olduğu, bu statüdeki personelin istihdam ve ücretlerine ilişkin usul ve esasların Yönetim Kurulunca tespit edileceği hüküm altına alınmakta iken anılan bent dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

332. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

333. Bu göre TRT Genel Müdürlüğünde geçici olarak görev yapan personelin parasal haklarına ilişkin düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

334. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

5. (k) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un 51. Maddesinde Yer Alan "...sözleşmeli..." İbaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

335. 2954 sayılı Kanun'un 51. maddesinin önceki halinde "*Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunda görevli kadrolu veya sözleşmeli personele, yılda dört aylık ücret tutarını aşmamak üzere Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı ile ikramiye verilebilir.*" denilmiştir.

336. Anılan maddede yer alan "*sözleşmeli*" ibaresi dava konusu kuralla "*özel hukuk hükümlerine tabi*" şeklinde değiştirilmiştir. Fıkra da sözleşmeli personele ikramiye ödenmesi öngörülmekte iken dava konusu kuralla yapılan değişikliğe göre ikramiye ödemesi belli şartlarda özel hukuk hükümlerine tabi personele verilecektir.

337. TRT'de özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılmasına imkân tanıyan Kanun'un 50. maddesinin (h) bendinde yer alan "*...özel hukuk hükümlerine tabi personel...*" ibaresi ve değiştirilen (i) bendingin iptal edilmesi nedeniyle özel hukuka tabi personele ikramiye ödenmesini düzenleyen kuralın uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır.

338. Bu itibarla dava konusu kural 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve kural yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

6. (l) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'un 60. Maddesinin;

a. Değiştirilen Başlığının İncelenmesi

339. 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin başlığı "*Kamulaştırma*" iken dava konusu kuralla "*Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi*" şeklinde değiştirilmiştir.

340. KHK'nın 22. maddesinin (ç) bendiyle 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin başlığının değiştirilmesine ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

341. Açıklanan nedenlerle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin başlığının "*Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi*" şeklinde değiştirilmesine yönelik iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. Eklenen İkinci Fıkrasının İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

342. Dava dilekçesinde, kuralın, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

343. Kanun'un 60. maddesinin dava konusu kuralla eklenen ikinci fıkrasında kamu idarelerine ait taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin, görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere TRT'ye bedelsiz olarak tahsis edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

344. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

345. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

346. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

347. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

7. (m) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 14. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

348. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

349. 2954 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 14. maddede TRT bünyesinde çalışmakta olup emekliliğe hak kazanan personelin belli bir süre içinde emekliliğe başvurması durumunda ödenecek tazminatlar ve başvuru usulü düzenlenmektedir.

350. Kurala göre, Kurum personelinden 5434 sayılı Kanun'a ve 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla; yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla beş yıl kalanlar için %30, yaş haddinden emekliliğine beş yıldan daha fazla kalanlar için %50 fazlasıyla ödenecektir. Kural kapsamında yapılacak emeklilik başvurularında emeklilik tarihi olarak daha sonraki bir tarih gösterilemeyecek, başvurular herhangi bir kayda bağlanamayacak ve geri alınamayacaktır. Ayrıca, bu kapsamda emekli olan personel, emekli olduğu tarihten itibaren beş yıl içinde Kurumda yeniden istihdam edilemeyecektir.

351. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

352. Bu itibarla 5434 ve 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyelerine ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

353. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

8. (m) Bendiyle 2954 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 15. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

354. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kuralda hangi personelin istihdam fazlası olarak belirleneceği konusunda hiçbir objektif ölçüt getirilmediği, bu durumun keyfi uygulamalara sebebiyet vereceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci, İkinci, Üçüncü ve Beşinci Fıkralar

355. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 15. maddede Kurumdaki istihdam fazlası personelin belirlenmesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

356. Maddenin birinci ve ikinci fıkralarında istihdam fazlası personelin bir yıl içinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenip Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi, Devlet Personel Başkanlığının da Kurum tarafından yapılan bu bildirimden sonra, 45 günlük süre içinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç fazlası olarak bildirilen personelin atama tekliflerini yapması ve atama teklifi yapılan kurum ve kuruluşça ilgili personelin atamalarının 15 gün içinde sonuçlandırılması öngörülmüştür.

357. Maddenin üçüncü fıkrasında Kurumda nakle tabi ihtiyaç fazlası personelin hangi ilde görev yapıyor ise aynı ilde atamasının gerçekleştirileceği, bu ilde söz konusu personelin atanacağı kadro bulunmaması hâlinde talep ettikleri üç ili sırayla belirleyerek tercih formlarını TRT Genel Müdürlüğüne sunacakları, Kurum aracılığıyla Devlet Personel Başkanlığına gönderilen bu

tercihlerin söz konusu atama teklifinde dikkate alınacağı, bu nitelikte tercih bildirmeyen personelin işlemlerinin ise Devlet Personel Başkanlığınca yürütüleceği belirtilmiştir.

358. Maddenin beşinci fıkrasında ise Kurum personelinin Devlet Personel Başkanlığınca yapılacak nakillerinde burada hüküm bulunmayan hâllerde 4046 sayılı Kanun ve 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK ile ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

359. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

360. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

361. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

ii. Dördüncü Fıkrası

362. Maddenin dördüncü fıkrasında Kurumun nakle tabi personelinin Devlet Personel Başkanlığınca 657 sayılı Kanun'a tabi bir göreve atanmaları hâlinde, Kurumda almış oldukları aylık, ek gösterge varsa ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarının hepsini almaya devam edecekleri hükme bağlanmıştır.

363. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

364. Bu itibarla kamu görevlilerinin parasal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

365. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Ş. KHK'nın 109. Maddesinin (a), (b), (ç) ve (d) Bentleriyle 4641 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

366. Anayasa'nın 166. maddesinin dördüncü fıkrasında Ekonomik ve Sosyal Konsey (Konsey) düzenlenmiştir. Fıkra, ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında hükûmete istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla Konseyin kurulacağı belirtilmekte iken 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle fıkra, yer alan "*hükûmete*" ibaresi "*Cumhurbaşkanına*" şeklinde değiştirilmiştir. Böylece Konseyin yeni hükûmet sisteminde yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı'na istişarî nitelikte görüş bildirmesi öngörülmüştür.

367. Anılan fıkrada Konseyin kuruluş ve işleyişinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Bu kapsamda Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluşunu, çalışma esas ve yöntemlerini belirlemek amacıyla 4641 sayılı Kanun ihdas edilmiştir. 703 sayılı KHK'nın dava konusu 109. maddesiyle anılan Kanun'da yer alan bazı ibare ve maddeler değiştirilmiş, bazı maddeler de yürürlükten kaldırılmıştır.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

368. Dava dilekçesinde özetle; kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması amacı ile herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Konseyin kuruluş ve işleyişine ilişkin hususların Anayasa'nın 166. maddesi gereğince kanunla düzenlenmesi öngörülen konulardan olduğu hâlde KHK ile düzenlendiği belirtilerek kuralların Anayasa'nın mülga 91. ve 166. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. (a) Bendiyle Kanun'un 1. Maddesinde Yer Alan "...yaratarak..." İbaresinin "...oluşturarak..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

369. Kanun'un 1. maddesinin önceki halinde "*Bu Kanunun amacı, ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında, toplumsal uzlaşma ve işbirliğini sağlayacak, sürekli ve kalıcı bir ortam yaratarak, istişari mahiyette ortak görüş belirlemek için oluşturulan Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kuruluşunu, çalışma esas ve yöntemlerini düzenlemektir.*" denilmiştir. Dava konusu kuralla maddede yer alan "*yaratarak*" ibaresi "*oluşturarak*" şeklinde değiştirilmiştir.

370. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

371. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

372. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

373. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 166. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

b. (b) Bendiyle Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 2. Maddesinin İncelenmesi

i. Birinci ve İkinci Cümleler

(1) Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

374. Kanun'un 2. maddesinin dava konusu birinci ve ikinci cümlelerinde Ekonomik ve Sosyal Konseyin Başkanı'nın Cumhurbaşkanı olduğu, Cumhurbaşkanı'nın toplantılara katılmaması halinde görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya Bakan'ın toplantılara başkanlık edeceği hüküm altına alınmıştır.

375. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi," kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle Anayasa'nın 166. maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle Konseyin yeni hükümet sisteminde yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı'na istişarî nitelikte görüş bildirmesi öngörülmüştür. Dolayısıyla Konseyin Başkanı'nın Cumhurbaşkanı olması ve Cumhurbaşkanı'nın toplantılara katılamaması hâlinde görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya Bakan'ın toplantılara başkanlık etmesini öngören kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

376. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

377. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

378. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

379. Anayasa'nın 2. maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesi gereği kanunlar ve KHK'lar kamu yararı amacıyla çıkarılır. Anayasa Mahkemesinin içtihadına göre kamu yararı genel bir ifadeyle bireysel, özel çıkarılardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yararı ifade etmektedir. KHK'nın amaç ögesi bakımından Anayasa'ya uygun sayılabilmesi için çıkarılmasında kamu yararı dışında bir amacın gözetilmemiş olması gerekir. KHK'nın kamu yararı dışında bir amaçla çıkarılmış olduğu açıkça anlaşılabiliriyorsa amaç unsuru bakımından Anayasa'ya aykırılık söz konusu olabilecektir.

380. Anayasa'ya uygunluk denetiminde kuralın öngörülmesindeki kamu yararı anlayışının isabetli olup olmadığı değil incelenen kuralın kamu yararı dışında belli bireylerin ya da grupların çıkarları gözetilerek yasalaştırılmış olup olmadığı incelenir. Diğer bir ifadeyle bir kuralın Anayasa'ya aykırılık sorunu çözümlenirken kamu yararı konusunda Anayasa Mahkemesinin yapacağı inceleme, yalnızca kuralın bu amaçla çıkarılıp çıkarılmadığının denetimiyle sınırlıdır.

381. 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle Anayasa'nın 166. maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle Konseyin yeni hükümet sisteminde yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı'na istişarî nitelikte görüş bildirmesi öngörülmüştür. Bu açıdan bakıldığında yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı'nın Konseyin Başkanı olarak belirlenmesi ve Cumhurbaşkanı'nın toplantılara katılamaması hâlinde görevlendireceği Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya Bakan'ın toplantılara başkanlık etmesinin öngörülmesinin de söz konusu Anayasa değişikliğine uyum sağlamak amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

382. Öte yandan Anayasa'nın 166. maddesinin dördüncü fıkrasında Konseyin kuruluş ve işleyişinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Anılan hüküm gereğince Konseyin kuruluşuna ilişkin temel ilkelerin kanunla düzenlenmesi zorunludur. Anayasa'nın herhangi bir maddesindeki kanunla düzenlenme şartı, kural olarak o konuda KHK çıkarılmasına engel teşkil etmemektedir. Başka bir ifadeyle, KHK'larla düzenlenemeyeceği açıkça belirtilen yasak alanlar dışında kalmak kaydıyla kanunla düzenleneceği belirtilen konularda KHK çıkarılmasına engel bir durum bulunmamaktadır.

383. Bu itibarla Konseyin Başkanı'nı belirleyen ve Başkanın olmadığı durumlarda kimin toplantılara başkanlık edeceğini öngören kuralların KHK ile düzenlenmesi, Anayasa'nın 166. maddesinde anılan hususların kanunla düzenlenmesi gerektiğine ilişkin hükmüne aykırılık oluşturmamaktadır.

384. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 166. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Üçüncü Cümle

385. Kural Konsey üyelerinin Cumhurbaşkanınca belirlenmesini öngörmektedir.

386. KHK'nın 77. maddesinin (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen beşinci fıkraya yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

387. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

388. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.

389. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 166. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

c. (ç) Bendiyle Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 4. Maddesinin İncelenmesi

390. Kanun'un dava konusu 4. maddesinde Konseyin çalışma usul ve esaslarının Cumhurbaşkanınca belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

391. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

392. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

393. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

394. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 166. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ç. (d) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin (f) Bendi ile 5 ila 10. Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

395. Kanun'un 3. maddesinin (f) bendinde “*Ekonomik ve sosyal konularda yayınlar ve araştırmalar yapmak ve yaptırmak.*” Konseyin görevleri arasında sayılmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

396. Kanun'un 5. maddesinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından bir, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ile Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından bir, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından bir kişi olmak üzere üç Başkan yardımcısı belirleneceği, Başkan yardımcılarının bir yıl süreyle ve dönüşümlü olarak görev yapacağı düzenlenmekte iken anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

397. Kanun'un 6. maddesinde Konsey Başkanlık Divanının; Konsey Başkanı, üç Konsey Başkan Yardımcısı ve Konsey Sekreteryasından sorumlu Müsteşardan oluşacağı belirtilmekte iken anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

398. Kanun'un 7. maddesinde Konseyin, üç ayda bir Başkanın daveti ile olağan, Başkanın daveti veya Başbakanca belirlenecek olanlar dışında kalan temsilcilerin üçte birinin yazılı istemleri üzerine olağanüstü toplanabileceği, toplantı yeter sayısının, Başbakanca belirlenecek olanlar dışında kalan temsilcilerin salt çoğunluğundan oluşacağı, Konsey toplantılarının gündemine ilişkin hazırlıkların, Konseyi oluşturan kuruluşlardan birer temsilcinin katılımı ile sekreteryaya tarafından yapılacağı ve toplantı gündeminin Başkanlık Divanı tarafından belirleneceği ve sekreteryaya tarafından temsilcilerine duyurulacağı, toplantılara ilişkin diğer esas ve yöntemlerin yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmekte iken anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

399. Kanun'un 8. maddesinin önceki halinde Konsey bünyesinde kurulacak çalışma kurulları düzenlenmiştir. Maddeye göre Konsey, ihtiyaç duyulan konularda görüş bildirmek üzere geçici ve daimî nitelikli çalışma kurulları oluşturabilir. Çalışma kurulları, gerektiğinde geçici nitelikli çalışma grupları oluşturabilirler. Çalışma kurulları ile çalışma grupları, çalışmalarına ve toplantılarına, bilgi ve veri sağlamak ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla, Başbakanlık, ilgili Bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerini davet edebilir. Kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, toplantılara katılmak ve devlet sırrı dışındaki tüm bilgi ve verileri sağlamakla yükümlüdür. Çalışma kurulları, gündemi ile ilgili konularda meslek örgütlerini, diğer sivil toplum örgütlerini ve konuyla ilgili uzmanları toplantıya çağırabilir. Çalışma kurulları ile çalışma gruplarının kuruluş, çalışma esas ve yöntemleri yönetmelikle düzenlenir. Anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

400. Kanun'un 9. maddesinin önceki halinde Konseyin sekreteryaya hizmetlerinin, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı tarafından yerine getirilmesi öngörülmüş, 10. maddesinde ise Konseyin giderleri için her yıl Devlet Planlama Teşkilâtı bütçesine yeterli ödenek konulacağı belirtilmiştir. Anılan maddeler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

401. Yukarıda anılan maddelerin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu maddelerin yürürlükten kaldırılmalarının 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgilerinin olduğu söylenemez.

402. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

403. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 166. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

d. (d) Bendiyle Kanun'un 11. ve Geçici 1. Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

404. Kanun'un 11. maddesinde, Kanun'da öngörülen yönetmeliklerin, Konseye katılanların görüşleri alınarak Başbakanlık tarafından çıkarılacağı, geçici 1. maddesinde de yönetmeliklerin Kanun'un yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde çıkarılacağı belirtilmiştir. Anılan maddeler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

405. Yukarıda anılan maddelerin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan yeni idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde Başbakanlık kaldırılmıştır. Dolayısıyla Kanun'da öngörülen yönetmeliklerin 3 ay içerisinde Başbakanlık tarafından çıkarılmasını öngören maddelerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı bulunmadığı söylenemez.

406. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

407. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

408. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

409. KHK'nın 109. maddesinin (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin birinci ve ikinci cümleleriyle ilgili içerik yönünden yapılan incelemede açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

410. Kanun'da öngörülen yönetmeliklerin, Konseye katılanların görüşleri alınarak Kanun'un yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Başbakanlık tarafından çıkarılmasını öngören

düzenlemelerin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının yeni hükümet sisteminde Başbakanlık makamının kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

411. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 166. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

T. KHK'nın 110. Maddesinin;

- (c) Bendiyle 6328 Sayılı Kanun'un 27. Maddesinin Değiştirilen (2) ve (3) Numaralı Fıkralarının,

- (ç) Bendiyle 6328 Sayılı Kanun'un 33. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Değiştirilen İkinci ve Üçüncü Cümlelerinin,

İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

412. Dava dilekçesinde kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

413. 6328 sayılı Kanun'un 27. maddesinde Kamu Denetçiliği Kurumunda (Kurum) görev yapan personelin mali ve özlük hakları düzenlenmiştir.

414. Maddenin (2) numaralı fıkrasında Kurum Genel Sekreterine Başbakanlıktaki genel müdürlere uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmakta iken KHK'nın 110. maddesinin dava konusu (c) bendiyle bu kişi hakkında bakanlık genel müdürlerine uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

415. Maddenin (3) numaralı fıkrasının önceki halinde Kamu Denetçiliği uzmanlarına aynı derecede bulunan Başbakanlık uzmanları, Kamu Denetçiliği uzman yardımcılara Başbakanlık uzman yardımcılara ve Kurumun diğer personeline ise Başbakanlıkta aynı ünvanlı ve aynı dereceli kadrolarda çalışanlara uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı düzenlenmiş, dava konusu kuralla yapılan değişiklikle söz konusu personele Adalet Bakanlığındaki emsal personele uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

416. Kanun'un 33. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde başdenetçi ve denetçilerin sigorta primine esas kazanç tutarlarının, başdenetçi için Başbakanlık Müsteşarı, denetçiler için Başbakanlık müsteşar yardımcılara esas alınarak belirleneceği; üçüncü cümlesinde emeklilik yönünden başdenetçinin Başbakanlık Müsteşarı, denetçilerin Başbakanlık müsteşar yardımcılara için belirlenmiş olan ek gösterge, makam tazminatı ile temsil tazminatından aynı usul ve esaslara göre yararlandırılacağı hüküm altına alınmakta iken dava konusu kuralla yapılan değişiklikle başdenetçinin en yüksek devlet memuru; denetçilerin de bakanlık genel müdürleri ile eşitlenmesi öngörülmüştür.

417. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

418. Bu itibarla Kurum personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kurallar Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

419. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

U. KHK'nın 118. Maddesinin (c) ve (ç) Bentleriyle 3213 Sayılı Kanun'a Ek 16. Maddeden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 16., Ek 17. ve Ek 18. Maddeler ile Geçici 30. Maddeden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 31 ila Geçici 37. Maddelerin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

420. 3213 sayılı Kanun, madenlerin millî menfaatlere uygun olarak aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenlemek amacıyla ihdas edilmiştir.

421. Madenlerin bulunması, ruhsatlandırılması, denetlenmesi gibi konularda görevli olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile petrolün aranması, arama ruhsatı verilmesi gibi konularda görevli olan Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde 703 sayılı KHK ile kapatılmıştır. Bu kurumların yerine ise (4) numaralı CBK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) kurulmuştur. MAPEG'in kuruluşu, görev ve yetkileri, teşkilat yapısı, gelirleri, hizmet birimleri ve personel yapısı (4) numaralı CBK'nın 763 ila 784. maddelerinde düzenlenmiştir.

422. 3213 sayılı Kanun'a dava konusu kurallarla eklenen maddelerde ise MAPEG'e tanınan muafiyetler, tebligat işlemleri, mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün taşınır ve taşınmazları ile personelinin MAPEG'e devri gibi hususlar düzenlenmiştir.

2. İptal Taleplerinin Gerekçesi

423. Dava dilekçesinde, kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Ek 16. Madde

424. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 16. maddede MAPEG'e tanınan muafiyetler düzenlenmiştir.

425. Maddenin birinci fıkrasında MAPEG'in bütün mal ve varlıklarının devlet malı hükmünde olup haczedilemeyeceği, bunlar aleyhine işlenen suçların devlet malları aleyhine işlenmiş sayılacağı belirtilmiştir.

426. İkinci fıkrada MAPEG'in; ilgili mevzuat kapsamındaki görevleri dolayısıyla yapacağı işlemler yönünden, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücretinden muaf

olduğu, ancak yargı harçlarının MAPEG'in haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili merci tarafından karar verileceği düzenlenmiştir.

427. Üçüncü ve dördüncü fıkralarda MAPEG'e, ilgili mevzuat ile verilen görevlerin ifası için gerekli olup MAPEG tarafından satın alınan veya ithal edilen binek araçları hariç, motorlu vasıtalarla, motorlu, motorsuz makine, cihaz, araç-gereç ile bunların yedek parçaları ve lastiklerinin, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu, gelirlerinin vergiden müstesna tutulduğu, bu istisnanın, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılan kesintileri kapsamayacağı hüküm altına alınmıştır.

428. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

429. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

430. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

431. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

b. Ek 17. Madde

432. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 17. maddede MAPEG'in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların; vekâlet verdikleri avukata, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 168. maddesine göre yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücretler ile belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masrafların, kesinleşmiş mahkûmiyet kararı hâlinde geri alınmak kaydıyla, MAPEG Genel Müdürünün teklifi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı onayı ile karşılanabileceği, uygulamaya ilişkin esas ve usullerin MAPEG tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

433. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

434. Bu itibarla MAPEG'in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların, vekâlet verdikleri avukata ödeyeceği vekâlet ücreti ile mahkeme masraflarının kurum tarafından karşılanmasını öngören kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet ve adil yargılanma haklarına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

435. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

c. Ek 18. Madde

436. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 18. maddenin birinci fıkrasında MAPEG'in, görev alanına giren konulara ilişkin her türlü tebligatın, kayıtlı elektronik posta adresi (KEP) veya

kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebligat) yoluyla ilgilisine tebliğ edebileceği, bu yollarla yapılan tebligatların 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca tebliğ edilmiş sayılacağı belirtilmiş, ikinci fıkrasında da 3213 sayılı Kanun ile 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında ruhsat ve hak sahibi olanların, aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı KEP kullanmalarının zorunlu olduğu, ruhsat ve hak sahiplerinden tebligat işlemlerinde KEP kullanma yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere, yükümlülüklerini yerine getirmediikleri her üç ay için 25.000 Türk lirası idari para cezası uygulanacağı, para cezasının her yıl 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

437. KHK'nın 20. maddesiyle 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesine yönelik açıklanan gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

438. KEP kullanma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için para cezası öngören kural, Anayasa'nın 38. maddesi kapsamında idari yaptırım niteliğinde olup Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

439. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

ç. Geçici 31., Geçici 32. ve Geçici 36. Maddeler

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

440. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 31. maddenin birinci fıkrasında, mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğünün ve Mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün (mülga Genel Müdürlükler) çalışmalarının yürütülmesinde kullanılan taşınır, taşıtlar, araçlar, gereçler ve malzemeler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve diğer dokümanların mülga Genel Müdürlüklerin kadrosunda bulunan 657 sayılı Kanun'a tabi memurlar ile sözleşmeli personel ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personelin 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla MAPEG'e devredilmiş sayılacağı belirtilmiştir.

441. Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkraya göre devredilmiş sayılan personelden; memurların MAPEG adına ihdas edilmiş sayılan aynı ünvanlı kadrolara buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacağı, 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelin de pozisyonlarıyla birlikte MAPEG'e devredilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

442. Maddenin üçüncü fıkrasında 703 sayılı KHK'nın yürürlüğünden önce mülga Genel Müdürlükler adına yapılmış mevcut sözleşmeler ve protokollerin MAPEG'e devredilmiş sayılacağı, Genel Müdürlükler tarafından yapılmış olan sözleşme ve protokollerle ilgili dava ve icra takipleri dâhil olmak üzere mülga Genel Müdürlüklerin leh ve aleyhine açılmış davalar ve icra takiplerinde MAPEG'in kendiliğinden taraf sıfatı kazanacağı belirtilmiştir.

443. Maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında bu maddenin uygulanması sırasında teşkilat, personel, kadro, demirbaş devri ve benzeri hususlarda ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının yetkili olduğu, devir işlemlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile MAPEG tarafından belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ve 703 sayılı KHK'nın yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde tamamlanacağı ve mülga Genel Müdürlüklere mevzuatta yapılan atıfların MAPEG'e yapılmış sayılacağı hükme bağlanmıştır.

444. Dava konusu geçici 32. maddede, mülga Genel Müdürlüklere ilişkin mevcut mevzuatın bu maddenin yayımlandığı tarihte yapılan MAPEG'in kuruluşuna ilişkin düzenlemelere aykırı

olmayan hükümlerinin ilgili mevzuat yürürlüğe girinceye kadar uygulanmasına devam olunacağı belirtilmiştir.

445. Dava konusu geçici 36. maddede ise yapılandırılması tamamlanıncaya kadar MAPEG tarafından yapılması gereken görevler ve hizmetlerin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ve mülga Genel Müdürlüklerin mevcut birimleri ve personeli ile yürütüleceği, yeniden yapılanma sürecinde görevler ve hizmetler ile ilgili yaşanacak tereddütler hakkında karar vermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

446. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" ve (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

447. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hizmet birimleri olan mülga Genel Müdürlüklerin MAPEG adı altında yeniden yapılandırılmasıyla ilgili geçiş sürecini düzenleyen kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

448. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

449. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

450. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

451. Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde 703 sayılı KHK ile kapatılmış, bu kurumların yerine MAPEG kurulmuştur. Bu süreçte kapatılan Genel Müdürlüklerin MAPEG adı altında yeniden yapılandırılması çerçevesinde geçiş sürecini düzenleyen kuralların Anayasa değişikliklerini uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

452. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

d. Geçici 33. Maddenin;

i. Birinci ve Üçüncü Fıkraları

(1) Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

453. 3213 sayılı Kanun'un geçici 33. maddesinin dava konusu birinci fıkrasında bu maddenin yürürlük tarihinden önce mülga Genel Müdürlüklerin görev alanına ilişkin açılmış olan davalar ve icra takipleri ile 1/1/2019 tarihine kadar açılacak olan davalar ve icra takiplerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı avukatlarınca yürütülmeye devam olunacağı, 1/1/2019 tarihinden itibaren dava dosyaları ve icra takiplerinin MAPEG'e devredileceği, bu sürenin, Bakan onayıyla 6 aya kadar uzatılabileceği, bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlemin ilgili idareler adına yapılmış sayılacağı ifade edilmiş, üçüncü

fıkrasında da mülga Genel Müdürlüklerin görevlerine ilişkin olarak 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girmesinden önce yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak davaların da MAPEG'e yöneltileceği hükme bağlanmıştır.

454. 3213 sayılı Kanun'un geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddelerine ilişkin gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

455. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hizmet birimleri olan mülga Genel Müdürlüklerin MAPEG adı altında yeniden yapılandırılması çerçevesinde geçiş sürecini düzenleyen kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

456. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

457. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

458. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

459. 3213 sayılı Kanun'un geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddelerine ilişkin gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

460. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. İkinci Fıkra

461. 3213 sayılı Kanun'un geçici 33. maddesinin dava konusu ikinci fıkrasında mülga Genel Müdürlüklerin görev alanına ilişkin açılmış olan davalar ve icra takiplerinin MAPEG'e devir tarihine kadar tahsil edilen yahut icra takibine konulan vekâlet ücretlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hukuk müşavirliği ve avukatlarına 659 sayılı KHK uyarınca dağıtılacağı, takibe konulmayan vekâlet ücretlerinin ise MAPEG tarafından takip ve tahsil edileceği, yargılama giderleri hakkında da aynı usulde işlem yapılacağı, devam eden tüm davalarda husumetin MAPEG'e yöneltileceği belirtilmiştir.

462. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

463. Bu itibarla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hukuk müşavirliği ve avukatlarına vekalet ücreti ödenmesine ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

464. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

e. Geçici 34. Maddenin;

i. Birinci Fıkrası

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

465. Kuralda mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünde Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcısı ve Uzmanı kadrolarında çalışanların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde talep etmeleri hâlinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında durumlarına uygun kadrolara atanacakları, aksi hâlde Maden ve Petrol İşleri Uzman Yardımcısı veya Maden ve Petrol Uzmanı kadrolarına atanmış sayılacakları düzenlenmiştir.

466. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelede yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hizmet birimleri olan mülga Genel Müdürlüklerin MAPEG adı altında yeniden yapılandırılması çerçevesinde geçiş sürecini düzenleyen kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı sonucuna varılmaktadır.

467. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

468. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

469. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

470. 3213 sayılı Kanun'un geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddelerine ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

471. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. İkinci Fıkra

472. Geçici 34. maddenin dava konusu ikinci fıkrasında mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünde görev yapmakta iken MAPEG kadrosuna geçen personelden belli fakültelerden mezun olanlara maden ve petrol uzmanı olma imkânı getirilmiştir.

473. Fıkranın birinci cümlesinde, 703 sayılı KHK ile MAPEG kadrosuna geçen personelden, en az dört yıllık eğitim veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, işletme, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile MAPEG'in görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki ve yurt dışındaki yükseköğretim kuruluşlarından 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce mezun olmak şartıyla, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı teşkilatında geçen çalışma süreleri de dâhil olmak üzere MAPEG'de en az üç yıllık çalışma süresini doldurmuş ya da dolduracak olan personelin, yaş sınırına bakılmaksızın, MAPEG tarafından oluşturulacak sınav komisyonu tarafından belirlenecek usul ve esaslar kapsamında MAPEG'de ihdas edilen toplam uzman ve uzman yardımcısı kadrosunun yüzde yirmisi için bu maddenin yayımından itibaren iki yıl içinde yapılacak sınavlarda başarılı olmaları ve hazırladıkları uzmanlık tezinin kabul edilmesi hâlinde Maden ve Petrol Uzmanı olmaya hak kazanacakları belirtilmiştir.

474. Anılan fıkranın ikinci cümlesinde bu oranın Cumhurbaşkanınca artırılabilmesine imkân tanınmış, üçüncü cümlesinde sınavda başarılı olamayanlara bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı, tezi

kabul edilmeyenlere altı ay düzeltme süresi verilmesi öngörülmüş, dördüncü cümlesinde de 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği tarihte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinde avukat ve hukuk müşavirliği kadrosunda çalışmakta olan ve 1/1/2019 tarihine kadar MAPEG'in avukat ve hukuk müşaviri kadrosuna geçen personel hariç olmak üzere 703 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra MAPEG kadrosuna atanan personel hakkında bu fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

475. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

476. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisi kurulamamıştır. Dolayısıyla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

477. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

f. Geçici 35. Madde

478. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 163. maddesi yönünden incelenmiştir.

479. Kuralda MAPEG'in 2018 yılı harcamalarının 2018 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'na istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2018 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanması öngörülmüştür.

480. Anayasa'nın 161. maddesinin birinci fıkrasında kamu idarelerinin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamalarının yıllık bütçelerle yapılacağı belirtilmiştir. Anayasa'nın (mülga) 163. maddesinde ise Bakanlar Kuruluna KHK ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre, bütçe kanununda değişiklik yapılmasına sebebiyet verecek bir nitelikteki düzenlemelerin KHK ile yapılması mümkün değildir.

481. MAPEG'in 2018 yılı harcamalarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2018 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanmasını öngören kural, bütçe kanununda değişiklik yapılması sonucunu doğurmaktadır. Bu itibarla kural KHK ile bütçede değişiklik yapma yetkisi verilemeyeceğini öngören anayasal ilkeyle bağdaşmamaktadır.

482. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 163. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 163. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

g. Geçici 37. Madde

483. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 37. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, 3213 sayılı Kanun ve 6491 sayılı Kanun kapsamında ruhsat ve hak sahibi olanların 3213 sayılı Kanun'un ek 18. maddesinde düzenlenen aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresini 31/8/2018 tarihine kadar MAPEG'e sunmasının zorunluğu olduğu belirtilmiş, ikinci cümlesinde ise ruhsat ve hak sahiplerinden, elektronik posta adresini fıkranın birinci cümlesinde belirtilen tarihe kadar sunmayanlar hakkında ek 18. maddenin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

484. KHK'nın 20. maddesiyle 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

485. Bu itibarla elektronik posta adresini bildirmeyen ruhsat ve hak sahipleri için para cezası öngören kural, Anayasa'nın 38. maddesi kapsamında idari yaptırım niteliğinde olup Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

486. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Ü. KHK'nın 120. Maddesinin (c) Bendiyle 6428 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 2. Maddenin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

487. Sağlık hizmetlerinde uygulanacak "*Kamu Özel İş Birliği*" (KÖİ) modelinin yasal altyapısını oluşturmak amacıyla çıkarılan 1/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'da KÖİ modelinin temel unsurları düzenlenmiştir.

488. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarınca yapılmasına ihtiyaç duyulan tesislerin, Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar üzerinde sözleşmede belirtilen sabit yatırım dönemi hariç otuz yılı geçmemek üzere bağımsız ve sürekli nitelikte üst hakkı tesis edilmek suretiyle yapıtırılması, mevcut tesislerin yenilenmesinin sağlanması ve bunlara ilişkin danışmanlık, araştırma-geliştirme hizmetleri ile ileri teknoloji ya da yüksek mali kaynak gerektiren bazı hizmetlerin yürütülmesi KÖİ modeliyle yapılabilecek ve bu kapsamda akdedilecek KÖİ sözleşmesi de özel hukuk hükümlerine tabi olacaktır.

489. Anayasa Mahkemesinin 1/4/2015 tarihli ve E.2013/50, K.2015/38 sayılı kararında ayrıntılı olarak açıklandığı üzere KÖİ modeli esas itibarıyla, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının projelerinin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere geliştirilen özel bir finansman modelidir. KÖİ modeli, Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu tesislerin idare ile projeyi yürütecek kişiler arasında karşılıklı hak ve yükümlülükleri içeren özel hukuk hükümlerine tabi sözleşme ile Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazların mülkiyeti yükleniciye devredilmeksizin sadece yüklenici lehine sabit yatırım dönemi hariç otuz yılı geçmemek üzere üst hakkı tesis edilerek gerçekleştirilen, hastane binası inşası, bakımı ve işletilmesi gibi tıbbi hizmetler dışında kalan yardımcı hizmetlerin yüklenici, kamu hizmetinin bizzat kendisini oluşturan tıbbi hizmetlerin ise idarenin sorumluluğunda olduğu kamu yatırım finansmanı çeşididir.

490. Geleneksel kamu hizmeti sunumundaki dinamizm eksikliğine çare olarak öngörülen bu model hem çok sayıda hizmet unsurunu içermesi nedeniyle karmaşık hem de uzun süreli bir ilişki barındırmaktadır. Çünkü sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için gerekli finansmanın sağlanması uzun süreli ve esneklik içeren sözleşmeler yoluyla yapılmaktadır. Uzun vadeye yayılan bu model aynı zamanda büyük bir finansman gerektirmektedir. Bu modelde yüklenici, sözleşmede belirtilen

sabit yatırım dönemi hariç 30 yılı geçmemek üzere idarece belirlenen süre boyunca tesisi kiralayacak ve kiralama süresinin sonunda tesisi, her türlü borç ve taahhütten arı, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda ilgili kamu idaresine bedelsiz olarak devredecektir. Dolayısıyla gerçekleştirilecek yatırım özel sektör tarafından yapılırsa da mülkiyeti kamuya ait bir tesis söz konusudur. Anayasa Mahkemesinin anılan kararında, 6428 sayılı Kanun'un genel gerekçesinden, yatırımlar için gerekli olan harcamaları uzun döneme yayması, hizmeti kısa dönemde sunma fırsatı tanınması gibi avantajları dikkate alınarak sağlık hizmetlerinin sunumunda KÖİ modelinin benimsendiği ve bu amacın kamu yararına dönük olduğu belirtilmiştir.

491. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 2. maddede, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte akdedilmiş sözleşmelerin konusunu teşkil eden işlerde, yatırım döneminde yeni ihtiyaçların ortaya çıkmış olması ve bu ihtiyacın sözleşmede öngörülen iş değişikliği sınırları dâhilinde giderilememesi hâlinde, bir defaya mahsus olmak üzere yapılacak iş değişikliğine Sağlık Bakanlığının talebi üzerine Cumhurbaşkanı ya da Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercice izin verilebilmesi, sözleşme sınırları dışındaki ilave işin yaptırılması için ayrıca yüklenicinin muvafakatinin alınması öngörülmüştür.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

492. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla mevcut sözleşmenin konusu olmayan ve başka bir ihale yapılmasını gerektiren yeni bir işin ihalesiz olarak mevcut ihalenin tarafı olan yükleniciye yaptırılmasına imkân tanındığı, idareye belirsiz ve sınırsız bir yetki verilerek kamuya ilişkin her türlü alım, satım ve sözleşmenin şeffaflık ve serbest katılım ilkelerine uygun olarak ihale mevzuatı çerçevesinde yapılması zorunluluğunun önüne geçildiği, kamuya ait bazı işlerin ihale mevzuatı kapsamının dışına çıkarılmasının idarenin keyfi uygulamalarına yol açabileceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

493. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

494. Dava konusu kuralla esasen, belirli bir tarihten önce KÖİ modeli çerçevesinde imzalanmış olan sözleşmelerin konusunu teşkil eden işlerde, yatırım döneminde yeni ihtiyaçların ortaya çıkmış olması ve bu ihtiyacın sözleşmede öngörülen iş değişikliği sınırları dâhilinde giderilememesi hâlinde bir defaya mahsus olmak üzere iş değişikliği yapılmasına imkân tanınmakta; ayrıca bunun usul ve esasları da gösterilmektedir.

495. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

496. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

497. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

498. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

V. KHK'nın 127. Maddesinin;

1. (ç) Bendiyle 926 Sayılı Kanun'un 30. Maddesinin Birinci Cümlesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen İkinci Cümlelerin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

499. 926 sayılı Kanun subayların ve astsubayların yetiştirilmelerini, sınıflandırılmalarını, görev ve yükümlülüklerini, terfi ve taltifleri ile her türlü özlük haklarını düzenlemektedir.

500. Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, Türk Silâhlı Kuvvetlerine (TSK) mensup subay ve astsubaylarda normal bekleme süresi, "*rütbe terfilerine hak kazanabilmek için her rütbede beklenene süre*"; (e) bendinde, en az bekleme süresi, "*normal bekleme süresinden eksik beklenene süre*"; (f) bendinde, en çok bekleme süresi "*bulunulan rütbede en çok kalınabilecek süre*" şeklinde tanımlanmıştır. Subaylar ve astsubaylar bekleme süreleri sonunda rütbe almaya hak kazanmaktadır.

501. Subayların her bir rütbedeki normal bekleme süreleri ise Kanun'un 30. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre subayların rütbelerdeki normal bekleme süreleri; asteğmen için 8 ay, teğmen için 3 yıl, üsteğmen için 6 yıl, yüzbaşı için 6 yıl, binbaşı için 5 yıl, yarbay için 3 yıl, albay için 5 yıl, tuğgeneral-tuğamiral için 4 yıl, tümgeneral-tümamiral için 4 yıl, korgeneral-koramiral için 4 yıl, orgeneral-oramiral için 4 yıl olarak belirlenmiştir.

502. Dava konusu kuralda, söz konusu sürelerin Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılabileceği veya kısaltılabileceği hükme bağlanmaktadır.

b. İptal Talebinin Gereçesi

503. Dava dilekçesinde özetle; rütbe bekleme sürelerinin subayların özlük haklarıyla doğrudan ilgili olması sebebiyle kanunla belirlenmesi gerektiği, dava konusu kuralla söz konusu sürelerde değişiklik yapma yetkisinin hiçbir ilke ve sınır konulmaksızın yürütme organının takdirine bırakıldığı belirtilerek, kuralın Anayasa'nın 128. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

504. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

505. KHK'nın 77. maddesinin (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen beşinci fıkraya yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

506. Subayların rütbelerdeki normal bekleme sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılabilmesine veya kısaltılabilmesine imkân tanıyan Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "*...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi...*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

507. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

508. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (h) Bendiyle 926 Sayılı Kanun'un 50. Maddesinin Birinci Fıkrasının (b) Bendinin (2) Numaralı Alt Bendinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen (3) Numaralı Alt Bendinin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

509. 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinde kadrosuzluk, yetersizlik ve belirli suçlardan hükümlülük hâllerinden dolayı subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

510. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde *yetersizlik nedeniyle ayırma* işlemi yapılmasını gerektiren hâller sayılmıştır. Söz konusu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde teğmen rütbesi hariç olmak üzere son on yıl içinde, ikisi farklı birinci ve ikinci sicil üstlerinden olmak üzere üçüncü kez sicil tam notunun %60'ından daha düşük sicil notu alınması ve Subay Sicil Yönetmeliği'nde gösterilen esaslara göre kendisinden istifade edilemeyeceğinin sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılması durumlarında subaylar hakkında ayırma işlemi yapılması öngörülmüştür. Aynı bendin son cümlesinde ise yetersizlik nedeniyle ayırma işlemi yapılan subaylar hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

511. Anılan bende dava konusu kuralla eklenen (3) numaralı alt bentte teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca TSK'dan çıkarılmasının uygun görülmesi yetersizlik nedeniyle ayırma hâlleri arasında düzenlenmiştir.

512. (1) ve (2) numaralı alt bentler uyarınca tesis edilen ayırma işleminin dayanağını ilgili personel hakkında sicil amirleri tarafından düzenlenen ve o personelin mesleki anlamda yetersizliğini ortaya koyan sicil belgeleri oluşturmaktadır. Dava konusu (3) numaralı alt bent uyarınca tesis edilecek ayırma işleminin dayanağı ise Cumhurbaşkanı'nın ilgili subayın TSK'dan çıkarılmasını uygun görmüş olmasıdır. Dolayısıyla diğer yetersizlik hâllerinden farklı olarak dava konusu kural uyarınca teğmen-albay rütbesindeki bir subayın TSK bünyesinde göreve devam ettirilmemesini ve ayırma işlemine tabi tutulmasını gerektiren bir hâli bulunup bulunmadığının değerlendirilmesindeki yetki doğrudan Cumhurbaşkanı'na verilmiştir.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

513. Dava dilekçesinde özetle; kuralla Cumhurbaşkanı'nın bir subayın TSK'da kalmasını uygun görmemesinin o kişinin kurumdan ayrılması için yeterli bir sebep olarak öngörüldüğü, özlük hakları kapsamında kanunla düzenlenmesi gereken bu konunun tamamen yürütme organının takdirine bırakılarak Cumhurbaşkanı'na keyfi kullanılmaya elverişli, hiçbir ilke içermeyen, sınırsız bir yetki tanındığı, belirsiz ve öngörülemez nitelikte bir düzenleme getiren kuralın hukuk güvenliği ilkesiyle bağdaşmadığı, kamu görevine girme hakkına sınırlama getirdiği belirtilerek Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

514. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

515. Dava konusu kuralla teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılması öngörülmektedir.

516. Anayasa'nın 70. maddesinin birinci fıkrasında "*Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.*" denilmek suretiyle kamu hizmetlerine girme hakkı güvence altına alınmıştır.

517. Anılan hak sadece kamu hizmetlerine girmeyi değil kamu hizmetlerinde bulunmayı/kalmayı da güvence altına almaktadır (AYM, E. 2021/104, K. 2021/87, 11/11/2021, § 48). Dolayısıyla kişinin kamu hizmetinden çıkarılması sonucunu doğuran düzenlemeler Anayasa'nın 70. maddesi kapsamındadır (AYM, E.2020/77, K.2021/93, 16/12/2021, § 13).

518. Bu itibarla teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

519. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

Y. KHK'nın 128. Maddesinin (d) Bendiyle 2803 Sayılı Kanun'un 13. Maddesinin İkinci Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen Üçüncü (Anılan Maddeye 11/6/2020 Tarihli ve 7245 Sayılı Kanun'la Eklenen Fıkra Nedeniyle Dördüncü) Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

520. Dava dilekçesinde özetle; 703 sayılı KHK'nın 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendine yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

521. 2803 sayılı Kanun'un 13. maddesine dava konusu kuralla eklenen fıkroda anılan Kanun'a tabi olarak Jandarma teşkilatında görev yapan teğmen-albay rütbesinde bulunanlar hakkında 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendinin uygulanabilmesi, bunlara hizmet sürelerine bakılmaksızın 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir. Kurala göre teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca Jandarma teşkilatından çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılması söz konusu olacaktır.

522. KHK'nın 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

523. Jandarma teşkilatında teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılmasını öngören kural

Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

524. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

Z. KHK'nın 129. Maddesinin (ç) Bendiyle 2692 Sayılı Kanun'un 7. Maddesinin İkinci Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen Üçüncü Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

525. Dava dilekçesinde özetle; 703 sayılı KHK'nın 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendine yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

526. 2692 sayılı Kanun'un 7. maddesine dava konusu kuralla eklenen fıkrada Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında görev yapan teğmen-albay rütbesinde bulunanlar hakkında 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendinin uygulanabilmesi, bunlara hizmet sürelerine bakılmaksızın 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir. Kurala göre teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca Sahil Güvenlik teşkilatından çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılması söz konusu olacaktır.

527. KHK'nın 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

528. Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanınca TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

529. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2., 13., 70. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

AA. KHK'nın 133. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 233 Sayılı KHK'nın 3. Maddesinin Değiştirilen (3) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

530. 233 sayılı KHK'nın 3. maddesinin (3) numaralı fıkrasının önceki halinde "Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar, anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanunu'nun 277 nci maddesinde

sözü edilen beş kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurul ve denetçiler bulunmaz.” denilmiştir. Anılan fıkra dava konusu kuralla “*Teşebbüsler, anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan teşebbüslerde genel kurul bulunmaz.*” şeklinde değiştirilmiştir.

531. 233 sayılı KHK'nın 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında kamu iktisadi teşebbüsü (KİT) (teşebbüs); iktisadi devlet teşekkülü (İDT) ile kamu iktisadi kuruluşunun (KİK) ortak adı olarak tanımlanmıştır. Aynı maddede İDT'nin, sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan teşebbüsü; KİK'in ise sermayesinin tamamı devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan teşebbüsü ifade ettiği belirtilmiştir.

532. Anayasa Mahkemesinin 22/12/1994 tarihli ve E.1994/70, K.1994/65-2 sayılı kararında da belirtildiği üzere KİT'ler ticari esaslara, yani özel hukuk hükümlerine göre faaliyette bulunan ve kamu yararı amacıyla çalışan kamu tüzel kişileridir. KİT'ler özel teşebbüsler gibi kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde çalışmak durumunda olduklarından dış ilişkilerinde ticari ilke ve yöntemlere göre, başka bir anlatımla özel hukuk kurallarına göre davranmak zorundadırlar. KİT'lerin özel hukuk kurallarına bağlı olarak faaliyette bulunması onun kamusal niteliğini değiştirmez. Çünkü kamu idareleri ve idari kamu kurumları da gerektiğinde özel hukuk kuralları uyarınca işlem yapabilmektedir. KİT'ler içyapı ve ilişkileri yönünden kendi yasaları ile idare hukuku kurallarına bağlıdırlar.

533. 233 sayılı KHK'nın 3. maddesinin (3) numaralı fıkrasının önceki hâlinde teşebbüslerden sadece İDT olanların anonim şirket şeklinde de kurulabilmesine imkân tanınmakta ve anonim şirket şeklinde kurulan İDT'lerde Türk Ticaret Kanunu'nun 277. maddesinde sözü edilen beş kurucunun bulunması şartının aranmaması, genel kurulun ve denetçilerin bulunmaması öngörülmekteyken dava konusu kuralla yapılan değişiklik ile İDT'lerin yanında KİK'lerin de anonim şirket şeklinde kurulabilmesi imkânı getirilmekte ve anonim şirket şeklinde kurulan teşebbüslerde genel kurulun bulunmaması öngörülmektedir.

534. Bu itibarla dava konusu kuralla anonim şirket şeklinde kurulabilecek KİT'lerin kapsamı genişletilmiş, bu şekilde kurulacak şirketlerin -anonim şirketlerin zorunlu organlarından olan- genel kurul olmadan faaliyette bulunmalarına imkân tanınmıştır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

535. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla anonim şirket adı altında fakat anonim şirketin hiçbir hukuki niteliği ile örtüşmeyen yeni bir şirket türü oluşturulduğu, zira 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre anonim şirketin ortaklarının pay sahipleri olduğu ve şirketin zorunlu organı olan genel kurulun pay sahiplerinden oluştuğu, genel kurulu olmayan bir anonim şirketin karar organı bulunmayan dolayısıyla pay sahibinin söz hakkının olmadığı bir tüzel kişilik anlamına geldiği, 233 sayılı KHK'da teşebbüslerin anonim şirket şeklinde kurulması hâlinde kuruluşun nasıl yapılacağı, sözleşmenin kim tarafından imzalanacağı, yönetim kurulunun nasıl oluşturulacağı, genel kurula ait yetkilerin kimler tarafından nasıl kullanılacağı konularında hiçbir düzenlemeye yer verilmediği, hukuk devletinde yasaların birbiriyle uyumlu olması gerektiği, bir hukuki kurum varlığını sürdürürken başka bir kanunda aynı ad altında ancak tamamen farklı niteliklerde bir kurumun oluşturulmasının hukuk düzeninin uyumunu ve yasaların insicamını bozduğu, bu durumun hukuki öngörülebilirliği ortadan kaldırdığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

536. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

537. Dava konusu kuralla, teşebbüslerin kuruluş esaslarına dair bir düzenleme getirilerek İDT'lerin yanı sıra KİK'lerin de anonim şirket şeklinde kurulabilmesini, bu şekilde kurulan teşebbüslerin genel kurul olmadan faaliyette bulunmalarına imkân getirilmektedir.

538. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

539. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

540. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

541. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (ğ) Bendiyle 233 Sayılı KHK'nın 25. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

542. 233 sayılı KHK'nın 2. maddesinde bağlı ortaklığının *sermayesinin yüzde ellisinden fazlasının iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketler* olduğu belirtilmiştir. Aynı KHK'nın 22 ila 26. maddelerinde bağlı ortaklıklarla ilgili hükümlere yer verilmiş ve bu kapsamda 23. maddenin (2) numaralı fıkrasında bağlı ortaklıkların bu KHK'da saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

543. 233 sayılı KHK'nın 25. maddesinin önceki halinde denetim organı olarak bağlı ortaklıkların denetim kurulu ve bu kurulda görev alan denetçiler ve nitelikleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda denetim kurulunun üç üyeden oluştuğu özel kesimi oluşturan hisselerin toplam olarak %20'yi geçmesi hâlinde özel kesimi temsil eden üyelerin, kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile bu kesimi temsilen bir üye seçecekleri, denetim kurulunun geri kalan iki üyesinden birinin ilgili bakanlık, diğerinin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan ve gerektiğinde üçüncü üyenin teşebbüs tarafından kendi mensupları arasından veya dışarıdan atanacağı, denetçilerde, yönetim kurulu üyesi için gerekli nitelik ve şartların gerçekleşmesi gerektiği ancak denetçilerden birinde mesleki ihtisas şartının aranmayabileceği belirtilmiştir. Söz konusu madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

544. Anonim şirketlerin düzenlendiği 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı mülga Ticaret Kanunu'ndan farklı olarak bağımsız denetim esası kabul edilmiştir. Böylelikle anonim şirketin, şirketin organı niteliğinde olan denetim kurulu yerine dışarıdan denetçiler tarafından denetlenmesi öngörülmüştür. 1/7/2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren bu Kanun'un 397. ve devamı maddelerinde bağımsız denetime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Kanun'da bağımsız denetim yapmak üzere kimlerin denetçi olarak seçilebileceği de düzenlenmiş ve bu kapsamda 400. maddenin (1) numaralı fıkrasında 3568 sayılı Kanun'a göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir ünvanını taşıyan ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen kişilerin ve/veya ortaklarının, bu kişilerden oluşan sermaye şirketinin denetçi olabileceği hükme bağlanmıştır.

545. 6102 sayılı Kanun'un 397. maddesinin (4) numaralı fıkrasında bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin Bakanlar Kurulunca (703 sayılı KHK'nın 192. maddesiyle yapılan ibare değişikliği sonrasında Cumhurbaşkanınca) belirlenmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda ilk kez 23/1/2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu kararı ile bağımsız denetime tabi olacak şirketler için aktif toplam, net satış hasılatı ve çalışan sayısı ölçütleri, her yıl güncellenmek üzere belirlenmiştir. Söz konusu Bakanlar Kurulu kararında KİT'lerde ve bağlı ortaklıklarında bağımsız denetim uygulamalarının 1/1/2015 tarihinden itibaren uygulanması öngörülmüştür. Anılan Bakanlar Kurulu kararı 26/5/2018 tarihli ve 30432 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 26/3/2018 tarihli ve 2018/11597 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlükten kaldırılmışsa da KİT'ler ve bağlı ortaklıkları 2018 tarihli Bakanlar Kurulu kararında da bağımsız denetime tabi şirketler arasında yer almıştır.

546. Bağlı ortaklıkların anonim şirket niteliğinde oldukları ve 6102 sayılı Kanun hükümleri uyarınca bağımsız denetime tabi tutuldukları gözetildiğinde dava konusu kuralla 233 sayılı KHK'nın 25. maddesi yürürlükten kaldırılarak bağlı ortaklıkların denetim organı olan denetim kurullarının oluşumuna ve bu kurullarda görev alan denetçilerin varlığına son verilmek suretiyle 6102 sayılı Kanun'un anonim şirketlerde bağımsız denetimi öngören düzenlemelerine uyum sağlanmıştır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

547. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla özel kesimi oluşturan hisse sahiplerinin denetçi seçme hakları ortadan kaldırılmak suretiyle mülkiyet hakkına sınırlama getirildiği belirtilmiş, bu itibarla yasak alanda düzenleme içerdiği gerekçesiyle kuralın Anayasa'nın 35. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

548. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

549. Bağlı ortaklıkların denetim organı olan denetim kurullarının oluşumuna ve bu kurullarda görev alan denetçilerin varlığına son veren kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi*," kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

550. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

551. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 35. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

3. (ö) Bendiyle 233 Sayılı KHK'nın Ek 1. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 2. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

552. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla kurulması öngörülen kurumun, Cumhurbaşkanı'nın, üzerinde tek başına tasarruf yetkisine sahip olduğu şahsi şirketi gibi düzenlendiği belirtilerek 703 sayılı KHK'nın 133. maddesinin (a) bendine yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Cümlesi

553. 233 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 2. maddenin birinci cümlesinde Cumhurbaşkanı'nın anonim şirket şeklinde kurulan kamu sermayeli şirketlerin, 6102 sayılı Kanun'un kuruluş ve tescile ilişkin hükümlerinden muaf tutulması; ikinci cümlesinde bu şekilde kurulanların, esas sözleşmelerinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçmesi; üçüncü cümlesinde bunlar hakkında 6102 sayılı Kanun'un kuruluşu, aynı ve nakdi sermaye konulmasına ve genel kurula ilişkin hükümlerinin uygulanmaması; dördüncü cümlesinde ayrıca, savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarına ilişkin anonim şirket olarak kurulacak teşebbüslerin 6102 sayılı Kanun'un denetim ve şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerinden muaf tutulması öngörülmektedir.

554. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

555. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

556. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

557. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Beşinci Cümle

558. 233 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 2. maddenin beşinci cümlesinde bu madde kapsamında kurulan kamu sermayeli şirketlerde kamunun pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerin Cumhurbaşkanı veya belirleyeceği bakanlık tarafından kullanılması ve bu şirketlerin, 233 sayılı KHK ile teşebbüslere tanınan tüm hak, istisna ve muafiyetlerden yararlanması hükme bağlanmaktadır.

559. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

560. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'da belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

561. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

562. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

BB. KHK'nın 134. Maddesinin (a) Bendiyle 1700 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin (B) Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

563. Dava dilekçesinde özetle; kaymakam adaylığına atanma koşullarını yürürlükten kaldıran dava konusu kuralın KHK ile düzenlenmesi yasaklanan kamu hizmetine girme hakkı ile ilgili olduğu, kamu görevine atanacaklarda belirli nitelikler arayan bir düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının liyakat esasının ortadan kaldırılması anlamına geldiği gibi atamalarda keyfiliğe de yol açabileceği, her ne kadar kaymakam adaylığına atama koşullarının, CBK ile düzenlenmesine imkân sağlamak amacıyla dava konusu kuralla yürürlükten kaldırıldığı ileri sürülebilirse de kamu görevlilerinin atanma koşullarının Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği, dolayısıyla böyle bir amacın gerek yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesine gerekse CBK çıkarılmasına ilişkin anayasal ilkelere uygun düşmediği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 7., mülga 91. ve 104. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

564. 1700 sayılı Kanun'un "Namzetlik ve ehliyet şartları" başlıklı 2. maddesinin (B) fıkrasının önceki halinde Kanun'un 1. maddesinde yazılı 4. ve daha yukarı sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tayin olunmak için üniversitelerin siyasi bilgiler, hukuk, iktisat,

işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile bunlara denkliği YÖK tarafından kabul edilen yurt dışındaki en az dört yıl süreli fakültelerden mezun olma şartı aranmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

565. Fıkranın atıfta bulunduğu Kanun'un 1. maddesinde müsteşar, teftiş heyeti reisi, umum müdürler, vekâlet hukuk müşaviri, umum müdür muavinleri, valiler, vali muavinleri, şube müdürleri, kaymakamlar, mektupçular, hukuk işleri müdürleri ve polis müdürleri, 4. ve daha yukarı sınıflardaki memurlar olarak sayılmıştır.

566. Kanun'da, eski adıyla maiyet memurluğunun (kaymakam adaylığının), dâhiliye memuru olarak ifade edilen ve mülki idari hizmetler sınıfına dâhil olan (bir kısmı günümüz teşkilat ve kadro yapısı içinde yer almayan) söz konusu görevlerin kaynağı olarak öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu itibarla dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan fıkra esasen bir kamu görevi niteliğinde olan kaymakam adaylığına (ve dolayısıyla kamu hizmetine) girme şartları düzenlenmektedir. Nitekim anılan fıkra değişikliği yapan 435 sayılı KHK'nın gerekçesinden de bu şartın kaymakam adaylığı olarak atanabilmek (ilk atama) için öngörüldüğü anlaşılmaktadır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2022/71, K.2023/65, 05/04/2023, § 4).

567. Kamu hizmetine girme ve hizmete alınmada hangi nitelik ve şartların aranacağı Anayasa'nın 70. maddesi kapsamındadır. Dolayısıyla kaymakam adaylığına atanma şartlarını yürürlükten kaldıran kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

568. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2., 7. ve 104. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

CC. KHK'nın 135. Maddesinin;

1. (b) Bendiyle 2547 Sayılı Kanun'un 6. Maddesinin (b) Fıkrasının (5) Numaralı Bendinde Yer Alan "...seçilen..." İbaresinin "...seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

569. Yükseköğretim üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları 2547 sayılı Kanun'da düzenlenmiş olup Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde üst kuruluşların; YÖK ve Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) olduğu belirtilmiştir.

570. Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasında YÖK'ün oluşumu düzenlenmektedir. Fıkra YÖK'ün yirmi bir üyeden oluşması öngörülmüştür.

571. Fıkranın (1) numaralı bendinde YÖK'ün yedi üyesinin rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek suretiyle bu kişiler arasından; yedi üyesinin temayüz etmiş üst düzeydeki devlet görevlileri veya emeklileri arasından, Cumhurbaşkanı tarafından seçileceği belirtilmiştir. Fıkranın (5) numaralı bendinde ise YÖK'ün yedi üyesinin de ÜAK tarafından ÜAK üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanması öngörülmüştür.

572. Anılan fıkranın önceki hâlinde, (5) numaralı bentte YÖK'e ÜAK tarafından yedi üye seçileceği belirtildikten sonra fıkranın ikinci paragrafının birinci cümlesinde ÜAK tarafından

seçilen üyelerin üyeliklerinin Cumhurbaşkanı'nın onayı ile kesinleşeceği düzenlenmiştir. Dava konusu kuralla söz konusu bentte yapılan ibare değişikliğiyle ÜAK tarafından seçilen üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından atanması öngörülmüş, buna koşut olarak fıkranın ikinci paragrafında yer alan ve ÜAK tarafından seçilen üyelerin üyeliklerinin Cumhurbaşkanı'nın onayı ile kesinleşeceğini öngören düzenleme de yine KHK'nın 135. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle anılan paragrafta yapılan değişiklik kapsamında kaldırılmıştır.

573. Buna göre dava konusu kuralla yapılan ibare değişikliğinin öncesindeki ve sonrasındaki düzenlemelerde ÜAK YÖK'e üye seçen bir kuruluş olarak belirlenmekle birlikte ÜAK tarafından seçilen üyelerin doğrudan üye sıfatını kazanamadıkları, nihai olarak bu sıfatı kazanmalarının Cumhurbaşkanı'nın takdirine bağlı kılındığı anlaşılmaktadır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

574. Dava dilekçesinde özetle; YÖK'ün üniversiteler ve yüksek öğretim sistemi üzerindeki kontrolü ve hâkimiyeti dikkate alındığında dava konusu kuralla YÖK üyelerinin bir kısmının ÜAK tarafından doğrudan seçilmesi usulüne son verilerek üyelerin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atanmasına imkân tanınmasının yüksek öğretimin tamamen Cumhurbaşkanı'nın kontrolü altına girmesi ve üniversitelerin özerkliğinin sona erdirilmesine sebebiyet vereceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

575. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

576. 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının (5) numaralı bendinde YÖK'ün, ÜAK tarafından, ÜAK üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan yedi üye de dâhil olmak üzere toplam yirmi bir kişiden oluşacağı hükme bağlanmış olup anılan alt bentte yer alan "...seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

577. KHK'nın 77. maddesinin (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen fıkraya yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

578. ÜAK tarafından YÖK'e seçilen üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını öngören kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

579. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

580. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 130. ve 131. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (b) Bendiyle 2547 Sayılı Kanun'un 6. Maddesinin (b) Fıkrasının Değiştirilen İkinci Paragrafının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

581. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla Cumhurbaşkanı'na ÜAK tarafından seçilen adayları YÖK üyeliğine atamama ve bu şekilde atanmayanların yerine ÜAK tarafından iki hafta içinde yeni aday seçimi yapılmadığı takdirde doğrudan atama yapma imkânı tanındığı, ÜAK'nın sürekli toplanabilen bir Kurul olmadığı, ayrıca YÖK için yapılacak üye seçimlerinin yönetim kuruluna devredilmesinin mümkün olmadığı da gözetildiğinde söz konusu düzenlemeyle ÜAK'nın YÖK'e üye seçiminin tamamen sembolik, anlamsız hâle getirilerek fiilen tüm üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesinin önünün açıldığı, bu durumun yüksek öğretimin tamamen Cumhurbaşkanı'nın kontrolü altına girmesi ve dolayısıyla üniversitelerin özerkliğinin sona erdirilmesine sebebiyet vereceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

582. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

583. 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının ikinci paragrafında ÜAK tarafından YÖK'e seçilen üyelerin üyeliklerinin Cumhurbaşkanı'nın onayı ile kesinleşeceği; seçimlerin bir ay içinde, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmayanların yerine yeni adayların seçimlerinin ise iki hafta içinde yapılmadığı takdirde Cumhurbaşkanı'nın doğrudan atama yapılacağı belirtilmekte iken anılan paragrafta dava konusu kuralla değişiklik yapılarak ÜAK tarafından seçilenlerden bir ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından atanmayanların yerine yeni adayların seçimlerinin iki hafta içinde yapılmadığı takdirde, Cumhurbaşkanı'nın doğrudan atama yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

584. KHK'nın 77. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen beşinci fıkraya yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

585. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

586. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

587. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 130. ve 131. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

3. (d) Bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. Maddesinin (a) Fıkrasının Değiştirilen Birinci Paragrafının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

588. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla rektör atamalarında YÖK'ün aday gösterme yetkisinin yanı sıra rektör olarak atanabilmek için öngörülen profesör olarak en az üç yıl görev yapmış olma şartının da kaldırıldığı, böylece rektör atama konusundaki yetkinin sadece Cumhurbaşkanı'na verildiği ve rektör olarak atanmak için herhangi bir nitelik aranmadığı, bu durumda yöneticisi doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanan üniversitenin özerkliğinden söz edilemeyeceği, belli kamu görevlerine atanacaklarda görevin gerektirdiği niteliklere sahip olma koşulunun aranmasının liyakat ilkesinin bir gereği olduğu, rektör olarak atanmak için gerekli koşulları ortadan kaldırarak herkesin rektör olarak atanmasına imkân sağlayan bir düzenlemenin kamu yararı amacı taşımadığı ve hukuk devleti ilkesini ihlal ettiği, ayrıca kanunla yapılması gereken düzenlemenin KHK ile yapıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 130. ve 131. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

589. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

590. 2547 sayılı Kanun'un "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı Dördüncü Bölümü'nün "Üniversite Organları" başlıklı alt bölümünde yer alan "Rektör" başlıklı 13. maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafının önceki halinde "Devlet üniversitelerinde rektör Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilecek, profesör olarak en az üç yıl görev yapmış üç aday arasından Cumhurbaşkanınca atanır. Bir aylık sürede önerilenlerden birisinin atanmaması ve Yükseköğretim Kurulu tarafından, iki hafta içinde yeni adaylar gösterilmemesi halinde Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılır. Rektörün görev süresi 4 yıldır. Süresi sona erenler aynı yöntemle yeniden atanabilirler. Ancak aynı Devlet üniversitesinde iki dönemden fazla rektörlük yapılamaz. Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör, mütevelli heyetinin Yükseköğretim Kuruluna teklifi ve Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü üzerine Cumhurbaşkanınca tarafından atanır." denilmiştir.

591. Anılan paragraf dava konusu kuralla "Devlet ve vakıf üniversitelerine rektör, Cumhurbaşkanınca atanır. Vakıflarca kurulan üniversitelerde rektör ataması, mütevelli heyetinin teklifi üzerine yapılır. Rektör, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder." şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

592. Kuralın önceki hâlinde rektörlerin atanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş ve bu kapsamda devlet üniversitelerinde rektörün YÖK tarafından önerilecek, profesör olarak en az üç yıl görev yapmış üç aday arasından Cumhurbaşkanınca atanması, bir aylık sürede önerilenlerden birisinin atanmaması ve YÖK tarafından iki hafta içinde yeni adaylar gösterilmemesi hâlinde Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılması, vakıflarca kurulan üniversitelerde ise rektörün, mütevelli heyetinin YÖK'e teklifi ve YÖK'ün olumlu görüşü üzerine Cumhurbaşkanınca tarafından atanması öngörülmüşken dava konusu kuralla yapılan değişiklik ile rektörün devlet üniversitelerinde doğrudan, vakıf üniversitelerinde ise mütevelli heyetinin teklifi üzerine, Cumhurbaşkanınca tarafından atanması öngörülmektedir.

593. Böylece dava konusu kuralla YÖK'ün rektör atama sürecinde; devlet üniversiteleri yönünden aday gösterme, vakıf üniversiteleri yönünden mütevelli heyetinin teklifine olumlu görüş verme şeklindeki rolüne son verilmek suretiyle rektör atama usulü değiştirilmiş ayrıca atanma şartları, görev süresi gibi rektör atanmasına ilişkin hükümler madde metninden çıkarılmıştır.

594. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

595. Bu itibarla devlet üniversitelerine rektör atanma şartlarında değişiklik öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

596. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 2., 130. ve 131. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ÇÇ. KHK'nın 136. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 2802 Sayılı Kanun'un 8. Maddesinin (c) Bendinin Değiştirilen İkinci Paragrafının İncelenmesi

597. 2802 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (c) bendinin dava konusu kuralla değişik ikinci paragrafında, idari yargı hâkim adayı olabilmek için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'de hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak ya da bakanlığın ihtiyaç durumuna göre belirleyeceği diğer alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak şartı getirilmiştir.

598. 17/10/2019 tarihli ve 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 9. maddesi ile dava konusu paragrafta değişiklik yapılarak paragrafta yer alan "*...bulunmak ya da bakanlığın ihtiyaç durumuna göre belirleyeceği diğer alanlarda...*" ibaresi "*...bulunmak, hukuk fakültesinden mezun olanlar dışından alınacak adaylar bakımından, her dönemde alınacak aday sayısının yüzde yirmisini geçmemek üzere, hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında...*" şeklinde değiştirilmiştir.

599. Açıklanan nedenle konusu kalmayan paragrafta ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2. (b) Bendiyle 2802 Sayılı Kanun'un 37. Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilen (b) Bendinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

600. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

601. Kanun'un 37. maddesinde Adalet Bakanlığı merkez teşkilatı kadrolarına atanma şartları ve şekli düzenlenmiştir.

602. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin önceki halinde adalet müfettişliğine, Adalet Bakanlığı Müsteşarlığına, yüksek müşavirliklerine, müsteşar yardımcılıklarına, Teftiş Kurulu Başkanlığına, genel müdürlüklerine, Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığına, Teftiş Kurulu başkan yardımcılıklarına, müstakil daire başkanlıklarına, genel müdür yardımcılıklarına ve İşyurtları Kurumu Daire Başkanlığına birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar arasından Bakan, Başbakan ve Cumhurbaşkanı'nın imzasını taşıyan müşterek kararlar atama yapılacağı düzenlenmiştir. Anılan bentte dava konusu kuralla değişiklik yapılarak Adalet müfettişliğine, hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile adalet müfettişliği hizmetinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından muvafakatları alınarak atama yapılacağı belirtilmiştir.

603. Dava konusu kuralla bentte yapılan değişikliğin 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

604. Bu itibarla söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakana ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

605. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

606. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

607. KHK'nın 109. maddesinin (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin birinci ve ikinci cümlelerine ilişkin gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

608. Adalet müfettişliğine atanmaya ilişkin usul ve esaslarda değişiklik öngören kuralın yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözettiği saptanamayan kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

609. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

3. (b) Bendiyle 2802 Sayılı Kanun'un 37. Maddesinin İkinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

610. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

611. Kanun'un 37. maddesinin ikinci fıkrasında genel müdürlük daire başkanlıkları ile Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu üyeliklerine meslekte fiilen en az sekiz yıl çalışmış ve ikinci dereceye yükselmiş bulunan hâkim ve savcılar arasından Bakan onayı ile atama yapılacağı belirtilmekte iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

612. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

613. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralda belirtilen daire başkanları ve üyelerin üst kademe kamu yöneticisi niteliğinde olmadığı da gözetildiğinde, kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

614. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

615. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

4. (b) Bendiyle 2802 Sayılı Kanun'un 37. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

616. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

617. Kanun'un 37. maddesinin üçüncü fıkrasında Adalet Bakanlığında Bakanlık müşavirliklerine yapılacak atamaların Bakan onayı ile gerçekleştirileceği hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

618. Yürürlükten kaldırılan fıkra Bakanlık müşavirliklerine *atanma usulünü* düzenlemekte olup Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarında atanma usulünü düzenleyen kurallar kamu kurumlarının "*teşkilat*" yapısına ilişkin düzenleme kapsamında görülmüştür (AYM, E.2018/124, K.2020/56, 15/10/2020, §§ 29-46.). Dolayısıyla dava konusu kuralın, 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

619. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde 703 sayılı KHK ile bazı kamu kurum ve kuruluşları ile bakanlıkların kuruluş kanunları ya da kuruluş kanunlarında yer alan teşkilat, görev ve yetki ile bunlarla bağlantılı diğer hususları

düzenleyen hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte bakanlıkların teşkilat yapısı (1) numaralı CBK'da; bakanlıklara bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların teşkilatı da (4) numaralı CBK'da yeniden düzenlenmiştir.

620. Bu itibarla Bakanlık müşavirliklerine yapılacak atama usulünü düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasının idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla ilgisi bulunduğundan kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacının bulunmadığı söylenemez.

621. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

622. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

623. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

624. Yukarıda ifade edildiği üzere Bakanlık müşavirliklerine yapılacak atama usulünü düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasının Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla doğrudan ilgisi bulunmaktadır. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen kuralın kamu yararı dışında bir amaç gözettiği söylenemez. Bu nedenle kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

625. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

DD. KHK'nın 138. Maddesinin;

1. (c) ve (d) Bentleriyle 5442 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin İkinci Fıkrası ile 7. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

626. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

627. 5442 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasının önceki halinde vali muavininin, en az altı yıl kaymakamlıkta bulunmuş ve bu hizmetin iki yılını doğuda geçirmiş olanlardan tayin edileceği hüküm altına alınmıştır.

628. Kanun'un 7. maddesinin önceki halinde ise vali muavinleriyle hukuk işleri müdürleri, il idare şube başkanları ve bulunan yerlerde il ve bölge muhakemat müdürleri ve Hazine avukatlarının, valilerin mütalaası alınarak Bakanlık veya tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin teşkilat kanunlarındaki hükümlere göre tayin edileceği belirtilmiştir.

629. Dava konusu kurullarla Kanun'un yukarıda anılan 5. maddesinin ikinci fıkrası ile 7. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

630. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

631. Dava konusu kurallarla anılan hükümlerin yürürlükten kaldırılmasının 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kurallarda belirtilen kişilerin üst kademe kamu yöneticisi olmadıkları da gözetildiğinde, kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

632. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

633. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

2. (ç) Bendiyle 5442 Sayılı Kanun'un 6. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

634. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

635. 5442 sayılı Kanun'un 6. maddesinin önceki halinde valilerin, İçişleri Bakanlığının inhası, Bakanlar Kurulunun kararı ve Cumhurbaşkanı'nın tasdiki ile tayin olunacağı, vali tayininde 30/4/1939 tarihli ve 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhid ve Teadülüne Dair Kanun hükümlerinin cari olmayacağı, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfından vali olarak atanacaklarda; birinci sınıfa yükselmiş ve birinci sınıfa yükseldikten sonra birinci sınıfa yükselme niteliğini kaybetmemiş olma şartı aranacağı, valilerin, lüzumunda tayinlerindeki usule göre kadro aylığı ile merkez emrine alınarak İçişleri Bakanının tensip edeceği işlerde görevlendirilebileceği düzenlenmiştir. Anılan madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

636. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

637. Valilerin parasal haklarına ilişkin düzenlemeler içeren söz konusu maddenin yürürlükten kaldırılmasını öngören dava konusu kuralla Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunulduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

638. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (e) Bendiyle 5442 Sayılı Kanun'un 9. Maddesinin Değiştirilen Birinci Fıkrasının İncelenmesi

a. Genel Açıklama

639. Anayasa'nın 1. maddesinde “*Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.*” denilmiş; 6. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında “*Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. / Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.*” hükmü kurala bağlanmıştır. Anayasa'nın 7. maddesinde yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) olduğu; 8. maddesinde yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği; 9. maddesinde de yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı belirtilmiştir. “*Cumhuriyetin temel organları*” başlıklı Üçüncü Kısım'da da yasama, yürütme ve yargı organları düzenlenmiştir.

640. Bir kamu tüzel kişiliği olan devlet yapısal olarak yasama, yürütme ve yargı organlarından oluşmaktadır. Anılan organların ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamakta, her biri aynı tüzel kişiliğin yani devlet tüzel kişiliğinin bir parçasını teşkil etmektedir.

641. “*İdare*” ise fonksiyonel anlamda yasama ve yargıdan ayrı, yürütme organının bir unsuru olup Anayasa'nın 123. ve 137. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Dolayısıyla bir yapı olarak devlet, “*İdare*”yi de içine alan, ancak ondan çok daha geniş üst bir kavramdır.

642. Türk idari teşkilatı içinde yer alan kamu tüzel kişileri *devlet* ve *diğer kamu tüzel kişileri*dir. Nitekim Anayasa'da da “*devlet ve diğer kamu tüzel kişileri*” ibaresi yer yer kullanılmıştır (mad.29/4, mad.47, mad. 82/1 mad. 128/1). Bu itibarla “*İdare*”nin bir bölümü devlet tüzel kişiliğinin, bir bölümü ise diğer kamu tüzel kişilerinin bünyesinde teşkilatlanmıştır.

643. Bu bağlamda “*İdare*” kavramına dâhil olan, dolayısıyla idari teşkilat içinde yer almakla birlikte devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliği bulunan; il özel idaresi, belediye ve köyden ibaret olan yer yönünden yerinden yönetim kuruluşları (mahallî idareler) ile üniversiteler, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları gibi kamu kurumlarının oluşturduğu hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları diğer kamu tüzel kişilerini ifade etmektedir.

644. İdarenin, yukarıda belirtilen diğer kamu tüzel kişilerinin dışında, dolayısıyla devlet tüzel kişiliği içinde yer alan bölümü ise Anayasa'nın 126. maddesinde geçen “*merkezî idare*”yi, başka bir deyişle devletin merkezdeki idare teşkilatını ifade etmektedir. Anılan maddede ayrıca, merkezî idarenin, yani devletin merkezdeki idare teşkilatının illere, illerin de diğer kademeli bölümlere ayrıldığı belirtilmekte, bu itibarla devletin taşrada da idare teşkilatına sahip olması öngörülmektedir.

645. Devletin merkezdeki idare teşkilatı (merkezî idare) Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar ile Yüksek Askerî Şura, Millî Güvenlik Kurulu gibi merkezî idareye yardımcı kurullardan; taşradaki idare teşkilatı ise il ve ilçelerden oluşmaktadır.

646. Merkezî idarede en yüksek karar organı ve dolayısıyla en üst hiyerarşik amir Cumhurbaşkanıdır. Bakanlar, bakanlık kuruluşunun en üst amiri olup (1 numaralı CBK mad. 503/1) yeni sistemde Anayasa'nın 106. maddesi uyarınca bakanların Cumhurbaşkanı tarafından atanması ve görevden alınması, ayrıca Cumhurbaşkanı'na karşı sorumlu olması öngörülmüştür.

647. Merkezî idarenin ülke genelinde temsili, taşra teşkilatının en büyük idari birimi olan ve dayanağını bizzat Anayasa'dan alan (mad. 126/1) il idareleriyle sağlanmaktadır. İlin yönetimi ise 5442 sayılı Kanun'da öngörülen esaslara göre yürütülmektedir. Buna göre anılan Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasında il genel idaresinin başı ve mercii vali olarak belirlenmiştir.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

648. Dava dilekçesinde özetle; 1921 Anayasası'nda yasama, yürütme ve yargı yetkisinin TBMM'ye ait olduğu belirtilip vali de TBMM'nin ildeki temsilcisi olarak düzenlendiğinden valinin devlet tüzel kişiliğini temsil ettiği, her ne kadar daha sonra valilik müessesesi Anayasalar'da düzenlenmemişse de valinin ilde devleti temsil etmesinin modern devlet anlayışının bir gereği olduğu, nitekim Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasının dava konusu kuralla değiştirilmeden önceki hâlinde valinin devletin de temsilcisi olduğunun belirtildiği, burada bir kamu tüzel kişisi olarak devlet tüzel kişiliğinin ifade edildiği, dolayısıyla valinin sadece yürütme organının değil aynı zamanda devletin de ildeki temsilcisi olarak nitelendirildiği, bu bağlamda Kanun'da valiye devlet tüzel kişiliğini temsil etmesinden kaynaklı olarak; ildeki resmî törenlere başkanlık etme, belli konularda yabancı ülke konsolosları ile haberleşme, muhabere ve onların müracaat ve ziyaretlerini kabul etme gibi görev ve yetkilerin verildiği, yapılan değişiklik ile sembolik olarak büyük bir öneme sahip olan valinin devleti temsil etme yetkisinin ortadan kaldırılarak onun sadece Cumhurbaşkanı'nın temsilcisi ve onun idari yürütme vasıtası konumuna getirilmesinin devletin kişiselleştirilmesi, Cumhurbaşkanı ile özdeşleştirilmesi ve dolayısıyla devletin ve Cumhuriyetin reddi anlamına geldiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 1. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

649. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

650. 5442 sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasında valinin, ilde devletin ve hükûmetin temsilcisi ve ayrı ayrı her bakanın mümessili ve bunların idari ve siyasi yürütme vasıtası olduğu belirtilmekte iken anılan fıkrada dava konusu kuralla yapılan değişiklikle valinin, ilde Cumhurbaşkanı'nın temsilcisi ve idari yürütme vasıtası olduğu hüküm altına alınmıştır.

651. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" ve (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan yeni hükûmet sisteminde yürütme yetkisi ve görevinin tek başına Cumhurbaşkanı'na ait olmasının, buna koşut olarak daha önceki sistemde genel siyasetin yürütülmesinden sorumlu olan bakanlar kurulunun kaldırıldığı, bakanların ise statülerinin bu çerçevede yeniden belirlendiği gözetildiğinde kuralın merkezî idare teşkilatının yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olduğu sonucuna ulaşıldığından Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

652. Kural ayrıca Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

653. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

654. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 126. maddesi yönünden incelenmiştir.

655. Dava konusu kuralda valinin hukuki statüsü gösterilmekte, buna göre valinin ilde Cumhurbaşkanlığı'nın temsilcisi ve idari yürütme vasıtası olduğu hüküm altına alınmaktadır.

656. 5442 sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasının önceki hâlinde valinin ilde devletin ve hükümetin temsilcisi ve ayrı ayrı her bakanın mümessili ve onların hem idari hem de siyasi yürütme vasıtası olduğu öngörülmekteyken dava konusu kuralla getirilen değişiklikle valinin ilde devleti, hükümeti ve ayrı ayrı her bakanı temsil etme ve onların siyasi yürütme vasıtası olma niteliklerine son verilmiştir.

657. Anayasa'nın 3. maddesinde devletin, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu belirtilerek üniter yapısına vurgu yapılmıştır.

658. Anayasa'nın 123. maddesinde idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği öngörüldükten sonra, idarenin kuruluş ve görevlerinin, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayandığı hükme bağlanmıştır.

659. Anayasa'nın "Merkezî idare" başlıklı 126. maddesinde Türkiye'nin, merkezî idare kuruluşu bakımından, coğrafi durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere, illerin de diğer kademeli bölümlere ayrılacağı, illerin idaresinin yetki genişliği esasına dayanacağı, kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyum sağlamak amacıyla, birden çok ili içine alan merkezî idare teşkilatının kurulabileceği, bu teşkilatın görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

660. İdarenin bütünlüğü, tekil devlet modelinin yönetim alanındaki temel ilkesidir. Bu ilke, idari işlev gören ayrı hukuksal statülere bağlı değişik kuruluşların bir bütün oluşturduğunu ifade etmektedir. İdarenin bütünlüğü, merkezin denetimi ve gözetimi ile hayata geçirilmekte ve yönetimde bütünlüğü sağlamak için başlıca üç hukuksal araç; hiyerarşi, yetki genişliği ve idari vesayet kullanılmaktadır.

661. Bunlardan hiyerarşi, merkezî idare içinde yer alan örgütler ve bunlara bağlı birimler arasındaki, idari vesayet ise merkezî idare ile yerinden yönetim kuruluşları arasındaki bütünleşmeyi sağlamakta, ayrışmayı, farklılaşmayı ve kopmayı önlemektedir. Hiyerarşi ve idari vesayete ek olarak, idarenin bütünlüğünün gerçekleşmesini sağlayan üçüncü hukuksal araç da merkezî idarenin taşra teşkilatının başındaki amirlerin, merkezden emir ve talimat beklemeksizin, kendi başlarına merkez adına karar alabilme yetkilerini ifade eden ve illerin yönetimini düzenleyen yetki genişliği ilkesidir.

662. İl idaresinin başı olan valinin hukuki statüsüne ilişkin olarak Anayasa'da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla, valinin idari teşkilat içindeki konumu, sahip olduğu temsil yetkisinin kapsamı ve niteliği, teşkilatın diğer unsurlarıyla ilişkisi gibi hususların belirlenmesi anayasal ilke ve sınırlar içinde kanun koyucunun takdir yetkisi içinde kalmaktadır.

663. Merkezî idarenin ülke genelinde temsili yetki genişliği ilkesi uygulanmak suretiyle il idareleri vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bu itibarla ilin yöneticisi, en üst amiri konumunda olması sebebiyle valinin il idaresinde sahip olduğu hukuki statü, ilin yönetimine ilişkin olarak Anayasa'da öngörülen yetki genişliği ilkesi ile yakından ilişkilidir. Bu durum valinin hukuki statüsünün yetki genişliği ilkesini zedelemeyecek, başka bir ifadeyle il idaresinin yetki genişliği ilkesine göre yönetilebilmesini mümkün kılacak, bu kapsamda anılan ilkenin gereği olarak valiye merkezî idare adına karar alabilme ve uygulayabilme yetkisini sağlayacak nitelikte belirlenmesini gerektirir. Bu niteliğin sağlanabilmesi için gerekli hukuksal araç ise kuşkusuz *temsil yetkisidir*. Dolayısıyla valinin ilde merkezî idareyi temsil etme yetkisini haiz olması yetki genişliği ilkesi bakımından sağlanması gerekli bir hukuki statü unsurudur.

664. Cumhurbaşkanı'nın merkezî idarenin en yüksek karar mercii, en üst hiyerarşik amiri konumunda olduğu dikkate alındığında, valinin Cumhurbaşkanı'nın ildeki temsilcisi ve onun idari yürütme vasıtası olmasını öngören kuralın valiye, merkezî idare adına karar alabilme ve uygulayabilme yetkisi sağlayan, il idaresinin yetki genişliği ilkesine göre yönetilebilmesini mümkün kılan nitelikte bir hukuki statü tanıdığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle kuralın Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

665. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 126. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 1. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

EE. KHK'nın 139. Maddesinin (c) Bendiyle 6085 Sayılı Kanun'un 18. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

666. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

667. 6085 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeler ile Sayıştay denetçilerinin Sayıştay meslek mensupları oldukları belirtilmiştir. Anılan fıkranın (b) bendinde de Sayıştay Başsavcı ve savcılarını Sayıştay mensupları arasında sayılmıştır. Anılan hükme göre Sayıştay Başsavcısı ve savcılarını Sayıştay meslek mensubu değildir. Bu nedenle Sayıştay Başsavcısı ve savcılarının özlük hakları meslek mensuplarından farklı şekilde düzenlenmiştir.

668. Kanun'un 18. maddesinin (2) numaralı fıkrasının önceki haline göre Sayıştay Başsavcısı ve savcılığına atanabilmek için hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri veya YÖK tarafından bunlara denkliği kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksekokullardan birini bitirmiş olmak ve yüksek öğrenimden sonra mali, iktisadi veya hukuki konularla ilgili kamu hizmetinde en az on altı yıl çalışmak, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde denetim elemanlığı, müşavir Hazine avukatlığı veya daire başkanlığı ve üstü görevlerde bulunmuş olmak gerekmektedir. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

669. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

670. Sayıştay Başsavcısı ve savcılarında bulunması gereken nitelikleri düzenleyen fıkranın yürürlükten kaldırılmasını öngören kuralın Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

671. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

672. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

FF. KHK'nın 140. Maddesinin (k) Bendiyle 664 Sayılı KHK'nın Geçici 1. Maddesinin (8) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (9) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

673. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

674. 664 sayılı KHK'da, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumundan oluşan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun teşkilat, görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

675. Anılan KHK'nın geçici 1. maddesine dava konusu kuralla eklenen (9) numaralı fıkrada Yüksek Kurum ve Kurumlarda görev yapan uzman kadrosundaki personelin, yüksek kurum uzmanlığına geçişine ilişkin usul ve esaslara yer verilmiştir.

676. Fıkranın birinci cümlesinde 26/5/1985 tarihli ve 18765 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan mülga Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kadrolu Uzmanlık Yönetmeliği'ne göre Yüksek Kurum ve Kurumlarda mesleğe özel yarışma sınavı ile uzman yardımcısı olarak alınıp, en az üç yıllık yetiştirme dönemini takiben özel yeterlik sınavı ile uzman kadrosuna atanmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte söz konusu kadrolarda bulunan ve Yüksek Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yapılacak veya yaptırılacak yazılı ve sözlü veya yalnızca sözlü sınavda başarılı olanların, başka bir şart aranmaksızın, görev yaptıkları Yüksek Kurum veya Kurumda durumlarına uygun Yüksek Kurum Uzmanı kadrolarına atanacakları belirtilmiştir.

677. Fıkranın ikinci ve üçüncü cümlelerinde söz konusu kişilerin Yüksek Kurum veya kurumlarda uzman ve uzman yardımcısı olarak geçirmiş oldukları sürelerin Yüksek Kurum Uzmanı ve Yüksek Kurum Uzman Yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılacağı, bunlar için anılan Yönetmelik uyarınca yapılmış olan özel yarışma ve yeterlik sınavlarının, Yüksek Kurum Uzman Yardımcılığı ve Yüksek Kurum Uzmanlığı için yapılan özel yarışma ve yeterlik sınavı olarak kabul olunacağı düzenlenmiştir.

678. Fıkranın dördüncü ve beşinci cümlelerinde de bu kapsamda atanacakların kadrolarının başka bir işleme gerek kalmaksızın atamanın yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilmiş ve Yüksek Kurum ve Kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılacağı, ihdas edilen kadroların; ünvanı, adedi ve teşkilatı belirtilmek suretiyle bir ay içinde ilgili kurumlara bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

679. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

680. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede

kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

681. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

682. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

GG. KHK'nın 141. Maddesiyle 633 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

683. 633 sayılı Kanun'da Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluşu, teşkilat yapısı, görev ve yetkilerine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Dava konusu kuralla Kanun'da yer alan bazı madde ve fıkralar yürürlükten kaldırılmış, bazı ibareler değiştirilmiş, bazı ibareler ise madde metninden çıkarılmıştır. Ayrıca Kanun'a bazı yeni maddeler eklenmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

684. Dava dilekçesinde özetle; kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 136. maddesinde Diyanet İşleri Başkanlığının özel kanununda gösterilen görevleri yerine getireceğinin hükme bağlandığı, dolayısıyla Başkanlığa ilişkin hususların KHK ile düzenlenemeyeceği, kurallarla Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş ve görevlerinde değişiklikler öngörüldüğü belirtilerek kuralların Anayasa'nın mülga 91. ve 136. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. KHK'nın 141. Maddesinin;

-(a) Bendiyle Kanun'un 1. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "...Başbakanlığa..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığına..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

-(b) Bendiyle Kanun'un 2. Maddesinin İkinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının,

İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

685. 633 sayılı Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasının önceki halinde "*İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur.*" denilmiştir. Anılan fıkrada yer alan "*...Başbakanlığa...*" ibaresi KHK'nın 141. maddesinin (a) bendiyle "*...Cumhurbaşkanlığına...*" şeklinde değiştirilmiştir.

686. Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrası "*Başbakan Başkanlığın yönetimi ile ilgili yetkilerini bir Devlet bakanı vasıtasıyla kullanabilir.*" şeklinde iken anılan fıkra KHK'nın 141. maddesinin (b) bendiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

687. KHK'nın 109. maddesinin (d) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un 11. ve geçici 1. maddelerinin yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

688. Dava konusu kurallarla anılan maddelerin yürürlükten kaldırılmasınının 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu ve Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı anlaşılmaktadır.

689. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

690. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

691. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

692. Diyanet İşleri Başkanlığının Başbakanlığa bağlı olmasını ve Başbakanın Başkanlığın yönetimi ile ilgili yetkilerini bir devlet bakanı vasıtasıyla kullanabileceğini öngören düzenlemelerin dava konusu kurallarla yürürlükten kaldırılmasınının yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasınının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

693. Öte yandan, Anayasa'nın 136. maddesinde Diyanet İşleri Başkanlığının özel kanununda gösterilen görevleri yerine getireceği belirtilmiştir.

694. Anayasa Mahkemesinin 6/12/2018 tarihli ve E.2017/180, K.2018/109 sayılı kararında ifade edildiği üzere Anayasa'nın 136. maddesinde Diyanet İşleri Başkanlığının özel kanununda gösterilen görevleri yerine getireceğinin ifade edilmesi, özel kanunu dışında başka bir düzenlemeyle Diyanet İşleri Başkanlığına görev verilmesine engel değildir (aynı kararda bkz. § 29). Ayrıca daha önce de belirtildiği üzere Anayasa'nın herhangi bir maddesindeki kanunla düzenlenme şartı, Anayasa'da KHK'larla düzenlenemeyeceği gösterilen yasak alanlar dışında kalmak kaydıyla, o konuda KHK çıkarılmasına engel teşkil etmemektedir. Bu itibarla, dava konusu kurallarla Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen Kanun'da değişiklikler yapılmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

695. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

b. KHK'nın 141. Maddesinin (c) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasınının İncelenmesi

696. Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki hali “*Başkanın görev süresi beş yıldır. Bir kişi en fazla iki kez Başkan olarak atanabilir.*” şeklinde düzenlenmiştir. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

697. Kamu görevlilerinin görev süresine yönelik düzenlemeler kamu görevlisi olma statüsünün sona ermesi sonucunu doğuracağından kamu hizmetine giriş hakkına müdahale niteliği taşımaktadır. Bu itibarla Diyanet İşleri Başkanının görev süresini düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

698. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

c. KHK'nın 141. Maddesinin (ç) Bendiyle Kanun'un 5. Maddesinin İkinci Fıkrasının İkinci Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

699. 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Din İşleri Yüksek Kurulunun kuruluşu ve görevleri düzenlenmiştir.

700. Anılan maddenin ikinci fıkrasının önceki halinde "*Kurul üyelerinin görev süresi beş yıldır. Bir kişi en fazla iki kez Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi olarak atanabilir. Yeni üye atanıncaya kadar süresi biten üyenin görevi devam eder. Üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması halinde, Aday Tespit Kurulunca seçilmiş olan adaylar veya ilahiyat fakültesi öğretim üyeleri arasından bulunduğu kontenjana göre, otuz gün içinde yeni üye atanır. Atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.*" denilmiştir. Söz konusu fıkranın "*Bir kişi en fazla iki kez Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi olarak atanabilir.*" şeklindeki ikinci cümlesi dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

701. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

702. Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinin görev süresine yönelik düzenleme içeren fıkranın yürürlükten kaldırılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

703. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ç. KHK'nın 141. Maddesinin (ç) Bendiyle Kanun'un 5. Maddesinin;

-Beşinci Fıkrasına (g) Bendinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen (ğ), (h) ve (ı) Bentlerinin,

-Beşinci Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen Altıncı Fıkranın,

-Yedinci Fıkrasında Yer Alan "...sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından..." İbaresinin "...idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

-Onbirinci Fıkrasında Yer Alan "...Kamu Personeli..." ve "...ve olumlu sicil almak..." İbarelerinin Madde Metninden Çıkarılmasının,

İncelenmesi

704. 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrasına dava konusu kuralla eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentleri ile Din İşleri Yüksek Kuruluna yeni görevler verilmiştir. Anılan bentlere göre resmî kurumlarca incelenmesi talep edilen dinî yayınları bila bedel; özel kişi veya kuruluşlarca incelenmesi talep edilen dinî yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek, ilgili birim,

kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dinî gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek, Kur'an-ı Kerim meallerini Başkanlık ile diğer kamu kurumları, özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya resen incelemek ya da incelettirmek, Din İşleri Yüksek Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

705. Maddenin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere dava konusu kuralla eklenen altıncı fıkrada Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından yapılacak inceleme sonucunda İslam Dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerle ilgili uygulanacak yaptırımlar düzenlenmiştir. Fıkraya göre; beşinci fıkranın (h) bendine göre yapılacak inceleme sonunda İslam dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerin, Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Yayının internet ortamında yapılması hâlinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınlara ilişkin olarak erişimin engellenmesine karar verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına gönderilir. Bu kararlara ve Başkanlığın talebinin reddine dair kararlara karşı tefhim veya tebliğinden itibaren iki hafta içinde yetkili ve görevli mercie itiraz yoluna gidilebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Toplatma ve imha kararına veya erişimin engellenmesi kararına itiraz edilmiş olması, karara konu yayınlara toplatılmasını ve bu yayınlara erişimin engellenmesini durdurmaz. Toplatma ve imha kararına konu yayınlara, bu karara süresi içinde itiraz edilmediği veya yapılan itiraz reddedildiği takdirde imha edilir.

706. Maddenin yedinci fıkrasının önceki halinde “*Din İşleri Yüksek Kurulunun sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından yürütülür.*” denilmiştir. Anılan fıkrada yer alan “*sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından*” ibaresi “*idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince*” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece Kurulun idari ve mali işleri kendi bünyesinde kurulan sekreteryaya tarafından yerine getirilecektir.

707. Maddenin on birinci fıkrasının önceki hali “*Din İşleri Yüksek Kurulu uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak, yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden en az birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Mesleki yeterlik sınavında başarılı olanlar Din İşleri Yüksek Kurulu uzmanı unvanını kazanırlar.*” şeklinde düzenlenmiştir. Anılan fıkrada yer alan “*Kamu Personeli*” ve “*ve olumlu sicil almak*” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

708. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” ve (d) bendinin “*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

709. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

710. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

d. KHK'nın 141. Maddesinin (d) Bendiyle Kanun'un 6. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "Başkan ve..." İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

i. Genel Açıklama

711. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle birlikte Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerini yeniden düzenleyen Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan değişikliklerden biri de üst kademe kamu yöneticilerinin atanması ve görevlerine son verilmesinin Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri arasında yer alması, ayrıca bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların CBK ile düzenlenmesine imkân tanınmasıdır (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 65).

712. Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan hüküm ile üst kademe kamu yöneticilerini atama ve görevden alma yetkisi münhasıran Cumhurbaşkanı'na verilmiş; bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi CBK ile özel olarak düzenlenebilecek konular arasında öngörülmüştür. Böylece Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yürürlüğe girmesiyle anayasal düzeyde kavramsal olarak üst kademe kamu yöneticileri diğer kamu görevlilerinden ayrılmıştır. Bu çerçevede bunların gerek atanmaları ve görevden alınmaları gerekse atanmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yönünden tabi oldukları anayasal ilkeler üst kademe kamu yöneticisi olmayan kamu görevlilerinden farklıdır.

713. *Üst kademe kamu yöneticileri* kavramıyla ilgili Anayasa'da genel ve soyut bir tanımlama yapılmadığı gibi bu konuda herhangi bir ölçüte de yer verilmemiştir. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesince söz konusu kavramın kendi bağlamı içinde özerk bir biçimde yorumlanması gerekmektedir. Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yürürlüğe girmesinden önceki dönemde verdiği bir kararında üst kademe yönetici kavramını yorumlamıştır. Mahkeme 10/1/1985 tarihli ve 3149 sayılı Üst Kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Hakkında Kanun'un, üst kademe kamu yöneticilerini daire başkanını da içine alacak şekilde sayma yoluyla belirleyen kapsam maddesini de (2. madde) denetlediği kararında üst kademe kamu yöneticileri kavramının belirlenmesinde esas alınacak her durumda geçerli, değişmez ve mutlak ölçütler bulmanın zorluğuna dikkat çekmiştir. Bu bağlamda anılan kararda *kamu politikasının tayinine katılma, seçimle gelmemekle birlikte etkin bir otoriteye sahip olma ve kuruluşunun en üst pozisyonunda bulunma* gibi bazı ölçütler önerilmesine rağmen üst kademe yöneticilerinin kimler olduğunun doktrinde ve kanunlarda açıklığa kavuşturulmadığı, esasen bunun çok zor olduğu ve bu zorluğu dikkate alan kanun koyucunun da bunları tek tek sayarak belirleme yolunu tercih ettiği belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesine göre üst kademe kamu yöneticilerine dair bir tanım yapılsa dahi bu, söz konusu kavramı tam anlamıyla açıklamayacak, bu konuda yine de takdire elverişli bir alan bulunacaktır (AYM, E.1985/3, K.1985/8, 18/6/1985).

714. Anayasa Mahkemesinin anılan kararında vurgulandığı üzere bu kavramın tanımlanmasında güçlükler bulunsa da özellikle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yürürlüğe girmesinden sonra anayasal bir kavrama da dönüşmüş olduğu gözetildiğinde bunun belli bir çerçeveye kavuşturulmasında zorunluluk bulunmaktadır (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 80).

715. Genel anlamda bir tanımlama yapılacak olursa Anayasa'da yer verilen üst kademe kamu yöneticileri kavramının belirli bir kamu hizmetini yürüten kamu kuruluşunun hiyerarşik

bakımdan üst düzeylerinde görev alan ve aynı zamanda o hizmet alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olan kişileri ifade ettiği söylenebilir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 81).

716. Bu itibarla kurum içinde klasik anlamda belirli bir sevk ve idare, başka bir deyişle yönetim yetkisine sahip olmakla birlikte kurumun görev ve yetkileri çerçevesindeki politikaların belirlenmesi sürecine katılmayan, yönetim yetkisi bu politikaları uygulamakla sınırlı olan yöneticilerin ya da kurumun hizmet alanıyla ilgili kamu politikalarının tayininde sadece istişari nitelikte rol üstlenen kişilerin üst kademe kamu yöneticisi olarak kabulü mümkün değildir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 82).

717. Anayasa Mahkemesi bir kuralın üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesine ilişkin olup olmadığını CBK koyucunun nitelemesinden bağımsız olarak yukarıda tespit edilen ilkeler çerçevesinde her bir kural özelinde özerk şekilde ele alıp nihai olarak denetleme görevinin kendisine ait olduğunu belirtmiştir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 83).

ii. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

718. 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinde Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun kuruluşu ile görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

719. Anılan maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin önceki hali "*Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri beş yıldır.*" şeklinde düzenlenmiş dava konusu kuralla cümlede yer alan "*Başkan ve*" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Yapılan değişiklikle Kurul Başkanının görev süresinin beş yıl olmasını öngören düzenleme yürürlükten kaldırılmıştır.

720. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu başkanının, görev yaptığı kurulun hiyerarşik bakımdan en üst konumda bulunduğu ve görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde anılan Kurul başkanının üst düzey kamu görevlisi olduğu sonucuna varılmaktadır.

721. Bu itibarla Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanının görev süresini beş yıl olarak öngören düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan kuralın üst kademe kamu yöneticilerinin atanmasına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde belirlenmesine yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşıldığından Yetki Kanunu kapsamında olduğu görülmektedir.

722. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

723. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

iii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

724. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

725. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

726. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanının görev süresini beş yıl olarak öngören düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kuralın üst kademe kamu yöneticilerinin atanmasına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde belirlenmesine yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

727. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

e. KHK'nın 141. Maddesinin (d) Bendiyle Kanun'un 6. Maddesinin;

-Birinci Fıkrasında Yer Alan "...sekiz..." İbaresinin "...on iki..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

-Altıncı Fıkrasında Yer Alan "...sulh hukuk mahkemesi..." ve "...Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına..." İbarelerinin Sırasıyla "...yetkili ve görevli merci..." ve "...Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

-Değiştirilen Beşinci Fıkrasının,

- Eklenen Onuncu Fıkranın,

İncelenmesi

728. 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin önceki hali "*Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu, bir başkan ile sekiz üyeden oluşur.*" şeklinde düzenlenmiş, kuralla anılan cümlede yer alan "...sekiz..." ibaresi "...on iki..." şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle Kurul üyelerinin sayısı on ikiye çıkarılmıştır.

729. Maddenin beşinci fıkrası "*Hatalı ve noksan olarak basıldığı veya yayımlandığı Kurul tarafından tespit edilen mushaf ve cüzler ile sesli ve görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınları, Başkanlığın müracaatı üzerine, yayımın yapıldığı yer sulh hukuk mahkemesi kararı ile toplatılır ve imha edilir.*" şeklinde iken anılan fıkra dava konusu kuralla "*Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler basılamaz ve yayınlanamaz. Onaysız veya mühürsüz basıldığı veya yayımlandığı tespit edilen mushaf ve cüzler halindeki mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim yayınlarının Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir.*" şeklinde değiştirilmiştir.

730. Maddenin altıncı fıkrası ise "*Beşinci fıkra kapsamına giren yayının internet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, sulh hukuk mahkemesi bu yayına ilgili olarak erişimin engellenmesi kararı verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına gönderilir.*" şeklinde iken fıkrada yer alan "...sulh hukuk mahkemesi..." ve "...Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına..." ibareleri sırasıyla "...yetkili ve görevli merci..." ve "...Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına..." şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle 6. maddenin beşinci fıkrası kapsamında Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun onay ve mührü bulunmadan elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler hakkında erişimin engellenmesi kararı vermeye ve bu kararı uygulamaya yetkili merciler yeniden düzenlenmiştir.

731. Maddenin sonuna dava konusu kuralla eklenen onuncu fıkrada mushafların, cüzler hâlindeki mushafların, mealli Mushafların ve sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimin basım ve yayım kriterlerinin yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

732. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" ve (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

733. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

734. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

f. KHK'nın 141. Maddesinin (d) Bendiyle Kanun'un 6. Maddesinin Değiştirilen Yedinci Fıkrasının İncelenmesi

735. Kanun'un 6. maddesinin beşinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin yedinci fıkrasının uygulanma imkânı kalmamıştır.

736. Bu nedenle söz konusu fıkra 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu kural yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

g. KHK'nın 141. Maddesinin (e) ve (f) Bentleriyle Kanun'un 7. Maddesinin Birinci Fıkrasının;

- **(a) Bendinin Değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) Numaralı Alt Bentlerinin,**
  - **(ç) Bendinin (1) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan "...sonra yayımlamak." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "..., kütüphane açmak." İbaresinin,**
  - **(f) Bendinin (9) Numaralı Alt Bendinin Yürürlükten Kaldırılmasının,**
  - **(f) Bendinin (11) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan "...organize etmek." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "..., cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek." İbaresinin,**
  - **(f) Bendinin Değiştirilen (13) Numaralı Alt Bendinin,**
- İncelenmesi**

737. 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Dava konusu kurallarla adı geçen Genel Müdürlüğün görev ve yetkilerinde bazı değişiklikler yapılmıştır.

738. Anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinin önceki halinde *“Ceza infaz kurumu ve tutukevleri, çocuk ıslahevi, huzurevi, sağlık kuruluşları ve benzeri yerlerde bulunan vatandaşlara irşat hizmetleri götürmek.”* Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmıştır. Anılan bent dava konusu kuralla *“Öğrenci yurtları, eğitim kurumları, gençlik merkezleri ve kampları, ceza infaz kurumları, sağlık kuruluşları, sosyal hizmet kurumları ve benzeri yerlerde işbirliği esasına göre manevi danışmanlık ve din hizmeti sunmak.”* şeklinde değiştirilmiştir.

739. Anılan fıkranın (4) numaralı alt bendinde *“Radyo ve televizyon kurumları ile diğer yayın kuruluşları vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak”* şeklinde düzenleme yer almaktayken anılan bent dava konusu kuralla *“Yazılı, görsel, işitsel ve dijital medya vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak.”* şeklinde değiştirilmiştir.

740. Fıkranın (6) numaralı alt bendinin önceki hali *“İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dinî gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek”* şeklinde iken dava konusu kuralla *“Göçmen, engelli, bağımlı gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmetleri yürütmek.”* şeklinde değiştirilmiştir.

741. Fıkranın (8) numaralı alt bendinde ise *“Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak”* şeklinde düzenleme yer almaktayken anılan bent dava konusu kuralla *“Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak, vekâletle kurban organizasyonu gerçekleştiren kurum ve kuruluşların bu kapsamdaki hizmet ve faaliyetlerini denetlemek.”* şeklinde değiştirilmiştir.

742. Fıkranın (9) numaralı alt bendi *“İhtiyaç duyulan yerlere okuma salonları açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek.”* şeklinde iken dava konusu kuralla *“İhtiyaç duyulan yerlerde okuma salonu, aile ve dinî rehberlik merkezi, gençlik çalışmaları merkezi ve benzeri yerler açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek.”* şeklinde değiştirilmiştir.

743. 633 sayılı Kanun'un 7. maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Anılan bendin (1) numaralı alt bendinin önceki halinde *“Toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayımlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak, dini bakımdan daha teferruatlı incelenmesi gereken eserleri Din İşleri Yüksek Kurulunun olumlu görüşünü aldıktan sonra yayımlamak.”* adı geçen Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmıştır. Dava konusu kuralla bentte yer alan *“...sonra yayımlamak.”* ibaresinden sonra gelmek üzere *“..., kütüphane açmak.”* ibaresi eklenmiştir. Böylece toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla kütüphane açmak, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünün görevleri arasına eklenmiştir.

744. 7. maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde Başkanlığın hizmet birimlerinden olan Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Bendin (9) numaralı alt bendinde taşınmaz mal kayıtlarını tutmak adı geçen Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmakta iken anılan bent dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır. Anılan bendin (11) numaralı alt bendinde *“Başkanlıkça düzenlenen yardım kampanyalarını organize etmek.”* Genel Müdürlüğün görevleri arasında sayılmakta iken dava konusu kuralla bentte yer alan *“...organize etmek.”* ibaresinden sonra gelmek üzere *“..., cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.”* ibaresi eklenmiştir.

745. Anılan bendin (13) numaralı alt bendinin önceki hali “*Mülkiyeti Hazineye ait taşınmazlar üzerinde bulunan ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilen cami ve mescitlerin müştemilatındaki yerlerin kiralanması hususunda Maliye Bakanlığı ile işbirliği içinde gerekli düzenlemeleri yapmak.*” şeklinde iken dava konusu kuralla “*Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilen cami, mescit ve Kur’an kurslarının müştemilatındaki yerlerin kiralanması, işletilmesi veya işlettirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.*” şeklinde değiştirilmiştir.

746. KHK’nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun’un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

747. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “...*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi...*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

748. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

749. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ğ. KHK’nın 141. Maddesinin (g) Bendiyle Kanun’un 7. Maddesinin Birinci Fıkrasının (h) Bendinin (5) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan “Başbakanlık,...” İbaresinin “Cumhurbaşkanlığı,...” Şeklinde Değiştirilmesinin ve Aynı Alt Bentte Yer Alan “...kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer...” İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

750. Kanun’un 7. maddesinin (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde “*Başbakanlık, bakanlıklar ve Başkanlık birimlerinden gönderilen kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat taslaklarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek.*” Başkanlık Hukuk Müşavirliğinin görevleri arasında sayılmakta iken dava konusu kuralla bentte yer alan “*Başbakanlık*” ibaresi “*Cumhurbaşkanlığı*” şeklinde değiştirilmiş ve aynı alt bentte yer alan “*kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer*” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

751. Kuralın 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin “*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan tüzük, ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*” hükmü kapsamında olduğu, diğer taraftan kuralla yapılan değişikliklerin yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

752. Kural, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

753. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

754. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

755. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

756. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

h. KHK'nın 141. Maddesinin (ğ) Bendiyle Kanun'un 10. Maddesinin;

i. Birinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

757. 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının önceki halinde Başkan yardımcıları, Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanının müşterek kararları; daire başkanı, Başkanlık müftüsü, hukuk müşaviri, başmüfettiş, müfettiş, iç denetçi ve dinî yüksek ihtisas merkezi müdürünün Başkanın teklifi üzerine Başbakan veya ilgili Bakan onayı ile; 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun hükümleri dışında kalan diğer personelin atamalarının ise Başkan tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

758. KHK'nın 136. maddesinin (b) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 37. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

759. Başkanlık personelinin atama usulünü düzenleyen hükümlerin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasının 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu, kuralın idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla da ilgisi bulunduğundan Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı anlaşılmaktadır.

760. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

761. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

762. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

763. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler mahiyetine uygun olduğu ölçüde dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

764. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Üçüncü Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

765. Kanun'un 10. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde görev süresi sona eren Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan ve üyeleri ile Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkan ve üyelerinin kazanılmış hak aylık derecelerine uygun başka kadrolara atanacakları hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

766. KHK'nın 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

767. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan ve üyeleri ile Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkan ve üyelerinin parasal ve özlük haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kuralla Anayasa'nın İkinci Kısımının İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

768. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ı. KHK'nın 141. Maddesinin (ğ) Bendiyle Kanun'un 10. Maddesinin;

i. Dördüncü Fıkrasına Eklenen Üçüncü Cümlenin İncelenmesi

769. 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin dördüncü fıkrasının önceki hali "*Başkanlık vaizi kadrosuna atananlar, din hizmetlerinde etkinliği sağlamak amacıyla Başkanlık tarafından belirlenen yerlerde görevlendirilebilir. 657 sayılı Kanununun 43 üncü maddesinin (B) bendinin üçüncü fıkrasında belirtilen kadrolara atananlar hakkında uygulanan hükümler, Başkanlık vaizi kadrosuna atananlar hakkında da aynen uygulanır.*" şeklinde düzenlenmiştir. Fıkranın sonuna dava konusu kuralla "*Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü, Başkanlık vaizi ve avukat ünvanındaki personel Başkanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.*" şeklindeki üçüncü cümle eklenmiştir.

770. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

771. Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü, Başkanlık vaizi ve avukat ünvanındaki personelin Başkanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilmesine imkân tanıyan kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelede yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

772. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

773. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Beşinci Fıkrasında Yer Alan “Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına...” İbaresinin “Başkanlığa ait kadrolara...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

774. Kanun'un 10. maddesinin beşinci fıkrasının önceki halinde “Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolara Kamu Personeli Seçme Sınavı (B) grubu puan sırasına göre ilk defa açıktan atanacak personel, alım yapılacak her bir unvan için boş kadro sayısının üç katına kadar çağırılacak adaylar arasından Başkanlıkça yapılacak sözlü sınav başarı sırasına göre atanır.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir. Anılan fıkradaki “Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına...” ibaresi dava konusu kurulla “Başkanlığa ait kadrolara...” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece Başkanlığın sadece din hizmetleri sınıfına ait kadrolarına değil tüm kadrolarına ilk defa açıktan atanacak personel için sözlü sınav şartı getirilmektedir.

775. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

776. Başkanlığa ait kadrolara ilk defa açıktan atanacak personel için sözlü sınav şartı öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

777. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

i. KHK'nın 141. Maddesinin (h) Bendiyle Kanun'un 10. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen 10/A Maddesinin İncelenmesi

778. 633 sayılı Kanun'un dava konusu 10/A maddesi 16/3/2022 tarihli ve 7383 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile değiştirilmiştir.

779. Açıklanan nedenle konusu kalmayan maddeye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

j. KHK'nın 141. Maddesinin (ı) Bendiyle Kanun'un 11. Maddesinin;

i. Birinci Fıkrasının Değiştirilen (b) Bendi ile Altıncı Fıkrasının Değiştirilen (b) Bendinin İncelenmesi

780. 633 sayılı Kanun'un 11. maddesinde Diyanet işleri uzman yardımcılığı ile müfettiş yardımcılığına atanma şartları düzenlenmiştir.

781. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin önceki halinde “Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla otuz yaşını, yüksek lisans veya doktora yapmış olanlar için otuz beş yaşını doldurmamış olmak.” uzman yardımcılığına atanma şartları arasında sayılmıştır. Anılan bent dava

konusu kuralla “*Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibariyle otuz beş yaşını doldurmamış olmak.*” şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle uzman yardımcılığına atanma için yaş sınırı otuz beş olarak belirlenmiştir.

782. Maddenin altıncı fıkrasının (b) bendinin önceki halinde de “*Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibariyle otuz yaşını, yüksek lisans veya doktora yapmış olanlar için otuz beş yaşını doldurmamış olmak.*” müfettiş yardımcılığına atanma şartları arasında sayılmış, dava konusu kuralla anılan bent “*Sınavın yapılacağı yılın ocak ayının ilk günü itibariyle otuz beş yaşını doldurmamış olmak.*” şeklinde değiştirilmiştir.

783. KHK’nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

784. Uzman yardımcılığı ve müfettiş yardımcılığına atanma için yaş sınırı öngören kurallar, Anayasa’nın İkinci Kısmı’nın Dördüncü Bölümü’nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

785. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa’nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Üçüncü Fıkrasında Yer Alan “...Kamu Personeli...” ve “...ve olumlu sicil almak...” İbareleri İle Sekizinci Fıkrasında Yer Alan “...ve olumlu sicil almak...” İbaresinin Yürürlükten Kaldırılmalarının İncelenmesi

786. Kanun’un 11. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde Diyanet işleri uzman yardımcılığına atananların; en az üç yıl çalışmak, yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden en az birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra da yer alan “*Kamu Personeli*” ve “*ve olumlu sicil almak*” ibareleri dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

787. Maddenin sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde müfettiş yardımcılığına atananların, en az üç yıl fiilen çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları hüküm altına alınmakta iken cümlede yer alan “*ve olumlu sicil almak*” ibaresi dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

788. KHK’nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun’a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

789. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

790. Bu itibarla kuralların 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa’nın

mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

791. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

k. KHK'nın 141. Maddesinin (i) Bendiyle Kanun'un 12. Maddesinin Beşinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

792. Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrasının önceki halinde dinî yüksek ihtisas merkezi ve eğitim merkezi eğitim görevlisinin, bu merkezlerdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütmekle görevli olduğu, eğitim görevlilerinin, en az lisans düzeyinde dinî yüksek öğrenim mezunu olup ihtisas kursunu bitirmiş veya doktora yapmış olanlar arasından atanacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

793. KHK'nın 12. maddesinin birinci fıkrasının (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

794. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

795. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

796. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

l. KHK'nın 141. Maddesinin (j) Bendiyle Kanun'un 13. Maddesinin;

i. Birinci Fıkrasında Yer Alan "...Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

797. 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinde hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin önceki halinde seyahat acentalarına tahsis edilecek kontenjan oranının Bakanlar Kurulunca belirlenmesi ve bu orana göre tespit edilen sayının seyahat acentalarınca kullanılmak üzere topluca verilmesi öngörülmüştür.

Anılan cümlede yer alan “...*Bakanlar Kurulunca*...” ibaresi “...*Cumhurbaşkanınca*...” şeklinde değiştirilmiştir.

798. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

799. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin “*Kanunlar ve kanun hükmünde kararname*lerde yer alan ... *Bakanlar Kurulu, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakana ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

800. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

801. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

802. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

803. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle 633 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

804. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Yedinci Fıkrasında Yer Alan “...*Bakanlar Kurulunca*...” İbaresinin “...*Cumhurbaşkanınca*...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

805. Kanun'un 13. maddesinin yedinci fıkrasının önceki halinde hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesi, hac ve umre hesabının oluşturulması, bu hesapta yer alan tutarların harcanması, hac ve umre dönemlerinde hac ve umre faaliyetleri için yurt içinde görevlendirilen Başkanlık personeline sınav hizmetleri karşılığında ödenecek ücretler, Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu ile Hac ve Umre Komisyonunun kuruluş, görev ve yetkilerine dair usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlenmesi öngörülmüştür. Anılan fıkrada yer alan “*Bakanlar Kurulunca*” ibaresi “*Cumhurbaşkanınca*” şeklinde değiştirilmiştir.

806. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

807. Bu itibarla hac ve umre dönemlerinde hac ve umre faaliyetleri için yurt içinde görevlendirilen Başkanlık personeline sınav hizmetleri karşılığında ödenecek ücretlere ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

808. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 136. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

iii. Değiştirilen Altıncı Fıkrasının İncelenmesi

809. 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin altıncı fıkrasının önceki halinde "*Hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ile Hac ve Umre Hesabından yapılan bütün harcamalar her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık, Sayıştay ve gerektiğinde Başbakanlık müfettişleri tarafından denetlenir.*" denilmiştir. Anılan fıkra dava konusu kuralla "*Hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ile Hac ve Umre Hesabından yapılan bütün harcamalar her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık ve gerektiğinde Cumhurbaşkanlığınca görevlendirilecek denetim elemanları tarafından denetlenir.*" şeklinde değiştirilmiştir.

810. Böylece hac ve umre seyahatleriyle ilgili işlemler ve harcamalar daha önce Başkanlık, Sayıştay ve Başbakanlık müfettişleri tarafından denetlenmekte iken kural kapsamında bu işlem ve harcamalar Sayıştay denetiminden çıkarılmıştır.

811. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

812. Kuralla hac ve umre seyahatleriyle ilgili işlemler ve harcamaların Sayıştay denetiminden çıkarılmasının, 7142 sayılı Kanun'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesi veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılmasıyla bir ilgisi bulunmamaktadır.

813. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

814. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

m. KHK'nın 141. Maddesinin (k) Bendiyle Kanun'un 14. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "...Bakanlar Kurulu..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

815. 633 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının önceki halinde Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermayesinin, yirmi milyon Türk lirası olduğu, bu miktarı on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu belirtilmiştir. Anılan fıkrada yer alan "*...Bakanlar Kurulu...*" ibaresi dava konusu kuralla "*...Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmiştir.

816. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

817. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Bakanlar Kurulu, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakan'ın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakan'a ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

818. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

819. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

820. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

821. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle 633 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

822. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

n. KHK'nın 141. Maddesinin (I) Bendiyle Kanun'un 18/A Maddesinin;

i. Birinci Fıkrasında Yer Alan "...müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden..." İbaresinin "...müşavirlik ve ataşeliklerden..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

823. Kanun'un 18/A maddesinde Başkanlığın yurt dışı teşkilatı düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasının önceki halinde Başkanlık yurt dışı teşkilatının, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında KHK esaslarına göre kurulan müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden oluşması öngörülmüştür. Anılan fıkroda yer alan "*müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden*" ibaresi dava konusu kuralla "*müşavirlik ve ataşeliklerden*" şeklinde değiştirilmiştir.

824. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

825. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

826. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

827. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. İkinci Fıkrasında Yer Alan "...Başbakan veya ilgili bakanın..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanının..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

828. Kanun'un 18/A maddesinin ikinci fıkrasının önceki halinde yurt dışı sürekli görev süresinin üç yıl olduğu, bu sürenin hizmetin gerektirdiği hâllerde Başbakan veya ilgili bakanın onayı ile bir yıla kadar uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkrada yer alan "...Başbakan veya ilgili bakanın..." ibaresi dava konusu kuralla "...Cumhurbaşkanının..." şeklinde değiştirilmiştir.

829. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

830. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan tüzük, ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu, diğer taraftan kuralla yapılan değişiklikliğin yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

831. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

832. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

833. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

834. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle 633 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

835. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

iii. Üçüncü ve Dördüncü Fıkralarının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

836. Kanun'un 18/A maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarının önceki halinde Başkanlığın yurt dışı teşkilatı kadrolarına atanabilme şartları, yurt dışı teşkilatına sadece sözlü sınav ile ya da herhangi bir şart aranmaksızın atanabilecek kişiler ve sınav komisyonunun kimlerden oluşacağı düzenlenmiştir. Anılan fıkralar dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

837. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

838. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

839. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

840. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

iv. Sekizinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

841. Maddenin sekizinci fıkrasında yurt dışı din hizmetlerinin müşavirlik ve ataşeliklerle karşılanmadığı yerlerde din hizmetleri koordinatörlükleri kurulabileceği ve buralara din hizmetleri koordinatörü atanabileceği, din hizmetleri koordinatörlüklerinin kurulacağı yerler, bu kadroya atanacaklarda aranacak nitelikler, bunların seçimi, görev süreleri, bunlara yapılacak ödemeler ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların ilgili Bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edileceği ve yurt dışı aylığının herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

842. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

843. Din hizmetleri koordinatörlüklerine atanacakların parasal haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran dava konusu kuralla Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunulduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

844. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

o. KHK'nın 141. Maddesinin (m) Bendiyle Kanun'un 19. Maddesinin Üçüncü Fıkrasında Yer Alan "...tüzükle..." İbaresinin "...yönetmelikle..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

845. 633 sayılı Kanun'un 19. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde Din Şûrasının kuruluş, toplantı ve çalışma esaslarının bir tüzükle belirtilmesi öngörülmüştür. Anılan fıkra da yer alan "...tüzükle..." ibaresi "...yönetmelikle..." şeklinde değiştirilmiştir.

846. Kuralın Yetki Kanunu'nun (b) bendi kapsamında *tüzük* ibaresinin değiştirilmesine yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Anayasa'nın 125. maddesinde Bakanlar kuruluna tüzük çıkarma yetkisi verilmekte iken anılan madde 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Dolayısıyla dava konusu kuralla yapılan değişikliğin de Anayasa değişikliğine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği açıktır.

847. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

848. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

849. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

850. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle 633 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

851. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 136. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ö. KHK'nın 141. Maddesinin (n) Bendiyle Kanun'un 33. Maddesinin;

i. Birinci Fıkrasında Yer Alan "...mütalaa almak,..." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "...rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlamak, tercüme yaptırmak,..." İbaresinin İncelenmesi

852. Kanun'un 33. maddesinin birinci fıkrasının önceki halinde Diyanet İşleri Başkanlığının kendi kuruluşu dışındaki dinî kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselerden, Din İşleri Yüksek Kurulu çalışmalarında mütalaa almak, vaaz ve konferans verdirmek suretiyle faydalanabileceği hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kuralla fıkra da yer alan "...mütalaa almak,..." ibaresinden sonra gelmek üzere "...rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlamak, tercüme yaptırmak,..." ibaresi eklenmiştir.

853. KHK'nın 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

854. Başkanlığın kendi kuruluşu dışındaki dinî kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselerden rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlamak, tercüme yaptırmak imkânı tanıyan kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

855. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91.

maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

856. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. İkinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

857. Kanun'un 33. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin önceki halinde, birinci fıkra kapsamında görevlendirilecekler Bakanlar Kurulunca tespit edilecek esaslara göre ücret verileceği hüküm altına alınmış, dava konusu kuralla fıkroda yer alan "...Bakanlar Kurulunca..." ibaresi "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmiştir.

858. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

859. Başkanlığın kendi kuruluşu dışındaki dinî kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselere rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatma ve tercüme yaptırma karşılığında ödeyeceği ücretlere ilişkin düzenleme öngören kuralın Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

860. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

p. KHK'nın 141. Maddesinin (o) Bendiyle Kanun'un Ek 5. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 6. Maddesinin İncelenmesi

861. 633 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 6. maddeninde Başkanlıkça yapılan sınavlarda soru hazırlama komisyonu üyesi, sınav komisyonu üyesi ve sınav görevlisi olarak görevlendirilen personele ödenecek sınav ücretine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

862. Maddenin birinci fıkrasında Başkanlıkça yapılan sınavlarda soru hazırlama komisyonu üyesi, sınav komisyonu üyesi ve sınav görevlisi olarak görevlendirilen personele sınav ücreti ödeneceği belirtilmiştir.

863. Maddenin ikinci fıkrasında sınav ücretinin, sınavda görevlendirilenlere her bir gün için fıkroda belirlenen gösterge rakamlarının aylıklar için 657 sayılı Kanun'a göre belirlenen memur maaş katsayısının çarpımından oluşacağı düzenlenmiştir. Anılan maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında sınav görevlendirmelerinde; bir kişinin bir bütçe yılı döneminde en fazla 10 defa görevlendirilebileceği ve bir sınavda aynı kişiye günlük bir sınav ücreti ödeneceği belirtilmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında ise madde kapsamında sınav ücreti ödenenlere, 6245 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla başka bir ücret ödenmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

864. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

865. Bu itibarla Başkanlıkça yapılan sınavlarda görevlendirilen personele ücret ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

866. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 136. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ĞĞ. KHK'nın 149. Maddesinin (c) Bendiyle 6701 Sayılı Kanun'un 10. Maddesinin;

1. Değiştirilen (2) Numaralı Fıkrası ile (3) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca...", "...Başbakanlığa..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığına..." Şeklinde Değiştirilmelerinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

867. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Birleşmiş Milletler Paris İlkelerine göre ulusal insan hakları kurumlarının yapısal, işlevsel ve mali açıdan bağımsız ve tarafsız olması, uzmanlık ilkesi temelinde örgütlenmesi gerektiği, dava konusu kural uyarınca Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun (Kurul) tüm üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından atanmasının Kurumun bağımsızlığını ortadan kaldıracağı gibi çoğulcu bir yapıya da imkân tanımayacağı, bu şekildeki bir Kurul yapısı ile temel hak ve özgürlüklerin korunmasının, geliştirilmesinin ve eşitlik ilkesinin yaşama geçirilmesinin mümkün olmadığı belirtilerek, kuralların Anayasa'nın 2., 5., 10. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

868. 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinde Kurulun oluşumu, üyelerinin nitelikleri ve çalışma şartları gibi hususlar düzenlenmiştir.

869. Maddenin (2) numaralı fıkrasının önceki halinde Kurulun, biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere on bir üyeden oluşacağı, Kurulun sekiz üyesinin Bakanlar Kurulu, üç üyesinin Cumhurbaşkanı tarafından seçileceği, Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin YÖK tarafından insan hakları alanında çalışmalar yapan öğretim üyelerinden önerilecek iki aday arasından; yedi üyenin ise maddenin (4) numaralı fıkrasında aranan şartları taşımak kaydıyla, insan hakları alanında çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, akademisyenler, avukatlar, görsel ve yazılı basın mensupları ve alan uzmanlarının göstereceği adaylar veya üyelik başvurusu yapanlar arasından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkroda dava konusu kuralla yapılan değişiklikle Kurulun; biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan on bir üyeden oluşacağı belirtilmiştir.

870. Maddenin (3) numaralı fıkrasının önceki halinde ise ikinci fıkraya göre Bakanlar Kurulunca seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan iki ay önce durumun, Kurum tarafından uygun iletişim araçlarıyla kamuoyuna duyurulacağı, başvurular ve aday bildirimlerinin Başbakanlığa yapılacağı, ikinci fıkroda belirtilen usule göre yeni seçilen üyelerin, yerlerine seçildikleri üyenin görev süresinin bitiminden itibaren göreve başlayacağı hüküm altına alınmış, dava konusu kuralla fıkroda yer alan "*Bakanlar Kurulunca*" ibaresi "*Cumhurbaşkanınca*", "*Başbakanlığa*" ibaresi de "*Cumhurbaşkanlığına*" şeklinde değiştirilmiştir.

871. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

872. Dava konusu kurallarla fıkralarda yapılan değişikliklerle Kurul üyeliğine Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin YÖK tarafından insan hakları alanında çalışmalar yapan öğretim üyelerinden önerilecek iki aday arasından; yedi üyenin ise maddenin (4) numaralı fıkrasında aranan şartları taşımak kaydıyla, insan hakları alanında çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, akademisyenler, avukatlar, görsel ve yazılı basın mensupları ve alan uzmanlarının göstereceği adaylar veya üyelik başvurusu yapanlar arasından belirlenmesine son verilmiştir. Dolayısıyla Kurul üyeliğine atama şartlarına ilişkin düzenleme içeren kurallar. Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

873. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 5. ve 10. maddeler yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (4) Numaralı Fıkrasının (a) ve (d) Bentlerinin Yürürlükten Kaldırılmalarının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

874. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

875. 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) ve (d) bentlerinde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (Kurum) görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olmak ve kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olmak, Kurul üyeliğine atanma şartları arasında sayılmakta iken anılan bentler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

876. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

877. Dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan hükümler, kamu görevi niteliğinde olan Kurul üyeliğine atanma şartlarına ilişkin düzenleme içermektedir. Bu itibarla kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme öngördüğünden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

878. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (5) Numaralı Fıkrası ile (6) Numaralı Fıkrasının Birinci ve İkinci Cümlelerinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

879. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

880. Kanun'un 10. maddesinin (5) numaralı fıkrasında Kurula üye seçimlerinde, Kurumun görev alanına giren konularda bilgi ve deneyimi bulunanların çoğulcu bir şekilde temsiline özen gösterileceği, (6) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde, üyelerin görev süresinin dört yıl olduğu ve arka arkaya iki dönem görev yapan üyelerin bir dönem geçmeden tekrar seçilemeyeceği hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra ve cümleler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

881. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

882. Kurul üyelerinin atanma şartları ve görev sürelerine ilişkin düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

883. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

4. (7) Numaralı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

884. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

885. Kanun'un 10. maddesinin (7) numaralı fıkrasında Başkan ve İkinci Başkanın, Kurul tarafından Kurul üyeleri arasından seçileceği hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

886. KHK'nın 141. maddesinin (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Başkan ve...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasına yönelik açıklanan gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

887. Kurul başkanı ve ikinci başkanının görev yaptığı Kurulun hiyerarşik bakımdan Kurumun en üst organı olduğu ve görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde Kurul başkanı ve ikinci başkanının üst düzey kamu görevlisi sıfatına haiz olduğu sonucuna varılmaktadır.

888. Bu itibarla Kurul başkanı ve ikinci başkanının Kurul tarafından Kurul üyeleri arasında seçilmesini öngören düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin

(1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan kuralın üst kademe kamu yöneticilerinin atanmasına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde belirlenmesine yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmakla Yetki Kanunu kapsamında olduğu sonucuna varılmaktadır.

889. Kural, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

890. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

891. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

892. KHK’nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle Kanun’un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun düştüğü ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

893. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

5. (8) Numaralı Fıkrasında Yer Alan ve “...Başbakan...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanı...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

894. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

895. Maddenin (8) numaralı fıkrasında Kurul üyelerinin görevine son verilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

896. Fıkranın önceki halinde Başkan, İkinci Başkan ve üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemeyeceği, ancak üyenin; seçilmesi için gerekli şartları taşımaması ya da sonradan kaybetmesi, Kurul kararlarını süresi içinde imzalamaması, Kurul tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Kurul toplantısına katılmaması, ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi, görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi, geçici iş göremezlik hâlinin üç aydan fazla sürmesi, 657 sayılı Kanun’un 48. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan mahkûm edilip de cezasının infazına fiilen başlanması hâllerinin Kurul tarafından tespit edilmesi üzerine Başbakan veya görevlendireceği bakanın onayıyla üyeliğine son verileceği hüküm altına alınmıştır. Fıkra da yer alan “Başbakan” ibaresi dava konusu kuralla “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

897. KHK'nın 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

898. Kurul üyelerinin görevine son verilmesine yönelik düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

899. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

6. (13) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...Başbakan..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

900. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

901. Kanun'un 10. maddesinin (13) numaralı fıkrasının önceki halinde 4483 sayılı Kanun uyarınca Başkan ve üyeler için soruşturma yapılmasının Başbakan veya görevlendireceği bakanın iznine tabi olduğu, soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazların Danıştay tarafından karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkrada yer alan "...Başbakan..." ibaresi dava konusu kuralla "...Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmiştir.

902. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

903. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan kuralla yapılan değişikliğin yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

904. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

905. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

906. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

907. KHK'nın 141. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleriyle Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

908. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

HH. KHK'nın 151. Maddesinin;

1. (h) Bendiyle 1211 Sayılı Kanun'un 25. Maddesinin Birinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

909. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

910. 1211 sayılı Kanun'un 25. maddesinin birinci fıkrasında Merkez Bankası Başkanının (Governör), Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıllık bir dönem için atanacağı, bu sürenin sonunda yeniden atanabileceği hüküm altına alınmakta iken dava konusu kuralla anılan fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

911. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

912. Merkez Bankası başkanının görev süresini düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

913. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. (j) Bendiyle 1211 Sayılı Kanun'un 29. Maddesinin İkinci Cümlesinde Yer Alan "...ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış..." İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

914. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

915. 1211 sayılı Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde Başkana yardımcı olmak üzere dört Başkan Yardımcısının atanacağı belirtilmiş, ikinci cümlesinde de Başkan Yardımcılarının hukuk, maliye, ekonomi, işletme, bankacılık, finans, mühendislik, kamu yönetimi, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler ile istatistik alanlarından birinde veya iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde lisans veya lisansüstü öğrenim görmüş, yeterli bilgi ve deneyime sahip ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış kişiler arasından Başkanın önerisi üzerine müşterek kararlar beş

yıl süre ile atanacağı hüküm altına alınmıştır. Fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “*ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış*” ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

916. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

917. Dava konusu kuralla Merkez Bankası Başkan Yardımcılığına atanabilmek için gerekli olan, meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış olma şartının ortadan kaldırılması, başkan yardımcılığına atanma koşullarında değişiklik meydana getirdiğinden kural, kamu hizmetine girme hakkına yönelik bir düzenleme niteliği taşımaktadır. Bu itibarla kural, KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

918. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (j) Bendiyle 1211 Sayılı Kanun'un 29. Maddesinin İkinci Cümlesinde Yer Alan “...Başkan (Governör) in önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre ile...” İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının ve Üçüncü Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

919. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

920. 1211 sayılı Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin önceki halinde Merkez Bankası Başkan Yardımcılarının Başkanın (Governör) önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre ile atanacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan cümlede yer alan “*Başkan (Governör) in önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre ile*” ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

921. Fıkranın dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan üçüncü cümlesinde ise görev süresi dolan Başkan Yardımcılarının yeniden atanabileceği belirtilmiştir.

922. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

923. Merkez Bankası başkan yardımcılarının görev süresi ve görev süresi dolanların yeniden atanmalarına yönelik hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısım'ın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

924. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

II. KHK'nın 160. Maddesinin (a) Bendiyle 6756 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin (3) Numaralı Fıkrasının Değiştirilen Birinci Cümlesinin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

925. 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra askerî personel yetiştirilmesine ilişkin sistemde köklü bir değişikliğe gidilerek 25/7/2016 tarihli ve 669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile sistemin yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Adı geçen KHK ile yapılan düzenlemeler 6756 sayılı Kanun’la kabul edilerek kanunlaştırılmıştır.

926. Askerî personel yetiştirilmesine ilişkin sistemde değişiklik yapılmadan önce TSK’da görev yapan astsubay, subay ve kurmay subaylar askerî liseler, astsubay hazırlama okulları, harp okulları ve harp akademilerinden mezun olmakta ve mezun oldukları eğitim kurumuna göre TSK bünyesinde astsubay, subay veya kurmay subay olarak görev yapmaktaydılar.

927. 669 sayılı KHK ile askerî liseler, astsubay hazırlama okulları ve harp akademileri kapatılmış, askerî personel yetiştiren eğitim kurumları Millî Savunma Üniversitesi adı altında farklı bir hukuki statüde yeniden yapılandırılarak tek bir çatı altında toplanmıştır. Millî Savunma Üniversitesi, Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir.

928. Askerî personel yetiştirme sisteminde yapılan değişiklik kapsamında gerek harp okullarının gerekse de astsubay meslek yüksekokullarının yapısında birtakım değişikliklere gidilmiştir. Bu kapsamda 4566 sayılı Kanun’un 3. maddesinde harp okullarının kuvvet komutanlıkları bünyesinde eğitim ve öğretim yapan bilimsel özerkliğe sahip kurumlar oldukları belirtilmekte iken yapılan değişiklikle bu okulların Millî Savunma Bakanlığı teşkilatı içinde Millî Savunma Üniversitesine bağlı olarak eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunması öngörülmüştür. Böylece harp okulları kuvvet komutanlıklarının hiyerarşik yapılanmasından çıkarılarak Millî Savunma Üniversitesine bağlanmıştır.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

929. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

930. 6756 sayılı Kanun’un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin önceki halinde Millî Savunma Üniversitesi rektörünün Millî Savunma Bakanının önereceği ve Başbakanın uygun göreceği üç aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi hükme bağlanmıştır. Anılan cümlede dava konusu kuralla değişiklik yapılarak rektörün Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan atanması öngörülmüştür.

931. Millî Savunma Üniversitesi rektörünün görev yaptığı kurumda hiyerarşik bakımdan en üst konumda bulunduğu ve görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde anılan rektörün üst düzey kamu görevlisi sıfatına haiz olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla kuralın 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

932. Diğer taraftan üst düzey kamu görevlisi olan Millî Savunma Üniversitesi rektörünün atanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

933. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

934. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

İİ. KHK'nın 161. Maddesiyle 6940 Sayılı Kanun'un 5., 6. ve 8. Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmalarının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

935. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

936. 6940 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Riyaseticumhur Senfoni Orkestrası Şefinin; herhangi bir konservatuvarın yüksek kısımlarından birinde ihtisas yaptıktan sonra memleket içinde veya dışında tanınmış bir senfoni orkestrasının şefinin yanında en az iki yıl başarı ile orkestra şefliği yapmış namzetler arasından 6. maddede yazılı mütehasıs komisyon tarafından seçileceği; şefin Başvekille Maarif Vekilinin müşterek kararı üzerine Reiscicumhurun tasdiki ile tâyin edileceği belirtilmiş, 6. maddesinde Orkestra Şefini seçecek heyetin; Maarif Vekâleti Güzel Sanatlar Umum Müdürü, Devlet Konservatuvarı Müdürü, Devlet Konservatuvarı öğretmenleri arasından Maarif Vekâletince seçilecek bir öğretmen, Senfoni Orkestrası birinci konsertmaisteri, Senfoni Orkestrası Yönetim Kurulunun kendi aralarından seçecekleri iki âzadan oluşacağı ifade edilmiştir.

937. Kanun'un 8. maddesinde ise Orkestra şef muavinliklerinin nitelikleri ve atanmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Maddenin birinci cümlesinde şef muavinliğine seçileceklerde de şefte aranan şart ve vasıfların aranacağı; ikinci ve üçüncü cümlelerinde şef muavinlerinin orkestra şefinin teknik yardımcıları olduğu ve kendilerine verilen vazifeleri şef adına ifa edecekleri, dördüncü cümlesinde ise şef muavinlerinin tayinlerinin, orkestra şefinin inhası üzerine, Maarif Vekâletince yapılacağı belirtilmiştir.

938. Dava konusu kuralla Kanun'un anılan maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

939. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

940. Orkestra şefi ve şef muavinliklerinin atanma şartlarına ilişkin hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

941. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

JJ. KHK'nın 164. Maddesinin (b) Bendiyle 6112 Sayılı Kanun'un 14. Maddesinin (4) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (5) ve (6) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

942. Dava dilekçesinde, kuralların; Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, basın özgürlüğüne ve mülkiyet hakkına sınırlama getirdiğinden KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

943. 6112 sayılı Kanun radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünün sağlanması, medya hizmet sağlayıcılarının idari, mali ve teknik yapıları ve yükümlülükleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, teşkilatı, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

944. Kanun'un 14. maddesine dava konusu kuralla eklenen (5) numaralı fıkrada radyo ve televizyonların ayda en az doksan dakika gıda güvenliği, gıda güvenirliliği, bitki ve hayvan sağlığı ile toprak koruma, iş sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi ile teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi gibi konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorunda oldukları, bu yayınların, oran ve yayınlanma zamanı ile ilgili esasların Üst Kurulca belirleneceği ifade edilmiş, bu programların Üst Kurul, ilgili bakanlık ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanacağı veya hazırlatılacağı belirtilmiştir. Fıkroda ayrıca hazırlanan programların, ilgili Bakanlığın olumlu görüşü alındıktan sonra Üst Kurul tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanmasının sağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

945. Anılan maddeye dava konusu kuralla eklenen (6) numaralı fıkrada ise bu madde kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmeyeceği, bu yayınların ve sürelerinin denetiminin Üst Kurulca yapılacağı belirtilmiştir.

946. 6112 Sayılı Kanun'un 14. maddesinin (5) numaralı fıkrasına dava tarihinden sonra yürürlüğe giren 6/12/2019 tarihli ve 7196 sayılı Kanununun 64. maddesiyle "*daha verimli kullanılabilmesi*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele*" ibaresi, 8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Kanununun 29. maddesiyle de "*iş sağlığı ve güvenliği,*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*ekonomide ve*" ibaresi ve "*işçi ve işveren ilişkileri,*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması,*" ibaresi eklenmiştir. Söz konusu düzenlemelerin dava konusu kural yönünden bağımsız bir anayasal denetim yapılmasına engel oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

947. Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasında, "*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.*" denilmek suretiyle temel hak ve özgürlükler arasında yer alan ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır. İfade özgürlüğü, insanın serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve kanaatlerden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir (*Emin Aydın*, B. No: 2013/2602, 23/1/2014, § 40).

948. Anayasa'da sadece düşünce ve kanaatler değil, ifadenin tarzları, biçimleri ve araçları da korunmuştur. Anayasa'nın 26. maddesinde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar "*söz, yazı, resim veya başka yollar*" olarak ifade edilmiş ve "*başka yollar*" ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir

(*Fatih Taş* [GK], B. No: 2013/1461, 12/11/2014, § 58). Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde; ifade özgürlüğünün radyo, televizyon ve benzeri yollarla yapılan yayınların izin sistemine bağlanmasına engel olmadığı ifade edilerek radyo ve televizyon yayınlarının da 26. maddenin koruması altında olduğu belirtilmiştir. Radyo ve televizyon yayınlarının ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğu konusunda hiçbir şüphe bulunmamaktadır (*R.V.Y.A.Ş.*, B. No: 2013/1429, 14/10/2015, § 28).

949. Bu açıdan bakıldığında, radyo ve televizyonlarda zorunlu olarak yapılacak uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınlara ilişkin usul ve esasları düzenleyen kurallar Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan ifade özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

950. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

KK. KHK'nın 167. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 4054 Sayılı Kanun'un Değiştirilen 22. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

951. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

952. Kanun'un 22. maddesinin önceki halinde Rekabet Kurulunun, biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşacağı, Bakanlar Kurulunun; üç üyeyi Bakanlığın, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştayın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atayacağı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelere birisinin, Kurum personeli arasından atanacağı ve Bakanlar Kurulunun, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atayacağı belirtilmiştir. Anılan maddede dava konusu kuralla yapılan değişiklikle Rekabet Kurulu üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atanması öngörülmüştür.

953. KHK'nın 160. maddesinin (a) bendiyle 6756 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının değiştirilen birinci cümlesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

954. Rekabet Kurulu üyelerinin görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde anılan Kurul üyelerinin üst düzey kamu görevlisi sıfatına haiz oldukları sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

955. Diğer taraftan üst düzey kamu görevlisi niteliğinde olan Kurul üyelerinin atanma usulünü düzenleyen kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

956. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

957. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. (b) Bendiyle 4054 Sayılı Kanun'un Değiştirilen 23. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

958. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

959. Kanun'un 23. maddesinde Kurul üyeliklerine atanma şartları düzenlenmiştir. Maddenin dava konusu kuralla değişiklik yapılmadan önceki haline göre Kurul Başkanı ve üyeleri hukuk, iktisat, mühendislik, işletme veya maliye dallarında yurt içi ya da yurt dışında en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş, mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleri ile ilgili olarak kamu veya özel sektörde en az 10 yıl çalışmış olanlar arasından atanır. Üyelerin ayrıca 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinin (A) fıkrasının 1., 4., 5., 6. ve 7. bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

960. Dava konusu kuralla yapılan değişiklikle Kurul üyelerinin en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinin (A) fıkrasının 1., 4., 5., 6. ve 7. bentlerinde belirtilen şartları taşıyanlar arasından seçilmesi öngörülmüştür.

961. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

962. Kurul üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin düzenleme içermektedir. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır.

963. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (c) Bendiyle 4054 Sayılı Kanun'un 24. Maddesinin Birinci Fıkrasının Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Cümlelerinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

964. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

965. Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde Kurul Başkanı, İkinci Başkanı ve üyelerinin görev sürelerinin altı yıl olduğu belirtilmiş; ikinci cümlesinde süresi biten üyenin yeniden seçilebileceği ifade edilmiştir. Fıkranın üçüncü cümlesinde Kurul üyelerinin üçte birinin iki yılda bir yenileneceği belirtilmiş; dördüncü cümlesinde de yenilenme sırasında Kurulun

teşekkülüne ilişkin hükümlerdeki sayılar ve oranların dikkate alınacağı hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kuralla anılan cümleler yürürlükten kaldırılmıştır.

966. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

967. Kurul üyelerinin görev süresine yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

968. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

LL. KHK'nın 168. Maddesinin (a) Bendiyle 4628 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin;

1. Birinci Fıkrasında Yer Alan "...üzere..." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "...en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." İbaresinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

969. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

970. 4628 sayılı Kanun, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile personeline ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

971. Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının önceki hali "*Kurul, biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere yedi üyeden oluşur.*" şeklinde düzenlenmiş, dava konusu kuralla fıkra "üzere" ibaresinden sonra gelmek suretiyle "*en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan*" ibaresi eklenmiştir.

972. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

973. Kurul üyeliğine atanma şartlarını düzenleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

974. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. İkinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

975. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

976. Maddenin ikinci fıkrası, “*Kurul üyeleri; hukuk, siyasal bilgiler, idari bilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanır.*” şeklinde iken dava konusu kuralla anılan fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

977. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

978. Kurul üyelerinin atanma şartlarına ilişkin hükümleri yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

979. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. Üçüncü Fıkrasında Yer Alan “...Bakanlar Kurulu...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanı...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

980. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

981. Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde “*Bakanlar Kurulu, atamayla birlikte Kurul Başkanını ve İkinci Başkanı görevlendirir.*” denilmiştir. Anılan fıkarda yer alan “...Bakanlar Kurulu...” ibaresi dava konusu kuralla “...Cumhurbaşkanı...” şeklinde değiştirilmiştir. Böylelikle kural kapsamında Kurul Başkanı ve İkinci Başkanının Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilmesi öngörülmüştür.

982. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

983. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin “*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*” hükmü kapsamında olduğu, kuralla yapılan değişikliğin yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

984. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

985. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

986. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

987. KHK'nın 141. maddesinin (a) ve (b) bentleriyle 633 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

988. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

4. Dördüncü Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

989. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

990. Kanun'un 5. maddesinin dördüncü fıkrasında Kurul başkan ve üyelerinin görev süresinin altı yıl olduğu, görev süresi sona eren üyelerin tekrar seçilebileceği düzenlenmekte iken dava konusu kuralla anılan fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

991. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

992. Kurul üyelerinin görev süresine yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

993. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

MM. KHK'nın 169. Maddesinin;

1. (c) Bendiyle 660 Sayılı KHK'nın 4. Maddesinin Değiştirilen (1) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

994. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

995. 660 sayılı KHK'nın 4. maddesinde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun (Kurul) oluşumu, Kurul üyelerini atamaya yetkili merci ve Kurul üyeliğine atanma şartları düzenlenmiştir.

996. Maddenin (1) numaralı fıkrasının önceki halinde Kurulun; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından önerilecek dörder aday arasından ikişer kişi, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bağlı olduğu Bakanlıklar ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu tarafından atanan dokuz üyeden oluşacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla “Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan dokuz üyeden oluşur.” şeklinde değiştirilmiştir.

997. KHK'nın 160. maddesinin (a) bendiyle 6756 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının değiştirilen birinci cümlesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

998. Kurul başkanı ve üyelerinin görev yaptığı kurumun hiyerarşik bakımdan en üst konumda bulunduğu ve görev alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olduğu açıktır. Belirtilen nitelikleri gözetildiğinde Kurul başkanı, ikinci başkanı ve üyelerinin üst düzey kamu görevlisi sıfatına haiz oldukları sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “(...) üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; (...) ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

999. Diğer taraftan Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan değişiklikle üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların CBK ile düzenlenmesine imkân tanınmıştır. Bu açıdan bakıldığında üst düzey kamu görevlisi niteliğinde olan Kurul başkanı, ikinci başkanı ve üyelerinin atanma usulünü düzenleyen kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1000. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1001. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. (c) Bendiyle 660 Sayılı KHK'nın 4. Maddesinin (3) Numaralı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının ve Değiştirilen (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1002. Dava dilekçesinde özetle, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1003. 660 sayılı KHK'nın 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasının önceki halinde Bakanlar Kurulunun, üyelerden birini Başkan olarak atayacağı ve Kurulun, Başkanın önerisi üzerine üyelerden birini İkinci Başkan olarak seçeceği hüküm altına alınmıştır.

1004. Anılan fıkra dava konusu kuralla “*Kurul üyeliğine atanacakların dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmaları ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları gerekir.*” şeklinde değiştirilmiştir.

1005. Maddenin (3) numaralı fıkrasında Kurul üyeliklerine atanacakların; 657 sayılı Kanun’un 48. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımaları; en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ticari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği YÖK tarafından kabul edilen yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları veya bu dallarda yüksek lisans yapmış olmaları ve muhasebe, finans, vergi, denetim ve hukuk alanlarından birinde en az on yıllık deneyim sahibi olmaları; öğretim elemanları arasından Kurul üyeliklerine atanacakların ise iktisat, işletme, maliye ve muhasebe alanlarında en az on yıl süreyle öğretim üyesi veya öğretim görevlisi olarak görev yapmış olmaları gerektiği hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1006. KHK’nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1007. Kurul üyeliğine atanma şartlarını yürürlükten kaldıran ve yeniden düzenleyen kural, Anayasa’nın İkinci Kısmı’nın Dördüncü Bölümü’nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1008. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. (ç) Bendiyle 660 Sayılı KHK’nın 5. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Birinci ve İkinci Cümlelerinin Yürürlükten Kaldırılması ile (2) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “...Bakanlar Kurulu kararı ile...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanınca...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1009. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

1010. KHK’nın 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresinin beş yıl olduğu belirtilmiş, ikinci cümlesinde de süresi biten Başkan ve üyelerin yeniden atanamayacağı ifade edilmiştir. Dava konusu kuralla anılan cümleler yürürlükten kaldırılmıştır.

1011. Maddenin (2) numaralı fıkrasının dava konusu kuralla değiştirilmeden önceki halinde Kurul Başkan ve üyelerinin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemeyeceği, ancak ciddi hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremeyecekleri, atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının 6. maddeye aykırı olduğu anlaşılanların görevlerinin Bakanlar Kurulu kararı ile sona erdirileceği düzenlenmiştir. Fıkroda yer alan “*Bakanlar Kurulu kararı ile*” ibaresi dava konusu kuralla “*Cumhurbaşkanınca*” şeklinde değiştirilmiştir.

1012. KHK'nın 141. maddesinin (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1013. Kurul üyelerinin görev süresiyle ilgili düzenlemelerin yürürlükten kaldırılmasına ve süreleri dolmadan görevlerine son verilmesine yönelik hükümler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1014. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

NN. KHK'nın 170. Maddesinin (b) Bendiyle 2813 Sayılı Kanun'un 8. Maddesinin;

1. Değiştirilen (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1015. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1016. 2813 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (2) numaralı fıkrasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu üyeliğine atanma şartları düzenlenmiştir.

1017. Fıkranın önceki halinde "*Kurul üyeliklerine atanacakların; mühendislik alanında elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, endüstri, fizik, matematik, bilgisayar, telekomünikasyon ve işletme mühendisliği fakültelerinden veya bölümlerinden, sosyal bilimler alanında siyasal bilgiler (bilimler), iktisadi ve idari bilimler, iktisat, hukuk, işletme fakülteleri veya bölümlerinden ya da fakültelerden fizikçi veya matematikçi unvanıyla veya sayılan fakülte ve bölümlere denkliği yetkili makamlarca kabul edilmiş yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları ya da belirtilen bölümlerden mezun olmamakla birlikte sayılan alanlarda yüksek lisans veya doktora yapmış olmaları, mesleki ve elektronik haberleşme veya posta hizmetleri alanında yeterli bilgi ve deneyime sahip, kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olmaları, 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları ve herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görev almamış veya bu görevlerinden ayrılmış olmaları gerekir.*" denilmiştir.

1018. Anılan fıkra dava konusu kuralla "*(2) Kurul üyelerinin, 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları ve herhangi bir siyasi partinin yönetim ve denetim organlarında görev almamış veya bu görevlerinden ayrılmış olmaları gerekir.*" şeklinde değiştirilmiştir.

1019. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1020. Kurul üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme

içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1021. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Fıkraları ile Yedinci Fıkrasının İkinci Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1022. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1023. 2813 sayılı Kanun'un 8. maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde Kurul Başkan ve üyeliğine aday gösterilme ve atanmaya ilişkin şartlar düzenlenmiştir.

1024. Maddenin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan üçüncü fıkrasında Kurul Başkanıyla, telsiz hizmetlerini temsil eden bir üyenin, telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden bir üye ve posta hizmetlerini temsil eden bir üyenin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanının göstereceği iki kat üye adayları arasından atanacağı belirtilmiştir.

1025. Maddenin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan dördüncü fıkrasında ise telekomünikasyon sektörünü temsil eden iki üyenin, bu Kanun uyarınca Türkiye'de telekomünikasyon cihaz ve sistem imalatı, telekomünikasyon hizmeti yürütmekte ya da alt yapı işletmekte olan ve ilgili telekomünikasyon hizmeti piyasasında Türkiye çapında en az %10'luk pazar payına sahip olan işletmecilerin göstereceği ikişer aday arasından atanacağı, bu maddenin uygulaması açısından hizmeti piyasalarına ve işletmecilerin pazar paylarına ilişkin tespitlerin Kurum tarafından ve nihai olarak yapılacağı, her bir işletmecinin pazar payı ne olursa olsun en fazla iki aday gösterebileceği hükme bağlanmıştır.

1026. Maddenin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan beşinci fıkrası ile yedinci fıkranın ikinci cümlesinde ise tüketicileri temsil eden üyenin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin göstereceği ikişer aday arasından atanacağı, telekomünikasyon sektörünü temsil eden üyenin, kendisini aday gösteren işletmeci şirket ile görev süresi boyunca her türlü ilişkisini keseceği ve görevinden ayrılmasından itibaren de en az iki yıl boyunca anılan işletmeci şirket ile çalışma, danışmanlık veya hissedarlık şeklinde bir ilişki kuramayacağı öngörülmüştür.

1027. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1028. Kurul üyeliğine atanma şartlarına ilişkin hükümleri yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1029. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

OO. KHK'nın 171. Maddesinin (d) Bendiyle 4734 Sayılı Kanun'un 53. Maddesinin (c) Fıkrasının;

1. Değiştirilen İkinci Paragrafının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1030. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1031. 4734 sayılı Kanun'un 53. maddesinde Kamu İhale Kurumunun görev ve yetkileri ile Kurumun karar organı olan Kamu İhale Kurulunun Başkan ve üyelerinin nitelikleri, seçimleri ve atanmalarına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

1032. Maddenin (c) fıkrasının ikinci paragrafının önceki hali "*Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine atanacak kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmetinin bulunması, kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.*" şeklinde düzenlenmiştir.

1033. Anılan paragraf dava konusu kuralla "*Üyelerin geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dahil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.*" şeklinde değiştirilmiştir.

1034. KHK'nın 134. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1035. Kurul üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1036. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2. Üçüncü Paragrafının Birinci ve İkinci Cümlelerinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1037. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1038. Kanun'un 53. maddesinin (c) fıkrasının üçüncü paragrafının birinci ve ikinci cümlelerinde Kurul üyelerinin görev süresinin dört yıl olduğu ve bir üyenin bir defadan fazla seçilebileceği hüküm altına alınmakta iken anılan cümleler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1039. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1040. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1041. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1042. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

ÖÖ. KHK'nın 172. Maddesinin (a) Bendiyle 657 Sayılı Kanun'un 61. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen 61/A Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1043. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1044. 657 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla eklenen 61/A maddesinde bakanlıklarda bakana danışmanlık yapmak üzere bakan müşaviri kadrosu ihdas edilmiş ve müşavirlik kadrosuna atanmaya ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1045. Kuralda, bakan müşavirlerinin doğrudan bakana bağlı olarak çalışması, bakanın görev süresiyle sınırlı olarak görev yapması, Bakan müşaviri kadrolarına 657 sayılı Kanun'un atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabilmesi, Bakan müşaviri kadrolarına açıktan atananlardan görevi sona erenlerin veya görevden alınanların memuriyetle ilişkilerinin kesilmesi, kamu görevlisi iken bakan müşavirliğine atananların, görevleri sona erdiğinde veya görevden alındıklarında, yönetici kadro, pozisyon ve görevleri hariç olmak üzere önceki kadro veya pozisyonlarına en geç bir ay içinde atanması, Bakan müşaviri kadrolarında görev yapanlara mevzuatında bakanlık müşaviri kadrosuna bağlı mali ve sosyal hak ve yardımların aynı usul ve esaslar dâhilinde ödenmesi öngörülmüştür.

1046. Bakan müşaviri kadrolarında görev yapanların mali haklarına ve görev sürelerinin sona ermesine yönelik hükümler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkı ile Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1047. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

PP. KHK'nın 173. Maddesiyle 657 Sayılı Kanun'un Ek 40. Maddesinin Değiştirilen İkinci Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1048. Dava dilekçesinde özetle, kuralın; Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme niteliği taşıdığından KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1049. 657 sayılı Kanun'un ek 40. maddesinde özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle mesleğe alınması öngörülen personel için üst yaş sınırı düzenlenmiştir.

1050. Maddenin birinci fıkrasında mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alınan ve Kanun'un 36. maddesinin "*Ortak Hükümler*" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolara atanmak amacıyla kurumlarca yapılacak olan özel yarışma sınavlarına başvurularda üst yaş sınırının; özel mevzuatında yer alan yaş şartına ilişkin hükümlere bağlı kalınmaksızın giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak şeklinde uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

1051. Maddenin ikinci fıkrasının önceki halinde "*Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda da birinci fıkra hükmü uygulanır.*" denilmiştir. Anılan fıkra dava konusu kurulla "*Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda da birinci fıkra hükmü uygulanır.*" şeklinde değiştirilmiştir.

1052. Böylece sadece kanunlarla kurulan kamu kurum ve kuruluşları değil, CBK'lar ile ihdas edilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda da otuz beş yaşının doldurmamış olması gerekmektedir.

1053. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1054. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda yaş sınırı öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1055. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

RR. KHK'nın 174. Maddesiyle 657 Sayılı Kanun'un Ek 41. Maddesinin;

1. Değiştirilen Birinci Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1056. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1057. 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinde bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uzman istihdamına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1058. Maddenin birinci fıkrasının önceki halinde “*Adalet, Dışışleri, İçişleri ve Millî Savunma Bakanlıklarının, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ve Bakanlar Kurulunca belirlenen bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatları ile Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilir. Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında istihdam edilecek uzman ve uzman yardımcısı kadro unvanlarını tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.*” denilmiştir.

1059. Anılan fıkra dava konusu kuralla “*Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla kurumun görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere merkez teşkilatlarında, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında, Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargahlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilir.*” şeklinde değiştirilmiştir.

1060. Yapılan değişikle kamu kurumlarında uzman istihdamı genişletilerek bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında, Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilmesine imkân tanınmış, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edebilmeleri için teşkilatlanmalarına ilişkin CBK'larında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edebilmelerinin öngörülmesi şartı getirilmiştir.

1061. 657 sayılı Kanun'un Ek 41. maddesinin dava konusu kuralla değitirilen birinci fıkrasına 2/2/2023 tarihli ve 7437 sayılı Kanunun 1. maddesiyle “...*Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında, ...*” ibaresinden sonra gelmek üzere “...*Yükseköğretim Kalite Kurulunda, ...*” ibaresi eklenmiştir. Söz konusu düzenlemelerin dava konusu kural yönünden bağımsız bir anayasal denetim yapılmasına engel oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

1062. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1063. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1064. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91.

maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1065. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

2. Değiştirilen Sekizinci Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1066. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1067. Maddenin sekizinci fıkrasının önceki halinde “*Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında bu madde uyarınca istihdam edilen uzman ve uzman yardımcıları ile Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında istihdam edilen Silahlı Kuvvetler Uzmanları ve Silahlı Kuvvetler Uzman Yardımcıları, bu madde ile bakanlıkların merkez teşkilatı için oluşturulan uzman ve uzman yardımcıları için mevzuatında öngörülmüş olan mali ve sosyal haklar ile 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar.*” denilmiştir.

1068. Anılan fıkra dava konusu kuralla “*Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcıları bakanlıkların merkez teşkilatı kadrolarında bulunan uzman ve uzman yardımcıları için mevzuatında öngörülmüş olan mali ve sosyal hak ve yardımlar ile 36 ncı maddenin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar.*” şeklinde değiştirilmiştir.

1069. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1070. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek uzman ve uzman yardımcılarının mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1071. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

3. Sekizinci Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen Dokuzuncu Fıkranın İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1072. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1073. Kanun'un ek 41. maddesinin, sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere dava konusu kuralla eklenen fıkranın birinci ve ikinci cümlelerinde madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılara teşkilatlanmaya ilişkin CBK'larda öngörülmesi kaydıyla diğer görevlerinin yanı sıra yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yaptırılabilmesi, denetime tabi gerçek ve tüzel kişilerin, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde denetimle görevli uzman ve uzman yardımcılara göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorunda oldukları belirtilmiştir.

1074. Anılan fıkranın üçüncü ve dördüncü cümlelerinde araştırma, inceleme, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma ile görevli uzman ve uzman yardımcılarının, görevleri sırasında tüm resmî daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olduğu, kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesinin zorunlu olduğu, uzman ve uzman yardımcılara teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma işlerine ilişkin görevlendirmelerinde, 6245 sayılı Kanun'un 33. maddesinin (b) fıkrası hükmünün uygulanacağı, bunların görevlendirme ve çalışmalarına ilişkin usul ve esasların Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak çıkarılacak kurumsal yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

1075. Anayasa'nın 20. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. /.../ Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.*" denilmektedir.

1076. Özel hayata saygı hakkı Anayasa'nın anılan maddesinde koruma altına alınmıştır. Devlet, kişilerin özel ve aile hayatına keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin haksız saldırılarını önlemekle yükümlüdür. Özel hayata saygı hakkı kapsamında korunan hukuksal çıkarılardan biri de bireyin mahremiyet hakkıdır. Ancak mahremiyet hakkı sadece yalnız kalma hakkından ibaret olmayıp bu hak, bireyin kendisiyle ilgili bilgileri kontrol edebilme hukuksal çıkarını da kapsamaktadır. Bireyin kendisine ilişkin herhangi bir bilginin rızası dışında açıklanmaması, yayılmaması, bu bilgilere başkaları tarafından ulaşılamaması ve rızası hilafına kullanılmaması, kısaca bu bilgilerin mahrem kalması konusunda menfaati bulunmaktadır. Bu durum, bireyin kendisiyle ilgili bilgilerin geleceğini belirleme hakkına işaret etmektedir (*Serap Tortuk*, B. No: 2013/9660, 21/1/2015, §§ 31, 32). Özel hayata saygı hakkının kapsamında olan bireylerin kişisel verilerinin korunması hakkı, Anayasa'nın söz konusu maddesinde açık olarak düzenlenmiştir (*Nurcan Belin*, B. No: 2014/14187, 10/1/2018, § 38).

1077. Kuralda denetime tabi gerçek ve tüzel kişilerin, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde denetimle görevli uzman ve uzman yardımcılara göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorunda oldukları belirtilmiştir.

1078. Bu itibarla gerçek ve tüzel kişilerin kişisel verileri ile özel hayatı kapsamında olan diğer bilgi ve belgelerin kendilerinden alınma koşullarına yönelik düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan özel hayatın gizliliğine ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1079. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

SS. KHK'nın 175. Maddesiyle 657 Sayılı Kanun'a Ek 43. Maddeden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 44. Maddenin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1080. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1081. 657 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 44. maddede bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1082. Maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larında öngörülmesi kaydıyla taşra teşkilatlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebileceği; uzman ve uzman yardımcısı istihdamında, Kanun'un ek 41. maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil ve tez hazırlama şartı hariç olmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümlerin kıyasen uygulanacağı; uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlik sınavları, çalışma usul ve esasları ile diğer hususların Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca çıkarılacak yönetmelikte düzenleneceği belirtilmiştir.

1083. Maddenin dördüncü fıkrasında, anılan madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarının araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapma yetkisi de verilmiş, bu yetkiye ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş, uzman ve uzman yardımcılarının teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma işlerine ilişkin görevlendirmelerinde harcırah ödenmesi öngörülmüştür. Maddenin beşinci fıkrasında ise uzman ve uzman yardımcılarının mali ve sosyal hakları düzenlenmiştir.

1084. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1085. Kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatında uzman ve uzman yardımcısı istihdamına imkân tanıyan kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1086. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1087. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

ŞŞ. KHK'nın 176. Maddesiyle 657 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 45. Maddenin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1088. Dava dilekçesinde özetle kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Birinci Fıkra

1089. 657 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla eklenen geçici 45. maddesinin birinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan taşra teşkilatı uzman yardımcısı alımları hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür. Buna göre maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan taşra teşkilatı uzman yardımcısı alımları hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerindeki atama şartlarına göre alım yapılacaktır.

1090. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1091. Taşra teşkilatı uzman yardımcılığına atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1092. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

b. İkinci Fıkra

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1093. 657 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla eklenen geçici 45. maddesinin ikinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte taşra teşkilatlarında uzman yardımcısı olarak istihdam olunanların uzmanlık kadrolarına atanmalarının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

1094. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelede yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek personelin atanmasına ilişkin geçiş hükümlerini düzenleyen kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olmadığı söylenemez.

1095. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1096. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1097. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1098. KHK'nın 118. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddeleriyle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1099. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılması kapsamında kamu görevlilerinin atanmasına yönelik geçiş hükümleri öngören kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacının bulunmadığı söylenemez. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1100. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

TT. KHK'nın 178. Maddesiyle 375 Sayılı KHK'ya Eklenen;

1. Ek 23. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1101. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamında olmadığı, ayrıca kamu hizmetine girme hakkına yönelik düzenlemeler içermesi sebebiyle KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı, kuralla, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları ve özlük haklarına yönelik hususların KHK ile düzenlendiği ve anılan hususlarda CBK ile düzenleme yapılmasına imkân tanındığı, kamuda sözleşmeyle çalıştırılacak uzman ve uzman yardımcılara ilişkin olarak kanunla önceden temel ilkeleriyle kurullaştırılması gereken hususların düzenlenmesi konusunda idareye belirsiz ve sınırsız bir yetki verildiği, ayrıca aynı statüde olan kişilerin farklı hukuk kurallarına tabi kılınmasının eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın, 2., 7., 10., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1102. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 23. maddede kamu kurum ve kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle veya iş mevzuatına tabi uzman istihdamına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

1103. Maddenin birinci fıkrasında 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi kapsamında personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larında öngörülmesi kaydıyla kurumun görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere

bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle ya da iş mevzuatına tabi olarak uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebileceği belirtilmiştir.

1104. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1105. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1106. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1107. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 7., 10., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1108. Ek 23. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1109. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu fıkralar yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

2. Ek 24. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1110. Dava dilekçesinde özetle kuralın; Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamında olmadığı, ayrıca kamu hizmetine girme hakkına yönelik düzenlemeler içermesi sebebiyle KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı, kuralla, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları ve özlük haklarına yönelik hususların KHK ile düzenlendiği ve anılan hususlarda CBK ile düzenleme yapılmasına imkân tanındığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1111. 375 sayılı KHK'nın dava konusu kuralla eklenen ek 24. maddesinde bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen,

denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdamına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

1112. Maddenin dava konusu birinci fıkrasında bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi kaydıyla bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdam edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

1113. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1114. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1115. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1116. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1117. Ek 24. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1118. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

3. Ek 25. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1119. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1120. 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 25. maddenin dava konusu birinci fıkrasında hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hariç olmak üzere, statülerine bakılmaksızın bir kadro veya

pozisyona dayalı olarak kamu kurum veya kuruluşlarında istihdam edilenlerin, kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilebileceği, bu sürenin birer yıl olarak uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır.

1121. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1122. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1123. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1124. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1125. Ek 25. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1126. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

4. Ek 26. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1127. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 23. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın, 2., 7., 10., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1128. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 26. maddenin dava konusu birinci fıkrasında Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi kaydıyla; 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde, yerli veya yabancı personelin tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilebileceği belirtilmiştir.

1129. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1130. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklikleriyle ilgisinin olduğu söylenemez.

1131. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1132. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 7., 10., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. İkinci Fıkranın Birinci Cümlesi ile Üçüncü, Dördüncü, Beşinci ve Altıncı Fıkralar

1133. Ek 26. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesi, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1134. Bu nedenle söz konusu cümle ve fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan cümle ve fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

iii. İkinci Fıkranın İkinci Cümlesi

1135. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 26. maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi 16/7/2020 tarihli ve 7250 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 26. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

1136. Açıklanan nedenle konusu kalmayan cümleye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

5. Ek 27. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1137. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 23. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın, 2., 7., 10., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1138. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 27. maddenin dava konusu birinci fıkrasında 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi kapsamında personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülenlere ait hizmetlerin 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen personel eliyle yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

1139. Anayasa Mahkemesinin içtihatlarında belirtildiği üzere idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen personel Anayasa'nın 128. maddesinde kapsamında "kamu görevlisi" statüsündedir (AYM, E.2008/19, K.2010/17, 28/1/2010; E.2008/24, K.2010/115, 16/12/2010). Kuralla kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle personel istihdam edilmesi öngörülmektedir. Bu yönüyle kural kamu hizmetlerine giriş koşullarına dair düzenleme niteliği taşımaktadır.

1140. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1141. Kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1142. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 7., 10., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1143. Ek 27. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1144. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

6. Ek 28. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1145. Dava dilekçesinde özetle; kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1146. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 28. maddenin birinci fıkrasında 657 sayılı Kanun'a tabi personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmalarına ilişkin CBK'larda öngörülenlere ait hizmetlerin iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen personel eliyle yürütüleceği belirtilmiştir.

1147. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1148. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1149. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1150. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1151. Ek 28. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1152. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

7. Ek 29. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1153. Dava dilekçesinde özetle kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1154. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 29. maddede bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi ve gösterge rakamı belirlenmesi kaydıyla, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara, ayda dörtten fazla olmamak üzere her bir toplantı için (1000) ila (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın huzur hakkı ödenmesi öngörülmüştür. Ayrıca kurala göre gösterge rakamları Cumhurbaşkanınca üç katına kadar artırılabilir.

1155. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1156. Bu itibarla yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara huzur hakkı ödenmesini öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1157. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

8. Ek 30. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1158. Dava dilekçesinde özetle kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1159. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 30. maddede CBK'lar ile ünvan itibarıyla ilk kez ihdas edilen kadro veya pozisyonların, mevzuatta yer alan kadro veya pozisyonlardan hangisine mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından karşılık geldiğinin CBK'larda gösterileceği belirtilmiş, ihdas edilen kadro veya pozisyonlarda bulunanlara, karşılık gösterilen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları kapsamında yapılan ödemelerin aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

1160. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1161. Bu itibarla kamu görevlilerinin parasal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1162. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

9. Ek 31. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1163. Dava dilekçesinde özetle kuralın; Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamında olmadığı, ayrıca kamu hizmetine girme hakkına yönelik düzenlemeler içermesi sebebiyle KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kaldığı, kuralla, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları ve özlük haklarına yönelik hususların KHK ile düzenlendiği ve anılan hususlarda CBK ile düzenleme yapılmasına imkân tanındığı, vekâlet veya istisna sözleşmesiyle istihdam edilen personellere ödenecek ücretin tespitine ilişkin hususların kanunla önceden temel ilkeleriyle

kurallaştırılması gerekirken dava konusu kuralla bu konuda idareye belirsiz, sınırsız ve keyfi kullanılmaya müsait bir yetki tanındığı, farklı bakanlıklarda aynı işi gören kişilere farklı ücret takdir edilmesine zemin oluşturulduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1164. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 31. maddenin birinci fıkrasında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larında öngörülmesi kaydıyla, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde; vekâlet veya istisna sözleşmesi ile yabancı danışman ve uzmanların, istisna sözleşmesi ile de yerli danışman ve uzmanların çalıştırılabileceği belirtilmiştir.

1165. 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1166. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1167. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1168. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 7., 10., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1169. Ek 31. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1170. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

10. Ek 32. Maddenin İncelenmesi

1171. Dava konusu kural 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 51. maddesiyle değiştirilmiştir.

1172. Açıklanan nedenle konusu kalmayan maddeye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

11. Ek 33. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1173. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 23. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın Anayasa'nın 2., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1174. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 33. maddede kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kıldığı hâllerde CBK'lar ile kadro veya pozisyonları kaldırılan personelin, statülerine göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanmaları ile yeni atandıkları kadro veya pozisyonlardaki mali, sosyal ve diğer özlük haklarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

1175. Maddenin dava konusu birinci fıkrasına göre kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kıldığı hâllerde CBK'lar ile kadro veya pozisyonları kaldırılan personelden;

a) Üst kademe kamu yöneticileri dışındaki yönetici kadro veya pozisyonlarında bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde, durumlarına ve statülerine uygun araştırmacı kadro veya pozisyonlarına,

b) 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlarda bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde eşdeğer nitelikteki durumlarına ve statülerine uygun kadro veya pozisyonlara,

c) (a) bendi kapsamında olmakla birlikte ilgili mevzuatı uyarınca görevde yükselme sınavıyla atanılabilecek kadro veya pozisyonlarda bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde durumlarına ve statülerine uygun aynı veya eşdeğer kadro veya pozisyonlara,

ç) Diğerleri, devredildikleri kurum veya birimde durumlarına ve statülerine uygun aynı veya eşdeğer kadro veya pozisyonlara,

en geç bir ay içinde atanırlar. Bunlar atama işlemi yapıncaya kadar ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilirler ve bu süreçte eski kadro veya pozisyonlarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal haklarını almaya devam ederler. Birinci fıkranın (a) bendine göre araştırmacı kadro veya pozisyonlarına atanarlardan talepte bulunanlar, devredildikleri kurum veya birimde, daha önce buldukları 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlilikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlara eşdeğer nitelikteki veya öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş oldukları ünvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara bir ay içinde atanırlar.

1176. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1177. Bu itibarla kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kıldığı hâllerde CBK'lar ile kadro veya pozisyonları kaldırılan personelin, statülerine göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yeni atandıkları kadro veya pozisyonlardaki mali haklarına yönelik düzenlemeler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1178. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Kalan Kısım

1179. Ek 33. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşince, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarının uygulanma imkânı kalmamıştır.

1180. Bu nedenle söz konusu fıkralar 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve maddenin anılan fıkraları yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

12. Ek 34. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1181. Dava dilekçesinde özetle kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin Birinci Fıkrasında Yer alan "...bakanlık daire başkanlarına..." İbareleri

1182. 375 sayılı KHK'nın ek 34. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...bakanlık daire başkanlarına..." ibareleri 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 22. maddesiyle "...daire başkanlarına (ana ve yardımcı hizmet birimi)..." şeklinde değiştirilmiştir.

1183. Açıklanan nedenle konusu kalmayan ibarelere ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

ii. Birinci Fıkranın Kalan Kısım ile İkinci ve Üçüncü (Ek 34. Maddeye 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanun'un 22. Maddesiyle Eklenen Fıkra Nedeniyle Üçüncü ve Dördüncü) Fıkralar

1184. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 34. maddenin birinci fıkrasında en yüksek devlet memuru olan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı başkan yardımcıları ile daire başkanlarına; sırasıyla Başbakanlık Müsteşarına, bakanlık genel müdürlerine ve daire başkanlarına mülga mevzuat hükümlerinde kadrolarına bağlı olarak öngörülmüş mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemelerin aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı, bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanların bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmayacağı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve başkan yardımcıları ile daire başkanlarının, emeklilik hakları bakımından da sırasıyla Başbakanlık Müsteşarına, bakanlık genel müdürlerine ve daire başkanlarına denk kabul edileceği, ilgili

mevzuatta mali ve sosyal hak ve yardımlar ile emeklilik hakları bakımından Başbakanlık Müsteşarına ve en yüksek devlet memuruna yapılan atıfların Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanına yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

1185. Maddenin ikinci (Ek 34. maddeye 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle eklenen fıkra nedeniyle üçüncü) fıkrasında Cumhurbaşkanlığına bağlı Strateji ve Bütçe Başkanı ve başkan yardımcılara, sırasıyla bakanlık müsteşarı ve bakanlık genel müdürü için kadrolarına bağlı olarak ilgili mevzuatta öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemelerin aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı, bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanların bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmayacağı, Cumhurbaşkanlığına bağlı Strateji ve Bütçe Başkanı ve başkan yardımcılarının emeklilik hakları bakımından da sırasıyla bakanlık müsteşarı ve bakanlık genel müdürüne denk kabul edileceği düzenlenmiştir.

1186. Maddenin üçüncü (Ek 34. maddeye 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle eklenen fıkra nedeniyle dördüncü) fıkrasında Cumhurbaşkanlığına bağlı İletişim Başkanı, Devlet Arşivleri Başkanı, Millî Saraylar Başkanına ve başkan yardımcılara, sırasıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkan ve başkan yardımcılarını için ilgili mevzuatta kadrolarına bağlı olarak öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamındaki ödemelerin aynı usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı, bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanların bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmayacağı, Cumhurbaşkanlığına bağlı İletişim Başkanı, Devlet Arşivleri Başkanı, Millî Saraylar Başkanı ve başkan yardımcılarının, emeklilik hakları bakımından da sırasıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkan ve başkan yardımcılara denk kabul edileceği hüküm altına alınmıştır.

1187. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1188. Bu itibarla Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ile Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlarda görev yapan Başkan, Başkan yardımcılarını ile daire başkanlarına mali, sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1189. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

13. Ek 35. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1190. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 2., 7., mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin Üçüncü Fıkrasının Üçüncü Cümlesi ve Dokuzuncu Fıkrası

1191. Maddenin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi ve dokuzuncu fıkrası 18/6/2020 tarihli ve 7247 sayılı Bazı Kanun ve KHK'lerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 18. maddesiyle değiştirilmiştir.

1192. Açıklanan nedenle konusu kalmayan cümle ve fıkraya ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

ii. Maddenin Kalan Kısmı

1193. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 35. maddenin birinci ve ikinci fıkralarında üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanabilmek için CBK'da belirtilen şartları taşımak gerektiği; bu görevlere atanacaklar için aranan hizmet süresinin hesabında, dört yıllık yükseköğrenim gördükten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında, sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak fiilen çalışılan sürelerin tamamının dikkate alınacağı belirtilmiştir.

1194. Maddenin üçüncü fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevleri ile yurt dışı teşkilatındaki sürekli görevlere, CBK'da yer alan şartları taşımak kaydıyla 657 sayılı Kanun'un atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabileceği; ancak bu şekilde atanmış olmanın, kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer herhangi bir kadro, pozisyon ve göreve atanma veya kamuda herhangi bir statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmeyeceği düzenlenmiştir.

1195. Maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında Cumhurbaşkanınca süreli atanan üst kademe kamu yöneticilerinin, ilgili kanunlarda öngörülen görevden alma gerekçeleri yanında kurumsal hedeflere ulaşamaması nedeniyle de süreleri tamamlanmadan görevlerinden alınabileceği; bakanlıklar ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının taşra teşkilatının il ve bölge müdürü kadro veya pozisyonları hariç, üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine Cumhurbaşkanı onayı ile atanmalar hakkında CBK'da yer alan şartlar dışında üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1196. Maddenin altıncı fıkrasında, üçüncü fıkra uyarınca atananların, atandıkları kadro veya pozisyonlar için ilgili mevzuatında öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlardan, 657 sayılı Kanun'un kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın, aynı usul ve esaslar dâhilinde yararlanacakları, bu suretle üst dereceli kadrolara atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yılın kademe ilerlemesi ve her üç yılın derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak aylık derecelerinin yükselmesinde dikkate alınacağı, ancak atandıkları kadro derecelerinin, başka görevlere atanma hâlinde kazanılmış hak sayılmayacağı belirtilmiştir.

1197. Maddenin yedinci fıkrasında üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atananların, atandıkları kadro, pozisyon ve görevlerde 657 sayılı Kanun'un ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak da çalıştırılabileceği, sözleşme taban ve tavan ücretlerinin; kurum ve kuruluşlar, ünvanlar, yapılan hizmetin güçlüğü, sorumluluğu ve riskleri, iş yoğunluğu, çalışma şartları, hizmet yerinin sosyoekonomik durumu ve coğrafi özellikleri ile hizmete ve hizmet yerine ilişkin olarak, aynı kadro, pozisyon ve görevlerde bulunmakta olan emsallerine; emsalinin bulunmaması durumunda da benzer kadro, pozisyon ve görevlerde bulunanlara göre farklılıkları ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği, sözleşme ücretinin, taban ve tavan ücretleri aralığında sözleşme imzalamakla yetkili kılınan makam tarafından belirleneceği düzenlenmiştir.

1198. Maddenin sekizinci fıkrasında ise, kamu görevlisi olmayanlar arasından üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atananlardan görevleri sona eren veya görevden

alınanlara tazminat ödenip ödenmemesi ve tazminat miktarı ile buna ilişkin diğer hususların Cumhurbaşkanınca belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

1199. Maddenin onuncu fıkrasında bu maddede belirtilen üst kademe kamu yöneticiliğine atananların, görev sürelerinin sona erdiği veya görevden alındıkları tarihte emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış olmaları şartıyla, ikinci fıkrada belirtilen kadro veya pozisyonlara atanmak yerine yaş haddini beklemeksizin emekli olmaları durumunda, emeklilik ikramiyelerinin hizmet süreleri dikkate alınarak yüzde elli fazlasına kadar ödenebileceği, bu oranın Cumhurbaşkanınca artırılabilmesi, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirleneceği, onbirinci fıkrasında bu madde hükümlerinin, atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir.

1200. Kamu kurum ve kuruluşlarında üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanma ve görevden almaya ilişkin usul ve esaslar ile bu kadro ve pozisyonlarda görev alacakların mali haklarını düzenleyen kurallar Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkı ile kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1201. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 2., 7., 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

14. Ek 36. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1202. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1203. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 36. maddede kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatındaki üst kademe kamu yöneticisi ve taşra teşkilatındaki il ve bölge müdürü kadro, pozisyon ve görevleri ile bu kadro, pozisyon ve görevlerin dengi ve daha üstü kadro, pozisyon ve görevlere atanabilmek için aranan şartlar ile söz konusu kadrolara atananların mali ve özlük haklarına yönelik hususlar düzenlenmektedir.

1204. Maddenin birinci fıkrasına göre söz konusu kadrolara atanabilmek için öğrenim durumu şartı dışında; belirli bir meslek mensubu, kariyer meslek mensubu ya da kurum personeli olmak, 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinde belirtilen hizmet sınıfları kapsamına dâhil kadrolarda bulunmuş veya bulunuyor olmak, hâkimlik ve savcılık mesleğinden olmak, belirli kadro veya görevlerde belirli bir süre bulunmuş olmak gibi özel şartlar aranmayacaktır.

1205. Maddenin ikinci fıkrasında, bu madde kapsamında belirtilen kadrolardan genel idare hizmetleri sınıfı dışındaki sınıflara dâhil olanlar ile hâkim-savcılık mesleğine dâhil olanlara kendi hizmet sınıfı dışından atama yapılması hâlinde, anılan kadroların hizmet sınıfının bu süre zarfında genel idare hizmetleri sınıfı olarak kabul edileceği; bu şekilde atananlara mali haklar kapsamında, kadro veya pozisyonuna bağlı olarak yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının kurum içerisindeki emsali personele mali haklar kapsamında kadro veya pozisyonuna bağlı olarak

yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamından düşük olması hâlinde aradaki farkın bu görevde kaldıkları sürece tazminat olarak ödeneceği belirtilmiştir.

1206. Maddenin üçüncü fıkrasında, anılan maddede yer alan hükümlerin; 375 sayılı KHK'nın ek 11. maddesi kapsamında yer alan kurumların, Adalet Bakanlığının ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bu madde kapsamında yer alan kadrolarıyla aynı veya benzer ünvanlı kadro, pozisyon ve görevleri ile mevzuatla bu kadrolara denk kabul edilen yönetici kadro, pozisyon ve görevlerine atananlar hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir.

1207. Maddenin dördüncü fıkrasında ise diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1208. Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatındaki üst kademe kamu yöneticisi ve taşra teşkilatındaki il ve bölge müdürü kadro, pozisyon ve görevleri ile bu kadro, pozisyon ve görevlerin dengi ve daha üstü kadro, pozisyon ve görevlere atanabilmek için aranan şartlar ile söz konusu kadrolara atananların mali ve özlük haklarına yönelik hükümler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkı ile Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1209. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 104. ve 128. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

UU. KHK'nın 179. Maddesiyle 375 Sayılı KHK'ya Eklenen;

1. Geçici 26. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1210. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1211. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen geçici 26. maddenin birinci fıkrasında maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 7142 sayılı Yetki Kanunu'na göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan hükümlere göre duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan; idari hizmet sözleşmesine ya da iş mevzuatına tabi uzman yardımcısı alımlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

1212. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1213. İdari hizmet sözleşmesine tabi uzman yardımcılığına atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1214. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. İkinci Fıkra

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1215. 375 sayılı KHK'nın geçici 26. maddesinin dava konusu ikinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kamu kurum ve kuruluşlarında 7142 sayılı Yetki Kanununa göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan hükümlere dayanarak idari hizmet sözleşmesine ya da iş mevzuatına tabi uzman yardımcısı olarak istihdam olunanların uzmanlık kadro veya pozisyonlarına atanmalarının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

1216. KHK'nın 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin ikinci fıkrasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1217. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek personelin atanmasına ilişkin geçiş hükümlerini düzenleyen kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olmadığı söylenemez.

1218. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1219. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1220. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1221. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılması kapsamında kamu görevlilerinin atanmasına yönelik geçiş hükümleri öngören kuralın Anayasa değişikliklerine uyum amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1222. Öte yandan Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen kamu görevlilerinin atanmalarına ve özlük haklarına ilişkin hususların yasak alanda kalmamak kaydıyla KHK ile de düzenlenmesine engel bir durum bulunmamaktadır. Bu itibarla idari hizmet sözleşmesine ya da iş mevzuatına tabi uzman yardımcısı olarak istihdam olunanların uzmanlık kadro veya pozisyonlarına atanmalarının, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılmasını öngören kuralın KHK ile düzenlenmesi Anayasa'nın 128. maddesine aykırılık oluşturmamaktadır.

1223. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

2. Geçici 27. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1224. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci Fıkra

1225. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen geçici 27. maddenin birinci fıkrasında maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 7142 sayılı Yetki Kanununa göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan hükümlere göre duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan; müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör alımlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

1226. KHK'nın 134. maddesinin (a) bendiyle 1700 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1227. Müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolörlerin atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1228. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. İkinci Fıkra

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1229. 375 sayılı KHK'nın geçici 27. maddesinin dava konusu ikinci fıkrasında, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kamu kurum ve kuruluşlarında 7142 sayılı etki Kanununa göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan hükümlere dayanarak müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör olarak istihdam olunanların müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüerler kadro veya pozisyonlarına atanmalarının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

1230. 375 sayılı KHK'nın dava konusu kuralla eklenen geçici 27. Maddesinin ikinci fıkrasına 15/11/2018 tarihli ve 7151 sayılı Kanunun 36. maddesiyle "*atanmaları,*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*yabancı dil şartı hariç olmak üzere*" ibaresi eklenmiştir. Söz konusu düzenlemelerin dava konusu kural yönünden bağımsız bir anayasal denetim yapılmasına engel oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

1231. KHK'nın 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin ikinci fıkrasına yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1232. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek personelin atanmasına ilişkin geçiş hükümlerini düzenleyen kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1233. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1234. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1235. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1236. KHK'nın 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26. maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1237. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

3. Geçici 28. ve Geçici 29. Maddeler

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1238. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1239. 375 sayılı KHK'nın geçici 28. ve 29. maddelerinde, anılan maddelerin yürürlüğe girdiği tarihte 7142 sayılı Yetki Kanunu'na göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan hükümlerine dayanılarak kamu kurum veya kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle ya da iş mevzuatına göre istihdam edilmekte olanlar hakkında, mevcut sözleşme sürelerinin sonuna kadar yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hüküm altına alınmıştır.

1240. KHK'nın 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin ikinci fıkrasına yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1241. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden

yapılandırılmasına koşut olarak kamu kurum ve kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle ya da iş mevzuatına göre istihdam edilmekte olan personelin tabi olacağı mevzuat hükümlerine ilişkin geçiş hükümlerini düzenleyen kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1242. Kurallar, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1243. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1244. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi de yönünden incelenmiştir.

1245. KHK’nın 179. maddesiyle 375 sayılı KHK’ya eklenen geçici 26. maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1246. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın 2. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

4. Geçici 30. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1247. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK’nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa’nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1248. 217 sayılı KHK’da Devlet Personel Başkanlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine dair esaslar düzenlenmektedir. Anılan KHK’nın 2. maddesinde KHK kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları sayılmıştır. Maddeye göre:

- a) Genel bütçeye dâhil dairelerle, katma bütçeli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar,
  - b) İl özel idareleri ve belediyeler, bunların birlikleri ve bunlara bağlı iktisadi müesseseler, işletmeler,
  - c) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,
  - d) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler,
  - e) Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları,
- 217 sayılı KHK kapsamında olan kamu kurum ve kuruluşları arasında yer almaktadır.

1249. 217 sayılı KHK yeni hükümet sistemine geçiş sürecinde 703 sayılı KHK'nın 123. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1250. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen geçici 30. maddede ise mevzuatta yapılan atıflar bakımından mülga 217 sayılı KHK'nın 2. maddesinin uygulanmasına devam edileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla 217 sayılı KHK yürürlükten kalkmakla birlikte herhangi bir mevzuatta 217 sayılı KHK'nın 2. maddesine atıf yapılması durumunda, yapılan atıftan 2. maddede sayılan kamu kurum ve kuruluşları anlaşılacaktır.

1251. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak mevzuatta yapılan atıflar bakımından mülga 217 sayılı KHK'nın 2. maddesinin uygulanmasına devam olunacağını öngören kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1252. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1253. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1254. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1255. KHK'nın 118. maddesinin (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddelerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1256. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılması kapsamında mevzuatta yapılan atıflar bakımından mülga 217 sayılı KHK'nın 2. maddesinin uygulanmasına devam olunacağına yönelik geçiş hükümleri öngören kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacının bulunmadığı söylenemez. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1257. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 128. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

5. Geçici 31. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1258. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1259. Kuralda 7142 sayılı Kanun'a göre çıkarılan KHK'lar ile yürürlükten kaldırılan, personelin kurumlarından aylıksız izinli sayılması ya da kurumlarıyla ilişkilerinin sona ermesi suretiyle diğer kamu kurum veya kuruluşlarında mevzuatında öngörülen statülerde sözleşmeyle görevlendirilmesine veya istihdamına dayanak teşkil eden hükümlere göre çalıştırılanların görevlendirmeleri veya istihdamlarının, bunların aylıksız izinli sayıldıkları ya da ilişkilerinin sona erdiği kamu kurum ve kuruluşlarına dönüşlerine, kıdem ve hizmetlerinin değerlendirilmesine ve tazminata ilişkin yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması suretiyle bir ay içerisinde sona erdirileceği hüküm altına alınmıştır.

1260. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak personelin kurumlarından aylıksız izinli sayılması ya da kurumlarıyla ilişkilerinin sona ermesi suretiyle diğer kamu kurum veya kuruluşlarında mevzuatında öngörülen statülerde sözleşmeyle görevlendirilen personelin görevlendirilmesinin sona erdirilmesine ilişkin geçiş hükümleri öngören kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1261. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1262. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1263. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1264. KHK'nın 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26. maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1265. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

6. Geçici 32. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1266. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci, İkinci ve Üçüncü Fıkralar

(1) Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1267. 375 sayılı KHK'nın geçici 32. maddesinin birinci fıkrasında bakanlık ve bağlı kuruluşlardaki müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez valisi kadrolarının iptal edilmesi ve iptal edilen bu kadroların kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerinden çıkarılması öngörülmüştür.

1268. Maddenin ikinci fıkrasında bakanlıklarda bakan yardımcılarının, bağlı kuruluşlarda ise başkanların atanıp göreve başlayıncaya kadar mevcut müsteşarların görevlerine devam edeceği belirtilmiştir.

1269. Maddenin üçüncü fıkrasında müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez valisi ile kadroları kaldırılan diğer üst kademe kamu yöneticilerinin mevcut kadrolarının, CBK ile yeni düzenleme yapıncaya kadar şahıslarına bağlı olarak saklı tutulacağı hükme bağlanmıştır.

1270. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşut olarak bakanlıklardaki ve bağlı kuruluşlardaki müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez valisi kadrolarının iptal edilmesini, yeni üst kademe yöneticiler atanıncaya kadar mevcut müsteşarların görevlerine devam etmesini ve mevcut kadroların şahsa bağlı olarak saklı tutulmasına ilişkin geçiş hükümleri öngören kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olmadığı söylenemez.

1271. Kurallar, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1272. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1273. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1274. KHK'nın 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26. maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1275. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Dördüncü Fıkra

1276. Maddenin dördüncü fıkrasında, madde kapsamına giren üst kademe kamu yöneticilerinin mali, sosyal hak ve yardımlarının, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar yürürlüğe girinceye kadar, bu maddenin yayımı tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre ödenmeye devam edeceği kurala bağlanmıştır.

1277. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1278. Bu itibarla kamu görevlilerinin parasal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1279. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

7. Geçici 33. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1280. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Birinci, İkinci ve Üçüncü Fıkralar

1281. 375 sayılı KHK'nın geçici 33. maddesinin birinci fıkrasında, bu maddenin yayımı tarihine kadar, bakanlık müşaviri kadrolarına atanmış veya çeşitli kanun, KHK veya diğer mevzuat hükümlerine göre bakanlık müşaviri veya müşavir kadrolarına ya da diğer şahsa bağlı yönetici veya müşavir/danışman kadro veya pozisyonlarına atanmış sayılıp da bu maddenin yayımı tarihinde anılan kadro veya pozisyonlarda bulunmakta olanların görevlerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceği belirtilmiştir.

1282. Fıkranın (a) bendinde bu personelden daha önce 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinin "*Ortak Hükümler*" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadro veya pozisyonlarda bulunanların daha önceki bu kadro veya pozisyonlarına, (b) bendinde de (a) bendi kapsama girmeyenlerin, yönetici kadro ve pozisyonları dışında daha önce buldukları veya öğrenim durumları itibarıyla elde etmiş oldukları ünvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara ilgili kurumlarca bir ay içerisinde atanacakları hüküm altına alınmıştır.

1283. Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkrada sayılanlardan, anılan fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına girmeyenlerin görev yaptıkları kurumların araştırmacı kadrolarına atanmış sayılacağı, atama işlemi gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin görev yaptıkları kurum tarafından yapılmasına devam olunacağı belirtilmiştir.

1284. Maddenin üçüncü fıkrasında ise bu madde kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması hâlinde söz konusu kadro veya pozisyonların ihdas edilmiş ve kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılacağı düzenlenmiştir.

1285. KHK'nın 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen ek 13. maddeye yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1286. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralların 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.

1287. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1288. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ii. Dördüncü Fıkra da Yer Alan "...ikinci yılın sonuna kadar..." İbaresini

1289. 375 sayılı KHK'nın geçici 33. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...ikinci yılın sonuna kadar..." ibaresi 7247 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle fıkradan çıkarılmıştır.

1290. Açıklanan nedenle konusu kalmayan ibareye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

iii. Dördüncü Fıkranın Kalan Kısmı

1291. Kuralda bakanlık müşavirliği kadrolarında bulunmakla birlikte mali haklarını 375 sayılı KHK'nın mülga ek 18. maddesine göre almaya devam edenler hariç olmak üzere, bu fıkra kapsamında atanana mali haklarının, atandıkları söz konusu kadrolarda bulunmaları kaydıyla atandıkları tarihi takip eden ay başından itibaren fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç, önceki görevlerine ait ödeme unsurları esas alınarak verilmeye devam edileceği hüküm altına alınmıştır.

1292. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1293. Bakanlık müşavirlerinin mali haklarına ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1294. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

8. Geçici 34. Maddenin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1295. Dava dilekçesinde, kuralın 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1296. 375 sayılı KHK'nın dava konusu geçici 34. maddesinin birinci fıkrasında bu maddenin yayımı tarihinde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu hariç olmak üzere 5018 sayılı Kanun'a ekli (III) Sayılı Cetvel'de sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda görev yapmakta olan Kurul başkan ve üyelerinden; atanma tarihi itibarıyla görevde dördüncü yılını doldurmuş olanların görevlerinin bu maddenin yayımı tarihinde, atanma tarihi itibarıyla görevde dördüncü yılını doldurmamış olanların görevlerinin dördüncü yılı doldurdıkları tarih itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği, ikinci fıkrasında birinci fıkra kapsamında görevleri

sona erenlerden daha önce kamu görevinde bulunmamış olanlara kalan görev sürelerine ilişkin mali ve sosyal hak ve yardımlarına ait ödemeler toplamının tazminat olarak ödeneceği belirtilmiştir.

1297. Maddenin üçüncü fıkrasında ise birinci fıkra kapsamında görevleri sona erenlerden kamu görevlileri arasından atanmış olanların görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başvurmaları hâlinde önceki kurumlarındaki yönetici kadro veya pozisyonları dışındaki kadro veya pozisyonlara bir ay içerisinde atanacakları, bunlardan daha önceki kadro veya pozisyonları iptal edilenlerin ilgili kurumlarca, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara en geç iki ay içerisinde atanmalarının sağlanacağı, atama işlemi gerçekleşinceye kadar bunlara daha önce almakta oldukları her türlü ödemelerin görev yaptıkları kurum tarafından yapılmaya devam olunacağı, bunlardan bu madde uyarınca yeni kadro veya pozisyonlara atanana, atandıkları tarih itibarıyla eski kadro, pozisyon veya görevlere ilişkin olarak aldıkları sözleşme ücreti, ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, ikramiye (bir aya isabet eden net tutarı), her türlü zam ve tazminatlar ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı olarak yapılan ödemeler, avukatlık vekalet ücreti, fazla çalışma ücreti, tayin bedeli ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); atandıkları yeni kadrolara ilişkin olarak yapılan ücret, tazminat, aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatların, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarının, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın kalan süre boyunca tazminat olarak ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

1298. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu hariç olmak üzere düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda görev yapmakta olan Kurul başkan ve üyelerinin görevlerinin sona ermesi ile bunların mali, sosyal ve diğer özlük haklarına yönelik hükümler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkı ile Dördüncü Bölümü'nde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1299. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 128. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ÜÜ. KHK'nın 183. Maddesiyle 2247 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1300. Dava dilekçesinde özetle; kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, yüksek mahkemelerden biri olan Uyuşmazlık Mahkemesinin Anayasa'nın 158. maddesinde özel olarak düzenlendiği ve anılan maddede yüksek mahkemenin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişinin kanunla düzenleneceğinin ifade edildiği, dolayısıyla söz konusu hususlarda KHK ile düzenleme yapılmasının mümkün olmadığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın mülga 91. ve 158. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. KHK'nın 183. Maddesinin (k) Bendiyle Kanun'un 26. Maddesinin Değiştirilen Başlığı

1301. 2247 sayılı Kanun'un 26. maddesinin başlığı "*Bölümlerin ve Genel Kurulun toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin kağıtlar üzerinde yapılması.*" şeklindeyken dava konusu kuralla "*Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması.*" şeklinde değiştirilmiştir.

1302. KHK'nın 22. maddesinin (ç) bendiyle 652 sayılı KHK'nın 31. maddesinin başlığının değiştirilmesine yönelik gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1303. Açıklanan nedenlerle Kanun'un 26. maddesinin başlığının "*Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması.*" şeklinde değiştirilmesine yönelik iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. KHK'nın 183. Maddesinin;

-(b) Bendiyle Kanun'un Değiştirilen 2. Maddesinin İkinci Fıkrası,

-(c) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin İkinci Fıkrasında Yer Alan "...asil ve yedek..." İbaresinin Madde Metninden Çıkarılması

1304. 2247 sayılı Kanun'da Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, görev ve yetkilerine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

1305. Kanun'un "*Mahkemenin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesinin önceki halinde "*Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile oniki asıl, oniki yedek üyeden kurulur./Uyuşmazlık Mahkemesi, hukuk ve ceza bölümlerine ayrılır. Hukuk Uyuşmazlıkları Hukuk Bölümünde, Ceza Uyuşmazlıkları Ceza Bölümünde karara bağlanır./Her bölüm, bir Başkan ile altı asıl üyeden kurulur. Birlikte toplanan Hukuk ve Ceza Bölümleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunu teşkil ederler./Uyuşmazlık mahkemesi Genel Kurulu, bu Kanunla belli edilen görevleri yerine getirir ve ayrıca bölümler arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarında görevli bölümü belli eder./Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi asıl ve yedek üyeleri arasından seçilir. Bölümler ve Genel Kurul, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının Başkanlığı altında toplanır./Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümüne, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulunca da askerî hâkim sınıfından olan daire başkan ve üyeleri arasından ikişer asıl, ikişer yedek üye seçilir./Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümüne, Yargıtay Ceza Genel Kurulu ile Askerî Yargıtay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçilir./Bölümlerde ve Genel Kurulda toplantı yetersayısı, asıl üyelerin mazeretleri halinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanır.*" denilmektedir.

1306. Anılan madde KHK'nın 183. maddesinin (b) bendiyle "*Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kurulur./Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi üyeleri arasından seçilir./Uyuşmazlık Mahkemesine, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçilir./Toplantı yetersayısı, asıl üyelerin mazeretleri halinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanır.*" şeklinde değiştirilmiştir.

1307. Görüldüğü üzere KHK'nın 183. maddesinin (b) bendiyle değiştirilmeden önce Kanun'un 2. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının Anayasa Mahkemesince kendi *asil ve yedek üyeleri arasından* seçilmesi öngörülmüştür. KHK ile maddenin tümünde yapılan değişiklik sonrasında Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının seçimine ilişkin hususlar maddenin ikinci fıkrasında yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda anılan fıkra da yer

alan “*Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi üyeleri arasından seçilir.*” hükmü dava konusu ilk kuralı oluşturmaktadır.

1308. Kanun’un 3. maddesinin ikinci fıkrasının önceki hali ise “*Başkanlığın boş veya Başkanın özürülü veya izinli olması hâllerinde Başkana ait görev ve yetkiler, Anayasa Mahkemesince kendi asıl ve yedek üyeleri arasından seçilip görevlendirilen Başkanvekili tarafından yerine getirilir ve kullanılır.*” şeklinde düzenlenmiş, anılan fıkrada yer alan “*asıl ve yedek*” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (c) bendiyle madde metninden çıkarılmıştır.

1309. Böylece daha önce Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesinin asıl ve yedek üyeleri arasından seçilmesi öngörülmekte iken dava konusu kurallarla yapılan düzenleme ve ibare değişikliğiyle Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilmesi öngörülmüştür.

1310. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1311. Öte yandan 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında 6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla çeşitli kanun ve KHK’larda değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Dolayısıyla 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişikliklerinden önce yapılan Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması anılan 7142 sayılı Kanun’un amaç ve kapsamında yer almamaktadır.

1312. Anayasa’nın 146. maddesinde Anayasa Mahkemesinin on bir asıl ve dört yedek üyeden kurulacağı hüküm altına alınmakta iken 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikle yedek üye uygulamasına son verilerek Anayasa Mahkemesinin on yedi üyeden oluşması öngörülmüş; son olarak da 6771 sayılı Kanun’un 16. maddesiyle üye sayısı on beş olarak belirlenmiştir.

1313. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinde yedek üye bulundurulmasına, 21/1/2017 tarihli Anayasa değişiklikleri ile değil, 7/5/2010 tarihli Anayasa değişiklikleri ile son verilmiştir. Bu itibarla dava konusu kurallarla Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilmesi yönünde yapılan düzenleme ve ibare değişikliğinin 2010 yılındaki Anayasa değişikliği uyarınca Anayasa Mahkemesinde yedek üye bulundurulmasına son verilmesinin sonucu olduğu anlaşılmaktadır.

1314. Bu itibarla kurallar 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir.

1315. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden 158. madde yönünden ayrıca incelenmemiştir.

c. KHK’nın 183. Maddesinin;

-(b) Bendiyle Kanun'un Değiştirilen 2. Maddesinin; Birinci, Üçüncü ve Dördüncü Fıkralarının,

- (a), (ç), (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı), (i), (j), (k), (l), (m), (n), (o), (ö) Bentleriyle Kanun'da Yapılan Diğer Değişikliklerin,

İncelenmesi

i. Anlam ve Kapsam

1316. Kanun'un 1. maddesinde Uyuşmazlık Mahkemesinin görevi düzenlenmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasının önceki halinde "*Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.*" denilmiştir. Fıkra da yer alan "*adli, idari ve askeri*" ibaresi dava konusu kuralla "*adli ve idari*" şeklinde değiştirilmiştir.

1317. Kanun'un dava konusu kuralla değiştirilen 2. maddesinin; birinci fıkrasında Uyuşmazlık Mahkemesinin bir Başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kurulacağı, üçüncü fıkrasında Uyuşmazlık Mahkemesine Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçileceği, dördüncü fıkrasında ise toplantı yetersayısının, asıl üyelerin mazeretleri hâlinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Böylece, Mahkemenin üye sayısı düşürülerek Hukuk ve Ceza Bölümleri ile Genel Kurul şeklindeki çalışma usulüne son verilmiş, daha önce Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden gelen üyelerin seçimine ilişkin düzenlemeler de kaldırılmıştır.

1318. Kanun'un 5. maddesinin;

-Birinci fıkrasının birinci cümlesinin önceki halinde "*Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine, Başkentte, mahkeme için ayrılan yerde toplanır.*" şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan cümlede yer alan "*Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu*" ibaresi KHK'nın 183. maddesinin (ç) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

-İkinci fıkrasının önceki hali ise "*Başkan, mahkemeye gelen işlerden tutuklu, tedbirli olanlarla yürütmenin durdurulması istemli bulunanlar gibi acele nitelikte olanların adli tatilden önce bitirilmesi için gerekli tedbirleri alır.*" şeklinde iken fıkra da yer alan "*tutuklu,*" ibaresi KHK'nın 183. maddesinin (ç) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

-Üçüncü fıkrasında yer verilen "*Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu her yıl bir eylülde başlamak üzere, yirmi temmuzdan otuz bir ağustosa kadar çalışmaya ara verir.*" şeklindeki düzenlemede yer alan "*Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu*" ibaresi KHK'nın 183. maddesinin (ç) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1319. Kanun'un 8. maddesinin ikinci fıkrasının önceki halinde ise "*Mahkeme kurulunun toplanmasına engel olacak sayıda başkan ve üyenin çekilmek istemesi halinde, ancak toplanma nisabını ortadan kaldırmayacak sayıda başkan ve üyenin çekilme isteği kabul edilebilir.*" denilmiştir. Anılan fıkra da yer alan "*Mahkeme kurulunun*" ibaresi KHK'nın 183. maddesinin (d) bendi ile "*Mahkemenin*" şeklinde değiştirilmiştir.

1320. Kanun'un 9. maddesinin;

-İkinci fıkrasının önceki halinde "*Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine ilişkin istemler, reddedilen üye katılmaksızın bölümlerce incelenir. Bölümler ret konusunda kesin*

karar verir.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan fıkra KHK’nın 183. maddesinin (e) bendi ile “Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine ilişkin istemler, reddedilen üye katılmaksızın incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.” şeklinde değiştirilmiştir.

-Üçüncü fıkrası “Ret şahsidir. Bölümlerin toplantılarını engelleyen toplu ret istemleri dinlenmez.” şeklinde iken fıkrada yer alan “Bölümlerin toplantılarını” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (e) bendi ile “Mahkemenin toplanmasını” şeklinde değiştirilmiştir.

1321. Kanun’un 10. maddesinin;

-Birinci fıkrasının önceki halinde “Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan fıkrada yer alan “adli, idari ve askeri” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (f) bendi ile “adli ve idari” şeklinde değiştirilmiştir.

-İkinci fıkrası “Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.” şeklinde iken fıkrada yer alan “ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce;” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (e) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

-Dördüncü fıkrasının önceki halinde “Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.” şeklinde yer verilen düzenlemede “Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (f) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

-Beşinci fıkrasının önceki halinde görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık olduğu, ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarmanın istenemeyeceği hüküm altına alınmış, anılan fıkra KHK’nın 183. maddesinin (f) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1322. Kanun’un 14. maddesinin;

-Birinci fıkrasının önceki halinde “Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan fıkrada yer alan “adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (g) bendi ile “adli ve idari yargı mercilerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

-İkinci fıkrası ise “Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir.” şeklinde düzenlenmiş, anılan fıkrada yer alan “ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (g) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1323. Kanun’un 15. maddesinin birinci fıkrasının önceki hali “Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın

kesinleşmesinden sonra, ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir.” şeklinde iken fıkra da yer alan “, ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (ğ) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1324. Kanun’un 17. maddesinin;

-Birinci fıkrasının önceki halinde “olumlu görev uyuşmazlığı; adli, idari ve askeri yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması durumunda meydana gelir.” denilmiştir. KHK’nın 183. maddesinin (h) bendi ile anılan fıkra da yer alan “adli, idari ve askeri” ibaresi “adli ve idari” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra da yer alan “, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

-İkinci fıkrasının önceki halinde ise olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin, ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların, taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvuruda bulunacağı belirtilmiş, anılan fıkra da yer alan “, ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların,” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (h) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1325. Kanun’un 19. maddesinin birinci fıkrası “*Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merci davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*” şeklinde iken fıkra da yer alan “*Adli, idari, askeri*” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (ı) bendi ile “*Adli ve idari*” şeklinde değiştirilmiştir.

1326. Kanun’un 24. maddesinin;

*-Birinci fıkrasının önceki halinde “1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan fıkra da yer alan “*mercilerinden en az ikisi*” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (i) bendi ile “*mercileri*” şeklinde değiştirilmiştir.*

-İkinci fıkrası ise “Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.” şeklinde iken söz konusu fıkra yine KHK’nın 183. maddesinin (i) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1327. Kanun’un 25. maddesinin;

-Birinci fıkrası “Hukuk alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.” şeklinde iken fıkra da yer alan “Hukuk alanındaki hüküm” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (j) bendi ile “Hüküm” şeklinde değiştirilmiştir.

-İkinci fıkrasının önceki halinde ise “Ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygular

ve esasa ilişkin bir karar vermeksizin sadece o davayı hangi ceza mahkemesinin görüp karara bağlaması gerektiğini belirtmek suretiyle anlaşmazlığı çözer. Kazanılmış haklar saklı tutulur.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, anılan fıkra KHK’nın 183. maddesinin (j) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1328. Kanun’un 26. maddesinin;

-Birinci fıkrası “*Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda, üye tam sayısı hazır bulunmadıkça görüşmelere başlanamaz ve karar verilemez. Eksik üyenin yeri o üyenin geldiği yargı merciinin yedek üyesi ile, bu olmadığı takdirde başka bir yedek üye ile doldurulur. Mahkeme, her toplantı dönemi başında, yıllık çalışma planını yapar.*” şeklinde iken fıkrada yer alan “*Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda,*” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (k) bendi ile “*Uyuşmazlık Mahkemesinde*” şeklinde değiştirilmiştir.

-İkinci fıkrasının önceki hali “*Bölümlerde ve Genel Kurulda incelemeler dosya üzerinde yapılır ve bu kanunda belli edilenler dışında çoğunlukla karar verilir.*” şeklinde iken fıkrada yer alan “*Bölümlerde ve Genel Kurulda*” ibaresi KHK’nın 183. maddesinin (k) bendi ile “*Uyuşmazlık Mahkemesinde*” şeklinde değiştirilmiştir.

1329. Kanun’un 29. maddesinin önceki hali “*Bölümlerin ve Genel Kurulun kararları kesindir. İlke kararları ile Başkanın uygun göreceği Bölümlerin kararları Resmi Gazete’de yayımlanır.*” şeklinde düzenlenmiştir. Anılan madde KHK’nın 183. maddesinin (l) bendi ile “*Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları kesindir. Başkanın uygun göreceği kararlar Resmi Gazete’de yayımlanır.*” şeklinde değiştirilmiştir.

1330. Kanun’un 31. maddesinin;

-İkinci fıkrasının birinci cümlesi KHK’nın 183. maddesinin (m) bendi ile değiştirilmeden önce “*Geçici raportörler, hakimlikte veyahut Hakimler Kanunu gereğince hakimlik ve savcılık sınıflarından sayılan hizmetlerde en az dört yılını ikmal etmiş ve üstün başarısıyla Uyuşmazlık Mahkemesinde yararlı olacağı anlaşılanlarla, aynı niteliği haiz Danıştay yardımcıları, kanunsözcüleri, askeri hakimler ve savcılar arasından Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve ilgilinin muvafakati üzerine, mensup oldukları müesseselerin yetkili mercileri tarafından geçici olarak görevlendirilirler.*” şeklinde düzenlenmiştir. Anılan cümle “*Geçici raportörler, hâkimlik ve savcılık mesleğinde en az dört yılını ikmal etmiş ve üstün başarısıyla Uyuşmazlık Mahkemesinde yararlı olacağı anlaşılanlar arasından Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve ilgilinin muvafakati üzerine, mensup oldukları müesseselerin yetkili mercileri tarafından geçici olarak görevlendirilirler.*” şeklinde değiştirilmiştir.

-Üçüncü fıkrası “*Askeri hakimler ve savcılar arasından atanacak geçici raportörler hakkında subay sicil belgesi sırasıyla, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Müsteşar ve Milli Savunma Bakanı tarafından düzenlenir. Bu sicilin düzenlenmesinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı tarafından subay sicil formu esaslarına göre verilecek kanaat notu gözönünde bulundurulur.*” şeklinde iken anılan fıkra KHK’nın 183. maddesinin (m) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1331. Böylece askerî hâkimler ve savcılar arasından raportör görevlendirilmesiyle ilgili düzenlemeler yürürlükten kaldırılmıştır.

1332. Kanun’un 32. maddesinin ikinci fıkrası “*Başkanın isteği ve inhası üzerine Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Adalet Bakanlığınca atanacak ikişer katipten oluşacak büro tarafından da Uyuşmazlık Mahkemesinin kalem ve yazı işleri yürütülür.*”

Bunlardan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinden alınacak sivil katiplerin atama işlemleri, Uyuşmazlık Mahkemesindeki işlerin öteki görevlilerce üstesinden gelinemediğinin Başkanca takdir edilerek bildirilmesi üzerine yapılır.” şeklinde iken anılan fıkra KHK’nın 183. maddesinin (n) bendi ile “Başkanın isteği ve inhası üzerine Yargıtay, Danıştay ve Adalet Bakanlığınca atanacak üçer katipten oluşacak büro tarafından Uyuşmazlık Mahkemesinin kalem ve yazı işleri yürütülür.” şeklinde değiştirilmiştir.

1333. KHK’nın 183. maddesinin (o) bendi ile Kanun’un geçici 6. maddesinden sonra gelmek üzere “Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından seçilmiş asıl ve yedek üyelerin üyelikleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.” şeklinde geçici 7. madde eklenmiştir.

1334. Kanun’un 23. maddesinin önceki halinde görev uyuşmazlığına başvurulması durumunda ceza davalarında koruma veya başkaca güvenlik altına alma, el koyma, zor alım gibi tedbirleri uygulamaya yetkili merciler düzenlenmiş, anılan madde KHK’nın 183. maddesinin (ö) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1335. Kanun’un 30. maddesinin önceki halinde Uyuşmazlık Mahkemesi Bölümlerinin kararları arasındaki çelişmelerin, Genel Kurulca giderilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiş anılan madde KHK’nın 183. maddesinin (ö) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1336. Kanun’un 37. maddesinde ise bir ceza davasına usulünce katılanların, bu Kanun’a göre taraflara tanınan yetkileri kendisiyle birlikte işlem yapacakları tarafa veya savcıya bağlı olmaksızın kullanabilecekleri öngörülmekteyken anılan madde KHK’nın 183. maddesinin (ö) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

ii. Kuralların Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1337. 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişikliklerinden biri de askerî yargının kaldırılması ve buna bağlı olarak askerî yargı mercilerinin kapatılmasıdır. Bu kapsamda anılan Kanun’un 16. maddesiyle Anayasa’nın askerî yargıyı düzenleyen 145., Askerî Yargıtayı düzenleyen 156. ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesini düzenleyen 157. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

1338. Askerî yargı mercilerinin kapatılmasına koşut olarak Uyuşmazlık Mahkemesinin Anayasa’daki görev tanımı da değiştirilmiştir. Bu kapsamda Anayasa’nın 158. maddesinin birinci fıkrasında Uyuşmazlık Mahkemesinin *adli, idari ve askerî* yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili olduğu hüküm altına alınmakta iken fıkrada yer alan *adli, idari ve askerî* ibaresi *adli ve idari* şeklinde değiştirilmiştir. Dolayısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi daha önce adli, idari ve askerî yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını çözümlemeye yetkili iken adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını çözümlemeye yetkili bir yüksek mahkeme konumuna gelmiştir.

1339. Bu açıdan kuralların Yetki Kanunu’nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1340. 2247 sayılı Kanun’un Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, görevleri, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri, işleyişi ile ilgili hususlarda değişiklikler öngören kuralların askerî yargının kaldırılması ve askerî yargı mercilerinin kapatılması ile buna koşut olarak Uyuşmazlık Mahkemesinin görev tanımının değiştirilmesine yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla kurallar Yetki Kanunu kapsamındadır.

1341. Kurallar, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1342. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

iii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1343. Anayasa’nın 158. maddesinin birinci fıkrasında Uyuşmazlık Mahkemesinin adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili olduğu belirtilmiş; ikinci fıkrasının birinci cümlesinde ise “*Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir.*” hükmüne yer verilmiştir.

1344. KHK’larla düzenlenemeyeceği açıkça belirtilen yasak alanlar dışında kalmak kaydıyla kanunla düzenleneceği belirtilen konularda KHK çıkarılmasına engel bir durum bulunmamaktadır. Bu itibarla Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişiyle ilgili hususlara yönelik kuralların KHK ile düzenlenmesinin Anayasa’nın 158. maddesinde anılan hususların kanunla düzenlenmesi gerektiğine ilişkin hükmüne aykırılık oluşturmamaktadır.

1345. Bununla birlikte kuralların kişiler ve idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir nitelikte oldukları bu yönüyle kurallarda belirsizlik bulunmadığı açıktır. Dolayısıyla kuralların Anayasa’nın anılan maddesinde öngörülen kanunilik ölçütünü sağladığı anlaşılmaktadır.

1346. Uyuşmazlık Mahkemesinin görevine ilişkin olan dava konusu kurallarda ise Mahkemenin Anayasa’nın 158. maddesinin birinci fıkrasında gösterilen görev tanımı ve kapsamına aykırı bir düzenleme de öngörülmemektedir.

1347. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın 158. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

VV. KHK’nın 184. Maddesiyle 2575 Sayılı Kanun’da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

1348. 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişiklikleri kapsamında Anayasa’nın “*Tüzükler*” başlıklı 115. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Anılan maddede “*Bakanlar Kurulu, kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek üzere, kanunlara aykırı olmamak ve Danıştayın incelemesinden geçirilmek şartıyla tüzükler çıkarabilir./Tüzükler, Cumhurbaşkanınca imzalanır ve kanunlar gibi yayımlanır.*” denilmiştir. Böylelikle hukuk sisteminde *tüzük* adı altında bir düzenleyici işlem tesis edilmesi imkânı ortadan kalkmıştır.

1349. Öte yandan Anayasa’nın 8. maddesinde yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna ait olduğu ifade edilmekte iken 6771 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu kaldırılarak yürütme yetkisi ve görevi tek başına Cumhurbaşkanı’na verilmiştir. Bu kapsamda Anayasa’nın Başbakan ve Bakanlardan oluşan Bakanlar Kurulu ile ilgili hükümlerin yer aldığı 109 ila 114. maddeleri de yürürlükten kaldırılmış, buna koşut olarak ilgili maddelerde düzenlemeler yapılmıştır.

1350. Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte Bakanlar Kurulunun varlığına son verilmesinin doğal bir sonucu olarak Bakanlar Kurulu tarafından önerilen ve *kanun tasarısı* olarak adlandırılan kanun teklifi uygulamasına son verilmiştir. Nitekim bu bağlamda Anayasa’nın 88.

maddesinde kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tasarı ve tekliflerinin TBMM’de görüşülme usul ve esaslarının İçtüzükle düzenleneceği öngörülmekteyken anılan maddede yer alan “*Bakanlar Kurulu ve*” ile “*tasarı ve*” ibareleri 6771 sayılı Kanun’la madde metninden çıkarılmıştır.

1351. Anayasa değişikliklerine koşut olarak Danıştayın Anayasa’daki görev tanımı da değiştirilmiştir. Bu kapsamda Anayasa’nın 155. maddesinin ikinci fıkrasında Danıştayın davaları görmek, Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek, tüzük tasarılarını incelemek, idari uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevli olduğu hüküm altına alınmaktayken fıkrada yer alan “*Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları,*” ile “*tüzük tasarılarını incelemek,*” ibareleri madde metninden çıkarılmış, bu suretle Danıştayın söz konusu görevleri sona ermiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

1352. Dava dilekçesinde özetle; kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, bir yüksek mahkeme olan Danıştayın Anayasa’nın 155. maddesinde özel olarak düzenlendiği ve anılan maddede Danıştayın kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişinin kanunla düzenleneceğinin ifade edildiği, dolayısıyla söz konusu hususlarda KHK ile düzenleme yapılmasının mümkün olmadığı belirtilerek kuralların Anayasa’nın mülga 91. ve 155. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

a. KHK’nın 184. Maddesinin (f) Bendiyle Kanun’un 48. Maddesinin Başlığında Yer Alan “Kanun ve tüzük tasarıları ile...” İbaresinin Başlık Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

1353. Kanun’un 48. maddesinin başlığı “*Kanun ve tüzük tasarıları ile kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinin görüşülmesi*” şeklindeyken “*Kanun ve tüzük tasarıları ile...*” ibaresi dava konusu kuralla başlık metninden çıkarılmıştır.

1354. KHK’nın 22. maddesinin (ç) bendiyle 652 sayılı KHK’nın 31. maddesinin başlığının değiştirilmesine ilişkin gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1355. Açıklanan nedenlerle Kanun’un 48. maddesinin başlık metninden “*Kanun ve tüzük tasarıları ile*” ibaresinin çıkarılmasına yönelik iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. KHK’nın 184. Maddesinin;

- (a) Bendiyle Kanun’un 2. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “*...hükûmetle...*” İbaresinin “*...yürütmeye...*” ve “*...Başbakanlık...*” İbaresinin “*...Cumhurbaşkanlığı...*” Şeklinde Değiştirilmesinin,

- (c) Bendiyle Kanun’un 9. Maddesinin (5) ve (7) Numaralı Fıkralarında Yer Alan “*...Başbakanlığa...*” İbarelerinin “*...Cumhurbaşkanlığına...*” Şeklinde Değiştirilmesinin,

- (ç) Bendiyle Kanun’un 23. Maddesinin (c) Bendinin Yürürlükten Kaldırılması ve (d) Bendinde Yer Alan “*Tüzük tasarılarını inceler;...*” İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının,

- (e) Bendiyle Kanun'un 42. Maddesinin (a), (b) ve (d) Bentlerinin Yürürlükten Kaldırılmasının,

- (f) Bendiyle Kanun'un 48. Maddesinde Yer Alan "...kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,..." İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının,

- (g) Bendiyle Kanun'un 87. Maddesinin (a) Bendinde Yer Alan "*Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya...*" İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının,

İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1356. 2575 sayılı Kanun'da Danıştayın kuruluşu, teşkilatı, görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

1357. Kanun'un 2. maddesinin (2) numaralı fıkrası "*Danıştay'ın hükûmetle ilgili işleri Başbakanlık aracılığı ile yürütülür.*" şeklinde iken KHK'nın 184. maddesinin (a) bendi ile fıkra da yer alan "*hükûmetle*" ibaresi "*yürütmeye*" ve "*Başbakanlık*" ibaresi "*Cumhurbaşkanlığı*" şeklinde değiştirilmiştir.

1358. Kanun'un 9. maddesinde Danıştay üyeliği seçimine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Anılan maddenin (5) numaralı fıkrasının önceki halinde "*Cumhurbaşkanı tarafından Danıştay üyeliğine seçilip idari yargıda bir göreve atanmak isteyenler, görev sürelerinin bitiminden bir ay öncesine kadar, idari yargıda bir göreve atanmak için talepte bulunur. Talepte bulunanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ilgili dairesi tarafından idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır. Talepte bulunmayanlar, başka bir göreve atanmak üzere Danıştay Başkanlığı tarafından Başbakanlığa bildirilir.*" denilmiş, anılan fıkra da yer alan "*Başbakanlığa*" ibaresi KHK'nın 184. maddesinin (c) bendi ile "*Cumhurbaşkanlığına*" şeklinde değiştirilmiştir.

1359. Maddenin (7) numaralı fıkrası "*Danıştayda boşalan üye sayısı dördü bulunca, dördüncü üyeliğin boşaldığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde durum Danıştay Başkanlığınca, boşalan üyeliklerin idare veya vergi dairesi üyeliği olduğu da belirtilmek suretiyle, Başbakanlığa ve Adalet Bakanlığına duyurulur.*" şeklinde iken fıkra da yer alan "*Başbakanlığa*" ibaresi KHK'nın 184. maddesinin (a) bendi ile "*Cumhurbaşkanlığına*" şeklinde değiştirilmiştir.

1360. Kanun'un 23. maddesinin KHK'nın 184. maddesinin (ç) bendi ile yürürlükten kaldırılan (c) bendinde Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri hakkında görüşünü bildirmek Danıştayın görevleri arasında sayılmış, anılan bendin dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmasıyla Danıştayın söz konusu görevi sona ermiştir.

1361. Kanun'un 23. maddesinin (d) bendinin önceki halinde "*Tüzük tasarılarını inceler; kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirir.*" denilmiş, anılan bentte yer alan "*Tüzük tasarılarını inceler;...*" ibaresi KHK'nın 184. maddesinin (ç) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1362. Kanun'un 42. maddesinin (a), (b) ve (d) bentlerinde Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve tekliflerini, Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını, idari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan gönderilen uyuşmazlıkları incelemek ve gereğine göre karara bağlamak veya düşüncesini bildirmek Danıştay Birinci

Dairesinin görevleri arasında sayılmakta iken KHK'nın 184. maddesinin (e) bendi ile anılan bentler yürürlükten kaldırılmıştır.

1363. Kanun'un 48. maddesinin önceki hali "*Danıştay, kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirmeyi, geliş tarihinden itibaren iki ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.*" şeklinde düzenlenmiş, anılan maddede yer alan "*kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,*" ibaresi KHK'nın 184. maddesinin (f) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1364. Kanun'un 87. maddesinde adli tatilde nöbetçi Danıştay dairesinin göreceği işler düzenlenmiştir. Maddenin (a) bendinde "*Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler,*" nöbetçi Danıştay dairesinin göreceği işler arasında sayılmakta iken fıkrada yer alan "*Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya*" ibaresi KHK'nın 184. maddesinin (g) bendi ile madde metninden çıkarılmıştır.

1365. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" ve (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan tüzük, ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kanun'un Danıştayın kuruluşu, görevleri, işleyişi, üyelerinin seçimi ile ilgili hususları düzenleyen maddelerinde ibare değişikliği yapılmasını ya da madde metninden ibare çıkarılmasını veya anılan maddelerde yer alan bazı hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kuralların, yukarıda anılan Anayasa değişiklikleri ile tüzüklerin ve Bakanlar Kurulunun (dolayısıyla Başbakanlığın) kaldırılması ve ayrıca buna koşut olarak Danıştayın görev tanımının değiştirilmesine yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği sonucuna varılmaktadır.

1366. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1367. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1368. Anayasa'nın 155. maddesinin ikinci fıkrasında Danıştayın, davaları görmek, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek, idari uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevli olduğu belirtilmiş; son fıkrasında "*Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.*" hükmüne yer verilmiştir.

1369. KHK'nın 183. maddesiyle 2247 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler Danıştayın kuruluşu, işleyişi ve üye seçimine ilişkin olan dava konusu kurallar için de geçerlidir. Bu itibarla dava konusu olan anılan kuralların Anayasa'nın 155. maddesinin son fıkrasında belirtilen kanunilik ölçütünü karşıladığı anlaşılmaktadır.

1370. Öte yandan, Danıştayın görevine ilişkin olan dava konusu kurallarda ise Danıştayın Anayasa'nın 155. maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen görev tanımı ve kapsamına aykırı bir düzenleme öngörülmemektedir.

1371. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 155. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

c. KHK'nın 184. Maddesinin (b) Bendiyle;

- **Kanun'un 8. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (b) Bendine “Bakanlık,..” İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen “...Cumhurbaşkanı Yardımcılığı, Bakan Yardımcılığı,..” İbaresinin,**

- **Kanun'un 8. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (d) Bendinde Yer Alan “Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği,..” İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen “...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,..” İbaresinin,**

İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1372. Kanun'un 8. maddesinde Danıştay üyelerinin nitelikleri, diğer bir ifadeyle üyelerin kimler arasından seçileceği düzenlenmektedir.

1373. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin önceki halinde “*Bakanlık, müsteşarlık, müsteşar yardımcılığı, elçilik, valilik,*” görevlerini yapanların Danıştay üyeliğine seçilebileceği hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kuralla anılan bende “*Bakanlık,*” ibaresinden sonra gelmek üzere “*Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı,*” ibaresi eklenmiştir.

1374. Aynı fıkranın (d) bendinde “*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği,*” görevlerini yapanların Danıştay üyeliğine seçilebileceği hüküm altına alınmakta iken dava konusu kuralla anılan bende “*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği,*” ibaresinden sonra gelmek üzere “*Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,*” ibaresi eklenmiştir.

1375. Böylece Kanun'un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ve (d) bentlerine dava konusu kuralla eklenen ibarelerle Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı görevlerinde bulunanların da Danıştay üyeliğine seçilebilmesine imkân tanınmıştır.

1376. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1377. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kapsamında idari teşkilatın yeniden yapılandırılmasına koşut olarak yeni birtakım kadroların ihdas edilmesi gerekliliğinin ortaya çıkması tabiidir. Nitekim bu kapsamda (1) numaralı CBK'nın 5. maddesinde Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanının en yüksek devlet memuru ve Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının en üst amiri olduğu belirtilmiş; Cumhurbaşkanı Yardımcılığı ise aynı CBK'nın 11. maddesinde Cumhurbaşkanlığı Makamı, İdari İşler Başkanlığı ve Politika Kurullarıyla birlikte Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek olan Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı kadroları arasında gösterilmiştir. Buna göre Kanun'un Danıştay üyelerinin niteliklerini düzenleyen maddesine yeni ibareler eklenmesini öngören kuralların idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre yeniden yapılandırılması ve buna koşut olarak yeni kadroların ortaya çıkmasıyla ilgili olduğu görülmektedir.

Bu itibarla kurallar, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olup Yetki Kanunu kapsamındadır.

1378. Kurallar, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1379. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1380. KHK'nın 183. maddesiyle 2247 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir. Bu itibarla, Danıştay üyeliğinin niteliklerine ilişkin düzenlemeler öngören kurallar, Anayasa'nın 155. maddesinin son fıkrasında belirtilen kanunilik ölçütünü sağlamaktadır.

1381. Öte yandan, Cumhurbaşkanlığı yardımcıları, bakan yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı görevlerini yapanlar arasından da Danıştay üyesi seçilebilmesine imkân sağlayan düzenlemede, anılan maddede öngörüldüğü üzere idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarıyla bağdaşmayacak bir yön bulunmamaktadır.

1382. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 155. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ç. KHK'nın 184. Maddesinin;

- (ç) Bendiyle Kanun'un 23. Maddesinin (e) Bendinin,

- (e) Bendiyle Kanun'un 42. Maddesinin (f) Bendinin,

Yürürlükten Kaldırılmalarının İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1383. Kanun'un 23. maddesinin KHK'nın 184. maddesinin (ç) bendi ile yürürlükten kaldırılan (e) bendinde Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık tarafından gönderilen işler hakkında görüş bildirmek Danıştayın görevleri arasında sayılmıştır.

1384. Kanun'un 42. maddesinin KHK'nın 184. maddesinin (e) bendi ile yürürlükten kaldırılan (f) bendinde ise Danıştayca istişari mahiyette incelenmek ve düşüncesini bildirmek için Cumhurbaşkanlığı veya Başbakanlıktan gönderilecek işleri incelemek ve düşüncesini bildirmek Danıştay Birinci Dairenin görevleri arasında sayılmıştır.

1385. Böylece anılan kuralların dava konusu kurallarla yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte Danıştayın Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığından gönderilen işler hakkında istişari mahiyette inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme görevi sona ermiştir.

1386. Kuralların Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1387. Kanun'un Danıştayın Başbakanlıktan gönderilen işler hakkında istişari mahiyette inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme görevini düzenleyen hükümlerinin dava konusu

kurallarla yürürlükten kaldırılması yeni hükümet sisteminde Başbakanlığın kaldırılmasının sonucudur.

1388. Kanun'un Danıştayın Cumhurbaşkanlığından gönderilen işler hakkında istişari mahiyette inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme görevini düzenleyen hükümlerinin dava konusu kurallarla yürürlükten kaldırılması ise Cumhurbaşkanlığı teşkilatının yeni hükümet sistemine göre yeniden yapılandırılmasıyla ilgilidir. Nitekim yeni sistemde (1) numaralı CBK ile Cumhurbaşkanlığı teşkilatı bünyesinde uzmanlık alanlarına göre Cumhurbaşkanlığına görüş bildirme görevleri de bulunan Politika Kurulları oluşturulmuş, ayrıca, millete ve devlete hizmeti geçmiş, bilgi ve birikim sahibi kişilerin bu kazanımlarından istifade edilebilmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu kurulmuştur.

1389. Buna göre Kanun'un Danıştayın Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığından gönderilen işlerle ilgili inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme göreviyle ilgili düzenlemeler öngören hükümlerini yürürlükten kaldıran kurallar Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olup Yetki Kanunu kapsamındadır.

1390. Kurallar, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1391. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1392. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1393. Kanun'un, Danıştayın Başbakanlıktan gönderilen işler hakkında istişari mahiyette inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme görevini düzenleyen hükümlerinin yürürlükten kaldırılmasının Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere ihdas edildikleri anlaşılmaktadır. Kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1394. Öte yandan, Anayasa'nın Danıştayın görev tanımını ve kapsamını belirleyen 155. maddesinde Danıştayın Cumhurbaşkanlığından gönderilen işler hakkında inceleme yapmak, görüş ve düşünce bildirmekle görevli olduğuna dair herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Dolayısıyla Danıştaya bu mahiyette bir görev verilip verilmemesi kanun koyucunun takdir yetkisi içindedir.

1395. Bu itibarla Danıştayın Cumhurbaşkanlığından gönderilen işler hakkında istişari mahiyette inceleme yapma, görüş ve düşünce bildirme görevine yönelik hükümlerin yürürlükten kaldırılmasında Anayasa'nın 155. maddesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

1396. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

d. KHK'nın 184. Maddesinin (d) Bendiyle Kanun'un 24. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Değiştirilen (a) ve (b) Bentlerinin İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1397. Kanun'un 24. maddesinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülecek davalar düzenlenmiştir.

1398. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bendinin önceki halinde Bakanlar Kurulu kararlarına, Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak karara bağlayacağı davalar arasında sayılmıştır.

1399. Dava konusu kuralla (a) bendi “*Cumhurbaşkanı kararlarına,*” (b) bendi ise “*Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere*” şeklinde değiştirilmiştir.

1400. Böylece Danıştayın Bakanlar Kurulu kararları ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere karşı açılacak davalara ilk derece mahkemesi olarak bakma görevi sona ermiştir. Buna karşılık Danıştay, Cumhurbaşkanı kararları ile Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere karşı açılacak davalara ilk derece mahkemesi olarak bakmakla görevli ve yetkili hâle gelmiştir.

1401. Kuralın 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1402. 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişiklikleri kapsamında Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık kaldırılmış, buna koşut olarak müşterek kararname ile atama usulü de sona ermiştir. Bu itibarla Danıştayın Bakanlar Kurulu kararları ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere karşı açılacak davalara ilk derece mahkemesi olarak bakma görevinin sona erdirilmesinin anılan kurumların kaldırılmasına ilişkin Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1403. Yeni hükümet sisteminde Anayasa’nın 8. maddesi ile yürütme yetkisi ve görevi tek başına Cumhurbaşkanı’na verilmiş, ayrıca Cumhurbaşkanı’nın görev ve yetkileri daha geniş biçimde yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu görev ve yetkilerin Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilmesinin ve kullanılmasının bireysel ve/veya düzenleyici nitelikte idari işlemler tesis edilmesi suretiyle mümkün olabileceği açıktır. Bu durum yeni sistemde Cumhurbaşkanı kararı, Cumhurbaşkanı yönetmelikleri, Cumhurbaşkanı’nın diğer düzenleyici işlemleri (genelge, yönerge, ilke kararı vs.) gibi yeni idari işlem türlerinin ortaya çıkmasına yol açmış, dolayısıyla anılan işlemlerin yargısal denetimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gerekliliğini de beraberinde getirmiştir.

1404. Buna göre Danıştayın Cumhurbaşkanı kararları ile Cumhurbaşkanınca çıkarılan CBK’lar dışındaki düzenleyici işlemlere karşı açılacak davalara ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakmakla görevli ve yetkili kılınmasının Cumhurbaşkanı’nın görev ve yetkilerinin yeniden belirlenmesine ilişkin Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1405. Bu itibarla kurallar Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1406. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1407. Anayasa’nın 155. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde Danıştayın kanunla gösterilen belli davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakacağı hükme bağlanmıştır.

1408. KHK'nın 183. maddesiyle 2247 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir. Bu itibarla Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak bakacağı davalara ilişkin düzenleme öngören dava konusu kural, Anayasa'nın 155. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen kanunilik ölçütünü sağlamaktadır.

1409. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 155. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

e. KHK'nın 184. Maddesinin (ğ) Bendiyle Kanun'un Geçici 28. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 29. Maddesinin İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

1410. Dava dilekçesinde ve itiraz başvurusunda özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisinin bulunmadığı, yüksek yargı mensuplarının sağlık giderlerine ilişkin düzenlemelerin münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği, kuralla sadece AYİM Başkan, Başsavcı, daire başkanı ve üyeliğinden emekli olanların sağlık giderlerinin TBMM üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Danıştay bütçesinden karşılanmasının öngörüldüğü, söz konusu görevlerde iken emekli olmayıp adli veya idari yargıda hâkim ve savcılık görevine devam etmeyi tercih edenlerin sağlık giderlerinin aynı mahiyette karşılanmamasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 10., 91. ve 155. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1411. Dava konusu kuralla Kanun'a eklenen geçici 29. maddede, kapatılan AYİM Başkan, Başsavcı, Daire Başkanı ve üyeliğinden emekli olanlar ile Cumhurbaşkanınca Danıştay üyeliğine seçildikten sonra 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca üyeliği sona erdirilen Danıştay üyelerinin sağlık giderlerinin TBMM üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Danıştay bütçesinden karşılanması öngörülmektedir.

1412. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1413. Bu itibarla yukarıda anılan kamu görevlilerinin sağlık giderlerine ilişkin düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısımının İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1414. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 10. ve 155. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

f. KHK'nın 184. Maddesinin (ğ) Bendiyle Kanun'a Eklenen Geçici 30. Maddenin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1415. Kuralda, Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak Bakanlar Kurulu kararları, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelerine ilişkin görev ve yetkilerinin devam edeceği hüküm altına alınmıştır.

1416. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kural, hâlihazırda Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelerine ilişkin davalarda görevli yargı yerinin belirlenmesine ilişkin geçiş hükümlerini düzenlemeye yönelik olup Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1417. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1418. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1419. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1420. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına koşul olarak Danıştayın hâlihazırda Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelerine ilişkin davalara bakmakla görevli olduğuna yönelik geçiş hükümleri öngören kuralın Anayasa değişikliklerini uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralda hukuk devleti ilkesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

1421. Öte yandan kural, Anayasa'nın 155. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen kanunilik ölçütünü de sağlamaktadır.

1422. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

YY. KHK'nın 190. Maddesinin;

- (a) Bendiyle 2960 Sayılı Kanun'un 10. Maddesinin Altıncı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının,

- (b) Bendiyle 2960 sayılı Kanun'un 21. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 1. Maddesinin,

İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1423. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1424. 2960 sayılı Kanun'un 10. maddesinin KHK'nın 190. maddesinin (a) bendi ile yürürlükten kaldırılan altıncı fıkrasında İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun oluşumu ve sekreteryası düzenlenmiştir.

1425. Kanun'a KHK'nın 190. maddesinin (b) bendi ile eklenen ek 1. maddede ise mevzuatla İmar Yüksek Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıfların Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1426. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kurallar, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1427. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

b. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1428. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1429. İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun oluşumunu düzenleyen hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını ve mevzuatla İmar Yüksek Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıfların, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağını öngören kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla doğrudan ilgisi bulunmaktadır. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen ve böylelikle kamu yararı amacı gözettiği anlaşılan kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1430. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ZZ. KHK'nın 192. Maddesinin (b) Bendiyle 3218 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının İkinci Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1431. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1432. 3218 sayılı Kanun'un, Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulunun oluşumu ile çalışma usul ve esaslarını düzenleyen 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde Kurulun teşkili ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmakta iken anılan cümle dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1433. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kural, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1434. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1435. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1436. Serbest Bölgeler Koordinasyon Kurulunun oluşumu ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle belirleneceğini öngören hükmün yürürlükten kaldırılmasının Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla doğrudan ilgisi bulunmaktadır. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen ve böylelikle kamu yararı amacı gözettiği anlaşılan kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1437. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

AAA. KHK'nın 195. Maddesinin (b) Bendiyle 3835 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin;

- Birinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının,

- İkinci Fıkrasında Yer Alan "...Başbakanın..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanının..." Şeklinde ve "...birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının..." İbaresinin "...vali tarafından belirlenecek temsilcilerin..." Şeklinde Değiştirilmesinin

İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1438. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1439. 3835 sayılı Kanun'da Ahıska Türklerinin Türkiye'ye kabulü ve iskânına dair hususlar düzenlenmiştir.

1440. Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında, Kanun'un 3. maddesinde belirtilen görevleri yapmak üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Bakanın koordinatörlüğünde; İçişleri, Dışişleri, Maliye ve Gümrük, Millî Eğitim, Bayındırlık ve İskân, Sağlık, Ulaştırma, Tarım ve Köyişleri, Orman Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı, Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu yetkililerinden oluşan bir üst komisyon kurulacağı hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1441. Maddenin ikinci fıkrasının önceki halinde üst komisyona bağlı olarak, Başbakanın görevlendireceği Bakanlıkça belirlenen illerde valinin veya görevlendireceği kişinin başkanlığında ve konunun özelliği dikkate alınarak birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının iştirak edeceği alt komisyonlar kurulacağı, illerde kurulacak alt komisyonların, üst komisyonun vereceği görevleri yapacağı belirtilmiş, dava konusu kuralla anılan fıkrada yer alan "*Başbakanın*" ibaresi "*Cumhurbaşkanının*" ve "*birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının*" ibaresi ise "*vali tarafından belirlenecek temsilcilerin*" şeklinde değiştirilmiştir.

1442. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kural, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1443. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1444. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1445. KHK'nın 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1446. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

BBB. KHK'nın 196. Maddesiyle 4483 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1447. Dava dilekçesinde özetle kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, adil yargılanma hakkını doğrudan etkileyecek nitelikteki değişiklikler öngören düzenlemelerin KHK ile yapılmasının

mümkün olmadığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. KHK'nın 196. Maddesinin (a) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilen (e) Bendinin İncelenmesi

1448. 4483 sayılı Kanun'un 3. Maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi dava konusu kuralla "*Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,*" şeklinde değiştirilmiştir.

1449. Anılan bent dava tarihinden sonra yürürlüğe giren 7196 sayılı Kanun'un 51. maddesiyle "*(b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,*" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

1450. Açıklanan nedenle konusu kalmayan bende ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. KHK'nın 196. Maddesinin;

- **(a) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının (d) Bendinde Yer Alan "*Başbakanlık...*" İbaresinin "*Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar...*" Şeklinde Değiştirilmesinin,**

- **(a) Bendiyle Kanun'un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilen (g) Bendinin,**

- **(b) Bendiyle Kanun'un 12. Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarında Yer Alan "*...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri...*" İbarelerinin "*...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*" ve "*...müsteşarlar...*" İbarelerinin "*...Bakan yardımcıları...*" Şeklinde Değiştirilmelerinin,**

İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1451. 4483 sayılı Kanun'da memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili merciler ve izlenecek usul düzenlenmektedir. Dava konusu kurallarla anılan Kanun'da bazı değişiklikler yapılmış, Kanun'a yeni madde eklenmiştir.

1452. Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin önceki halinde "*Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,*" soruşturma izni vermeye yetkili merci olarak belirlenmiştir. Anılan bentte yer alan "*Başbakanlık...*" ibaresi KHK'nın 196. maddesinin (a) bendi ile "*Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1453. Maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde "*Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,*" soruşturma izni vermeye yetkili merci olarak belirlenmişken anılan bent KHK'nın 196. maddesinin (a) bendi ile "*Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve*

diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı idari işler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı idari işler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanlığı,” şeklinde değiştirilmiştir.

1454. Kanun’un 12. maddesinde hazırlık soruşturmasını yapacak merciler düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasının önceki halinde “*Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır.*” denilmiş, KHK’nın 196. maddesinin (b) bendi ile fıkra da yer alan “...*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri...*” ibaresi “...*Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*” ve “...*müsteşarlar...*” ibaresi “...*Bakan yardımcıları...*” şeklinde değiştirilmiştir.

1455. Maddenin ikinci fıkrası ise “*Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, kaymakamlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur.*” şeklinde iken KHK’nın 196. maddesinin (b) bendi ile fıkra da yer alan “...*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri...*” ibaresi “...*Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*” ve “...*müsteşarlar...*” ibaresi “...*Bakan yardımcıları...*” şeklinde değiştirilmiştir.

1456. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” ve (d) bendinin “*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Dava konusu kuralların idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre yeniden yapılandırılması ve buna koşut olarak yeni kadroların ortaya çıkmasıyla bağlantılı olarak memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercilerin yeniden belirlenmesine yönelik olduğu görülmektedir. Bu itibarla kurallar, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yönelik olup Yetki Kanunu kapsamındadır.

1457. Dava konusu kurallarla Kanun’da yapılan değişiklikler esas itibarıyla kamu görevlilerine soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesine ilişkindir. Kurallar yargılama usulüne ilişkin herhangi bir değişiklik öngörmemektedir. Bu itibarla kurallar Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1458. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1459. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1460. Kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla doğrudan ilgisi bulunmaktadır. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen kuralların kamu yararı dışında bir amaç gözettiği söylenemez. Bu nedenle kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1461. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

c. KHK'nın 196. Maddesinin (c) Bendiyle Kanun'un 13. Maddesinin İkinci Cümlesinde Yer Alan "...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı,..." ve "...müsteşarlar..." İbaresinin "...Bakan yardımcıları..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

1462. Kanun'un 13. maddesinde soruşturma izni verilenler hakkında açılan davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme düzenlenmiştir. Maddenin önceki halinde "*Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir.*" denilmiş, dava konusu kuralla maddenin ikinci cümlesinde yer alan "*...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,...*" ibaresi "*...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı,...*" ve "*...müsteşarlar...*" ibaresi "*...Bakan yardımcıları...*" şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre hakkında soruşturma izni verilen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve bakan yardımcıları için görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesidir.

1463. Kişilerin yargılanacağı görevli ve yetkili mahkemeyi belirleyen düzenlemelerin Anayasa'nın 36. maddesi güvence altına alınan adil yargılanma hakkıyla ilgili olduğu açıktır. Bu açıdan hakkında soruşturma izni verilen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve bakan yardımcıları yargılamakla görevli yargı merciini belirleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan adil yargılanma hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1464. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

ç. KHK'nın 196. Maddesinin (ç) Bendiyle Kanun'un Geçici 3. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 4. Maddesinin İncelenmesi

i. Birinci Fıkra

1465. Kanun'un dava konusu kuralla eklenen geçici 4. maddesinin birinci fıkrasında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış işlemlerin 703 sayılı KHK ile değiştirilen 3., 12. ve 13. maddelerin değiştirilmeden önceki usul ve esaslarına göre sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

1466. Fıkranın atıfta bulunduğu 13. maddede, soruşturma izni verilenler hakkında açılan davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme düzenlenmiştir. Buna göre maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce soruşturma izni verilenler hakkında açılan davaya bakmaya görevli mahkeme Kanun'un 13. maddesinin 703 sayılı KHK ile değiştirilmeden önceki hâline göre belirlenecektir.

1467. KHK'nın 196. maddesinin (c) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklere yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1468. Bu itibarla soruşturma izni verilenler hakkında görevli yargı merciini belirleyen mevzuata atıf yapan kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan adil yargılanma hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1469. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

ii. İkinci Fıkra

(1) Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1470. Maddenin ikinci fıkrasında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte müşterek kararla atanmış olanlar hakkında 4483 sayılı Kanun'un 703 sayılı KHK ile değiştirilen 3. maddesinin değiştirilmeden önceki hâlinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

1471. Fıkranın atıfta bulunduğu 3. maddede, soruşturma izni vermeye yetkili merciler düzenlenmiştir. Buna göre maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için soruşturma izni vermeye yetkili merciler Kanun'un 3. maddesinin 703 sayılı KHK ile değiştirilmeden önceki hâline göre belirlenecektir.

1472. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine göre yeniden yapılandırılması kapsamında soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesine yönelik geçiş hükümlerini düzenleyen kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1473. Kural, yargılama usulüne ilişkin herhangi bir değişiklik öngörmemektedir. Bu itibarla kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1474. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

(2) Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1475. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1476. KHK'nın 118. maddesinin (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen geçici 31., geçici 32. ve geçici 36. maddeleriyle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1477. İdari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılması kapsamında kamu görevlilerine soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesine yönelik geçiş hükümleri öngören kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacının bulunmadığı söylenemez. Bu itibarla kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1478. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

CCC. KHK'nın 197. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 4688 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinde Yer Alan "...özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1479. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 51. ve 53. maddelerine göre kamu görevlilerinin sendikal haklarına ve toplu sözleşmelerine ilişkin usul ve esasların kanunla düzenlenmesi gerektiği, dolayısıyla bu alanlarda KHK ile düzenleme yapılmasına imkân bulunmadığı, kuralla Kanun'da yapılan değişikliklerin kamu görevlilerinin sendika ve toplu sözleşme haklarını sınırlandırdığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1480. 4688 sayılı Kanun'da kamu görevlilerinin oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri, sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumlulukları ile toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

1481. Kanun'un 2. maddesinde Kanun'un kapsamı düzenlenmiştir. Maddenin önceki halinde *"Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır."* denilmiş, maddede yer alan *"özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak"* ibaresi dava konusu kuralla *"Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak"* şeklinde değiştirilmiştir.

1482. Kuralla CBK'larla kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında 4688 sayılı Kanun hükümleri uygulanabilecektir. Böylece söz konusu kuruluşlarda çalışan kamu görevlileri de 4688 sayılı Kanun'da düzenlenen sendikal haklardan yararlanacaktır.

1483. Örgütlenme özgürlüğü, bireylerin kendi menfaatlerini korumak için kendilerini temsil eden kolektif bir oluşum meydana getirerek bir araya gelme özgürlüğünü ifade etmektedir. *Örgütlenme* kavramının, Anayasa çerçevesinde özerk bir anlamı vardır ve bireylerin devamlı olarak ve eşgüdüm içerisinde yürüttükleri faaliyetlerin hukukumuzda örgütlenme olarak tanınmaması Anayasa hükümleri kapsamında örgütlenme özgürlüğünün zorunlu olarak gündeme gelmeyeceği anlamına gelmez (*Tayfun Cengiz*, B. No: 2013/8463, 18/9/2014, § 30).

1484. Demokrasilerde vatandaşların bir araya gelerek ortak amaçları izleyebileceği örgütlerin varlığı, sağlıklı bir toplumun önemli bir bileşenidir. Demokrasilerde böyle bir *örgüt*, devlet tarafından saygı gösterilmesi ve korunması gereken temel haklara sahiptir. İstihdam alanında kendi üyelerinin menfaatlerinin korunmasını amaçlayan örgütler olan sendikalar, bireylerin kendi menfaatlerini korumak için kolektif oluşumlar meydana getirerek bir araya gelebilme özgürlüğü olan örgütlenme özgürlüğünün önemli bir parçasıdır. Sendika hakkı da çalışanların, bireysel ve ortak çıkarlarını korumak amacıyla bir araya gelerek örgütlenebilme serbestisini gerektirmekte ve bu niteliğiyle bağımsız bir hak değil, örgütlenme özgürlüğünün bir şekli veya özel bir yönü olarak görülmektedir (*Tayfun Cengiz*, §§ 31 ve 32).

1485. Anayasa'nın 33. maddesinde *"Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir. / Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz./Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması"*

sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.(...)/ Bu madde hükümleri vakıflarla ilgili olarak da uygulanır.” denilmektedir.

1486. Anayasa'nın 33. maddesi temel olarak dernek hakkının ve genel olarak örgütlenme özgürlüğünün kullanılması sırasında kamu makamlarının keyfi müdahalelerine karşı korunmasını amaçlamaktadır (*Ahmet Parmaksız* [GK], B. No: 2017/29263, 22/5/2019, § 75). Dernekler, sendikalar, vakıflar, siyasi partiler, teşekküller daha genel bir ifade ile sivil toplum kuruluşları Anayasa'da güvence altına alınan örgütlenme özgürlüğü ile sendika kurma hakkının ve siyasi faaliyette bulunma hakkının sınırları arasındadır (bu yönde bkz. *Ahmet Parmaksız* [GK]; *Hint Aseel Hayvanları Koruma ve Geliştirme Derneği ve Hikmet Neğuç*, B. No: 2014/4711, 22/2/2017; *Büyük Birlik Partisi ve Saadet Partisi* [GK], B. No: 2014/8843, 10/12/2015).

1487. Bu açıdan bakıldığında CBK'larla kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerinin sendikal haklar bakımından 4688 sayılı Kanun hükümlerine tabi tutulmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1488. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 13., 51. ve 53. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (b) Bendiyle 4688 Sayılı Kanun'un 15. Maddesinin Değiştirilen (a) Bendi ile (c) Bendinde Yer Alan “Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları...” İbaresinin “Bakanlar, bakan yardımcuları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1489. Dava dilekçesinde ve başvuru kararında özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılabilmesi için kanuni bir düzenleme yapılması gerektiği, gerek Anayasa'da gerekse Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde tüm çalışanların sendika kurma hakkının güvenceye bağlandığı, sadece, gördükleri hizmetin niteliği gereği asker ve polis gibi bazı kamu görevlilerinin sendika kurma hakkı kapsamı dışında bırakılmalarına imkân tanındığı, Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve kuruluşlarında çalışan personelin bu kapsamda değerlendirilemeyeceği, anılan personelin sendika kurmasının belirtilen kurumlardaki hiyerarşik yapıya etki etmesi söz konusu olamayacağından bunların sendika kurmasının yasaklanmasının demokratik toplum düzeninin gerektirdiği bir müdahale olmadığı belirtilerek kurulların Anayasa'nın 5., 11., 13., 51., 90. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1490. Kanun'un 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri sayılmıştır.

1491. Maddenin (a) bendinin önceki halinde “*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,*” sendika kurması ya da sendikaya üyesi olması yasak olan kamu görevlileri arasında sayılmıştır. Anılan bent dava konusu kuralla “*Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,*” şeklinde değiştirilmiştir.

1492. Maddenin (c) bendinde “*Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, belediye başkanları ve yardımcıları,*” sendika kuramayacak ya da sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri arasında sayılmakta iken anılan bentte yer alan “*Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları,*” ibaresi dava konusu kuralla “*Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların*” şeklinde değiştirilmiştir.

1493. Yapılan değişikliklerle bakanlar ve bakan yardımcıları ile Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlilerinin sendika üyesi olması ya da sendika kurmaları yasaklanmıştır.

1494. KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1495. Bu itibarla kamu görevlilerinin sendika hakkına sınırlama getiren kurallar Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1496. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 5., 11., 13., 51. ve 90. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

3. (c) ve (d) Bentleriyle 4688 Sayılı Kanun'un 19. Maddesinin İkinci Fıkrasının (h) Bendinde Yer Alan “...Bakanlar Kurulunca...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanınca...”, 24. Maddesinin İkinci Fıkrasında Yer Alan “...Bakanlar Kurulunun...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanının...” Şeklinde Değiştirilmelerinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1497. Dava dilekçesinde özetle; kuralların KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1498. Kanun'un 19. maddesinde sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasının (h) bendinin önceki halinde “*Yangın, su baskını, deprem*

gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdî yardımda bulunmak, afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak.” sendika ve konfederasyonların faaliyetleri arasında sayılmıştır. Anılan bentte yer alan “...Bakanlar Kurulunca...” ibaresi KHK’nın 197. maddesinin (c) bendi ile “...Cumhurbaşkanınca...” şeklinde değiştirilmiştir.

1499. Kanun’un 24. maddesinde sendika ve konfederasyonların gelirleri düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası “*Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Bakanlar Kurulunun izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.*” şeklinde iken anılan fıkra da yer alan “...Bakanlar Kurulunun...” ibaresi KHK’nın 197. maddesinin (d) bendi ile “...Cumhurbaşkanının...” şeklinde değiştirilmiştir.

1500. KHK’nın 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1501. Bu itibarla kamu görevlilerinin sendikal haklarına yönelik düzenlemeler öngören kurallar Anayasa’nın İkinci Kısmı’nın İkinci Bölümü’nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa’nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1502. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa’nın 13., 51. ve 53. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

4. (ç) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 21. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan “...Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında...” Şeklinde, “...Devlet Personel Başkanından...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1503. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK’nın 197. maddesinin (a) bendiyle Kanun’un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçelerle Anayasa’nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralların Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1504. Kanun’un 21. maddesinde Kamu Personeli Danışma Kurulunun kuruluşu ve görevleri düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrası “*Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogün geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi*

işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ile her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının başkanı ve Devlet Personel Başkanından oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de davet edilebilir.” şeklinde iken dava konusu kuralla fıkra da yer alan “...Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında...” ibaresi “...Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında...” şeklinde, “...Devlet Personel Başkanından...” ibaresi “...Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden...” şeklinde değiştirilmiştir.

1505. Örgütlenme özgürlüğü kapsamında değerlendirilebilecek ve icrai yetki kullanımını gerektiren bir görevi bulunmayan Kamu Personeli Danışma Kuruluna Cumhurbaşkanı'nın görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlık etmesini ve Kurul üyelerinin bir kısmının Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmasını öngören kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu, kuralların idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla da ilgisi bulunduğundan Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı anlaşılmaktadır.

1506. Kurallar, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1507. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1508. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1509. Bir önceki başlık altında ifade edildiği üzere Kamu Personeli Danışma Kuruluna Cumhurbaşkanı'nın görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlık etmesini ve Kurul üyelerinin bir kısmının Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmasını öngören kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasıyla doğrudan ilgisi bulunmaktadır. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen kuralın kamu yararı dışında bir amaç gözettiği söylenemeyeceğinden hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1510. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 13., 51. ve 53. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

5. (e) Bendiyle 4688 Sayılı Kanun'un 29. Maddesinin Değiştirilen İkinci Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1511. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1512. Kanun'un 29. maddesinde toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında toplu sözleşme görüşmelerinde kamu idaresini temsil eden Kamu İşveren Heyetinin oluşumuna ilişkin düzenlenmeye yer verilmiştir.

1513. Maddenin ikinci fıkrasının önceki halinde “*Kamu İşveren Heyeti, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve heyet başkanınca uygun görülen bakanlık temsilcileri ile Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.*” denilmiştir. Dava konusu kuralla “*Kamu İşveren Heyeti, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.*” şeklinde değiştirilmiştir.

1514. KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1515. Bu itibarla toplu iş sözleşmelerinde kamu idaresini temsil eden Kamu İşveren Heyetinin oluşumunu düzenleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1516. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 13., 51. ve 53. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

6. a. (f) Bendiyle 4688 Sayılı Kanun'un 34. Maddesinin Birinci Fıkrasının;

-(a), (d) ve (e) Bentlerinde Yer Alan “...Bakanlar Kurulunca...” İbarelerinin “...Cumhurbaşkanınca...” Şeklinde Değiştirilmesinin,

- Değiştirilen (b) Bendinin,

İncelenmesi

i. İptal Talebinin Gerekçesi

1517. Dava dilekçesinde özetle; kuralların KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ii. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1518. Kanun'un 34. maddesinde Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun kuruluşu ve üyelerinin seçimine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerinde Hakem Kuruluna Bakanlar Kurulunca seçilecek üyeler düzenlenmiştir.

1519. Fıkranın (a) bendinde Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya daire başkanları arasından Bakanlar Kurulunca Başkan olarak seçilecek bir üyenin; (d) bendinde üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az doçent ünvanını taşıyanlar arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin; (e) bendinde bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az doçent ünvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda yer alacağı hüküm altına alınmakta iken anılan bentlerde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibareleri dava konusu kuralla "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1520. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin önceki halinde Kamu İşveren Heyeti Başkanınca Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığından görevlendirilecek birer üyenin Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda yer alacağı düzenlenmiştir. Anılan bentte dava konusu kuralla değişiklik yapılarak Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından dört üyenin Hakem Kurulunda yer alması öngörülmüştür.

1521. KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1522. Bu itibarla toplu iş sözleşmelerinde kamu idaresini temsil eden Kamu İşveren Heyetinin oluşumunu düzenleyen kurallar Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1523. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 13., 51. ve 53. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

b. İkinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen...*" İbaresinin "*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*" Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

1524. Kanun'un 34. maddesinin ikinci fıkrasının önceki halinde "*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.*" denilmiştir. Anılan fıkranın birinci cümlesinde yer alan "*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen...*" ibaresi dava konusu kuralla "*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*" şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan

değişikliğe göre Cumhurbaşkanınca belirlenen üyeler toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilecektir.

1525. Bir önceki başlık altında Kanun'un 34. maddenin birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendinin iptal edilmesi nedeniyle aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan dava konusu "*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*" şeklindeki ibarenin de uygulanma imkânı kalmamıştır.

1526. Bu nedenle söz konusu ibare 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu ibare yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

7. (g) Bendiyle 4688 Sayılı Kanun'un Geçici 14. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 15. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gereçesi

1527. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 13., 51., 53. ve mülga 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1528. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 15. maddede, CBK'larla teşkilatları yeniden düzenlenen kamu kurum ve kuruluşlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun gereğince dâhil oldukları hizmet kollarında oluşan değişikliklerin, personelin talebiyle sendika üyeliğini değiştirmesi durumu hariç olmak üzere, sendikal haklar açısından 15/5/2019 tarihine kadar; Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'den yararlanma açısından söz konusu Toplu Sözleşme'nin yürürlük süresi boyunca uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1529. KHK'nın 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1530. Bu itibarla kamu görevlilerinin sendikal haklarına yönelik hükümler öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan örgütlenme özgürlüğüne ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1531. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 13., 51. ve 53. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

ÇÇÇ. KHK'nın 200. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin Beşinci Fıkrasının İkinci Cümlesinde Yer Alan "*Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname...*" İbaresinin "*Cumhurbaşkanı kararı...*" ve Altıncı Fıkrasında Yer Alan "*...İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle...*" İbaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı ile...*" Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

1532. 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belediyelerin kuruluş esasları düzenlenmektedir. Anılan maddede bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi için gerekli şartların neler olduğu ve bu şartların gerçekleşmesi hâlinde izlenmesi gereken usul gösterildikten sonra, o yerde belediye kurulmasına ilişkin kararın hangi merci tarafından alınacağı kurala bağlanmaktadır.

1533. Maddenin üçüncü fıkrasında köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahalarının merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerektiği belirtilmiştir.

1534. Maddenin dördüncü fıkrasında bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülki idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirim üzerine, mahallî seçim kurullarının, on beş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alacağı ve sonucunu bir tutanakla valiliğe bildireceği hüküm altına alınmıştır.

1535. Maddenin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde, köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşmesi suretiyle kurulacak belediyelere ilişkin olarak, işlem dosyasının valinin görüşüyle birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği belirtilmiştir. Fıkranın ikinci cümlesinin önceki halinde ise Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname ile o yerde belediyenin kurulacağı hüküm altına alınmış, cümlede yer alan "*Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname...*" ibaresi dava konusu kuralla "*Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle söz konusu yerleşim yerlerinde kurulacak belediyeler yönünden karar mercii değiştirilerek karar sürecinde Danıştayın görüşünün alınması usulünden vazgeçilmiştir. Böylelikle yerleşim yerlerinde belediyenin Cumhurbaşkanı kararı ile kurulması öngörülmüştür.

1536. Maddenin altıncı fıkrası "*Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle belediye kurulabilir.*" şeklinde iken fıkrada yer alan "*...İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle...*" ibaresi "*...Cumhurbaşkanı kararı ile...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1537. Dolayısıyla altıncı fıkranın önceki hâlinde yeni iskân nedeniyle oluşturulan bir yerleşim yerinde İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle belediye kurulabilmesine imkân tanınmışken dava konusu kuralla getirilen değişiklik ile belirtilen yerleşim yerlerinde belediyenin Cumhurbaşkanı kararı ile kurulabilmesi öngörülmektedir.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

1538. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 127. maddesinde belediyelerin özerk kuruluşlar olarak düzenlendiği, her ne kadar anılan maddede merkezî idarenin yerel yönetimler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu belirtilmişse de bu yetkinin dava konusu kuralla getirilen değişikliklerle öngörüldüğü şekilde belediyelerin kurulmasındaki kolektif karar alma usulünün, farklı kurumların bu süreçteki rolünün tamamen ortadan kaldırılarak yetkinin tek başına Cumhurbaşkanı'na verilmesini kapsamadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1539. Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşmesi suretiyle kurulacak belediyeler ile yeni iskân nedeniyle oluşturulan bir yerleşim yerinde Cumhurbaşkanı kararıyla belediye kurulmasını öngören kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakanla ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1540. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1541. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1542. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 123. maddesi yönünden incelenmiştir.

1543. Anayasa'nın "*Mahalli idareler*" başlıklı 127. maddesinin birinci fıkrasında mahallî idarelerin; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, yine kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri olduğu belirtilmiştir. Bu itibarla *belediye* Türk idari teşkilatı içinde yer alan bir birim olarak doğrudan Anayasa ile oluşturulmuştur. Başka bir ifadeyle belediye, anayasal bir kurum olup kamu tüzel kişiliğini de bizzat ve doğrudan Anayasa'dan almaktadır.

1544. Anayasa'nın 123. maddesinde "*İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir./ İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır./ Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.*" denilmektedir. Buna göre kamu tüzelkişiliği ancak kanunla ya da CBK'yla kurulabilir. Aynı şekilde bir kamu tüzelkişiliği ancak kanunla ya da CBK ile kaldırılır.

1545. Kanun'un 4. maddesinin beşinci fıkrasında dava konusu kuralla yapılan değişiklikte köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşmesi suretiyle belediyelerin kurulmasında tek başına Cumhurbaşkanı kararı yeterli görülmiştir. Yine maddenin altıncı fıkrasında yapılan değişiklikte yeni iskân nedeniyle oluşturulan bir yerleşim yerinde kurulacak belediyeler yönünden İçişleri Bakanlığının önerisi aranmamakta ve müşterek kararname usulü yerine Cumhurbaşkanı kararı yeterli görülmektedir.

1546. Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kamu tüzelkişiliğinin, kanunla veya CBK ile kurulacağı şeklindeki düzenleme kamu tüzelkişiliğine sahip belediyelerin kuruluşu bakımından da geçerlidir. Diğer bir ifadeyle belediyelerin de kanunla veya CBK ile kurulması zorunludur. Bu itibarla Cumhurbaşkanı kararıyla belediye kurulmasına imkân tanıyan kurallar, Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır.

1547. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 123. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 123. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 127. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. (b) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 11. Maddesinin Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı kararı..." ve İkinci Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı kararı..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

- (c) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 12. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...müşterek kararnamenin..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı kararının..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1548. Dava dilekçesinde özetle; kuralların KHK'nın 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklere yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1549. Kanun'un 11. maddesinde belediye ve köy tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1550. Maddenin birinci fıkrası "*Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.*" şeklinde iken fıkranın birinci cümlesinde yer alan "...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname..." ibaresi KHK'nın 200. maddesinin (b) bendi ile "...Cumhurbaşkanı kararı..." şeklinde değiştirilmiştir.

1551. Böylece dava konusu kuralla getirilen değişiklikle fıkrada gösterilen sebeplerle belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılarak bir başka belediyeye katılması yönünden hem karar mercii değiştirilerek bu konuda karar alma yetkisi Cumhurbaşkanı'na verilmekte hem de karar sürecinde Danıştayın görüşünün alınması usulü ortadan kaldırılmaktadır.

1552. Maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesi "*Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile köye dönüştürülür.*" şeklinde iken cümlede yer alan "...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname..." ibaresi KHK'nın 200. maddesinin (b) bendi ile "...Cumhurbaşkanı kararı..." şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin köye dönüştürülmesi yönünden hem karar mercii değiştirilerek bu konuda karar alma yetkisi Cumhurbaşkanı'na verilmekte hem de karar sürecinde Danıştayın görüşünün alınması usulü ortadan kaldırılmaktadır.

1553. Kanun'un "*Kararlarının Uygulanması ve Nüfus*" başlıklı 12. maddesinde belediyenin kurulmasına, kurulu bir belediyeye katılmasına, sınırlarına, tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine dair kararların uygulanması ve nüfusa ilişkin kurallar düzenlenmektedir.

1554. Maddenin üçüncü fıkrasının önceki halinde “*Birleşme, katılma veya tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde, birleşme ve katılma işleminin gerçekleşmesi veya müşterek kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren yeni nazım ve uygulama planı yapılmaz; mevcut planlarda yapılması gereken zorunlu değişiklik ve her türlü imar uygulaması katılınacak belediyenin uygun görüşü alınarak yapılır. Uygun görüş verilmeyen plan değişiklikleri yapılamaz.*” denilmiş, anılan fıkranın birinci cümlesinde yer alan “...*müşterek kararnamenin...*” ibaresi KHK’nın 200. maddesinin (c) bendi ile “...*Cumhurbaşkanı kararının...*” şeklinde değiştirilmiştir.

1555. Anılan fıkranın önceki hâlinde tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde; yeni nazım ve uygulama imar planı yapılmaması, mevcut planlarda yapılması gereken zorunlu değişiklikler ile her türlü imar uygulamasının ise katılınacak belediyenin uygun görüşü alınarak yapılması gerektiği yönündeki kuralın uygulanmaya başlanmasında esas alınacak tarih, -belediye veya köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya beldenin köye dönüştürülmesine ilişkin- müşterek kararnamenin yayımlandığı tarih olarak belirlenmişken dava konusu kuralla getirilen değişiklik ile bu konuda esas alınacak tarih Cumhurbaşkanlığı kararının yayımlandığı tarih olarak belirlenmiştir.

1556. Fıkroda, tüzel kişiliği kaldırılan belediye ve köylere ilişkin imar planları yönünden uygulanması öngörülen usul ve yasakların başlangıcında esas alınmak üzere düzenlenen tarihin, Kanun’un 11. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine ilişkin karar mercii ve usulüne koşut olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

1557. KHK’nın 200. maddesinin (a) bendiyle Kanun’un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklere yönelik gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1558. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca “...*Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi...*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemelerin başta Anayasa’nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakanla ilişkin hükümler de içeren Anayasa’nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1559. Kurallar, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1560. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1561. KHK’nın 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun’un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar bakımından da geçerlidir.

1562. Belediye ve köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasında, belediyelerin köye dönüştürülmesinde Cumhurbaşkanlığı’nı yetkili kılan ve tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde, Cumhurbaşkanlığı

kararının yayımlandığı tarihten itibaren yeni nazım ve uygulama planı yapılmayacağını öngören kurallar Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır.

1563. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 123. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar Anayasa'nın 123. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 127. maddesi yönünden ayrıca incelenmemiştir.

3. (ç) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 68. Maddesinin Birinci Fıkrasının (f) Bendinde Yer Alan "...Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. Genel Açıklama

1564. Devlet Planlama Teşkilatı 30/9/1960 tarihli ve 91 sayılı Devlet Plânlama Teşkilatının Kurulması Hakkında Kanun'la Başbakanlığa bağlı bir kuruluş olarak kurulmuştur. 19/6/1994 tarihli ve 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatının Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile adı geçen Teşkilatın kuruluş, görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir. Anılan KHK'nın 1. maddesinde Teşkilatın kuruluş amacı kaynakların verimli kullanılması ve kalkınmanın hızlandırılması amacıyla ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel planlama hizmetlerinin bir bütünlük içerisinde etkin, düzenli ve süratli olarak görülebilmesi olarak ifade edilmiştir.

1565. 540 sayılı KHK, ek 2. maddesi hariç, 3/6/2011 tarihli ve 641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddenin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde de mevzuatta Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına yapılan atıfların Kalkınma Bakanlığına yapılmış sayılacağı kurala bağlanmıştır. Öte yandan 641 sayılı KHK'nın Kalkınma Bakanlığının görevlerini düzenleyen 2. maddesinde Devlet Planlama Teşkilatının görevlerine koşut düzenlemelere yer verilmiştir. Dolayısıyla Kalkınma Bakanlığı kuruluş amacı, görev ve yetkileri bakımından Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının yerine geçmiştir.

1566. 703 sayılı KHK'nın 17. maddesiyle 641 sayılı KHK'nın Kalkınma Bakanlığının teşkilat ve görevlerine ilişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmış ve anılan KHK'nın adı Kalkınmaya İlişkin Bazı Kurullar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname olarak değiştirilmiştir. Böylece Kalkınma Bakanlığının hukuki varlığına son verilmiştir.

1567. Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte çıkarılan (1) numaralı CBK'da da Kalkınma Bakanlığı adında bir bakanlığa yer verilmemiştir.

1568. Bununla birlikte 24/7/2018 tarihli ve (13) numaralı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığına bağlı genel bütçeli Strateji ve Bütçe Başkanlığı kurulmuş ve anılan Başkanlığa; kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı Programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı gibi üst politika dokümanlarını hazırlama görevi, ayrıca merkezî yönetim bütçesi hazırlık ve uygulama süreci ile ilgili görevler verilmiştir (mad.2). Aynı CBK'nın 26/A maddesinde ise Başkanlığın görev alanına giren konulara ilişkin olmak kaydıyla mevzuatta mülga Kalkınma Bakanlığına yapılan atıfların Strateji ve Bütçe Başkanlığına yapılmış sayılacağı kurala bağlanmıştır.

1569. Dolayısıyla Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve daha sonrasında bu Teşkilatın yerine geçen Kalkınma Bakanlığına mevcut sistemde karşılık gelen kurumun Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı olduğu anlaşılmaktadır.

b. Anlam ve Kapsam

1570. 5393 sayılı Kanun'un 68. maddesinde belediyelerin, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla borçlanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

1571. Maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile belediyelerin borçlanabileceği toplam miktara (borç stoğuna) bir sınır getirilmiştir. Buna göre belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Kanun'a göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacaktır.

1572. Fıkranın (e) bendinde de borçlanmaya karar verecek makamlar düzenlenmiştir. Buna göre en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin 213 sayılı Kanun'a göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının %10'unu geçmeyen iç borçlanmaya karar verme yetkisi belediye meclisine aittir. Anılan miktarın %10'unu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı gerekmektedir.

1573. Fıkranın (f) bendinde ise belediyelerin borçlanabilecekleri en üst limite ilişkin olarak (d) bendinde öngörülen miktarın hesaplanmasında esas alınacak bir düzenlemeye yer verilmekte ve bu miktara dâhil edilmeyecek borçlanmalar gösterilmektedir. Buna göre belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapacağı borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır. Böylece anılan nitelikteki projeler için yapacağı borçlanmalar belediyenin borç stok tutarından muaf tutulmak suretiyle belediyeye daha fazla borçlanabilme konusunda bir avantaj sağlanmaktadır. Zira belediye, limitten muaf tutulan bu miktara karşılık başka borçlanmalar yapma imkânı bulabilmekte, başka bir ifadeyle belediyenin borçlanabileceği tutar bu sayede artmış olmaktadır.

1574. Maddenin birinci fıkrasının (f) bendinin önceki hâlinde belediyelerin yapabileceği borç stok tutarına esas toplam borç miktarları hesaplanırken dikkate alınmaması öngörülen borçlanmalar belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında *Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca* kabul edilen projeler için yaptığı borçlanmalar olarak öngörülmüşken dava konusu kuralla getirilen değişiklikle aynı nitelikteki yatırımlarda *Cumhurbaşkanınca* kabul edilen projeler için yapılan borçlanmaların toplam borç miktarının hesaplanmasında dikkate alınmaması öngörülmektedir.

1575. Dava konusu ibarenin de yer aldığı (f) bendi esasen, aynı bentte sözü edilen ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı projelerinin kabul mercisinin kim olacağına dair bir kural öngörme amacına değil, belirtilen mahiyetteki projelerden hangilerine ilişkin borçlanmaların kapsam dışı bırakılacağını belirleme amacına yönelik bir düzenleme içermektedir. Nitekim anılan bendin yer aldığı 68. maddenin bütününde de projeler değil borçlanma konusu düzenlenmektedir. Dolayısıyla dava konusu kuralla, belediyelerin borç stok tutarı bakımından toplam borç miktarına dâhil edilmeyecek borçlanmalarının ilişkin olduğu projelerin kabul mercii yönünden değişiklik öngörülmektedir.

c. İptal Talebinin Gerekçesi

1576. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK'nın 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklere yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ç. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1577. KHK'nın 141. maddesinin (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yapılan değişikliklere ilişkin gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1578. Belediyelerin azami borç miktarının hesaplanmasında, ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeler için yapılacak borçlanmaların dikkate alınmayacağı öngören kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Bakanlar Kurulu, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakana ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1579. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1580. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1581. Kanun'un 68. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin birinci cümlesinde belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmaların (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacağı hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "*...Cumhurbaşkanınca...*" ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

1582. Anayasa'nın 127. maddesinde öngörülen yerel yönetimlerin özerkliği ilkesi, yerinden yönetimin varlık şartlarından olan mali özerkliği de kapsamaktadır. Mali özerklik kavramı mahallî idarelerin mali kaynaklarının bir bölümünü yerel vergi ve harçlardan oluşturmalarını, gelirlerini ve varlıklarını kendi amaçlarına uygun bir biçimde kullanabilmelerini ve esnek bir bütçe sistemine sahip olmalarını ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle mahallî idarelerin mali özerkliği, merkezî yönetimin mal varlığından ayrı mal varlığı, bağımsız gelir kaynakları ve bütçeleri olması esasına dayanır. Nitekim anılan maddenin altıncı fıkrasının son cümlesinde de "*Bu idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır*" hükmüne yer verilmek suretiyle mahallî idarelerin mali özerkliği teminat altına alınmıştır (AYM, E.2018/7, K.2018/80, 5/7/2018, § 42).

1583. Belediyelerin, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla borçlanabilmesi onun kendi bütçesini kullanabilmesi yani harcama yapabilmesi anlamına gelmekte ve bu durum doğrudan mali özerkliği ilgilendirmektedir. Bu bağlamda borçlanma için işletilecek karar mekanizmasının niteliği, borçlanma miktarı için bir limit öngörülmesi gibi hususlar da belediyelerin kendi bütçesi üzerinde tasarrufta bulunabilme yetkisine ve dolayısıyla mali özerkliğine temas edebilecek nitelikteki meselelerdir.

1584. Dava konusu kuralla belediyelerin yapabileceği borç stok tutarına esas toplam borç miktarının hesaplanmasında dikkate alınmayacak borçlanmaların ilişkin olduğu projelerin, kabul merciiinin değiştirildiği, bu değişikliğin de yeni sistemde Bakanlar Kurulunun kaldırılmasından ve ayrıca Devlet Planlama Teşkilatının devredildiği kurum olan Kalkınma Bakanlığının kapatılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

1585. Bununla birlikte anılan projelerin tek başına Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeler olmasını öngören değişiklik, belediyelerin borçlanma yetkisi bağlamında, onların mali özerklikleriyle ilgili olarak yukarıda yer verilen esaslara aykırı bir unsur içermemektedir.

1586. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

4. (d) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 73. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "...Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1587. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK'nın 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklere yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1588. Kanun'un 73. maddesinde kentsel dönüşüm ve gelişim alanlarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

1589. Maddenin birinci fıkrasında belediyelere meclis kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilme yetkisi tanındıktan sonra bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için gerekli olan şartlar gösterilmektedir.

1590. Buna göre anılan fıkarda bir alanın kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilebilmesi için yukarıda belirtilen hususlardan birinin veya birkaçının gerçekleşmiş olması ve o alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şarttır. Ancak belediye kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulamak istediği takdirde o alanın kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilebilmesi ve o yerde uygulama yapılabilmesi için belediyenin talebi üzerine Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınması gerekmektedir.

1591. Fıkranın üçüncü cümlesinin önceki hâlinde kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca bu yönde karar alınmasının şart olduğu öngörülmekteyken dava konusu kuralla getirilen değişiklik ile belirtilen yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi üzerine Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınması gerekmektedir.

1592. Kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesinde ilgili belediyenin talebi üzerine Cumhurbaşkanı'nı yetkili kılan kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Bakanlar Kurulu, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi" hükmü kapsamında olduğu

anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakana ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1593. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1594. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1595. Kanun'un 73. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi ve Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınmasının şart olduğu hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

1596. Yerel yönetimlerin merkezî idare tarafından kanunun öngördüğü kapsam içinde denetlenmeleri yetkisini içeren idari vesayet, özerkliğin istisnası olup Anayasa'nın 127. maddesinin beşinci fıkrasında düzenlenmiştir. Yerel yönetimlerin merkezî idare ile ilişkisinin belirlendiği anılan fıkra hükmüne göre merkezî idare mahallî idareler üzerinde; mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

1597. Vesayet makamınca vesayet yetkisi kullanılırken işlemler üzerinde iptal, onama, erteleme, izin, tekrar görüşülmesini isteme, düzeltme gibi çeşitli denetim usulleri uygulanabilmektedir.

1598. Yerel yönetimlerin özerkliği asıl olup, merkezî yönetime tanınan vesayet yetkisinin aşırı biçimde kullanılması yerel yönetimlerin özerkliğini etkisiz hâle getireceğinden, bu yetkinin kullanılmasının sınırları Anayasa ile çizilerek özerklik Anayasal güvenceye kavuşturulmuştur. Buna göre vesayet yetkisinin Anayasa'da belirtilen; mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amaçlarına yönelik olması gerekmektedir. Dolayısıyla anılan amaçlara yönelik olmak koşuluyla vesayet yetkisinin kapsam ve sınırının belirlenmesi kanun koyucunun takdir yetkisi içindedir.

1599. Özerklik, mahallî idarenin, kendi faaliyetlerine ilişkin kararları alma ve uygulama konusunda gerekli yetkiyle donatılmış olmasıdır. Bu bağlamda dava konusu kuralla kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilmesi öngörülen yerler belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan alanlardır. Ayrıca, söz konusu alanın kentsel dönüşüm ve proje alanı olarak ilan edilmesinden sonra burada gerekli uygulamaları yapacak olan idare de belediyedir. Dolayısıyla dava konusu kural, belediyenin kendi faaliyet alanıyla ilgili bir düzenleme içermektedir.

1600. Dava konusu kuralla belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup da belediyece kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulanmak istenen, ancak kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi belediyenin talebi üzerine Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınması şartına

bağlanmıştır. Dolayısıyla belediye kendi faaliyet alanıyla ilgili bir hususta tek başına karar alıp uygulayamamakta, bunun için Cumhurbaşkanının kararına, başka bir ifadeyle merkezî idarenin iznine ihtiyaç duymaktadır. Bu itibarla dava konusu kuralla öngörülen düzenleme ile merkezî idareye belediyenin işlemi üzerinde bir vesayet yetkisi tanınması söz konusudur.

1601. Anılan düzenleme ile merkezî idareye vesayet yetkisi tanınmasının sebebi belediyece kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulanmak istenen alanda kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerler bulunmasıdır. Belirtilen alanların hâlihazırda bir kamu hizmetine tahsis edilmiş ya da edilebilir nitelikte olması tabiidir.

1602. Öte yandan Kanun'un 73. maddesinin altıncı fıkrasında kentsel dönüşüm ve gelişim alanları içinde yer alan eğitim ve sağlık alanları hariç kamuya ait gayrimenkullerin harca esas değer üzerinden belediyelere devredilmesi öngörülmüştür. Buna göre kamunun mülkiyetindeki yerlerin kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilmesi ilgili idarenin, taşınmazlar üzerindeki mülkiyetinin sona ermesi sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan alanlarla ilgili bu tür tasarrufların genel idarenin görev ve sorumluluğunda bulunan kamu hizmetlerinin yürütülmesini de doğrudan etkileyeceği açıktır. Bu itibarla belirtilen nitelikteki yerlerin kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilmesiyle ilgili karar mekanizmasına merkezî idarenin izin mercii olarak dâhil edilmesinin topluma sunulacak kamu hizmetlerinin idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde yürütülmesine, bu suretle toplumun ihtiyaçlarının eşgüdüm içinde karşılanmasına katkı sağlayacağı açıktır. Bu açıdan kuralın kamu yararının sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kuralda öngörülen vesayet yetkisi Anayasa'nın 127. maddesinde çizilen çerçeve içinde kalmaktadır.

1603. Kuralla kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için bu yönde karar alması gereken vesayet makamının değiştirildiği, bu değişikliğin de yeni sistemde Bakanlar Kurulunun kaldırılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Anayasal çerçeve içinde kaldığı tespit edilen söz konusu vesayet yetkisinin hangi makam ya da makamlar tarafından kullanılacağına belirlenmesi kanun koyucunun takdir yetkisinde olduğundan bu makamın tek başına Cumhurbaşkanı olarak belirlenmesi de özerkliği zedelememektedir. Bu itibarla söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 127. maddesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1604. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

5. (e) Bendiyle 5393 Sayılı Kanun'un 75. Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendinde Yer Alan "...Bakanlar Kurulunca..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1605. Dava dilekçesinde özetle; kuralın KHK'nın 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklere yönelik gerekçelerle Anayasa'nın mülga 91. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1606. Kanun'un 75. maddesinde belediyenin diğer kuruluşlarla olan ilişkileri düzenlenmektedir.

1607. Maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde belediyelerin belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 5362 sayılı Kanun kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği kurala bağlanmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre belediyenin anılan kuruluşlarla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilmesi için belediye meclisi kararı üzerine ilgili kuruluşla anlaşma yapılması yeterli olmakta, bu hususta merkezî idarenin iznine gerek bulunmamaktadır.

1608. Anılan bendin ikinci cümlesine göre belediyenin, birinci cümlede belirtilen kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar dışındaki diğer dernek ve vakıflarla da ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebilmesi mümkündür. Ancak bunun için, mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekmektedir.

1609. Dolayısıyla belediyelerin Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış olsun ya da olmasın tüm vakıflarla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilmesinin mümkün olduğu, ancak ortak hizmet projesi gerçekleştirilmek istenen vakfın Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış bir vakıf olmasının belediyeye, karar sürecinde merkezî idarenin herhangi bir dâhli olmaksızın bu projeyi gerçekleştirebilme imkânı sağladığı anlaşılmaktadır.

1610. Maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin önceki hâlinde belediyelerin meclis kararı ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği vakıflar *Bakanlar Kurulunca* vergi muafiyeti tanınmış vakıflar olarak öngörülmüşken dava konusu kuralla getirilen değişiklikte belediye meclis kararı ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilecek vakıfların *Cumhurbaşkanınca* vergi muafiyeti tanınmış vakıflar olması öngörülmüştür.

1611. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararname*lerde yer alan ... Bakanlar Kurulu, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu düzenlemenin başta Anayasa'nın 8. maddesi olmak üzere birçok maddesinde yapılan değişiklikte Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakanla ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesine uyum sağlama amacı taşımadığı söylenemez.

1612. Öte yandan kanun koyucu tarafından Cumhurbaşkanı'na bazı vakıflara vergi muafiyeti tanıma yetkisi verilmiş olup 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun'un 20. maddesinin birinci fıkrasında "*Gelirlerinin en az üçte ikisini nev'i itibarıyla genel, katma ve özel bütçeli idarelerin bütçeleri içinde yer alan bir hizmetin veya hizmetlerin yerine getirilmesini amaç edinmek üzere kurulan vakıflara, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınabilir.*" denilmiştir. Dolayısıyla vakıflara vergi muafiyetinin Cumhurbaşkanınca tanınabilmesini öngören düzenleme esasen 4962 sayılı Kanun'un 20. maddesinin birinci fıkrasında yer almaktadır.

1613. Bu itibarla dava konusu ibarenin de yer aldığı Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi esasen, aynı bentte sözü edilen vakıflara vergi muafiyeti tanıyacak makamın kim olacağına dair bir kural öngörme amacına değil, hangi nitelikteki vakıflarla belediye meclis kararıyla ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebileceğini belirleme amacına yönelik düzenleme içermektedir. Nitekim anılan bendin de yer aldığı maddede esas itibarıyla vakıflar ve/veya onlara vergi muafiyeti tanınması hususu değil belediyenin diğer kuruluşlarla olan ilişkileri konusu

düzenlenmektedir. Dolayısıyla dava konusu kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1614. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1615. Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde belediyelerin belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

1616. Dava konusu kuralla belediyelerin meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği vergi muafiyeti tanınmış vakıfların, bu muafiyeti tanıyacak makam yönünden niteliğinin değiştirildiği, bu değişikliğin de yeni sistemde Başbakanın da dâhil olduğu Bakanlar Kurulunun kaldırılmasına ve Başbakana ilişkin hükümler de içeren Anayasa'nın 109. ve 112. maddelerinin ilga edilmesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

1617. Bununla birlikte söz konusu vakıfların vergi muafiyetinin Cumhurbaşkanınca tanınmış olmasını öngören değişiklik, belediyelerin kendi faaliyetlerine ilişkin karar alma ve uygulama bağlamında onların idari özerkliklerine müdahale teşkil eden herhangi bir husus içermemektedir. Bu itibarla söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 127. maddesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1618. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

DDD. KHK'nın 204. Maddesinin;

1. (a) Bendiyle 5627 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin (1), (2) ve (4) Numaralı Fıkralarının Yürürlükten Kaldırılmasının ve (ç) Bendiyle 5627 Sayılı Kanun'un Ek 1. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 2. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1619. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1620. 5627 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (1), (2) ve (4) numaralı fıkralarında Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulunun görevleri, oluşumu, sekreteryaya hizmetleri, olağan ve olağanüstü toplantıya çağırılması, toplantı yeter sayısı gibi hususlar düzenlenmekte iken anılan fıkralar KHK'nın 204. maddesinin (a) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1621. Kanun'a KHK'nın 204. maddesinin (ç) bendi ile eklenen ek 2. maddede ise mevzuatta Enerji Verimliliği Koordinasyon Kuruluna yapılmış olan atıfların, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1622. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelede yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kurallar, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1623. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1624. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1625. KHK'nın 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1626. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

2. (a) Bendiyle 5627 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin (5) Numaralı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1627. Dava dilekçesinde kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1628. 5627 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (5) numaralı fıkrasında Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu üyelerine yılda dörtten fazla olmamak üzere huzur hakkı ödenmesi öngörülmekte iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1629. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1630. Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu üyelerinin parasal haklarına yönelik düzenlemeyi yürürlükten kaldıran dava konusu kuralla Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına müdahalede bulunduğu açıktır. Bu itibarla kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1631. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

EEE. KHK'nın 205. Maddesinin;

- (f) Bendiyle 5809 Sayılı Kanun'un Ek 1. Maddesinin (1) ve (3) Numaralı Fıkralarının Yürürlükten Kaldırılmasının,

- (g) Bendiyle 5809 Sayılı Kanun'un Ek 1. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 2. Maddesinin,

İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1632. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1633. 5809 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında siber güvenlikle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından alınacak önlemleri belirlemek, hazırlanan plan, program, rapor, usul, esas ve standartları onaylamak ve bunların uygulanmasını ve koordinasyonunu sağlamak amacıyla; Bakanın başkanlığında Siber Güvenlik Kurulunun kurulması, Siber Güvenlik Kurulunda yer alacak bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşları ile üyelerinin temsil düzeyinin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Maddenin (3) numaralı fıkrasında da Siber Güvenlik Kurulunun çalışma usul ve esaslarının Başbakanlıkça çıkartılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkralar KHK'nın 205. maddesinin (f) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1634. Kanun'a KHK'nın 205. maddesinin (g) bendi ile eklenen ek 2. maddede mevzuatta Siber Güvenlik Kuruluna yapılmış olan atıfların, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1635. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kurallar, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1636. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1637. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1638. KHK'nın 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1639. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

FFF. KHK'nın 208. Maddesinin;

-(b) Bendiyle 6087 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (j) Bendinde Yer Alan "...Müsteşarı..." İbaresinin "...ilgili bakan yardımcısı..." Şeklinde Değiştirilmesinin,

-(c) Bendiyle 6087 Sayılı Kanun'un 3. Maddesinin Değiştirilen (5) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı..." İbaresinin,

-(f) Bendiyle 6087 Sayılı Kanun'un 8. Maddesinin Değiştirilen (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan "...Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı,..." İbaresinin,

-(r) Bendiyle 6087 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 2. Maddenin,

İncelenmesi

1. Genel Açıklama

1640. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesinden önce bakanlıkların kurulması, kaldırılması, teşkilatı ile görev ve yetkilerini düzenleyen 3046 sayılı Kanun'un, 703 sayılı KHK'nın 41. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendiyle ilga edilen 15. maddesinde "*Müsteşarlık*" bakanlık merkez teşkilatının bir unsuru ve en üst hiyerarşik kademesi olarak belirlenmiştir. Kanun'un, anılan KHK'nın aynı maddesiyle ilga edilen 22. maddesinde de müsteşarın görev ve sorumlulukları "*Müsteşar, bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktif ve emirleri yönünde, bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla bakanlık teftiş kurulu hariç bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar./Müsteşar yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden bakana karşı sorumludur.*" şeklinde düzenlenmiştir.

1641. Anılan Kanun'a 3/6/2011 tarihli ve 643 sayılı KHK'nın 3. maddesi ile eklenen 21/A maddesi ile de *Bakan Yardımcılığı* müessesesi ilk defa hukuk sistemimize girmiştir.

1642. Anılan maddenin birinci fıkrasında bakana bağlı olarak bakana ve bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesinde bakana yardımcı olmak üzere bakan yardımcısı atanabileceği, bakan yardımcılarının bu görevlerin yerine getirilmesinden bakana karşı sorumlu olduğu belirtilmiş; ikinci fıkrasında bakan yardımcılarının hükümetin görev süresiyle sınırlı olarak görev yapacağı, hükümetin görevi sona erdiğinde, bakan yardımcılarının görevinin de sona ereceği, bakan yardımcılarının gerektiğinde hükümetin görev süresi dolmadan da görevden alınabileceği düzenlenmiştir. Maddenin üçüncü fıkrasında ise bakan yardımcılara en yüksek devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılan ödemelerin yüzde yüzellisi oranında aynı usul ve esaslar çerçevesinde aylık ücret ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

1643. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde Kanun'un 21/A maddesinin birinci ve ikinci fıkraları 703 sayılı KHK'nın 41. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

1644. Diğer taraftan, daha önceki sistemde Adalet Bakanlığının teşkilatını düzenleyen, ancak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre oluşturulan idari teşkilat yapısına geçiş sürecinde 703 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılan 2992 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasında Bakanlık merkez teşkilatının ekli (1) Sayılı Cetvel'de gösterildiği belirtilmiş, anılan cetvelde "*Müsteşar*" da Bakanlık Merkez Teşkilatının içinde yer almıştır. Anılan Kanun'un "*Müsteşar*" başlıklı 6. maddesinde de "*Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak*

düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip eder ve sağlar./Müsteşar, yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.” hükmü kurala bağlanmıştır.

1645. Keza daha önceki sistemde bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda atama usulünü düzenleyen ve yeni sisteme geçiş sürecinde 703 sayılı KHK'nın 130. maddesiyle yürürlükten kaldırılan 2451 sayılı Kanun'un 2. maddesinde de Kanun'a ekli (2) Sayılı Cetvel'de gösterilen ünvanları taşıyan görevlere müşterek kararlar atama yapılacağı belirtilmiş; bakan yardımcılar ve müsteşarlar da (2) Sayılı Cetvel'de yer almıştır.

1646. Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte çıkarılan ve Adalet Bakanlığı da dâhil olmak üzere tüm bakanlıkların teşkilat yapılarını düzenleyen (1) numaralı CBK'da, bakanlıkların teşkilat yapısı içinde müsteşarlık kurumuna yer verilmemiştir.

1647. Anılan CBK'nın “Ortak Hükümler” başlıklı Onyedinci Bölümünde yer alan “Bakanlıkların temel kuruluşları ve hiyerarşik kademeler” başlıklı 509. maddesinin (4) numaralı fıkrasında bakanlık merkez teşkilatında en üst hiyerarşik kademenin bakan yardımcılığı olduğu belirtilmiştir.

1648. Bakan yardımcılarının, bakanlıklarda en üst hiyerarşik kademe olarak belirlenmesine koşut olarak görev ve yetkileri de yeniden düzenlenmiştir.

1649. Bu kapsamda, anılan CBK'nın “Bakan Yardımcıları” başlıklı 504. maddesinde bakan yardımcılarının, bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktif ve emirleri yönünde, bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenleyeceği ve yürüteceği; bu amaçla bakanlık teftiş kurulu hariç bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri vereceği ve bunların uygulanmasını gözeticeği ve sağlayacağı; belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumlu oldukları kurala bağlanmıştır. Maddede ayrıca, bakan yardımcısı kadrolarının atama işlemi yapıldığı anda herhangi bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilerek Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılacağı belirtilmiştir. Maddenin düzenlenme şeklinden bir bakana birden fazla bakan yardımcısı atanabileceği anlaşılmaktadır.

1650. Yeni sistemde üst kademe kamu yöneticilerinin atama usul ve esaslarının düzenlendiği (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında bu CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'de yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanı kararıyla atama yapılacağı belirtilmiş; bakan yardımcılar da (I) Sayılı Cetvel'de yer almıştır.

2. Anlam ve Kapsam

1651. 6087 sayılı Kanun'da, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun (HSK) oluşumu, görev ve yetkileri gibi hususlar düzenlenmiştir. Kanun'da Adalet Bakanlığı Müsteşarının HSK'nın tabii üyesi olarak görev yapması öngörülmekte iken bakanlıklardaki müsteşarlık kadrosunun kaldırılmasına koşut olarak Kanun'un HSK'nın yapısını düzenleyen hükümlerinde de 703 sayılı KHK'nın 208. maddesiyle bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda Kanun'un;

- “Tanımlar” başlıklı 2. maddesinin (j) bendinin önceki hali, “Kurulun seçikle gelen üyesi: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı dışındaki asıl üyelerinden her birini,” şeklinde iken bentte yer alan “...Müsteşarı...” ibaresi KHK'nın dava konusu 208. maddesinin (b) bendi ile “...ilgili bakan yardımcısı...” şeklinde değiştirilmiştir.

- “*Kuruluş ve Kurulun bağımsızlığı*” başlıklı 3. maddesinin (5) numaralı fıkrası “*Kurul; Bakan, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Cumhurbaşkanınca seçilecek dört asıl, Yargıtaydan seçilecek üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan seçilecek iki asıl ve iki yedek, Türkiye Adalet Akademisinden seçilecek bir asıl ve bir yedek, birinci sınıf olan adli yargı hâkim ve savcılar arasında seçilecek yedi asıl ve dört yedek ile birinci sınıf olan idarî yargı hâkim ve savcılar arasında seçilecek üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur.*” şeklinde iken anılan fıkra KHK’nın 208. maddesinin (c) bendi ile “*Kurul; Bakan, Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı ile Cumhurbaşkanınca seçilen dört ve Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen yedi üyeden oluşur.*” şeklinde değiştirilmiştir. Dava konusu kural, fıkroda yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*” ibaresidir.

- “*Dairelerin oluşumu, daire başkanlarının seçimi ile görev ve yetkileri*” başlıklı 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi, “*Birinci Dairesi; Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Yargıtaydan seçilen bir, adli yargı hâkim ve savcılar arasında seçilen üç, idarî yargı hâkim ve savcılar arasında seçilen bir ve Cumhurbaşkanınca seçilen bir asıl üye,*” şeklinde iken anılan bent KHK’nın 208. maddesinin (f) bendi ile “*Birinci Dairesi; Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı, Yargıtay üyeleri arasında seçilen bir, adli yargı hâkim ve savcılar arasında seçilen iki, idarî yargı hâkim ve savcılar arasında seçilen bir ve öğretim üyesi veya avukatlar arasında seçilen bir üye,*” şeklinde değiştirilmiştir. Dava konusu kural, bentte yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı,...*” ibaresidir.

1652. Kanun’a KHK’nın 208. maddesinin (r) bendi ile eklenen ek 2. maddede ise mevzuatta Hâkimler ve Savcılar Kuruluna ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilen görevlerin, Adalet Bakanlığının bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısına verilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

3. İptal Talebinin Gerekçesi

1653. Dava dilekçesinde özetle; Anayasa’nın 159. maddesinde HSK’nın düzenlendiği ve anılan maddede Adalet Bakanlığının HSK’nın tabii üyesi olduğunun hükme bağlandığı, buna rağmen KHK ile Anayasa’nın öngördüğü bir makam olan Adalet Bakanlığının kaldırılarak onun yerine Anayasa’da öngörülmemiş bakan yardımcısının kurul üyesi hâline getirilmesinin Anayasa’nın üstünlüğünü yok saymak anlamına geldiği belirtilerek kuralların Anayasa’nın 11. ve 159. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

4. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

1654. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisiz nedeniyle Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

1655. Dava konusu kurallarla 6087 sayılı Kanun’da yer alan “*Adalet Bakanlığı Müsteşarı*” ibareleri “*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı*” olarak değiştirilmekte ve mevzuatta HSK’ya ilişkin olarak Adalet Bakanlığının verilen görevlerin Bakanlığın bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısına verilmiş sayılması öngörülmektedir. Kurallara göre Adalet Bakanlığının ilgili bakan yardımcısı Kurulun doğal üyesi olup Birinci Dairede görev yapmaktadır. HSK’ya ilişkin olarak Adalet Bakanlığının verilen görevler Bakanlığın bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısı tarafından yürütülecektir.

1656. Kuralların 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kuralların Yetki Kanunu kapsamında olduğunun söylenebilmesi için ayrıca Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı da taşıması gerekmektedir.

1657. Anayasa'nın 159. maddesinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri düzenlenmekte iken 6771 sayılı Kanun'la başta Kurulun ismi olmak üzere anılan maddede de birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda Kurulun ismi *Hâkimler ve Savcılar Kurulu* olarak değiştirilmiş, üye sayısı yirmi ikiden on üçe düşürülmüştür. Ancak Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi olmasını öngören düzenlemede herhangi bir değişiklik yapılmadığı görülmektedir. Nitekim 159. maddenin üçüncü fıkrasında Kurulun Başkanının Adalet Bakanı olduğu ifade edildikten sonra Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi olduğu hükme bağlanmış ve ardından Kurulun diğer üyelerine yer verilmiştir.

1658. Bu itibarla, Anayasa'nın Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi olmasını öngören hükmünde herhangi bir değişiklik öngörülmemekte iken, Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısının Kurulun tabii üyesi olarak Birinci Dairede görev yapmasını ve Kurula ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilen görevlerin Bakanlığın bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısı tarafından yürütülmesini öngören kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı söylenemez.

1659. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 11. ve 159. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

GGG. KHK'nın 209. Maddesiyle 6216 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1660. Dava dilekçesinde özetle; bağımsız yargı organlarının kamu kurum ve kuruluşu olarak nitelendirilemeyeceği, bu itibarla bir yüksek mahkeme olan ve Anayasa'nın 146. ve devamı maddelerinde özel olarak düzenlenen Anayasa Mahkemesinin görevleri, üye yapısı ve seçimlerinin KHK ile yeniden düzenlenmesinin Yetki Kanunu kapsamına giren bir konu olmadığı, diğer taraftan Anayasa'nın 149. maddesinde Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, yargılama usulleri, başkan, başkanvekilleri ve üyelerin disiplin işlerinin kanunla düzenleneceğinin açıkça ifade edildiği, dolayısıyla söz konusu hususlarda KHK ile düzenleme yapılmasının mümkün olmadığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın mülga 91. ve 149. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. KHK'nın 209. Maddesinin (a) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin (ç) Bendinde Yer Alan "...yedi..." İbaresinin "...altı..." Şeklinde ve (d) Bendinde Yer Alan "Onyedi..." İbaresinin "Onbeş..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1661. 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) bendinin önceki halinde Bölüm "*Bir başkanvekilinin başkanlığında yedi üyeden oluşan ve ilgili başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanıp bireysel başvurular hakkında karar verme yetkisine sahip olan kurul*" şeklinde tanımlanmıştır. Dava konusu kurulla anılan bentte yer alan "*yedi*" ibaresi "*altı*" şeklinde değiştirilmiştir.

1662. Maddenin (d) bendinin önceki halinde Genel Kurul "*Onyedi üyeden oluşan kurul*" şeklinde tanımlanmış, Dava konusu kurulla anılan bentte yer alan "*Onyedi*" ibaresi "*Onbeş*" şeklinde değiştirilmiştir.

1663. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1664. Öte yandan Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında Anayasa Mahkemesinin on yedi üyeden kurulacağı hüküm altına alınmakta iken 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle anılan fıkrada yapılan değişiklikle üye sayısı on beşe düşürülmüştür. Dava konusu kuralla öngörülen değişikliğin Anayasa Mahkemesinin üye sayısı ile ilgili olarak Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında yapılan ve üye sayısının on beşe düşürülmesini öngören değişikliğe uyum sağlanması amacıyla yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla kurallar Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1665. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1666. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1667. Anayasa'nın 149. maddesinin beşinci fıkrasında Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, Genel Kurul ve bölümlerin yargılama usulleri ile Başkan, başkanvekilleri ve üyelerin disiplin işlerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

1668. KHK'nın 183. maddesiyle 2247 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kurallar için de geçerlidir. Kurallar, Anayasa'nın 149. maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen kanunilik ölçütünü sağlamaktadır.

1669. Bu itibarla Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edilen kuralların kamu yararı dışında bir amaç gözettiği söylenemez. Bu nedenle kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1670. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. KHK'nın 209. Maddesinin (b) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 3. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,..." Şeklinde Değiştirilmesinin, Değiştirilen (ç) Bendinin ve (f) Bendinde Yer Alan "...milletvekili olmayan..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanı yardımcıları ve..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1671. 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinde Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

1672. Maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde "*Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün veya bunların belirli madde veya hükümlerinin şekil ve esas bakımından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil açısından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılan iptal davalarına bakmak*" Mahkemenin görevleri arasında

sayılmakta iken bentte yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin*,...” ibaresi dava konusu kuralla “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin*,...” şeklinde değiştirilmiştir.

1673. TBMM'nin parlamenter hükümet sisteminde yer alan Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verebileceğini hükme bağlayan ve KHK'ların hukuksal rejimini düzenleyen Anayasa'nın 91. maddesi 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, böylece KHK çıkarılabilme imkânına anayasal olarak son verilmiştir. Buna karşılık 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (F) fıkrasının birinci cümlesinde Anayasa'nın 91. maddesinin yürürlükten kaldırılma tarihine kadar çıkarılmış ve yürürlükte bulunan KHK'ların geçerliliklerini sürdürmeye devam edeceği belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesinin söz konusu KHK'lara ilişkin yargısal denetim yetkisinin de devam etmesi öngörülmüş, bu bağlamda anılan fıkranın ikinci cümlesinde “*Yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler hakkında 152 nci ve 153 üncü maddelerin uygulanmasına devam olunur.*” denilmiştir.

1674. KHK rejimine son verilmesini, diğer taraftan CBK'ların hukuk sistemine girmesini öngören ilgili Anayasa değişikliklerine koşut olarak Anayasa'nın Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkilerini düzenleyen 148. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin*...” ibareleri de “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin*...” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece CBK'ların şekil ve esas bakımından Anayasa'ya uygunluğunun denetlenmesi öngörülürken, yargısal denetim görev ve yetkisi de Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Anayasa'nın norm denetimine ilişkin düzenlemeler öngören 150 ila 153. maddelerinde de aynı doğrultuda ibare değişiklikleri yapılmıştır.

1675. Bu yönüyle kuralların Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu ve Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileriyle ilgili olarak Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasında yapılan ve bu kapsamda CBK'ların denetim görev ve yetkisinin Anayasa Mahkemesine verilmesini öngören Anayasa değişikliğine uyum sağlanması amacına yönelik olduğu sonucuna varılmaktadır.

1676. Kanun'un 3. maddesinin (ç) bendinin önceki halinde “*Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Bakanlar Kurulu üyelerini, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları ile Jandarma Genel Komutanını görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.*” Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında sayılmış, anılan bentte dava konusu kuralla değişiklik yapılarak “*Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarını görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.*” Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında sayılmıştır.

1677. 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle; Anayasa Mahkemesinin, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamakla görevli olduğu kişileri düzenleyen Anayasa'nın 148. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “...*Bakanlar Kurulu üyelerini*,...” ibaresi “...*Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları*,...” şeklinde değiştirilmiş, böylece Cumhurbaşkanı yardımcılarını da Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargılamakla görevli olduğu kişiler kapsamına dâhil edilmiştir. Anılan fıkrada yer alan “...*, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi*...” ile aynı maddenin yedinci fıkrasında yer alan “...*ile Jandarma Genel Komutanı*...” ibareleri ise madde metninden çıkarılmıştır.

1678. Dava konusu kuralla yapılan değişikliklerin 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu ve Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargılamakla görevli olduğu kişileri gösteren Anayasa'nın 148. maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1679. Kanun'un 3. maddenin (f) bendinin önceki halinde ise "*Milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına veya milletvekilliklerinin düşmesine ya da milletvekili olmayan bakanların dokunulmazlıklarının kaldırılmasına Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi hâllerinde, ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekilinin Anayasa, kanun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine aykırılık iddiasına dayanan iptal istemlerini karara bağlamak*" Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında sayılmakta iken bentte yer alan "*...milletvekili olmayan...*" ibaresi dava konusu kuralla "*...Cumhurbaşkanı yardımcıları ve...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1680. Yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesine, bakanların ve Cumhurbaşkanı yardımcılarının dokunulmazlıklarının kaldırılması kararına karşı açılan iptal taleplerini karara bağlama görevi verilmiştir.

1681. Bakanlar, yeni hükümet sisteminde farklı bir statüyle yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda Anayasa'nın 6771 sayılı Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilen 106. maddesinde bakanların milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanması ve görevden alınması, Cumhurbaşkanı'na karşı sorumlu olması öngörülmüştür. Ayrıca milletvekili olmayanlar arasından da bakan atanabileceğini belirten Anayasa'nın 112. maddesi aynı Kanun'un 16. maddesiyle ilga edilirken Anayasa'nın 106. maddesinin dördüncü fıkrasında TBMM üyelerinin bakan olarak atanmaları durumunda üyeliklerinin sona ereceği hüküm altına alınmak suretiyle milletvekili olan ve olmayan bakan ayrımı ortadan kaldırılmıştır. Öte yandan aynı maddede Cumhurbaşkanı'nın, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından bir veya birden fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı atayabileceği belirtilmiş, böylece ilk kez Cumhurbaşkanı yardımcılığı müessesesi getirilmiştir. Anılan maddenin onuncu fıkrasında ise Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanacakları belirtilmek suretiyle Cumhurbaşkanı yardımcıları da yasama dokunulmazlığına sahip kılınmıştır.

1682. Söz konusu Anayasa değişikliklerine koşut olarak 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (f) bendinde dava konusu kuralla yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesinin bakanlar hakkında verilen dokunulmazlık kararının kaldırılmasına ilişkin görevinin yeniden düzenlendiği, ayrıca Anayasa Mahkemesine, Cumhurbaşkanı yardımcılarının dokunulmazlıklarının kaldırılmasına karar verilmesi hâlinde bu karara karşı iptal davalarına bakma görevinin de verildiği görülmektedir.

1683. Dava konusu kuralla yapılan değişikliğin, 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu ve bakanların statüsünün yeniden belirlenmesine ve Cumhurbaşkanı yardımcılarının statüsünün düzenlenmesine ilişkin yukarıda yer verilen Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması amacıyla yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1684. Bu itibarla yukarıda anılan kurallar Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1685. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1686. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1687. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1688. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

c. KHK'nın 209. Maddesinin (c) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 6. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...onyedi..." İbaresinin "...onbeş..." Şeklinde Değiştirilmesinin, (2) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının ve (c) Bendinin (3) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan "...dekanı ya da..." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "...bakan yardımcısı,..." İbaresinin İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1689. Kanun'un 6. maddesinde Mahkemenin kuruluşu ve üyelerin seçilme yeterliği düzenlenmiştir.

1690. Maddenin (1) numaralı fıkrasında Mahkemenin on yedi üyeden kurulacağı belirtilmekte iken fıkra da yer alan "...onyedi..." ibaresi dava konusu kuralla "...onbeş..." şeklinde değiştirilmiştir.

1691. Yapılan değişikliğin 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu ve Anayasa Mahkemesinin üye sayısı ile ilgili olarak Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında yapılan ve üye sayısının on beşe düşürülmesini öngören değişikliğe uyum sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1692. Maddenin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin önceki halinde Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için "*Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi veya Sayıştayda başkan ya da üye olmak*" gerekmektedir. Anılan bentte yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

1693. Askerî Yargıtayın ve AYİM'in kaldırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine koşut olarak Anayasa'nın 146. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "..., bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibaresi ile dördüncü fıkrasında yer alan "..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi..." ibareleri madde metninden çıkarılmıştır. Böylece Anayasa Mahkemesine Askerî Yargıtaydan ve AYİM'den üye seçilmesine son verilmiştir. Bununla birlikte 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (D) fıkrası ile Askerî Yargıtay ve AYİM'den Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş bulunan kişilerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyeliklerinin devam edeceği hükme bağlanmıştır.

1694. Dava konusu kuralla öngörülen değişikliğin Yetki Kanunu'nun (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca "*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*" kapsamında olduğu ve Askerî Yargıtayın ve AYİM'in kaldırılmasının doğal sonucu olarak Anayasa'nın 146. maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan ve Anayasa Mahkemesine Askerî

Yargıtaydan ve AYİM'den üye seçilmesine son veren değişikliğe uyum sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1695. Maddenin (2) numaralı fıkrasının (c) bendinin (3) numaralı alt bendinde üst kademe yöneticilerden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilme yeterliğine ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Anılan alt bendin önceki halinde, “*En az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış üst kademe yöneticileri arasından seçilecek üye için Yükseköğretim Kurulu Başkan veya üyesi ya da bir yükseköğretim kurumunun rektör veya dekanı ya da müsteşar, müsteşar yardımcısı, büyükelçi veya vali olmak,*” üst kademe yöneticileri arasından üyeliğe seçilmek için gerekli şartlar arasında sayılmıştır. Anılan bentte yer alan “*...dekanı ya da...*” ibaresinden sonra gelmek üzere anılan bende dava konusu kuralla “*...bakan yardımcısı,...*” ibaresi eklenmiştir. Böylece kırk beş yaşını doldurmuş, yükseköğrenim görmüş, hâkimlik mesleğine alınmaya engel bir hâlinin bulunmaması kaydıyla en az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış bakan yardımcılarını da Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilebilecektir.

1696. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “*kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Daha önce de belirtildiği üzere Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte müsteşarlık kadrosu kaldırılmıştır. Yeni sistemle birlikte müsteşarın görevlerini bakan yardımcılarını ifa etmektedir. Kanun'un Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçilme yeterliğini düzenleyen 6. maddesine bakan yardımcısı ibaresinin eklenmesini öngören kuralın idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre yeniden yapılandırılması kapsamında kadroların ihdas ve iptaliyle ilgili olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kural, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacına yöneliktir.

1697. Bu itibarla dava konusu kurallar Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1698. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1699. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1700. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerin içerik yönünden incelendiği başlık altında açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1701. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ç. KHK'nın 209. Maddesinin (ç) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 7. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “..., bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi...” İbaresini ile (3) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi...” İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1702. Kanun'un 7. maddesinde Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçimine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1703. Maddenin (2) numaralı fıkrasının önceki halinde “Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay bir üyeyi Askeri Yargıtay, bir üyeyi Askeri Yüksek İdare Mahkemesi genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukuk bilim dallarından olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan ve kendi üyesi olmayan öğretim üyeleri arasından her boş yer için göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.” denilmiştir. Anılan fıkrada yer alan “..., bir üyeyi Askeri Yargıtay, bir üyeyi Askeri Yüksek idare Mahkemesi...” ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

1704. Maddenin (3) numaralı fıkrasının önceki hali “Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulu ve baro başkanlarınınca Mahkeme üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak seçimler tek turda yapılır ve her bir üye her boş üyelik için bir adaya oy kullanabilir. Oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır.” şeklinde iken fıkrada yer alan “..., Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi...” ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

1705. KHK'nın 209. maddesinin (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1706. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1707. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1708. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1709. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1710. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

d. KHK'nın 209. Maddesinin (d) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 9. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “...Başbakan,...” İbaresinin Madde Metninden Çıkarılmasının İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1711. Kanun'un 9. maddesinin (1) numaralı fıkrası “Üyeler görevlerine başlamadan önce, Başkanın davet edeceği Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan, yüksek yargı organları başkan ve başsavcuları, Adalet Bakanı ve Devlet protokolünde yer alan diğer üst düzey görevliler ile emekli üyelere katılanların, diğer ilgililerin huzurunda ve Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri önünde aşağıdaki andı içerler.” şeklinde iken fıkrada yer alan “...Başbakan,...” ibaresi dava konusu kuralla madde metninden çıkarılmıştır.

1712. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Başkan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi*" hükmü kapsamında olduğu, yeni hükümet sisteminde Başkanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

1713. Kural, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1714. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1715. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1716. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

1717. Anayasa Mahkemesi üyelerinin and içme töreninde Başkanın da hazır bulunmasını öngören düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının Başkanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1718. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

e. KHK'nın 209. Maddesinin (e) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 21. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...onyedi..." İbaresinin "...onbeş..." Şeklinde ve "...oniki..." İbaresinin "...on..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1719. Kanun'un 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının önceki hali "*Genel Kurul, Mahkemenin onyedi üyesinden oluşur. Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az oniki üye ile toplanır.*" şeklinde düzenlenmiş, dava konusu kuralla fıkroda yer alan "*...onyedi...*" ibaresi "*onbeş*", "*...oniki...*" ibaresi ise "*...on...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1720. Anayasa Mahkemesindeki üye sayısının on beşe düşürülmesine ilişkin olarak Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe koşut şekilde Genel Kurulun toplantı yeter sayısı da değiştirilmiş, bu kapsamda Anayasa'nın 149. maddesinin birinci fıkrasında Genel Kurulun Anayasa Mahkemesi Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on iki üye ile toplanması öngörülmekteyken anılan fıkroda 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle yapılan ibare değişikliğiyle bu sayı on olarak belirlenmiştir.

1721. KHK'nın 209. maddesinin (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1722. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1723. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1724. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1725. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1726. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

f. KHK'nın 209. Maddesinin (f) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 22. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...yedışer..." İbaresinin "...altışar..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1727. Kanun'un 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasının önceki hali "*Mahkemede, bireysel başvuruları karara bağlamak üzere bir başkanvekili başkanlığında yedışer üyesi olan iki bölüm bulunur. Bölümler, bir başkanvekilinin başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır.*" şeklinde düzenlenmiştir. Anılan fıkrada yer alan "...yedışer..." ibaresi "...altışar..." şeklinde değiştirilmiştir.

1728. Dava konusu kuralla öngörülen değişiklik Anayasa Mahkemesinin üye sayısının on beşe düşürülmesine ilişkin olarak Anayasa'nın 146. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğin bir sonucudur.

1729. KHK'nın 209. maddesinin (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1730. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1731. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1732. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1733. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1734. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

g. KHK'nın 209. Maddesinin (g) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 35. Maddesinin;

-(1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." İbaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,..." Şeklinde Değiştirilmesinin ve Aynı Fıkranın Değiştirilen (b) Bendinin,

-Değiştirilen (2) Numaralı Fıkrasının,

İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1735. Kanun'un 35. maddesinde iptal davası açmaya yetkili olanlar sayılmıştır.

1736. Maddenin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesi "*Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar şunlardır:*" şeklinde iken cümlede yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." ibaresi dava konusu kuralla "*...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1737. KHK'nın 209. maddesinin (b) bendiyle Kanun'un 3. maddesinin (a) bendinde yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1738. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ... ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi ...*" hükmü kapsamında olduğu, Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileriyle ilgili olarak Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasında yapılan ve bu kapsamda CBK'ların denetimi görev ve yetkisinin Anayasa Mahkemesine verilmesini öngören Anayasa değişikliğine uyum sağlama amacı taşıdığı anlaşılmaktadır.

1739. Maddenin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde iktidar ve anamuhalefet partisi meclis grupları iptal davası açmaya yetkili kılınmış iken anılan bentte yapılan değişiklikle iptal davası açma hakkı TBMM'de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her birine tanınmıştır.

1740. İptal davasını düzenleyen Anayasa'nın 150. maddesinin önceki halinde Anayasa Mahkemesine doğrudan iptal davası açma hakkı bulunanların Cumhurbaşkanı, iktidar ve ana muhalefet partisi Meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyeler olduğu belirtilmiştir. 6771 sayılı Kanun'la anılan maddede yapılan ibare değişikliğiyle birlikte iptal davası açabilecek olanların Cumhurbaşkanı, TBMM'de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubu ve üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyeler olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda maddenin birinci fıkrasının "*İktidarda birden fazla siyasî partinin bulunması halinde, iktidar partilerinin dava açma hakkını en fazla üyeye sahip olan parti kullanır.*" şeklindeki son cümlesi de yürürlükten kaldırılmıştır.

1741. Dava konusu kuralla söz konusu cümlenin yürürlükten kaldırılması 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ... ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi ...*" hükmü kapsamında olup Anayasa'nın 150. maddesinde yapılan değişiklikle TBMM'de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her birine iptal davası açma hakkı tanınmasının bir sonucudur.

1742. Kanun'un 35. maddesinin (2) numaralı fıkrası ise “İktidarda birden fazla siyasi partinin bulunması hâlinde, iktidar partilerinin dava açma hakkını en fazla üyeye sahip olan parti kullanır.” şeklinde iken anılan fıkra dava konusu kuralla “Türkiye Büyük Millet Meclisindeki üye sayılarında eşitlik bulunması halinde, iptal davası açabilecek siyasi parti grupları, son milletvekili genel seçiminde alınan geçerli oy sayısına göre belirlenir.” şeklinde değiştirilmiştir.

1743. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ... ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi ...” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Anayasa Mahkemesinde doğrudan iptal davası açabilme hakkının TBMM’de en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubuna tanınmasının ardından ikiden fazla siyasi partinin aynı sayıda üyeye sahip olması durumunda iptal davası açma yetkisi bakımından hangi siyasi parti grubunun yetkili olduğu konusunda uyuşmazlık çıkabilir. Dava konusu kuralla 35. maddenin (2) numaralı fıkrasında yapılan değişikliğin, uygulamada ortaya çıkabilecek bu belirsizliğin giderilmesi, dolayısıyla Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1744. Bu itibarla kural Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1745. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1746. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1747. KHK’nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1748. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ğ. KHK’nın 209. Maddesinin (ğ), (h), (i), (j) ve (m) Bentleriyle 6216 Sayılı Kanun’un 37., 38., 40., 43. ve 66. Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

i. Kuralların Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1749. 6216 sayılı Kanun’un;

-“İptal davası açma süresi” başlıklı 37. maddesinin önceki halinde “Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak on gün; kanun hükmünde kararnamelerle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altmış gün sonra düşer.” denilmiştir. Anılan maddede yer alan “...kanun hükmünde kararnamelerle...” ibaresi KHK’nın 209. maddesinin (ğ) bendi ile “...Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile...” şeklinde değiştirilmiştir.

-“İptal davası açılmasında temsil ve uyulması gereken esaslar” başlıklı 38. maddesinin (1) numaralı fıkrası “*Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılacak iptal davası, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı siyasi parti gruplarının genel kurullarının, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alacakları karar üzerine açılır.*” şeklinde; (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesi “*İptal davası, Anayasa değişiklikleri ile kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiası ile iptalini ihtiva eden dava dilekçesinin Genel Sekreterlikçe, Yazı İşleri Müdürlüğüne havale edildiği tarihte açılmış sayılır.*” şeklinde iken anılan fıkralarda yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin...*” ibareleri KHK’nın 209. maddesinin (h) bendi ile “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin...*” şeklinde değiştirilmiştir.

-“*Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi*” başlıklı 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı “*Bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa;(...*” şeklinde iken anılan fıkrada yer alan “...*kanun hükmünde kararnamenin....*” ibaresi KHK’nın 209. maddesinin (i) bendi ile “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...*” şeklinde değiştirilmiştir.

- “*Dosya üzerinden inceleme ve gerekçeyle bağlı olmama*” başlıklı 43. maddesinin (3) numaralı fıkrasının önceki halinde “*Mahkemenin, kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün Anayasaya aykırılığı hususunda ileri sürülen gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. Mahkeme, taleple bağlı kalmak şartıyla başka gerekçeyle de Anayasaya aykırılık kararı verebilir.*” şeklinde yer alan düzenlemedeki “...*kanun hükmünde kararnamelerin...*” ibaresi KHK’nın 209. maddesinin (j) bendi ile “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin...*” şeklinde değiştirilmiştir.

- 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası “*Başvuru, kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanamaması sonucunu doğuruyorsa, keyfiyeti gerekçesinde belirtmek şartıyla Mahkeme, uygulama kabiliyeti kalmayan kanunun, kanun hükmünde kararnamenin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün bahis konusu öteki hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebilir.*” şeklinde iken anılan fıkrada yer alan “...*kanun hükmünde kararnamenin...*” ibareleri KHK’nın 209. maddesinin (j) bendi ile “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...*” şeklinde değiştirilmiştir.

-66. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesi “*Mahkemece iptaline karar verilen kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar.*” şeklinde; (4) numaralı fıkrası ise “*Mahkeme, bir kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İÇtüzüğünün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.*” şeklinde iken anılan fıkralarda yer alan “...*kanun hükmünde kararname...*” ibareleri KHK’nın 209. maddesinin (m) bendi ile “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*” şeklinde değiştirilmiştir.

1750. KHK’nın 209. maddesinin (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 3. maddesinin (a) bendinde yapılan değişikliğe yönelik gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1751. Kurullarla yapılan değişiklikler 7142 sayılı Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu*

kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ... ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi ... ” hükmü kapsamında olup, kuralların Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileriyle ilgili olarak Anayasa’nın 148. maddesinin birinci fıkrasında yapılan ve bu kapsamda CBK’ların denetimi görev ve yetkisinin Anayasa Mahkemesine verilmesini öngören Anayasa değişikliğine uyum sağlama amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1752. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1753. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1754. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1755. KHK’nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1756. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa’nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

h. KHK’nın 209. Maddesinin (i) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun’un 39. Maddesinin (4) Numaralı Fıkrasında Yer Alan “...Başbakanlık...” İbaresinin “...Cumhurbaşkanlığı...” Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1757. 6216 sayılı Kanun’un “Eksikliklerin tamamlattırılması ve görüş bildirme” başlıklı 39. maddesinin (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin önceki halinde “İptal davalarında Mahkemece esasın incelenmesine karar verilmesi hâlinde, dava dilekçesi ile ekleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Başbakanlık ile iptal davası açmaya yetkili siyasi parti gruplarına gönderilir.” denilmiştir. Anılan cümlede yer alan “...Başbakanlık...” ibaresi dava konusu kuralla “...Cumhurbaşkanlığı...” şeklinde değiştirilmiştir.

1758. Kuralın 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin “Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ... Başbakan, ... gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi” hükmü kapsamında olduğu, yeni hükümet sisteminde Başbakanlık kurumunun kaldırılması nedeniyle yapılan değişikliğin Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

1759. Kural, Anayasa’da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1760. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1761. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1762. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler uygun olduğu ölçüde dava konusu kural için de geçerlidir.

1763. İptal davalarında dava dilekçesi ile eklerinin Başbakanlığa da gönderilmesini öngören düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının Başbakanlığın kaldırılmasının bir sonucu olduğu, dolayısıyla kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak üzere ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Kamu yararı dışında bir amaç gözetmeyen kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

1764. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

1. KHK'nın 209. Maddesinin (k) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 54. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...milletvekili veya milletvekili olmayan..." İbaresinin "...milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1765. Kanun'un 54. maddesinin (1) numaralı fıkrası "*Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili milletvekili veya milletvekili olmayan bakan ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı gündün başlayarak yedi gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlanır.*" şeklinde iken fıkrada yer alan "...milletvekili veya milletvekili olmayan..." ibaresi dava konusu kuralla "*...milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1766. KHK'nın 209. maddesinin (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde yapılan değişiklik ile ilgili Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden yapılan incelemede açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1767. Kuralın 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ... ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi ...*" hükmü kapsamında ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde bakanların statüsünün yeniden belirlenmesine ve Cumhurbaşkanı yardımcılarının statüsünün düzenlenmesine ilişkin Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

1768. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1769. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1770. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1771. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kural için de geçerlidir.

1772. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

i. KHK'nın 209. Maddesinin (1) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 57. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (2) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

1773. Kanun'un 57. maddesinde Yüce Divan yargılamasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

1774. Maddeye (1) numaralı fıkradan sonra gelmek üzere dava konusu kuralla eklenen (2) numaralı fıkrada Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamalarının üç ay içinde tamamlanması öngörülmüş, yargılamanın bu sürede tamamlanamadığı takdirde ilave üç aylık süre içinde kesin olarak tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

1775. Yüce Divan yargılamalarının belli bir sürede tamamlanmasını öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan adil yargılanma hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1776. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

j. KHK'nın 209. Maddesinin (n) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un Geçici 1. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Geçici 2. Maddesinin;

i. (1) ve (2) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

1777. Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 2. maddenin;

- (1) numaralı fıkrasında, birlikte yapılan ilk Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi sonucunda Cumhurbaşkanı'nın göreve başladığı tarihten önce görev yapmış Bakanlar Kurulu üyelerinin, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanacağı belirtilmiştir.

- (2) numaralı fıkrasında, kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyeleri, başsavcılar ile Jandarma Genel Komutanının, 27/4/2017 tarihinden önce görevleriyle ilgili işledikleri suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanması öngörülmüştür.

1778. KHK'nın 196. maddesinin (c) bendiyle Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklere yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1779. Bakanlar Kurulu üyeleri ile Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyeleri, başsavcılar ve Jandarma Genel Komutanını yargılamakla görevli yargı merciini belirleyen kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan adil yargılanma hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1780. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

ii. (3) numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesi ile (4) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

(1) Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1781. Kanun'un geçici 2. maddesinin (3) numaralı fıkrasının dava konusu birinci cümlesinde, kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyeliklerinin devam edeceği belirtilmiştir.

1782. Maddenin (4) numaralı fıkrasında da Mahkemenin KHK'lara ilişkin görev ve yetkilerinin devam edeceği ifade edilmiştir.

1783. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin *"Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ..."* hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

1784. Anayasa Mahkemesine Askerî Yargıtaydan ve AYİM'den üye seçilmesine son verilmesine yönelik Anayasa değişikliğine koşul olarak 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (D) fıkrası ile Askerî Yargıtay ve AYİM'den Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş bulunan kişilerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyeliklerinin devam edeceği hükme bağlanmıştır.

1785. Keza, KHK çıkarılması imkânına son verilmesine yönelik Anayasa değişikliğine koşul olarak da aynı maddenin (F) fıkrasında Anayasa'nın 91. maddesinin yürürlükten kaldırılma tarihine kadar çıkarılmış ve yürürlükte bulunan KHK'ların geçerliliğini sürdüreceği belirtilmiş; Anayasa Mahkemesinin söz konusu KHK'lara ilişkin yargısal denetim yetkisinin devam etmesi öngörülmüştür. Dolayısıyla dava konusu kurallarda öngörülen düzenlemelerin Anayasa Mahkemesinin üye yapısı ve görevleriyle ilgili olarak yapılan söz konusu Anayasa değişiklikleri neticesinde uygulamada ortaya çıkabilecek belirsizlikleri gidermeye yönelik olarak Anayasa'da öngörülen geçiş hükümlerine uyum sağlanması amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

1786. Bu itibarla kurallar, Yetki Kanunu kapsamında olup ayrıca, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1787. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

(2) Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1788. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1789. KHK'nın 209. maddesinin (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (ç) ve (d) bentlerinde yapılan değişikliklerle ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1790. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 149. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

iii. (3) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesinin İncelenmesi

1791. Kanun'un geçici 2. maddesinin (3) numaralı fıkrasının dava konusu ikinci cümlesinde, kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine

seçilmiş üyelerin ordu mensubu olmaktan doğan emeklilikle ilgili bütün haklarının saklı olduğu hüküm altına alınmaktadır.

1792. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1793. Bu itibarla kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin mali haklarına yönelik düzenleme öngören kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1794. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

k. KHK'nın 209. Maddesinin (o) Bendiyle 6216 Sayılı Kanun'un 11. Maddesinin (4) Numaralı (anılan maddeye 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle eklenen fıkralar nedeniyle (8) numaralı) Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1795. Kanun'un 11. maddesinin (4) numaralı fıkrasında Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi tarafından gösterilecek adaylar arasından seçilen üyenin, ordu mensubu olmaktan doğan emeklilikle ilgili bütün haklarının saklı olduğu hüküm altına alınmakta iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

1796. KHK'nın 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1797. Bu itibarla kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin mali haklarına yönelik düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kural, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır.

1798. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

ĞĞĞ. KHK'nın 211. Maddesinin;

- (a) Bendiyle 6550 Sayılı Kanun'un 3. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasının,

- (c) Bendiyle 6550 Sayılı Kanun'un 19. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 1. Maddesinin,

İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1799. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1800. 6550 sayılı Kanun'da araştırma altyapılarının daha etkin kullanımını ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

1801. Kanun'un 3. maddesinde Araştırma Altyapıları Kurulunun kuruluş ve görevleri düzenlenmiştir. Maddenin KHK'nın 211. maddesinin (a) bendi ile yürürlükten kaldırılan (1) numaralı fıkrasında Kurulun; Kalkınma Bakanı başkanlığında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile Millî Eğitim Bakanından oluşacağı, alanında uzman kişilerin, görüşlerinden yararlanılmak üzere Kurula davet edilebileceği, Kurulun oy birliğiyle karar alacağı, Kurulun çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

1802. Kanun'a KHK'nın 211. maddesinin (c) bendi ile eklenen ek 1. maddede mevzuatta Araştırma Altyapıları Kuruluna yapılmış olan atıfların, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1803. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kurallar, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1804. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1805. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1806. KHK'nın 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1807. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

HHH. KHK'nın 212. Maddesinin;

-(a) Bendiyle 6735 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin (4), (5), (6), (7) ve (8) Numaralı Fıkralarının Yürürlükten Kaldırılmasının,

-(c) Bendiyle 6735 Sayılı Kanun'un 27. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek 1. Maddesinin,

İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

1808. Dava dilekçesinde, kuralların, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralların Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1809. 6735 sayılı Kanun'da uluslararası iş gücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esaslar, yetki ve sorumluluklar ve uluslararası iş gücü alanındaki hak ve yükümlülükler düzenlenmektedir.

1810. Kanun'un 4. maddesinin (4) ila (8) numaralı fıkralarında Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulunun görevleri, üye yapısı, toplantı zamanı gibi hususlar düzenlenmekte iken anılan fıkralar KHK'nın 212. maddesinin (a) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1811. Kanun'a KHK'nın 212. maddesinin (c) bendi ile eklenen ek 1. maddede mevzuatta Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kuruluna yapılmış olan atıfların, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1812. Kuralların 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...*" hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Kurallar, idari teşkilatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çerçevesinde yeniden yapılandırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla ihdas edildiğinden Yetki Kanunu kapsamında olup Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1813. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

1814. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

1815. KHK'nın 192. maddesinin (b) bendiyle 3218 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili içerik yönünden yapılan denetimde açıklanan gerekçeler dava konusu kurallar için de geçerlidir.

1816. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

III. KHK'nın 213. Maddesinin;

1. (g) Bendiyle 5018 sayılı Kanun'un 11. Maddesinin Birinci Fıkrasına Eklenen "*Bakanlıklarda en üst yönetici Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.*" Cümlesinin İncelenmesi

a. Anlam ve Kapsam

1817. 5018 sayılı Kanun'un "*Üst yöneticiler*" başlıklı 11. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında üst yöneticilerin, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına,

yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile CBK'larda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumlu oldukları; bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiştir.

1818. Anılan maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanının üst yönetici olduğu belirtildikten sonra fıkraya dava konusu kuralla eklenen cümlede bakanlıklarda en üst yöneticinin Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

1819. 5018 sayılı Kanun'un 11. maddesinin önceki hâlinde bakanlıkların üst yöneticisi müsteşar olarak belirlenmiştir. KHK'nın 179. maddesi ile 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 32. madde uyarınca bakanlıklardaki müsteşar kadrosu iptal edilmiştir. Anılan düzenlemeye koşut olarak 5018 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasında da değişiklik yapılarak bakanlıklarda müsteşar *üst yönetici* olmaktan çıkarılmış ve bakanlıklardaki *en üst yönetici* üst yönetici olarak tanımlanmıştır.

1820. Anılan fıkraya dava konusu kuralla eklenen cümlede ise bakanlıklarda en üst yöneticinin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Böylece daha önceki düzenlemeden farklı olarak anılan maddede bakanlıkların üst yöneticisi özel olarak belirlenmeyerek en üst yönetici tanımına bağlı kılınmış; bakanlıklarda en üst yöneticiyi belirleme yetkisi ise dava konusu kuralla Cumhurbaşkanı'na bırakılmıştır.

1821. Dava konusu kuralda Cumhurbaşkanıya Bakanlıklarda en üst yöneticiyi belirlemesi hususunda verilen yetki somut olarak bir kişinin şahsının belirlenmesinden ziyade bir kadro, pozisyon veya görevle ilgili olarak en üst yöneticinin kim olacağı hususunda genel ve soyut bir kural konulmasını gerekli kılmaktadır. Bu itibarla dava konusu kural söz konusu belirlemenin Cumhurbaşkanı tarafından düzenleyici bir işlemle yapılmasını öngörmektedir.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

1822. Dava dilekçesinde özetle; kuralla bakanlıklarda en üst yöneticinin kim olacağı hususunda belirsiz ve öngörülemez bir düzenleme getirildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Anayasa'nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1823. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden incelenmiştir.

1824. Bakanlıklarda en üst yöneticinin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesini öngören kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu, yeni hükümet sisteminde Anayasa'da yürütme yetkisi kapsamında teşkilat yapısı CBK ile düzenlenmesi öngörülen bakanlıklarda görev alan en üst yöneticinin de buna koşut olarak Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi amacıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

1825. Bu itibarla kural, Yetki Kanunu kapsamında olup, Anayasa'da KHK ile düzenlenmesi yasaklanan alanlara ilişkin herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

1826. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1827. Kanun koyucu, yasama yetkisinin genelliği ilkesinin bir gereği olarak Anayasa'da düzenlenmeyen bir alanda doğrudan kural ihdas edebilir. Bu bağlamda kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminde en üst yöneticilerin belirlenmesi anayasal bir konu olmayıp bu belirlemede nasıl bir yöntem izleneceği anayasal sınırlar içinde kalmak kaydıyla kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır.

1828. Anayasa'nın açıkça kanunla düzenlenmesini öngörmediği konularda kanunda genel ifadelerle düzenleme yapılarak ayrıntının yürütmeye bırakılması mümkündür. Anayasa'da münhasıran kanunla düzenleme yapılması öngörülmemen konularda da yasamanın asliliği ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri hâricinde geçerli olan yürütmenin türevselliği ilkeleri gereği idari işlemlerin kanuna dayanması zorunluluğu vardır. Ancak bu durumda kanunda belirlenmesi gereken çerçeve, Anayasa'nın kanunla düzenlenmesini öngördüğü durumdakinden çok daha geniş olabilecektir. Başka bir ifadeyle, Anayasa'ya göre kanunla düzenlenmesi gerekmeyen bir konu, kanuni dayanağı olmak kaydıyla idarenin düzenleyici işlemlerine bırakılabilir (AYM, E.2018/91, K.2020/10,19/2/2020, §110).

1829. Anayasa'da, kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminde bakanlıkların en üst yöneticisinin belirlenmesine ilişkin düzenlemenin kanunla yapılmasını zorunlu kılan bir hüküm yer almamaktadır. Bu itibarla söz konusu belirlemenin düzenleyici işleme bırakılmasının Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmamaktadır. Öte yandan hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir bir şekilde düzenlenen kuralda belirlilik ilkesine de aykırılık bulunmamaktadır.

1830. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

2. (ı) Bendiyle 5018 Sayılı Kanun'un Başlığıyla Birlikte Değiştirilen 14. Maddesinin İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

1831. Dava dilekçesinde, kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği belirtilerek Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Maddenin Birinci Cümlesinde Yer Alan "...ve mali plan..." İbaresini

1832. 5018 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci cümlesinde yer alan "...ve mali plan..." ibaresi 20/5/2021 tarihli ve 7319 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.

1833. Açıklanan nedenle konusu kalmayan ibareye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

ii. Maddenin Kalan Kısmı

1834. 5018 sayılı Kanun'un 14. maddesinin önceki halinde "Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplar ve tasarılar eklerler. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tasarılarında ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir. Ayrıca, bu kanun tasarılarına Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı veya Hazine Müsteşarlığının görüşleri eklenir." denilmiştir. Anılan madde dava konusu kuralla "Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği mali yük, orta vadeli program ve mali plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanır ve tekliflere eklenir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir." şeklinde değiştirilmiştir.

1835. Görüldüğü üzere 5018 sayılı Kanun'un 14. maddesinde gelir ve giderleri etkileyecek kanun tasarılarına ilişkin hususlara yer verilmekte iken dava konusu kuralla madde metni yeniden düzenlenerek gelir ve giderleri etkileyecek kanun tekliflerine ilişkin hususlar belirlenmiştir.

1836. Kuralla kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun teklifleri yönünden milletvekillerine daha önce öngörülmemiş yeni bir yükümlülük getirilmektedir. Nitekim Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmeden önce kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak nitelikteki, milletvekilleri tarafından yapılacak kanun teklifleri bakımından bu şekilde bir hesaplama yükümlülüğü öngörülmemiştir.

1837. KHK'nın 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine yönelik gerekçeler dava konusu kural bakımından da geçerlidir.

1838. Kuralla, 7142 sayılı Kanun'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesine veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesine, yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme öngörülmemektedir.

1839. Bu itibarla kural 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ile (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir.

1840. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

İİİ. KHK'nın 221. Maddesinin İkinci Fıkrasının Birinci Cümlesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

1841. Dava dilekçesinde özetle; kuralın Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla herhangi bir ilgisi bulunmadığından Yetki Kanunu kapsamına girmediği, Anayasa'nın 128. maddesi gereğince memurların ve kamu görevlilerinin atanmalarının kanunla düzenlenmesi gerekirken KHK ile düzenleme yapıldığı, kariyer mesleklerin giriş şartları, mesleki nitelik ve özellikleri ile kamu yönetimindeki işlevleri gözetildiğinde daha önce kariyer meslek sınıfında görev yapmayan Başbakanlık Merkez Teşkilatının Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı pozisyonlarındaki kamu görevlilerinin, bu görevlerinin sona ermesi üzerine kariyer meslek sınıfına atanmalarına imkân tanınmasının hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı, bu kişiler arasında da subjektif bir değerlendirme yapılmasına sebebiyet verilecek şekilde herhangi objektif bir kriter belirlenmeksizin

“durumu uygun görülenlerin” yasama uzmanlığı ile düzenleyici ve denetleyici kurumların kariyer uzmanlık kadro ve pozisyonlarına atanacağı belirtilmek suretiyle eşitlik ilkesinin zedelendiği belirtilerek kuralın Anayasa’nın 2., mülga 91. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Anayasa’nın Mülga 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

1842. Dava konusu kuralda 9/7/2018 tarihi itibarıyla Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapmakta olanların 657 sayılı Kanun’un 36. maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kariyer meslek grubu kadrolarına veya durumları uygun görülenlerin Yasama Uzmanlığı kadroları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların kariyer uzmanlık kadro ve pozisyonlarına Devlet Personel Başkanlığına bir ay içinde atanması öngörülmektedir.

1843. Kuralın 7142 sayılı Kanun’un (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...” hükmü kapsamında olduğu görülmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesi sebebiyle Başbakanlık kurumunun kaldırılmasının ve teşkilatının kapatılmasının sonucu olarak buradaki görevleri sona eren personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilmesini öngören kuralda Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı bulunmadığı söylenemez.

1844. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın mülga 91. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

1845. Daha önce de ifade edildiği üzere kanunların ve KHK’ların kamu yararı gözetilerek çıkarılması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti ilkesinin gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini gözeterek kullanması gerekir.

1846. Memurların atanması, görev ve yetkileri, aylıkları ve ödenekleri ve diğer özlük işleri, kısacası memurluk statüsü 657 sayılı Kanun’da düzenlenmiştir. Bu Kanun, bütün memurlar yönünden genel kanun niteliğindedir. Memurluk, 657 sayılı Kanun’un öngördüğü asli ve sürekli istihdam biçimidir. Kanun’un 4/A maddesine göre memurlar, mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini yürütmekle görevlendirilmişlerdir.

1847. Memur ile idare arasındaki ilişki, yasama organı tarafından, hizmetin gereklerine göre kanunla düzenlenmektedir. Bu ilişki, karşılıklı anlaşmaya dayanarak saptanmamaktadır. Memur, belirli bir statüde, nesnel kurallara göre hizmet yürütmekte, o statünün sağladığı aylık, ücret, atanma, yükselme, nakil gibi kimi öznel haklara sahip olmaktadır.

1848. Kanun koyucu, bir kamu hizmetinde, görevin gerektirdiği nitelikleri ve koşulları belirlemeyi ya da bunları değiştirmeyi, anayasal ilkeler içinde kalmak kaydıyla, görevin ve ülkenin gereklerine ve zorunluluklarına göre serbestçe takdir edebilir. Memurların yönetici kadrolarına atanmaları veya bu görevlerden alınarak başka bir kadroya atanmaları da statü hukukuna ilişkindir. Statü hukukuna göre yürütülen görevlere atanmanın usulleri, görevin kapsamı ve süresi ile ilgili konularda anayasal ilkelere aykırı olmamak kaydıyla düzenleme yapmak kanun koyucunun takdirindedir. Bu bağlamda, kanun koyucu, yönetici kadrosunda görev yapan kamu görevlilerinin

herhangi bir sebeple bu görevlerinin sona ermesi durumunda atanacakları kadroları statü hukuku çerçevesinde belirleyebilir.

1849. Dava konusu kuralla, daha önce kariyer meslek kadrosunda görev yapıp yapmadığına ve bu kadrolara atanma koşullarına sahip olup olmadığına bakılmaksızın, Başbakanlık Merkez Teşkilatının Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapan kamu görevlilerinin, çalıştıkları teşkilatın kapatılmasından kaynaklanan bir zorunluluk sebebiyle ve yönetici pozisyonunda görev yapmaları itibarıyla yeterli birikime ve deneyime sahip oldukları düşüncesiyle kariyer meslek kadrolarına atanabilmelerine imkân tanındığı anlaşılmaktadır. Bu amacın kamu yararıyla bağdaşmadığı söylenemez. Bu kişilerin, kariyer meslek kadrolarına atanabilmesine imkân tanınmasıyla kamu yararının gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ise anayasallık denetiminin kapsamı dışındadır. Kuralda öngörülen düzenleme adalet ve hakkaniyet ilkelerini zedeleyen herhangi bir unsur içermemektedir.

1850. Kural, anılan kamu görevlilerinden durumu uygun görülenlerin söz konusu kadrolara atanmış sayılmasını değil, idari bir işlemle atanmasını öngörmektedir. Buna göre idare atamaya tabi söz konusu personeli eğitim ve uzmanlık alanları, geçmiş çalışmaları, mesleki tecrübeleri gibi yönlerden değerlendirerek uygun gördüklerini Yasama Uzmanlığı kadroları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların kariyer uzmanlık kadro ve pozisyonlarına da atayabilecektir. Başka bir ifadeyle kuralla idareye, atamaya tabi personelden söz konusu kadrolara atanabilecek durumda olanları belirleme konusunda takdir yetkisi tanınmaktadır. Belirtilen düzenleme ile hizmetin, görevin gerektirdiği nitelik ve özelliklere en uygun personel tarafından yürütülmesinin amaçlandığı anlaşılmakta olup bu amacın kamu yararına yönelik olmadığı söylenemez. İdarenin söz konusu takdir yetkisini keyfî ya da hukuka aykırı şekilde kullandığının iddia edilmesi hâlinde Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca buna ilişkin dava açılabilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

1851. Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen "*kanun önünde eşitlik ilkesi*" hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Belirtilen ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

1852. Buna göre Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı veya Daire Başkanı kadrosunda görev yaparak belli bir yetkinliğe sahip olduktan sonra kariyer meslek kadrolarına atanan kamu görevlileriyle, mesleğe, özel bir yarışma sınavını kazanarak, belli bir eğitim ve yeterlik sürecini başarıyla tamamladıktan sonra atananlar aynı hukuksal konumda bulunmamaktadır. Bu nedenle anılan sülhler arasında eşitlik karşılaştırması yapılamaz.

1853. Öte yandan kapatılan Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapmakta olanların belirli kadrolara atanmalarını öngören düzenlemenin KHK ile yapılması anayasal açıdan mümkün olduğundan kuralın Anayasa'nın 128. maddesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır.

1854. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 10. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

VI. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

1855. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

1856. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasının önceki hâlinde KHK'lara da yer verilmiş iken 703 sayılı KHK'nın 209. maddesiyle fıkra da yer alan "...*kanun hükmünde kararnamenin...*" ibareleri "...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...*" şeklinde değiştirilmiştir.

1857. Anayasa Mahkemesi 19/2/2020 tarihli ve E.2018/122, K.2020/14 sayılı kararında söz konusu ibare değişikliği sebebiyle KHK'lara ilişkin anılan fıkra kapsamındaki görev ve yetkisinde herhangi bir değişiklik olmadığı sonucuna ulaşmıştır (aynı kararda bkz. §§ 46, 47). Buna göre KHK'nın belirli kurallarının iptali, diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa Anayasa Mahkemesince bunların da iptaline karar verilebilecektir.

1858. Bu kapsamda 703 sayılı KHK'nın;

- 9. maddesinin (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 31. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptal edilmesi nedeniyle (2) numaralı fıkranın uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu fıkranın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 12. maddesinin (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen geçici 16. maddenin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 22. maddesinin (b) bendiyle 652 sayılı KHK'nın değiştirilen 13. maddesinin ikinci cümlesinin "*Öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlara iş yeri açma ve çalışma ruhsatı... verilir.*" bölümünün iptal edilmesi nedeniyle 27/6/2019 tarihli ve 7180 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle maddeye eklenen "*...ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığınca, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca...*" bölümünün de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 22. maddesinin (b) bendiyle 652 sayılı KHK'nın değiştirilen 13. maddesinin üçüncü cümlesinde yer alan "*... valiliklere devredebilir.*" ibaresinin iptal edilmesi nedeniyle 7180 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle cümleye eklenen "*Bakanlıklar bu yetkilerini...*" ibaresinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarenin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 95. maddesinin (ı) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesinin birinci fıkrasının iptal edilmesi nedeniyle ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraların uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu fıkraların 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 95. maddesinin (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin ibare değişikliği yapılan (f) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "...*Cumhurbaşkanınca...*" ibaresinin iptali nedeniyle cümlelerin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 95. maddesinin (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin ibare değişikliği yapılan (h) bendinde yer alan "...*özel hukuk hükümlerine tabi personel...*" ibaresinin iptali nedeniyle bendin kalan kısmının ve (k) bendiyle ibare değişikliği yapılan Kanun'un 51. maddesinde yer alan "...*veya özel hukuk hükümlerine tabi...*" ibaresinin de uygulanma uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, 2954 sayılı Kanun'un; 50. maddesinin (h) bendinin "...*özel hukuk hükümlerine tabi personel...*" ibaresi dışında kalan kısmının ve 51. maddesinde yer alan "...*veya özel hukuk hükümlerine tabi...*" ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 135. maddesinin (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının ibare değişikliği yapılan (5) numaralı bendinde yer alan "...*seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan...*" ibaresinin iptali nedeniyle bendin kalan kısmı ile adı geçen fıkranın (1) numaralı bendinin ve üçüncü paragrafının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu bent, kısım ve paragrafın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (ç) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ibare değişikliği yapılan yedinci fıkrasında yer alan "...*idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının ibare değişikliği yapılan birinci cümlesinde yer alan "...*on iki...*" ibaresinin iptali nedeniyle cümlenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ibare değişikliği yapılan altıncı fıkrasında yer alan "...*yetkili ve görevli merci...*" ve "...*Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına...*" ibarelerinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin değiştirilen beşinci fıkrasının iptali nedeniyle anılan maddenin yedinci fıkrasının uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu fıkranın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin ibare değişikliği yapılan beşinci fıkrasında yer alan "*Başkanlığa ait kadrolara...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (j) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin ibare değişikliği yapılan yedinci fıkrasında yer alan "...*Cumhurbaşkanınca...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (l) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin ibare değişikliği yapılan birinci fıkrasında yer alan "...*müşavirlik ve ataşeliklerden...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti

kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 141. maddesinin (n) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 33. maddesinin ikinci fıkrasının ibare değişikliği yapılan birinci cümlesinde yer alan "...*Cumhurbaşkanınca...*" ibaresinin iptali nedeniyle cümlenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (3) numaralı fıkrasının ibare değişiklikleri yapılan birinci ve ikinci cümlelerinde yer alan "...*Cumhurbaşkanınca...*" ve "...*Cumhurbaşkanlığına...*" ibarelerinin iptali nedeniyle anılan fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinin ibare değişikliği yapılan (8) numaralı fıkrasında yer alan "...*Cumhurbaşkanı...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 164. maddesinin (b) bendiyle 6112 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen (5) numaralı fıkrasının iptal edilmesi nedeniyle fıkranın birinci cümlesine "...*kullanılabilmesi...*" ibaresinden sonra gelmek üzere 6/12/2019 tarihli ve 7196 sayılı Kanun'la eklenen "...*uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele...*" ibaresi ile 8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle anılan cümleye "...*iş sağlığı ve güvenliği,...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...*ekonomide ve...*" ibaresi ve "...*işçi ve işveren ilişkileri,...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...*vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması,...*" ibaresinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, söz konusu ibarelerin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 169. maddesinin (ç) bendiyle 660 sayılı KHK'nın 5. maddesinin ibare değişikliği yapılan (2) numaralı fıkrasında yer alan "...*Cumhurbaşkanınca...*" ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 23. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 24. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 25. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 26. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 27. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 28. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 31. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 33. maddenin birinci fıkrasının iptali nedeniyle maddenin kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 34. maddesinin birinci fıkrasının "...*daire başkanlarına (ana ve yardımcı hizmet birimi)*..." ibareleri dışında kalan kısmının iptal edilmesi nedeniyle anılan ibarelerin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarelerin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 35. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin iptal edilmesi nedeniyle 18/6/2020 tarihli ve 7247 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle değiştirilen üçüncü cümlesinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu cümlelerin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun ibare değişikliği yapılan 2. maddesinde yer alan "...*Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak*..." ibaresinin iptali nedeniyle maddede yer alan "...*veya*..." ibaresinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarenin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 197. maddesinin (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 15. maddesinin ibare değişikliği yapılan (c) bendinde yer alan "*Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların*..." ibaresinin iptali nedeniyle bendin "...*başkanları, genel müdürleri, ... ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri,*..." şeklindeki bölümünün de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu bölümün 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 197. maddesinin (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 19. maddesinin ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrasının (h) bendinde yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibaresinin iptali nedeniyle bentte yer alan "...vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile..." ibaresinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarenin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 197. maddesinin (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 24. maddesinin ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrasında yer alan "...Cumhurbaşkanının..." ibaresinin iptali nedeniyle fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısmın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 197. maddesinin (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 34. maddesinin birinci fıkrasının ibare değişikliği yapılan (a), (d) ve (e) bentlerinde yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibarelerinin iptali nedeniyle anılan bentlerin kalan kısımları ile ikinci fıkrasının da uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısımlar ile fıkranın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 200. maddesinin (a) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ibare değişikliği yapılan beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanı kararı..." ve altıncı fıkrasında yer alan "...Cumhurbaşkanı kararı ile..." ibarelerinin iptali nedeniyle beşinci fıkranın ikinci cümlesi ve altıncı fıkranın kalan kısmının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısımların 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 200. maddesinin (b) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 11. maddesinin ibare değişiklikleri yapılan birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanı kararı..." ibarelerinin iptali nedeniyle anılan cümlelerin kalan kısımlarının uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu kısımların 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 200. maddesinin (c) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 12. maddesinin ibare değişikliği yapılan üçüncü fıkrasında yer alan "...Cumhurbaşkanı kararının..." ibaresinin iptali nedeniyle fıkrada yer alan "...veya..." ve "...yayımlandığı..." ibarelerinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarelerin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

- 208. maddesinin (b) bendiyle 6087 sayılı Kanunu'nun 2. maddesinin ibare değişikliği yapılan (j) bendinde yer alan "...ilgili bakan yardımcısı..." ibaresinin iptali nedeniyle anılan bentte yer alan "...ve Adalet Bakanlığı..." ibaresinin de uygulanma kabiliyeti kalmamaktadır. Bu nedenle, uygulanma kabiliyeti kalmayan söz konusu ibarenin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

VII. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

1859. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez." denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak Mahkemenin gerekli

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

gördüğü hâllerde Resmî Gazete’de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

1860. Bu kapsamda 703 sayılı KHK’nın;

- 6. maddesinin (b) bendiyle 6004 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesinin,
- 9. maddesinin (e) bendiyle 6446 sayılı Kanun’un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkraların,
- 9. maddesinin (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun’un 31. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddesinin,
- 11. maddesinin (c) bendiyle 351 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin,
- 12. maddesinin (o) bendiyle 3289 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesinin,
- 12. maddesinin (v) bendiyle 3289 sayılı Kanun’un ek 11. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...ve liglere katılan...” ibaresinin “...gençlik ve...” şeklinde değiştirilmesinin,
- 12. maddesinin (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun’un ek 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 13. ve ek 14. maddelerinin,
- 12. maddesinin (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun’a eklenen geçici 16. maddenin (2) numaralı fıkrasının,
- 14. maddesiyle 2531 sayılı Kanun’un 2. maddesine eklenen üçüncü fıkranın,
- 16. maddesinin (b) bendiyle 4059 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 7. maddesinin,
- 18. maddesinin (b) bendiyle 3152 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 28/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının,
- 20. maddesiyle 5326 sayılı Kanun’un 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesinin,
- 22. maddesinin (b) bendiyle 652 sayılı KHK’nın başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin,
- 23. maddesinin (e) bendiyle 1325 sayılı Kanun’a eklenen 14. ve 15. maddelerin,
- 30. maddesinin (b) bendiyle 637 sayılı KHK’nın değiştirilen 26. maddesinin,
- 43. maddesiyle 2547 sayılı Kanun’un 34. maddesine eklenen üçüncü fıkranın,
- 46. maddesinin (b) bendiyle 2879 sayılı Kanun’un 4. maddesine eklenen dokuzuncu ve onuncu fıkraların,
- 71. maddesinin (e) bendiyle 6458 sayılı Kanun’un 121. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 121/A maddesinin,

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

- 77. maddesinin (b) bendiyle 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (f) bendinin ve aynı maddeye eklenen beşinci fıkranın,
- 88. maddesinin (b) bendiyle 5502 sayılı Kanun'un 35. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "...ve diğer kanunlarla..." ibaresinin "...ve diğer mevzuatla..." şeklinde değiştirilmesinin,
- 95. maddesinin (ç) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin,
- 95. maddesinin (ı) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesinin,
- 95. maddesinin (i) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un değiştirilen 47. maddesinin,
- 95. maddesinin (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının ibare değişiklikleri yapılan (f) ve (h) bentlerinin, (g) bendinin değiştirilen birinci paragrafının, değiştirilen (ı) bendinin ve fıkraya eklenen (k) bendinin,
- 95. maddesinin (k) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yer alan "...sözleşmeli..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi..." şeklinde değiştirilmesinin ve aynı maddede yer alan "...veya..." ibaresinin,
- 95. maddesinin (l) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesine eklenen ikinci fıkranın
- 95. maddesinin (m) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un geçici 13. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 14. ve geçici 15. maddelerinin,
- 109. maddesinin (a) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan "...yaratarak..." ibaresinin "...oluşturarak..." şeklinde değiştirilmesinin,
- 109. maddesinin (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin üçüncü cümlesinin,
- 109. maddesinin (ç) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 4. maddesinin,
- 110. maddesinin (c) bendiyle 6328 sayılı Kanun'un 27. maddesinin değiştirilen (2) ve (3) numaralı fıkralarının,
- 110. maddesinin (ç) bendiyle 6328 sayılı Kanun'un 33. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci ve üçüncü cümlelerinin,
- 118. maddesinin (c) bendiyle 3213 sayılı Kanun'un ek 15. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 16., ek 17. ve ek 18. maddelerinin,
- 118. maddesinin (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen geçici 33. maddenin ikinci fıkrası ile geçici 34. maddenin ikinci fıkrasının ve geçici 37. maddenin,
- 120. maddesinin (c) bendiyle 6428 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin,
- 127. maddesinin (ç) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 30. maddesinin birinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen ikinci cümlelerin,
- 127. maddesinin (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bendinin,

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

- 128. maddesinin (d) bendiyle 2803 sayılı Kanun'un 13. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü (anılan maddeye 11/6/2020 tarihli ve 7245 sayılı Kanun'la eklenen fıkra nedeniyle dördüncü) fıkrasının,

- 129. maddesinin (ç) bendiyle 2692 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkrasının,

- 133. maddesinin (a) bendiyle 233 sayılı KHK'nın 3. maddesinin değiştirilen (3) numaralı fıkrasının,

- 133. maddesinin (ö) bendiyle 233 sayılı KHK'nın ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddesinin,

- 135. maddesinin (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının ibare değişikliği yapılan (5) numaralı bendi ile aynı fıkranın (1) numaralı bendinin,

- 135. maddesinin (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının değiştirilen ikinci paragrafının,

- 135. maddesinin (d) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) fıkrasının değiştirilen birinci paragrafının,

- 140. maddesinin (k) bendiyle 664 sayılı KHK'nın geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (9) numaralı fıkrasının,

- 141. maddesinin (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ibare değişikliği yapılan birinci fıkrasının birinci cümlesi ile altıncı fıkrasının, değiştirilen beşinci ve yedinci fıkralarının ve eklenen onuncu fıkranın

- 141. maddesinin (e) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) numaralı alt bentleri ile (ç) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "...sonra yayımlamak." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "..., kütüphane açmak." ibaresinin,

- 141. maddesinin (f) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (11) numaralı alt bendinde yer alan "...organize etmek." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "..., cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek." ibaresinin ve değiştirilen (13) numaralı alt bendinin,

- 141. maddesinin (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin dördüncü fıkrasının sonuna eklenen üçüncü cümlelerin ve ibare değişikliği yapılan beşinci fıkrasının,

- 141. maddesinin (ı) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendi ile altıncı fıkrasının değiştirilen (b) bendinin,

- 141. maddesinin (j) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin değiştirilen altıncı fıkrasının ve ibare değişikliği yapılan yedinci fıkrasının,

- 141. maddesinin (1) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin ibare değişikliği yapılan birinci fıkrasının,

- 141. maddesinin (n) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 33. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...mütalaa almak, ..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...rapor, tebliğ, makale, kitap

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

hazırlatmak, tercüme yaptırmak,... ibaresi ile ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrasının birinci cümlesinin,

- 141. maddesinin (o) bendiyle 633 sayılı Kanun'un ek 5. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 6. maddesinin,

- 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinin değiştirilen (2) numaralı fıkrasının ve ibare değişikliği yapılan (3) numaralı fıkrasının,

- 164. maddesinin (b) bendiyle 6112 sayılı Kanun'un 14. maddesinin (4) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (5) ve (6) numaralı fıkralarının,

- 164. maddesinin (b) bendiyle 6112 sayılı Kanun'un 14. maddesine eklenen (5) numaralı fıkranın birinci cümlesine "...kullanılabilmesi..." ibaresinden sonra gelmek üzere 7196 sayılı Kanun'la eklenen "...uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele..." ibaresi ile 7394 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle anılan cümleye "...iş sağlığı ve güvenliği,..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...ekonomide ve..." ibaresi ve "...işçi ve işveren ilişkileri,..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması,..." ibaresinin,

- 172. maddesinin (a) bendiyle 657 sayılı Kanun'un 61. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 61/A maddesinin,

- 173. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 40. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının,

- 174. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinin değiştirilen birinci ve sekizinci fıkraları ile sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen dokuzuncu fıkrasının,

- 175. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a ek 43. maddeden sonra gelmek üzere eklenen ek 44. maddenin,

- 176.maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin birinci fıkrasının,

- 178. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 23., ek 24., ek 25., ek 26., ek 27., ek 28., ek 29., ek 30., ek 31., ek 33., ek 34., ek 36. maddelerinin ve ek 35. maddesinin dokuzuncu fıkrası dışında kalan kısmının,

- 179. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 26. maddenin birinci fıkrasının, geçici 27. maddenin birinci fıkrasının, geçici 32. maddenin dördüncü fıkrasının, geçici 33. maddenin ve geçici 34. maddenin,

- 184. maddesinin (ğ) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. maddesinin,

- 196. maddesinin (c) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un ibare değişikliği yapılan 13. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı,..." ve "...Bakan yardımcıları..." ibarelerinin,

- 196. maddesinin (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 4. maddesinin birinci fıkrasının,

- 197. maddesinin (a) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinde yer alan "...özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da

bunların verdiği yetkiye dayanarak... şeklinde değiştirilmesinin ve aynı maddede yer alan *“...veya...”* ibaresinin,

- 197. maddesinin (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 15. maddesinin değiştirilen (a) bendinin,

- 197. maddesinin (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 15. maddesinin (c) bendinde yer alan *“Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları,...”* ibaresinin *“Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların...”* şeklinde değiştirilmesinin ve aynı bendin *“...başkanları, genel müdürleri, (...) ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri,...”* bölümünün,

- 197. maddesinin (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 19. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendinde yer alan *“...Bakanlar Kurulunca...”* ibaresinin *“...Cumhurbaşkanınca...”* şeklinde değiştirilmesinin ve aynı bentte yer alan *“...vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile...”* ibaresinin,

- 197. maddesinin (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 24. maddesinin ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrasının,

- 197. maddesinin (e) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 29. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının,

- 197. maddesinin (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 34. maddesinin birinci fıkrasının ibare değişiklikleri yapılan (a), (d) ve (e) bentleri ile değiştirilen (b) bendinin,

- 197. maddesinin (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 34. maddesinin ibare değişikliği yapılan ikinci fıkrasının,

- 197. maddesinin (g) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un geçici 14. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 15. maddesinin,

- 208. maddesinin (b) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (j) bendinde yer alan *“...Müsteşarı...”* ibaresinin *“...ilgili bakan yardımcısı...”* şeklinde değiştirilmesinin ve aynı bentte yer alan *“...ve Adalet Bakanlığı...”* ibaresinin

- 208. maddesinin (c) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un 3. maddesinin değiştirilen (5) numaralı fıkrasında yer alan *“...Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...”* ibaresinin,

- 208. maddesinin (f) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un 8. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan *“...Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı,...”* ibaresinin,

- 208. maddesinin (r) bendiyle 6087 sayılı Kanun’a eklenen ek 2. maddenin,

- 209. maddesinin (1) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 57. maddesinin (1) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (2) numaralı fıkranın,

- 209. maddesinin (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un geçici 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 2. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun’un 66.

maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere, fıkralara, bentlere, ibarelere ve kısma ilişkin iptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VIII. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

1861. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralların uygulanmaları hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin;

A. 1. 16. maddesinin (ç) bendiyle 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un geçici 12. ve geçici 14. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

2. 19. maddesinin (b) bendiyle 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu’na eklenen ek 1. maddeye,

3. 41. maddesinin (b) bendiyle 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakan Yardımcılarının Mali Hakları ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un başlığı ile birlikte değiştirilen 19/A maddesinin üçüncü cümlesinde yer alan “...(5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil)...” ibaresine,

4. 95. maddesinin (j) bendiyle 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu’nun 50. maddesinin (i) bendinin yürürlükten kaldırılmasına,

5. 109. maddesinin (d) bendiyle 11/4/2001 tarihli ve 4641 sayılı Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanun’un;

a. 3. maddesinin (f) bendinin yürürlükten kaldırılmasına,

b. 5 ila 10. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

6. 118. maddesinin (ç) bendiyle 3213 sayılı Maden Kanunu’na eklenen geçici 35. maddeye,

7. 133. maddesinin (ğ) bendiyle 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 25. maddesinin yürürlükten kaldırılmasına,

8. 134. maddesinin (a) bendiyle 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu’nun 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

9. 136. maddesinin (b) bendiyle 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun 37. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

10. 138. maddesinin;

a. (c) bendiyle 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 5. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (ç) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un 6. maddesinin yürürlükten kaldırılmasına,

c. (d) bendiyle 5442 sayılı Kanun’un 7. maddesinin yürürlükten kaldırılmasına,

11. 139. maddesinin (c) bendiyle 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 18. maddesinin (2) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

12. 141. maddesinin;

a. (c) bendiyle 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (ç) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin;

i. İkinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasına,

ii. Beşinci fıkrasına (g) bendinden sonra gelmek üzere eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentlerine,

iii. Beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen altıncı fıkrasına,

iv. Yedinci fıkrasında yer alan "...sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından..." ibaresinin "...idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince..." şeklinde değiştirilmesine,

v. Onbirinci fıkrasında yer alan "...Kamu Personeli..." ve "...ve olumlu sicil almak..." ibarelerinin madde metninden çıkarılmalarına,

c. (f) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (9) numaralı alt bendinin yürürlükten kaldırılmasına,

ç. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

d. (ı) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 11. maddesinin;

i. Üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Kamu Personeli..." ve "...ve olumlu sicil almak..." ibarelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

ii. Sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...ve olumlu sicil almak..." ibaresinin yürürlükten kaldırılmasına,

e. (i) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

f. (l) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin üçüncü, dördüncü ve sekizinci fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarına,

13. 149. maddesinin (c) bendiyle 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 10. maddesinin;

a. (4) numaralı fıkrasının (a) ve (d) bentleri ile (5) numaralı fıkrası ve (6) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

b. (8) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...Başbakan..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmesine,

14. 151. maddesinin;

a. (h) bendiyle 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 25. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (j) bendiyle 1211 sayılı Kanun'un 29. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış..." ve "...Başkan (Governör) in önerisi üzerine müşterek kararlar beş yıl süre ile..." ibarelerinin madde metninden çıkarılmalarına ve üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasına,

15. 160. maddesinin (a) bendiyle 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının değiştirilen birinci cümlesine,

16. 161. maddesiyle 25/3/1957 tarihli ve 6940 sayılı Riyaseticumhur Senfoni Orkestrası Kuruluşu Hakkında Kanun'un 5., 6. ve 8. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

17. 167. maddesinin;

a. (a) bendiyle 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un değiştirilen 22. maddesine,

b. (b) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un değiştirilen 23. maddesine,

c. (c) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının birinci, ikinci, üçüncü dördüncü cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

18. 168. maddesinin (a) bendiyle 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin;

a. Birinci fıkrasında yer alan "üzere" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." ibaresine,

b. İkinci ve dördüncü fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarına,

19. 169. maddesinin;

a. (c) bendiyle 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin;

i. Değiştirilen (1) ve (2) numaralı fıkralarına,

ii. (3) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (ç) bendiyle 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

ii. (2) numaralı fıkrasında yer alan "...Bakanlar Kurulu kararı ile..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şekilde değiştirilmesine,

20. 170. maddesinin (b) bendiyle 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun'un 8. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasına,

b. Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmalarına,

21. 171. maddesinin (d) bendiyle 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasının;

a. Değiştirilen ikinci paragrafına,

b. Üçüncü paragrafının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

22. 183. maddesinin;

a. (b) bendiyle 12/6/1979 tarihli ve 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin ikinci fıkrasına,

b. (c) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...asıl ve yedek..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

23. 200. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 4. maddesinin;

i. Beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "*Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesine,

ii. Altıncı fıkrasında yer alan "*...İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı ile...*" şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesine,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesine,

c. (c) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 12. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...müşterek kararnamenin...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararının...*" şeklinde değiştirilmesine,

24. 204. maddesinin (a) bendiyle 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 4. maddesinin (5) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

25. 209. maddesinin (o) bendiyle 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 11. maddesinin (4) numaralı (anılan maddeye 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle eklenen fıkralar nedeniyle (8) numaralı) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

26. 213. maddesinin (ı) bendiyle 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 14. maddesinin "*...ve mali plan...*" ibaresi dışında kalan kısmına,

yönelik yürürlüğün durdurulması taleplerinin, koşulları oluşmadığından bu maddelere, fıkralara, bentlere, cümleye, paragrafa, ibarelere, değişikliklere, madde metninden çıkarmalara ve yürürlükten kaldırmalara ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 1. 6. maddesinin (b) bendiyle 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesine,

2. 9. maddesinin;

a. (e) bendiyle 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralara,

b. (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun'un 31. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddenin (anılan maddeye 4/4/2023 tarihli ve 7451 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkra nedeniyle) (1) numaralı fıkrasına,

3. 11. maddesinin (c) bendiyle 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesine,

4. 12. maddesinin;

a. (o) bendiyle 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesine,

b. (v) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un ek 11. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...ve liglere katılan..." ibaresinin "...gençlik ve..." şeklinde değiştirilmesine,

c. (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un ek 12. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 13. ve ek 14. maddelere,

ç. (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen geçici 16. maddenin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesine,

5. 14. maddesiyle 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun'un 2. maddesine eklenen üçüncü fıkraya,

6. 16. maddesinin (b) bendiyle 4059 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 7. maddesine,

7. 18. maddesinin (b) bendiyle 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 28/A maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

8. 20. maddesiyle 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 42. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 42/A maddesine,

9. 22. maddesinin (b) bendiyle 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin;

a. Birinci cümlesine,

- b.** İkinci cümlesinin “...*Milli Eğitim Bakanlığınca...*” ibaresi dışında kalan kısmına,
- c.** Üçüncü cümlesinin “*Bakanlık bu yetkisini...*” ibaresi dışında kalan kısmına,
- ç.** Dördüncü cümlesine,

10. 23. maddesinin (e) bendiyle 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askerî Okullar, Askerî Öğrenciler, Askerî Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’a eklenen ek 14. ve ek 15. maddelere,

11. 30. maddesinin (b) bendiyle 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin değiştirilen 26. maddesine,

12. 43. maddesiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 34. maddesine eklenen üçüncü fıkraya,

13. 46. maddesinin (b) bendiyle 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un 4. maddesine eklenen dokuzuncu ve onuncu fıkralara,

14. 71. maddesinin (e) bendiyle 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’na eklenen 121/A maddesine,

15. 77. maddesinin (b) bendiyle 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu’nun;

- a.** 14. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (f) bendine,
- b.** 14. maddesine eklenen beşinci fıkraya,

16. 88. maddesinin (b) bendiyle 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un 35. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “...ve diğer kanunlarla...” ibaresinin “...ve diğer mevzuatla...” şeklinde değiştirilmesine,

17. 95. maddesinin;

- a.** (ç) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesine,
- b.** (ı) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına,
- c.** (i) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un değiştirilen 47. maddesine,
- ç.** (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun’un 50. maddesinin;
  - i.** (f) bendinin ikinci cümlesinde yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesine,
  - ii.** (h) bendinde yer alan “...*sözleşmeli personel...*” ibaresinin “...*özel hukuk hükümlerine tabi personel...*” şeklinde değiştirilmesine,
  - iii.** (g) bendinin değiştirilen birinci paragrafına,
  - iv.** Değiştirilen (ı) bendine,

v. Eklenen (k) bendine,

d. (k) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yer alan "...sözleşmeli..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi..." şeklinde değiştirilmesine,

e. (l) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin eklenen ikinci fıkrasına,

f. (m) bendiyle 2954 sayılı Kanun'a eklenen geçici 14. ve geçici 15. maddelere,

18. 109. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan "...yaratarak..." ibaresinin "...oluşturarak..." şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin üçüncü cümlesine,

c. (ç) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 4. maddesine,

19. 110. maddesinin;

a. (c) bendiyle 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 27. maddesinin değiştirilen (2) ve (3) numaralı fıkralarına,

b. (ç) bendiyle 6328 sayılı Kanun'un 33. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci ve üçüncü cümlelerine,

20. 118. maddesinin;

a. (c) bendiyle 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun ek 15. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 16., ek 17. ve ek 18. maddelere,

b. (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen;

i. Geçici 33. maddenin ikinci fıkrasına,

ii. Geçici 34. maddenin ikinci fıkrasına,

iii. Geçici 37. maddeye,

21. 120. maddesinin (c) bendiyle 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli İle Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a eklenen geçici 2. maddeye,

22. 127. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 30. maddesinin birinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen ikinci cümlesine,

b. (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (3) numaralı alt bende,

23. 128. maddesinin (d) bendiyle 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun 13. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

(anılan maddeye 11/6/2020 tarihli ve 7245 sayılı Kanun'la eklenen fıkra nedeniyle dördüncü) fıkraya,

24. 129. maddesinin (ç) bendiyle 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkraya,

25. 133. maddesinin;

a. (a) bendiyle 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin değiştirilen (3) numaralı fıkrasına,

b. (ö) bendiyle 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddeye,

26. 135. maddesinin;

a. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının;

i. (5) numaralı bendinde yer alan "...seçilen..." ibaresinin "...seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. Değiştirilen ikinci paragrafına,

b. (d) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) fıkrasının değiştirilen birinci paragrafına,

27. 140. maddesinin (k) bendiyle 11/10/2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (9) numaralı fıkraya,

28. 141. maddesinin;

a. (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...sekiz..." ibaresinin "...on iki..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. Değiştirilen beşinci fıkrasına,

iii. Altıncı fıkrasının "...sulh hukuk mahkemesi..." ve "...Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına..." ibarelerinin sırasıyla "...yetkili ve görevli merci..." ve "...Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına..." şeklinde değiştirilmelerine,

iv. Değiştirilen yedinci fıkrasına,

v. Eklenen onuncu fıkrasına,

b. (e) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (a) bendinin değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) numaralı alt bentlerine,

ii. (ç) bendinin (1) numaralı alt bendine "...sonra yayımlamak..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...kütüphane açmak..." ibaresine,

c. (f) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin;

i. (11) numaralı alt bendine “...*organize etmek.*” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen “...*cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.*” ibaresine,

ii. Değiştirilen (13) numaralı alt bendine,

ç. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 10. maddesinin;

i. Dördüncü fıkrasına eklenen üçüncü cümleye,

ii. Beşinci fıkrasında yer alan “*Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına...*” ibaresinin “*Başkanlığa ait kadrolara...*” şeklinde değiştirilmesine,

d. (ı) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendine,

ii. Altıncı fıkrasının değiştirilen (b) bendine,

e. (j) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 13. maddesinin;

i. Değiştirilen altıncı fıkrasına,

ii. Yedinci fıkrasında yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesine,

f. (l) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 18/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...*müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden...*” ibaresinin “...*müşavirlik ve ataşeliklerden...*” şeklinde değiştirilmesine,

g. (n) bendiyle 633 sayılı Kanun’un 33. maddesinin;

i. Birinci fıkrasına “...*mütalaa almak,...*” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen “...*rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatmak, tercüme yaptırmak,...*” ibaresine,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesine,

ğ. (o) bendiyle 633 sayılı Kanun’un ek 5. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 6. maddeye,

29. 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun’un 10. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasına,

b. (3) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinde yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesine,

ii. İkinci cümlesinde yer alan “...*Başbakanlığa...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığına...*” şeklinde değiştirilmesine,

30. 164. maddesinin (b) bendiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun’un 14. maddesinin (4) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (5) ve (6) numaralı fıkralara,

31. 172. maddesinin (a) bendiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 61. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen 61/A maddesine,

32. 173. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 40. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasına,

33. 174. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddenin;

a. Değiştirilen birinci ve sekizinci fıkralarına,

b. Sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen dokuzuncu fıkrasına,

34. 175. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 43. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 44. maddeye,

35. 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un geçici 44. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 45. maddenin birinci fıkrasına,

36. 178. maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu İle Diğer Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları Ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı Ve Kıdem Aylığı İle Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

a. Ek 23., ek 24., ek 25., ek 27., ek 28., ek 29., ek 30., ek 31. ve ek 33. maddelere,

b. Ek 26. maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi dışında kalan kısmına,

c. Ek 34. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...bakanlık daire başkanlarına..." ibareleri dışında kalan kısmına,

ç. Ek 35. maddenin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi ile dokuzuncu fıkrası dışında kalan kısmına,

d. Ek 36. maddeye,

37. 179. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

a. Geçici 26. maddenin birinci fıkrasına,

b. Geçici 27. maddenin birinci fıkrasına,

c. Geçici 32. maddenin dördüncü fıkrasına,

ç. Geçici 33. maddenin dördüncü fıkrasının "ikinci yılın sonuna kadar" ibaresi dışında kalan kısmına,

d. Geçici 34 maddeye,

38. 184. maddesinin (ğ) bendiyle 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. maddeye,

39. 196. maddesinin;

a. (c) bendiyle 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 13. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanlığı

Genel Sekreteri... ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı...*” ve “...*müsteşarlar...*” ibaresinin “...*Bakan yardımcıları...*” şeklinde değiştirilmelerine,

b. (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun’un geçici 3. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 4. maddenin birinci fıkrasına,

40. 197. maddesinin;

a. (a) bendiyle 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun 2. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...*özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak...*” ibaresinin “*Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak...*” şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 15. maddesinin değiştirilen (a) bendine ve (c) bendinde yer alan “*Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları...*” ibaresinin “*Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların...*” şeklinde değiştirilmesine,

c. (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 19. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendinde yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesine,

ç. (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 24. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “...*Bakanlar Kurulunun...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanının...*” şeklinde değiştirilmesine,

d. (e) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 29. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasına,

e. (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 34. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) (a), (d) ve (e) bentlerinde yer alan “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibarelerinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmelerine,

(2) Değiştirilen (b) bendine,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen...*” ibaresinin “*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*” şeklinde değiştirilmesine,

f. (g) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un geçici 14. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 15. maddeye,

41. 208. maddesinin;

a. (b) bendiyle 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu’nun 2. maddesinin (j) bendinde yer alan “...*Müsteşarı...*” ibaresinin “...*ilgili bakan yardımcısı...*” şeklinde değiştirilmesine,

b. (c) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un 3. maddesinin değiştirilen (5) numaralı fıkrasında yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*” ibaresine,

c. (f) bendiyle 6087 sayılı Kanun’un 8. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı...*” ibaresine,

ç. (r) bendiyle 6087 sayılı Kanun’a eklenen ek 2. maddeye,

42. 209. maddesinin;

a. (1) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 57. maddesine (1) numaralı fıkradan sonra gelmek üzere eklenen (2) numaralı fıkraya,

b. (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 2. maddenin (1) ve (2) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesine,

yönelik iptal hükümlerinin yürürlüğe girmelerinin ertelenmeleri nedeniyle bu maddelere, fıkralara, bentlere, alt bentlere, cümlelere, ibarelere, paragraflara, kısımlara ve değişikliklere ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

C. 1. Tümüne,

2. 85. maddesinin (f) bendiyle 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un geçici 28. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 29. maddede yer alan "...veya yetkilendireceği makam..." ibaresine,

3. 109. maddesinin;

a. (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin birinci ve ikinci cümlelerine,

b. (d) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile geçici 1. maddesinin yürürlükten kaldırılmalarına,

4. 118. maddesinin (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'un geçici 30. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen;

a. Geçici 31. ve geçici 32. maddelere,

b. Geçici 33. maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına,

c. Geçici 34. maddenin birinci fıkrasına,

ç. Geçici 36. maddeye,

5. 136. maddesinin (b) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 37. maddesinin;

a. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendine,

b. Üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

6. 138. maddesinin (e) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 9. maddesinin değiştirilen birinci fıkrasına,

7. 141. maddesinin;

a. (a) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Başbakanlığa...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanlığına...*" şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

c. (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "*...Başkan ve...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

ç. (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan;

i. "*Başbakanlık...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanlığı,...*" şeklinde değiştirilmesine,

ii. "*...kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

d. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

e. (j) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "*...Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesine,

f. (k) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "*...Bakanlar Kurulu...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesine,

g. (l) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...Başbakan veya ilgili bakanın...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanının...*" şeklinde değiştirilmesine,

ğ. (m) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "*...tüzükle...*" ibaresinin "*...yönetmelikle...*" şeklinde değiştirilmesine,

8. 149. maddesinin (c) bendiyle 6701 sayılı Kanun'un 10. maddesinin;

a. (7) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (13) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...Başbakan...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesine,

9. 168. maddesinin (a) bendiyle 4628 sayılı Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "*Bakanlar Kurulu...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesine,

10. 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin ikinci fıkrasına,

11. 179. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

a. Geçici 26. maddenin ikinci fıkrasına,

b. Geçici 27. maddenin ikinci fıkrasına,

c. Geçici 28., 29., 30. ve 31. maddelere,

ç. Geçici 32. maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına,

12. 183. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*...adli, idari ve askeri...*" ibaresinin "*...adli ve idari...*" şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına,

c. (ç) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu...*" ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan

“...*tutuklu*,...” ibaresinin ve üçüncü fıkrasında yer alan “...*Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu*...” ibaresinin madde metninden çıkarılmalarına,

ç. (d) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*Mahkeme kurulunun*...” ibaresinin “*Mahkemenin*...” şeklinde değiştirilmesine,

d. (e) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 9. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ve üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “*Bölümlerin toplantılarını*...” ibaresinin “*Mahkemenin toplanmasını*...” şeklinde değiştirilmesine,

e. (f) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 10. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan “...*adli, idari ve askeri*...” ibaresinin “...*adli ve idari*...” şeklinde değiştirilmesine,

ii. İkinci fıkrasında yer alan “...*ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce*;...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

iii. Dördüncü fıkrasında yer alan “...*Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin*...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

iv. Beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

f. (g) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 14. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...*adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin*...” ibaresinin “...*adli ve idari yargı mercilerinin*...” şeklinde değiştirilmesine ve ikinci fıkrasında yer alan “...*ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca*...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

g. (ğ) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 15. maddesinde yer alan “...*, ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise*...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

ğ. (h) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 17. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan “...*adli, idari ve askeri*...” ibaresinin “...*adli ve idari*...” şeklinde değiştirilmesine ve aynı fıkrada yer alan “...*, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması*...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

ii. İkinci fıkrasında yer alan “...*, ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların*,...” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

h. (ı) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 19. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Adli, idari, askeri*...” ibaresinin “*Adli ve idari*...” şeklinde değiştirilmesine,

ı. (i) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 24. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...*mercilerinden en az ikisi*...” ibaresinin “...*mercileri*...” şeklinde değiştirilmesine ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

i. (j) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 25. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Hukuk alanındaki hüküm*...” ibaresinin “*Hüküm*...” şeklinde değiştirilmesine ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

j. (k) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 26. maddesinin;

ii. Birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “*Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda,...*” ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan “*Bölümlerde ve Genel Kurulda...*” ibaresinin “*Uyuşmazlık Mahkemesinde...*” şeklinde değiştirilmelerine,

k. (l) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un değiştirilen 29. maddesine,

l. (m) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 31. maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin ve üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmalarına,

m. (n) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 32. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasına,

n. (o) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un geçici 6. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen geçici 7. maddeye,

o. (ö) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 23., 30. ve 37. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

13. 184. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “*...hükümetle...*” ibaresinin “*...yürütmeyle...*” ve “*...Başbakanlık...*” ibaresinin “*...Cumhurbaşkanlığı...*” şeklinde değiştirilmelerine,

b. (b) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (b) bendine “*Bakanlık,...*” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen eklenen “*...Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı,...*” ibaresine,

ii. (d) bendine “*Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği,...*” ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen eklenen “*...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,...*” ibaresine,

c. (c) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 9. maddesinin (5) ve (7) numaralı fıkralarında yer alan “*...Başbakanlığa...*” ibarelerinin “*...Cumhurbaşkanlığına...*” şeklinde değiştirilmelerine,

ç. (ç) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 23. maddesinin;

i. (c) ve (e) fıkralarının yürürlükten kaldırılmasına,

ii. (d) bendinde yer alan “*Tüzük tasarılarını inceler;...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

d. (d) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 24. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen (a) ve (b) bentlerine,

e. (e) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 42. maddesinin (a), (b), (d) ve (f) bentlerinin yürürlükten kaldırılmalarına,

f. (f) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 48. maddesinde yer alan “*...kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

g. (g) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 87. maddesinin (a) bendinde yer alan “*Kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

ğ. (ğ) bendiyle 2575 sayılı Kanun’a eklenen geçici 30. maddeye,

14. 190. maddesinin;

a. (a) bendiyle 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu'nun 10. maddesinin altıncı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (b) bendiyle 2960 sayılı Kanun'un 21. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddeye,

15. 192. maddesinin (b) bendiyle 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasına,

16. 195. maddesinin (b) bendiyle 2/7/1992 tarihli ve 3835 sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun'un 2. maddesinin;

a. Birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Başbakanın..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanının..." şeklinde ve "...birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının..." ibaresinin "...vali tarafından belirlenecek temsilcilerin..." şeklinde değiştirilmelerine,

17. 196. maddesinin;

a. (a) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (d) bendinde yer alan "Başbakanlık..." ibaresinin "Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. Değiştirilen (g) bendine,

b. (b) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı..." ve "...müsteşarlar..." ibarelerinin "...Bakan yardımcıları..." şeklinde değiştirilmelerine,

c. (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun'a eklenen geçici 4. maddenin ikinci fıkrasına,

18. 197. maddesinin (ç) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında..." ibaresinin "Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında,..." şeklinde ve "...Devlet Personel Başkanından..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden..." şeklinde değiştirilmelerine,

19. 200. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 68. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesine,

b. (d) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 73. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "...Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesine,

c. (e) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca*..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca*..." şeklinde değiştirilmesine,

20. 204. maddesinin

a. (a) bendiyle 5627 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (1), (2) ve (4) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarına,

b. (ç) bendiyle 5627 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddeye,

21. 205. maddesinin;

a. (f) bendiyle 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun ek 1. maddenin (1) ve (3) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarına,

b. (g) bendiyle 5809 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 2. maddeye,

22. 209. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (ç) bendinde yer alan "...*yedi*..." ibaresinin "...*altı*..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. (d) bendinde yer alan "...*Onyedi*..." ibaresinin "...*Onbeş*..." şeklinde değiştirilmesine,

b. (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (a) bendinde yer alan "...*kanun hükmünde kararnamelerin*,..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin*,..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. Değiştirilen (ç) bendine,

iii. (f) bendinde yer alan "...*milletvekili olmayan*..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı yardımcıları ve*..." şeklinde değiştirilmesine,

c. (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasında yer alan "...*onyedi*..." ibaresinin "...*onbeş*..." şeklinde değiştirilmesine,

ii. (2) numaralı fıkrasının;

(1) (a) bendinde yer alan "...*Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

(2) (c) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan "...*dekanı ya da*..." ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...*bakan yardımcısı*,..." ibaresine,

ç. (ç) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 7. maddesinin;

i. (2) numaralı fıkrasında yer alan "...*, bir üyeyi Askeri Yargıtay, bir üyeyi Askeri Yüksek İdare Mahkemesi*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

ii. (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “..., *Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek idare Mahkemesi...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

d. (d) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 9. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...*Başbakan,...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,

e. (e) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinde yer alan “...*onyedi...*” ibaresinin “...*onbeş...*” şeklinde değiştirilmesine,

ii. İkinci cümlesinde yer alan “...*oniki...*” ibaresinin “...*on...*” şeklinde değiştirilmesine,

f. (f) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*yedişer...*” ibaresinin “...*altışar...*” şeklinde değiştirilmesine,

g. (g) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 35. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasında yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin,...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,...*” şeklinde değiştirilmesine ve aynı fıkranın değiştirilen (b) bendine,

ii. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasına,

ğ. (ğ) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 37. maddesinde yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerle...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile...*” şeklinde değiştirilmesine,

h. (h) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 38. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ve (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin...*” şeklinde değiştirilmelerine,

ı. (1) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 39. maddesinin (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*Başbakanlık...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı...*” şeklinde değiştirilmesine,

i. (i) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...*kanun hükmünde kararnamenin...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin...*” şeklinde değiştirilmesine,

j. (j) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin;

i. (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*kanun hükmünde kararnamelerin...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin...*” şeklinde değiştirilmesine,

ii. (4) numaralı fıkrasında yer alan “...*kanun hükmünde kararnamenin...*” ibarelerinin “...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin*” şeklinde değiştirilmelerine,

k. (k) bendiyle 6216 sayılı Kanun’un 54. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...*milletvekili veya milletvekili olmayan...*” ibaresinin “...*milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya...*” şeklinde değiştirilmesine,

1. (m) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkranın birinci cümlesinde ve (4) numaralı fıkrasında yer alan "...*kanun hükmünde kararname...*" ibarelerinin "...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*" şeklinde değiştirilmelerine,

m. (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesi ile (4) numaralı fıkrasına,

23. 211. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına,

b. (c) bendiyle 6550 sayılı Kanun'un 19. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddeye,

24. 212. maddesinin;

a. (a) bendiyle 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'nun 4. maddesinin (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarına,

b. (c) bendiyle 6735 sayılı Kanun'un 27. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 1. maddeye,

25. 213. maddesinin (g) bendiyle 5018 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Bakanlıklarda en üst yönetici Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.*" şeklindeki cümleye,

26. 221. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine,

yönelik iptal talepleri 7/12/2023 tarihli ve E.2018/117, K.2023/212 sayılı kararla reddedildiğinden bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin tümüne ve maddelerine, fıkralarına, bentlerine, cümlelerine, kısmına, ibarelerine, değişikliklere, yürürlükten kaldırmalara ve madde metninden çıkarmalara ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

Ç. 1. 22. maddesinin;

a. (b) bendiyle 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin;

i. İkinci cümlesinde yer alan "...*Milli Eğitim Bakanlığınca...*" ibaresine,

ii. Üçüncü cümlesinde yer alan "*Bakanlık bu yetkisini...*" ibaresine,

b. (ç) bendiyle 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 31. maddesinin başlığının "*Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı*" şeklinde değiştirilmesine,

2. 95. maddesinin (1) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin başlığının "*Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi*" şeklinde değiştirilmesine,

3. 136. maddesinin (a) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (c) bendinin değiştirilen ikinci paragrafına,

4. 141. maddesinin (h) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ek 10/A maddesine,

5. 178. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

- a. Ek 26. maddenin İkinci fıkrasının ikinci cümlesine,
- b. Ek 32. maddeye,
- c. Ek 34. maddenin birinci fıkrasında yer alan “...bakanlık daire başkanlarına...” ibarelerine,
- ç. Ek 35. maddenin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi ile dokuzuncu fıkrasına,
6. 179. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen geçici 33. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ikinci yılın sonuna kadar” ibaresine,
7. 183. maddesinin (k) bendiyle 2247 sayılı Kanun’un 26. maddesinin başlığının “*Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması.*” şeklinde değiştirilmesine,
8. 184. maddesinin (f) bendiyle 2575 sayılı Kanun’un 48. maddesinin başlığında yer alan “*Kanun ve tüzük tasarıları ile...*” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına,
9. 196. maddesinin (a) bendiyle 4483 sayılı Kanun’un 3. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (e) bendine,
10. 213. maddesinin (ı) bendiyle 5018 sayılı Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 14. maddesinin birinci cümlesinde yer alan “...ve mali plan...” ibaresine,

yönelik iptal talepleri hakkında 7/12/2023 tarihli ve E. 2018/117, K.2023/212 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden bu maddelere, fıkraya, bende, paragrafa, ibarelere, değişikliklere ve madde metninden çıkarmaya ilişkin yürürlüğün durdurulması talepleri hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

7/12/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IX. HÜKÜM

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin;

A. Tümüünün Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. 1. 6. maddesinin (b) bendiyle 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un başlığıyla birlikte değiştirilen 8. maddesinin Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. 9. maddesinin;

a. (e) bendiyle 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkraların Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa’ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE’nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası

ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (g) bendiyle 6446 sayılı Kanun'a eklenen ek 1. maddenin;

i. (1) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. (2) numaralı fıkrasının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

3. 11. maddesinin (c) bendiyle 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

4. 12. maddesinin;

a. (o) bendiyle 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 34. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (v) bendiyle 3289 sayılı Kanun'un ek 11. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...ve liglere katılan..." ibaresinin "...gençlik ve..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (z) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen;

i. Ek 13. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Ek 14. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (aa) bendiyle 3289 sayılı Kanun'a eklenen geçici 16. maddenin (2) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

5. 14. maddesiyle 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun'un 2. maddesine eklenen üçüncü fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

6. 16. maddesinin;

a. (b) bendiyle 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 7. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 4059 sayılı Kanun'un geçici 12. ve geçici 14. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

7. 18. maddesinin (b) bendiyle 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 28/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

8. 19. maddesinin (b) bendiyle 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na eklenen ek 1. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

9. 20. maddesiyle 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na eklenen 42/A maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

10. 22. maddesinin;

a. (b) bendiyle 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin;

i. Birinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci cümlesinin;

(1) “*...Milli Eğitim Bakanlığınca...*” ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

(2) 27/6/2019 tarihli ve 7180 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 15. maddesiyle değiştirilen “*...ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığınca, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca...*” bölümünün 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(3) Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Üçüncü cümlesinin;

(1) “*Bakanlık bu yetkisini...*” ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

(2) 7180 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle değiştirilen “*Bakanlıklar bu yetkilerini...*” ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(3) Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları

ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iv. Dördüncü cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 31. maddesinin başlığının "*Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen istihdamı*" şeklinde değiştirilmesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

11. 23. maddesinin (e) bendiyle 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askerî Okullar, Askerî Öğrenciler, Askerî Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a eklenen ek 14. ve ek 15. maddelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

12. 30. maddesinin (b) bendiyle 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin değiştirilen 26. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

13. 41. maddesinin (b) bendiyle 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakan Yardımcılarının Mali Hakları ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 19/A maddesinin üçüncü cümlesinde yer alan "*...(5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil)...*" ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

14. 43. maddesiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 34. maddesine eklenen üçüncü fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

15. 46. maddesinin (b) bendiyle 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 4. maddesine eklenen dokuzuncu ve onuncu fıkraların Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

16. 71. maddesinin (e) bendiyle 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na eklenen 121/A maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

17. 77. maddesinin (b) bendiyle 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu'nun;

a. 14. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (f) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. 14. maddesine eklenen beşinci fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

18. 85. maddesinin (f) bendiyle 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a eklenen geçici 29. maddede yer alan "...veya yetkilendireceği makam..." ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

19. 88. maddesinin (b) bendiyle 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 35. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "...ve diğer kanunlarla..." ibaresinin "...ve diğer mevzuatla..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

20. 95. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun başlığıyla birlikte değiştirilen 13. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (1) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 37. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216

sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (i) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un değiştirilen 47. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (j) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin;

i. (f) bendinin;

(1) İkinci cümlesinde yer alan "...Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

(2) İkinci cümlesinin kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

İptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (g) bendinin değiştirilen birinci paragrafının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. (h) bendinin;

(1) "...sözleşmeli personel..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi personel..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşılıqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

İptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iv. Değiştirilen (ı) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

v. Eklenen (k) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĒCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĒUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

vi. (i) bendinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĒİYLE,

d. (k) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yer alan "...sözleşmeli..." ibaresinin "...özel hukuk hükümlerine tabi..." şeklinde değiştirilmesinin ve aynı maddede yer alan "...veya..." ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

e. (l) bendiyle 2954 sayılı Kanun'un 60. maddesinin;

i. Başlığının "*Kamulaştırma ve taşınmaz tahsisi*" şeklinde değiştirilmesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĒINA OYBİRLİĒİYLE,

ii. Eklenen ikinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

f. (m) bendiyle 2954 sayılı Kanun'a eklenen;

i. Geçici 14. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

ii. Geçici 15. maddenin;

(1) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĒCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĒUYLA, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĒE GİRMESİNE OYBİRLİĒİYLE,

(2) Dördüncü fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(3) Beşinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

21. 109. maddesinin;

a. (a) bendiyle 11/4/2001 tarihli ve 4641 sayılı Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde yer alan "...yaratarak..." ibaresinin "...oluşturarak..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 2. maddesinin;

i. Birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Üçüncü cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (ç) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 4. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (d) bendiyle 4641 sayılı Kanun'un;

i. 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. 5 ila 10. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iii. 11. maddesi ile geçici 1. maddesinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

22. 110. maddesinin;

a. (c) bendiyle 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 27. maddesinin değiştirilen (2) ve (3) numaralı fıkralarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 6328 sayılı Kanun'un 33. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci ve üçüncü cümlelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

23. 118. maddesinin;

a. (c) bendiyle 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'na eklenen ek 16., ek 17. ve ek 18. maddelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 3213 sayılı Kanun'a eklenen;

i. Geçici 31. ve geçici 32. maddelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Geçici 33. maddenin;

(1) Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(3) Üçüncü fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Geçici 34. maddenin;

(1) Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iv. Geçici 35. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

v. Geçici 36. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

vi. Geçici 37. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

24. 120. maddesinin (c) bendiyle 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli İle Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

25. 127. maddesinin;

a. (ç) bendiyle 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 30. maddesine eklenen ikinci cümlelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (h) bendiyle 926 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine eklenen (3) numaralı alt bendin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

26. 128. maddesinin (d) bendiyle 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun 13. maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü (anılan maddeye 11/6/2020 tarihli ve 7245 sayılı Kanun'la eklenen fıkra nedeniyle dördüncü) fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

27. 129. maddesinin (ç) bendiyle 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 7. maddesine eklenen üçüncü fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

28. 133. maddesinin;

a. (a) bendiyle 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin değiştirilen (3) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ğ) bendiyle 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

c. (ö) bendiyle 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 2. maddenin;

i. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Beşinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

29. 134. maddesinin (a) bendiyle 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nun 2. maddesinin (B) fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

30. 135. maddesinin;

a. (b) bendiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 6. maddesinin (b) fıkrasının;

i. (5) numaralı bendinde yer alan "...seçilen..." ibaresinin "...seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci paragrafı dışında kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) fıkrasının değiştirilen ikinci paragrafının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (d) bendiyle 2547 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) fıkrasının değiştirilen birinci paragrafının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

31. 136. maddesinin;

a. (a) bendiyle 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 8. maddesinin (c) bendinin değiştirilen ikinci paragrafına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 2802 sayılı Kanun'un 37. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iii. Üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

32. 138. maddesinin;

a. (c) bendiyle 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 5. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. (ç) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 6. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (d) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 7. maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ç. (e) bendiyle 5442 sayılı Kanun'un 9. maddesinin değiştirilen birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

33. 139. maddesinin (c) bendiyle 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 18. maddesinin (2) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

34. 140. maddesinin (k) bendiyle 11/10/2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 1. maddesine eklenen (9) numaralı fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

35. 141. maddesinin;

a. (a) bendiyle 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Başbakanlığa...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanlığına...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin;

i. İkinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Beşinci fıkrasına eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentlerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iii. Beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen altıncı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iv. Yedinci fıkrasının;

(1) "*...sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından...*" ibaresinin "*...idari ve mali işleri Kurul Sekreterliğince...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

v. Onbirinci fıkrasında yer alan "...Kamu Personeli..." ve "...ve olumlu sicil almak..." ibarelerinin madde metninden çıkarılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

d. (d) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) Birinci cümlesinin;

(a) "...sekiz..." ibaresinin "...on iki..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(b) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) İkinci cümlesinde yer alan "...Başkan ve..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Değiştirilen beşinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Altıncı fıkrasının;

(1) "...sulh hukuk mahkemesi..." ve "...Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına..." ibarelerinin sırasıyla "...yetkili ve görevli merci..." ve "...Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına..." şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iv. Değiştirilen yedinci fıkrasının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

v. Eklenen onuncu fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (a) bendinin değiştirilen (3), (4), (6), (8) ve (9) numaralı alt bentlerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (ç) bendinin (1) numaralı alt bendine eklenen “...*kütüphane açmak.*” ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (f) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin;

i. (9) numaralı alt bendinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. (11) numaralı alt bendine eklenen “...*camii, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.*” ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Değiştirilen (13) numaralı alt bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince

KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. (g) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan;

i. "*Başbakanlık...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanlığı,...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ii. "*...kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ğ. (ğ) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 10. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Dördüncü fıkrasına eklenen üçüncü cümlelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoqları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iv. Beşinci fıkrasının;

(1) "*Başkanlığın Din Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarına...*" ibaresinin "*Başkanlığa ait kadrolara...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

h. (h) bendiyle 633 sayılı Kanun'a eklenen ek 10/A maddesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

ı. (ı) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının değiştirilen (b) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Altıncı fıkrasının değiştirilen (b) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...*Kamu Personeli...*" ve "...*ve olumlu sicil almak...*" ibarelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iv. Sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...*ve olumlu sicil almak...*" ibaresinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

i. (i) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

j. (j) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 13. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Değiştirilen altıncı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Yedinci fıkrasının;

(1) "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

k. (k) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...*Bakanlar Kurulu...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

I. (1) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 18/A maddesinin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) “...müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden...” ibaresinin “...müşavirlik ve ataşeliklerden...” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...Başbakan veya ilgili bakanın...” ibaresinin “...Cumhurbaşkanının...” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Üçüncü ve dördüncü fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

iv. Sekizinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

m. (m) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “...tüzükle...” ibaresinin “...yönetmelikle...” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

n. (n) bendiyle 633 sayılı Kanun'un 33. maddesinin;

i. Birinci fıkrasına eklenen “...rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatmak, tercüme yaptırmak,...” ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinin;

(1) “...Bakanlar Kurulunca...” ibaresinin “...Cumhurbaşkanınca...” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

o. (o) bendiyle 633 sayılı Kanun'a eklenen ek 6. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

36. 149. maddesinin (c) bendiyle 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 10. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (3) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinin;

(1) “...*Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci cümlesinin;

(1) “...*Başbakanlığa...*” ibaresinin “...*Cumhurbaşkanlığına...*” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Üçüncü cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (4) numaralı fıkrasının (a) ve (d) bentlerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (5) numaralı fıkrası ile (6) numaralı fıkranın birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (7) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (8) numaralı fıkrasının;

i. İkinci cümlesinde yer alan "...Başbakan..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (13) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Başbakan..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

37. 151. maddesinin;

a. (h) bendiyle 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 25. maddesinin birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (j) bendiyle 1211 sayılı Kanun'un 29. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış..." ve "...Başkan (Guvernör) in önerisi üzerine müşterek kararlar beş yıl süre ile..." ibarelerinin madde metninden çıkarılmalarının ve üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

38. 160. maddesinin (a) bendiyle 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (3) numaralı fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

39. 161. maddesiyle 25/3/1957 tarihli ve 6940 sayılı Riyaseticumhur Senfoni Orkestrası Kuruluşu Hakkında Kanun'un; 5., 6. ve 8. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

40. 164. maddesinin (b) bendiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un;

a. 14. maddesine eklenen (5) ve (6) numaralı fıkraların Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. 14. maddesine eklenen (5) numaralı fıkrasının birinci cümlesine "...kullanılabilmesi..." ibaresinden sonra gelmek üzere 6/12/2019 tarihli ve 7196 sayılı Kanun'la eklenen "...uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele..." ibaresi ile 8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Kanun'la eklenen "...ekonomide ve..." ve "...vergiye gönüllü uyumun sağlanması ve vergi bilincinin artırılması,..." ibarelerinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

41. 167. maddesinin;

a. (a) bendiyle 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un değiştirilen 22. maddesinin,

b. (b) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un değiştirilen 23. maddesinin,

c. (c) bendiyle 4054 sayılı Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

42. 168. maddesinin (a) bendiyle 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin;

a. Birinci fıkrasına eklenen "...en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanan..." ibaresinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. İkinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. Üçüncü fıkrasında yer alan "*Bakanlar Kurulu...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanı...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. Dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

43. 169. maddesinin;

a. (c) bendiyle 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin;

i. Değiştirilen (1) ve (2) numaralı fıkralarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (3) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (2) numaralı fıkrasının;

(1) "...*Bakanlar Kurulu kararı ile...*" ibaresinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

44. 170. maddesinin (b) bendiyle 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun'un 8. maddesinin;

a. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

45. 171. maddesinin (d) bendiyle 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasının;

a. Değiştirilen ikinci paragrafının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Üçüncü paragrafının birinci ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

46. 172. maddesinin (a) bendiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na eklenen 61/A maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

47. 173. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 40. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

48. 174. maddesiyle 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddenin;

a. Değiştirilen birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Değiştirilen sekizinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. Eklenen dokuzuncu fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

49. 175. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen ek 44. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

50. 176. maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 45. maddenin;

a. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

51. 178. maddesiyle 375 sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

a. Ek 23. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Ek 24. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. Ek 25. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. Ek 26. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının ikinci cümlesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

iii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un

66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. Ek 27. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. Ek 28. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. Ek 29. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. Ek 30. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ğ. Ek 31. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

h. Ek 32. maddeye ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

i. Ek 33. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

i. Ek 34. maddenin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) "...bakanlık daire başkanlarına..." ibarelerine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

(2) 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle değiştirilen "...daire başkanlarına (ana ve yardımcı hizmet birimi)..." ibarelerinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE

(3) Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE

ii. İkinci ve üçüncü (anılan maddeye 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle eklenen fıkra nedeniyle üçüncü ve dördüncü) fıkraların Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE

iptal hükümlerinin tamamının Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

j. Ek 35. maddenin;

i. Üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi ile dokuzuncu fıkrasına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

ii. Üçüncü fıkrasının 18/6/2020 tarihli ve 7247 sayılı Kanun'un 18 maddesiyle değiştirilen üçüncü cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66.

maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

iii. Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

k. Ek 36. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

52. 179. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen;

a. Geçici 26. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Geçici 27. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. Geçici 28., 29., 30. ve 31. maddelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. Geçici 32. maddenin;

i. Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Dördüncü fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. Geçici 33. maddenin;

i. Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Dördüncü fıkrasının;

(1) "...ikinci yılın sonuna kadar..." ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. Geçici 34. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

53. 183. maddesinin;

a. (a) bendiyle 12/6/1979 tarihli ve 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...adli, idari ve askeri..." ibaresinin "...adli ve idari..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 2. maddesinin;

i. İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...asıl ve yedek..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu..." ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "...tutuklu,..." ibaresi ve üçüncü fıkrasında yer alan "...Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu..." ibaresinin madde metninden çıkarılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (d) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Mahkeme kurulunun...*" ibaresinin "*Mahkemenin...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 9. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının ve üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan yer alan "*Bölmelerin toplantılarını...*" ibaresinin "*Mahkemenin toplanmasını...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (f) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan "*...adli, idari ve askeri...*" ibaresinin "*...adli ve idari...*" şeklinde değiştirilmesinin,

ii. İkinci fıkrasında yer alan "*...ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce;...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

iii. Dördüncü fıkrasında yer alan "*...Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

iv. Beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. (g) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*...adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin...*" ibaresinin "*...adli ve idari yargı mercilerinin...*" şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasında yer alan "*...ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ğ. (ğ) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer alan "*..., ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

h. (h) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinin;

i. Birinci fıkrasında yer alan "*...adli, idari ve askeri...*" ibaresinin "*...adli ve idari...*" şeklinde değiştirilmesinin, aynı fıkrada yer alan "*..., görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

ii. İkinci fıkrasında yer alan "*..., ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların,...*" ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

i. (ı) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Adli, idari, askeri...*” ibaresinin “*Adli ve idari...*” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

i. (i) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*...mercilerinden en az ikisi...*” ibaresinin “*...mercileri...*” şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

j. (j) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Hukuk alanındaki hüküm...*” ibaresinin “*Hüküm...*” şeklinde değiştirilmesinin ve ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

k. (k) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 26. maddesinin;

i. Başlığının “*Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması:*” şeklinde değiştirilmesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

ii. Birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “*Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda,...*” ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan “*Bölümlerde ve Genel Kurulda...*” ibaresinin “*Uyuşmazlık Mahkemesinde...*” şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

l. (l) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un değiştirilen 29. maddesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

m. (m) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 31. maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesinin ve üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

n. (n) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 32. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

o. (o) bendiyle 2247 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ö. (ö) bendiyle 2247 sayılı Kanun'un 23., 30. ve 37. maddelerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

54. 184. maddesinin;

a. (a) bendiyle 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “*...hükümetle...*” ibaresinin “*...yürütmeye...*” ve “*...Başbakanlık...*” ibaresinin “*...Cumhurbaşkanlığı...*” şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi

yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (b) bendine eklenen "...Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakan yardımcılığı,..." ibaresinin,

ii. (d) bendine eklenen "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı,..." ibaresinin,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (5) ve (7) numaralı fıkralarında yer alan "...Başbakanlığa..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığına..." şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 23. maddesinin;

i. (c) ve (e) bentlerinin yürürlükten kaldırılmalarının,

ii. (d) bendinde yer alan "Tüzük tasarılarını inceler;..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (d) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 24. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen (a) ve (b) bentlerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 42. maddesinin (a), (b), (d) ve (f) bentlerinin yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (f) bendiyle;

i. 2575 sayılı Kanun'un 48. maddesinin başlığında yer alan "Kanun ve tüzük tasarıları ile..." ibaresinin başlıktan çıkarılmasına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

ii. 2575 sayılı Kanun'un 48. maddesinde yer alan "...kanun tasarısı ve teklifleri ile tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini,..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. (g) bendiyle 2575 sayılı Kanun'un 87. maddesinin (a) bendinde yer alan "Kanun tasarısı ve teklifleri ile tüzük tasarıları hariç olmak üzere hükümetçe verilecek ivedi veya..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ğ. (ğ) bendiyle 2575 sayılı Kanun'a eklenen;

i. Geçici 29. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Geçici 30. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

55. 190. maddesinin;

a. (a) bendiyle 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu'nun 10. maddesinin altıncı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

b. (b) bendiyle 2960 sayılı Kanun'a eklenen ek 1. maddenin,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

56. 192. maddesinin (b) bendiyle 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 4. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

57. 195. maddesinin (b) bendiyle 2/7/1992 tarihli ve 3835 sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun'un 2. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının,

ii. İkinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Başbakanın..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanının..." şeklinde ve "...birinci fıkrada yazılı bakanlıkların ve kuruluşların o ildeki şube ve kurum başkanlarının..." ibaresinin "...vali tarafından belirlenecek temsilcilerin..." şeklinde değiştirilmelerinin,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

58. 196. maddesinin;

a. (a) bendiyle 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının;

i. (d) bendinde yer alan "Başbakanlık..." ibaresinin "Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Değiştirilen (e) bendine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

iii. Değiştirilen (g) bendinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı..." ve "...müsteşarlar..." ibarelerinin "...Bakan yardımcıları..." şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 4483 sayılı Kanun'un 13. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı..." ve "...müsteşarlar..." ibaresinin "...Bakan yardımcıları..." şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 4483 sayılı Kanun'a eklenen geçici 4. maddenin;

i. Birinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

59. 197. maddesinin;

a. i. (a) bendiyle 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan "...özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyuları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. 4688 sayılı Kanun'un 2. maddesinde yer alan "...veya..." ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 15. maddesinin;

i. Değiştirilen (a) bendinin, Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyuları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (c) bendinin;

(1) “*Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları,...*” ibaresinin “*Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların...*” şeklinde değiştirilmesinin, Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE’nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

(2) “*...başkanları, genel müdürleri, (...) ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri,...*” bölümünün 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 19. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendinde yer alan;

i. “*...Bakanlar Kurulunca...*” ibaresinin “*...Cumhurbaşkanınca...*” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE’nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. “*...vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile...*” ibaresinin 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 21. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “*Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında...*” ibaresinin “*Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakanın başkanlığında,...*” şeklinde ve “*...Devlet Personel Başkanından...*” ibaresinin “*...Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden...*” şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa’ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (d) bendiyle 4688 sayılı Kanun’un 24. maddesinin ikinci fıkrasının;

i. “*...Bakanlar Kurulunun...*” ibaresinin “*...Cumhurbaşkanının...*” şeklinde değiştirilmesinin Anayasa’nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE’nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

ii. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 29. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (f) bendiyle 4688 sayılı Kanun'un 34. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) (a) (a), (d) ve (e) bentlerinde yer alan "...*Bakanlar Kurulunca...*" ibarelerinin "...*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

(b) (a), (d) ve (e) bentlerinin kalan kısımlarının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE OYBİRLİĞİYLE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Değiştirilen (b) bendinin, Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının;

(1) Birinci cümlesinde yer alan "*Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen...*" ibaresinin "*Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen...*" şeklinde değiştirilmesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. (g) bendiyle 4688 sayılı Kanun'a eklenen geçici 15. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ile Muhterem İNCE'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı

fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

60. 200. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 4. maddesinin;

i. Beşinci fıkrasının;

(1) İkinci cümlesinde yer alan "*Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesinin;

(a) Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(b) İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) İkinci cümlesinin kalan kısmının kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. Altıncı fıkrasının;

(1) "*...İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı ile...*" şeklinde değiştirilmesinin;

(a) Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(b) İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 11. maddesinin;

i. Birinci fıkrasının;

(1) Birinci cümlesinde yer alan "*...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesinin;

(a) Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(b) İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Birinci cümlesinin kalan kısmının kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İkinci fıkrasının;

(1) Birinci cümlesinde yer alan "*...Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname...*" ibaresinin "*...Cumhurbaşkanı kararı...*" şeklinde değiştirilmesinin;

(a) Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(b) İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) Birinci cümlesinin kalan kısmının kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 12. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan;

(i) "...müşterek kararnamenin..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanı kararının..." şeklinde değiştirilmesinin;

(1) Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(2) İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. "veya...yayımlandığı" ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 68. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (d) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 73. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "...Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 5393 sayılı Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...Bakanlar Kurulunca..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanınca..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

61. 204. maddesinin

a. (a) bendiyle 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 4. maddesinin;

i. (1), (2) ve (4) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (5) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (ç) bendiyle 5627 sayılı Kanun'a eklenen ek 2. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

62. 205. maddesinin;

a. (f) bendiyle 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun ek 1. maddenin (1) ve (3) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (g) bendiyle 5809 sayılı Kanun'a eklenen ek 2. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

63. 208. maddesinin;

a. (b) bendiyle 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (j) bendinde yer alan;

(1) "...*Müsteşarı*..." ibaresinin "...*ilgili bakan yardımcısı*..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

(2) "...*ve Adalet Bakanlığı*..." ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (c) bendiyle 6087 sayılı Kanun'un 3. maddesinin değiştirilen (5) numaralı fıkrasında yer alan "...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı*..." ibaresinin, Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (f) bendiyle 6087 sayılı Kanun'un 8. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...*Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı*,..." ibaresinin, Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (r) bendiyle 6087 sayılı Kanun'a eklenen ek 2. maddenin, Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

64. 209. maddesinin;

a. (a) bendiyle 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (ç) bendinde yer alan "...*yedi*..." ibaresinin "...*altı*..." şeklinde değiştirilmesinin,

ii. (d) bendinde yer alan "...*Onyedi*..." ibaresinin "...*Onbeş*..." şeklinde değiştirilmesinin,

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (b) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. (a) bendinde yer alan "...*kanun hükmünde kararnamelerin*,..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin*,..." şeklinde değiştirilmesinin,

ii. Değiştirilen (ç) bendinin,

iii. (f) bendinde yer alan "...*milletvekili olmayan*..." ibaresinin "...*Cumhurbaşkanı yardımcıları ve*..." şeklinde değiştirilmesinin,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. (c) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 6. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasında yer alan "...*onyedi*..." ibaresinin "...*onbeş*..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (2) numaralı fıkrasının;

(1) (a) bendinde yer alan "...*Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

(2) (c) bendinin (3) numaralı alt bendine eklenen "...*bakan yardımcısı*,..." ibaresinin,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ç. (ç) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 7. maddesinin;

i. (2) numaralı fıkrasında yer alan "..., *bir üyeyi Askeri Yargıtay, bir üyeyi Askeri Yüksek İdare Mahkemesi*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "..., *Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek idare Mahkemesi*..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

d. (d) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...*Başbakan*,..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

e. (e) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinde yer alan "...*onyedi*..." ibaresinin "...*onbeş*..." şeklinde,

ii. İkinci cümlesinde yer alan "...*oniki*..." ibaresinin "...*on*..." şeklinde,

değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

f. (f) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yedişer..." ibaresinin "...altışar..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

g. (g) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 35. maddesinin;

i. (1) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin,..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin,..." şeklinde değiştirilmesinin ve aynı fıkranın değiştirilen (b) bendinin,

ii. Değiştirilen (2) numaralı fıkrasının,

Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ğ. (ğ) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 37. maddesinde yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerle..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

h. (h) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 38. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ve (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin..." ibarelerinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin..." şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ı. (1) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 39. maddesinin (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Başbakanlık..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

i. (i) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamenin..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

j. (j) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin;

i. (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...kanun hükmünde kararnamelerin..." ibaresinin "...Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin..." şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (4) numaralı fıkrasında yer alan "...kanun hükmünde kararnamenin..." ibarelerinin "Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin" şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

k. (k) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 54. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...*milletvekili veya milletvekili olmayan...*" ibaresinin "...*milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

l. (l) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 57. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

m. (m) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkranın birinci cümlesinde ve (4) numaralı fıkrasında yer alan "...*kanun hükmünde kararname...*" ibarelerinin "...*Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*" şeklinde değiştirilmelerinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

n. (n) bendiyle 6216 sayılı Kanun'a eklenen geçici 2. maddenin;

i. (1) ve (2) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ONİKİ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesi ile (4) numaralı fıkrasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

o. (o) bendiyle 6216 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (4) numaralı (anılan maddeye 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle eklenen fıkralar nedeniyle (8) numaralı) fıkranın yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

65. 211. maddesinin;

a. (a) bendiyle 3/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (c) bendiyle 6550 sayılı Kanun'a eklenen ek 1. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

66. 212. maddesinin;

a. (a) bendiyle 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'nun 4. maddesinin (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı fıkralarının yürürlükten kaldırılmalarının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

b. (c) bendiyle 6735 sayılı Kanun'a eklenen ek 1. maddenin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

67. 213. maddesinin;

a. (g) bendiyle 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Bakanlıklarda en üst yönetici Cumhurbaşkanını tarafından belirlenir.*" şeklindeki cümlelerin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. (1) bendiyle 5018 sayılı Kanun'un başlığıyla birlikte değiştirilen 14. maddesinin;

i. Birinci cümlesinde yer alan "*...ve mali plan...*" ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

ii. Kalan kısmının Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

68. 221. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi yönünden ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

7/12/2023 tarihinde karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Karşı Oy

A- Çoğunluk Tarafından Yetki Kanunu Kapsamında Olmadığı Değerlendirilerek İptal Kararı Verilen Hükümler

1. Denetim konusu yapılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) bir kısım hükümleri çoğunluk tarafından 7142 sayılı Yetki Kanununun kapsamına girmediği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

2. Tarihsel süreç içerisinde KHK çıkartma yetkisi veren yetki kanunlarının ilk örneklerine bakıldığında amaç, kapsam ve ilkeler başlıklarına yer verilmediği görülmektedir (13.1.1982 tarihli ve 2578 sayılı *Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Yetki Kanunu*).

3. 28.12.1982 tarihli ve 2767 sayılı Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Hakkında Yetki Kanunda ise “Amaç” ve “İlkeler” aynı başlık altında ve Kanunun 1. maddesinde düzenlenmiştir.

4. Daha sonra çıkartılan yetki kanunlarında genel bir uygulama olarak “İlkeler” başlığının amaç, kapsam ve süre başlığından müstakil ve umumiyetle soyut bir takım prensiplere yer verilmek suretiyle kaleme alındıkları gözlemlenmektedir.

5. Dikkat çeken başka bir uygulama örneği ise bazı yetki kanunlarında ilkeler başlığı altında Bakanlar Kuruluna somut bir takım düzenleme yapma yetkisi verildiği görülmektedir.

6. Bu kapsamda 17.06.1982 tarihli ve 2680 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerinin Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun “İlkeler” başlığını taşıyan 3. maddesinin birinci fıkrasının “e” bendinde; “Kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatının düzenlenmesinde valilere gerekli yetkiler tanınır” denilmek suretiyle soyut bir ilke belirlemek yerine somut sonuçları olan bir düzenleme yetkisi verildiği görülmektedir.

7. Benzer uygulama örneklerine 2810, 3990 ve 3991 sayılı Yetki Kanunları kapsamında da rastlanmaktadır.

8. 2810 sayılı Yetki Kanununun “İlkeler” başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının 4. bendinde Bakanlar Kuruluna “Para ve sermaye piyasalarını gecikmesiz ve etkin bir şekilde denetlemek” görevi verilmiştir.

9. 3990 sayılı Yetki Kanununun “İlkeler” başlığını taşıyan 3. maddesinde Kamu Güvenliği Müsteşarlığı, İnsan Hakları Teşkilatı ve Köyışleri Müsteşarlığının kurulmasına dair somut çıktısı olan hükümlere yer verilmiştir.

10. Benzer şekilde 3991 sayılı Yetki Kanununun “İlkeler” başlığını taşıyan 3. maddesinin “b” bendinde bankaların, “c” bendinde ise sigorta şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerini düzenlemek şeklinde somut yetkiler ihdas edilmiştir.

11. Bu örneklerden hareketle yetki kanunlarının somut yetki veren düzenlemelerinin sadece amaç veya kapsam başlıklarını taşıyan maddelerinde yer almadığını, ilkeler başlığı altında yapılan düzenlemelerinde Bakanlar Kuruluna somut bir takım yetkiler verdiğini söylemek mümkündür. Dahası ilkeler başlığı altında yapılan düzenlemelerin somut yetki vermediğini söylemek kanunun bütünlüğüne de aykırılık teşkil edecektir.

12. Bu kasamda verilebilecek en çarpıcı örnek ise 6.4.2011 tarihli ve 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunudur. Bu Kanunun “İleler ve yetki süresi” başlıklı 2. maddesinde bazı bakanlıkların kurulması noktasında açık yetki düzenlemesi yapılmıştır.

“İlkeler ve yetki süresi

MADDE 2 – (1) Bakanlar Kurulu bu Kanuna göre verilen yetkiyi kullanırken;

a) ...

1) ...

2) Sosyal hizmetler alanında halen bağlı kuruluşlar eliyle yürütülen aile, özürülüler, çocuklar, kadınlar ve sosyal yardımlar alanındaki hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmesini sağlamak üzere yeni bir bakanlık kurulması..,

3) Ekonomiyle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak, ekonomi politika, hedef ve stratejilerini belirlemek üzere yeni bir bakanlık kurulması..,

4) İç ve dış ticarete yönelik hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmesini sağlamak üzere yeni bir bakanlık kurulması..,

5) Gençlik ve spora yönelik hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmesini sağlamak üzere yeni bir bakanlık kurulması...”

Konusunda Bakanlar Kuruluna yetki vermiştir.

13. Söz konusu 6223 sayılı Yetki Kanununun iptali istemiyle açılan iptal davası Anayasa Mahkemesi Tarafından 27.10.2011 gün ve 2011/60 Esas, 2011/147 sayılı Kararla reddedilmiştir.

14. 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiyi kullanan Bakanlar Kurulu 633 sayılı KHK ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını, 638 sayılı KHK ile Gençlik ve Spor Bakanlığını, 641 sayılı KHK ile de Kalkınma Bakanlığını kurmuştur.

15. 633 ve 641 sayılı KHK ile ilgili açılan iptal davaları AYM, tarafından sırasıyla E.2011/82 ve 2011/88 esas sayılı dosyalarda karara bağlanmış ve bakanlık kurma yetkisi verilmesine dair düzenlemenin ilkeler kısmında yer almasına dair bir sorun dile getirilmemiştir. ¹

¹ E.2011/82 K.2012/150, 11/10/2012 ve E.2011/88, K.2012/175, 08/11/2012

16. Bu örneklerde açık bir şekilde göstermektedir ki yetki kanunlarının ilkeler başlığı altında düzenleme getiren hükümleri de somut bir takım düzenlemeler yapılmasına hukuki dayanak oluşturabilmektedir.

17. Yetki kanunlarının bir bütün teşkil ettiği dikkate alındığında somut düzenleme imkânı veren hükümlerin hangi başlık altında yer aldığı sorun teşkil etmemesi gayet doğaldır.

18. 703 sayılı KHK.nın çıkartılmasına dayanak teşkil eden 7142 sayılı Yetki Kanununun temel amacı 6771 sayılı Kanun ile gerçekleştirilen Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması şeklinde kaleme alınmıştır.

19. 6771 sayılı Kanun ile 2709 sayılı 1982 Anayasasında çok köklü değişiklikler yapılmış, özellikle yürütme erki yeni anayasal düzenlemeler çerçevesinde yeniden şekillendirilmiştir. Başbakanlığın ve buna bağlı olarak Bakanlar Kurulunun kaldırılması ile idari sistem tamamen değişmiştir.

20. Bunun yanı sıra yeni anayasal sisteme paralel şekilde atama sistemi değişmiş, dahası uyum kapsamında terminolojik değişikliklerin yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda mevzuatta yer alan Başbakan, Bakanlar Kurulu, Bakanlar Kurulu Kararı, Hükümet, tüzük, sıkıyönetim, kanun tasarısı gibi tabirlerin mevzuattan ayıklanması zarureti ortaya çıkmıştır.

21. 7142 sayılı Yetki Kanunu bu değişikliklerin yapılması için Bakanlar Kuruluna KHK çıkartma yetkisi verirken “İlkeler ve yetki süresi” başlığı altında kaleme alınan 2. maddesinin birinci fıkrasında “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi ile hizmetin özelliği ve gereklerine uygun düzenlemeler yapılmasını, atama ve görevde yükselmede kariyer ve liyakat esasları ile nitelikli personel istihdamının esas alınmasını, kamu hizmetlerinde iş bölümü ve koordinasyonun sağlanmasını, benzer hizmetlerin tek kuruluş veya birim tarafından yürütülmesini ve kaynak kullanımında israfın önlenmesini göz önünde bulundurur...” denilmek suretiyle somut düzenlemeler yapılmasına dair yetkiler de verilmiştir.

22. Yetki Kanununun yorumlanmasında “İlkeler” kısmında yer alan bu düzenlemenin de dikkate alınması gerektiğini değerlendiriyoruz. Bu bağlamda Anayasa değişikliklerine uyum kapsamında bir kural veya kuruma müdahale zorunluluğunun ortaya çıkması durumunda, bu yapılırken kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi ile hizmetin özellik ve gerekliliklerine uygun düzenlemelerde yapılabilecektir.

23. Bu bağlamda;

- 703 sayılı KHK.nın 9. maddesinin birinci fıkrasının “e” bendi ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Anayasa değişikliklerinin gerektirdiği zorunlu düzenlemeler yapılırken, maddenin birinci fıkrası ile 26. maddesinin altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkralara ilişkin düzenlemelerde daha önce var olan Türkiye Elektrik ve Ticaret A.Ş. (TETAŞ) isimli kurum ortadan kaldırılarak Elektrik Üretim A.Ş. bünyesine dahil edilmek suretiyle kurum yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda 7142 sayılı Yetki Kanununun 2. maddesinde yer alan “...benzer hizmetlerin tek kuruluş veya birim tarafından yürütülmesini ve kaynak kullanımında israfın önlenmesi...” düzenlemesi kapsamında hareket edildiğinden kural yetki kanunu kapsamında kalmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 12. maddesinin birinci fıkrasının “z” bendi ile 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa eklenen Ek 13. maddesi kurumun yeniden yapılandırılması kapsamında düzenlemeler içerdiğinden yetki kanunu kapsamında bulunmaktadır.

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

- 703 sayılı KHK.nın 12. maddesinin birinci fıkrasının “aa” bendi ile 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen Geçici 16. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi, kurumun yeniden yapılandırılması kapsamında olduğundan yetki kanunun kapsamında değerlendirilmiştir.

- 703 sayılı KHK.nın 14. maddesi ile 2531 sayılı Kamu Görevinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun’un 2. maddesine eklenen üçüncü fıkra, vergi denetim görevinden ayrılan kişilerin ayrılmadan önceki son üç yıl içerisinde denetim yaptıkları mükelleflerin irtibatlı oldukları kurumlarda görev alamayacaklarına ilişkin düzenleme kamu hizmetinin etkin bir şekilde yürütülmesiyle ilgili bulunduğundan yetki kanunu kapsamında görülmüştür.

- 703 sayılı KHK.nın 18. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun değiştirilen 28/A maddesinin ikinci fıkrasında il genelinde aksayan hizmetlere müdahale edilmesi konusunda valilere yetki veren düzenlemede müdahaleye ilişkin kriterlerin belirlendiği, hizmetlere müdahale öncesinde muhatap birimlere gereken uyarıların yapılması da düzenlendiğinden Yetki Kanununun kamu hizmetlerinin etkin şekilde yürütülmesi kapsamında olduğu anlaşılmıştır.

- 703 sayılı KHK.nın 19. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununa eklenen Ek 1. madde ile büyükşehir belediyeleri kapsamında bulunan kaymakamlıklarda ayrıca dernekler masasının oluşturulmayacağına dair hüküm hizmetin tek elden yürütülmesine ilişkin olup Yetki Kanununun “...benzer hizmetlerin tek kuruluş veya birim tarafından yürütülmesi...” şeklinde kaleme alınan hükmüne uygun olmakla Yetki Kanunu kapsamında değerlendirilmiştir.

- 703 sayılı KHK.nın 22. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK.nın 13. maddesinde yapılan değişiklik ile öğrencilere özel barınma hizmeti veren yerlerin ruhsat işlemlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verileceği düzenlenmiş olup konu “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi ile hizmetin özelliği ve gereklerine uygun düzenlemeler yapılması...” şeklinde hüküm ihtiva eden Yetki Kanunu kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 41. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanunun değiştirilen 19/A maddesinde yapılan düzenleme ile yeniden yapılandırılan birimlerin kontrolüne dair hükümler getirilmiş olup Yetki Kanununda yer alan “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi ile hizmetin özelliği ve gereklerine uygun düzenlemeler yapılması...” şeklindeki hükümleri kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 43. maddesi ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34. maddesine eklenen fıkra ile yükseköğretim kurumlarında yabancı uyruklu öğretim elemanı istihdamına imkân veren düzenleme kurumların verimli çalışmasına imkân vermek amacıyla yapılmış olmakla Yetki Kanunu kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 77. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanununun 14. maddesine eklenen beşinci fıkrada; Cumhurbaşkanına kurumun gelirlerini oluşturan kalemlerde yüzde 2 ye kadar artırma yetkisi verilmekte, kural kamu hizmetlerinin verimli şekilde yürütülmesine ilişkin olup Yetki Kanunu kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 95. maddesinin birinci fıkrasının “ı” bendi ile 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun değiştirilen 37. maddesinde Kuruma şirket kurma veya şirketlere

ortak olma hakkı verilmekte olup konu Yetki Kanununda yer verilen “...*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...*” şeklindeki hükmü kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 95. maddesinin birinci fıkrasının “j” bendi ile 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 50. maddesinin “h” bendinde yapılan değişiklikle kurumda özel hukuk kümelerine tabi personel çalıştırma yetkisi verilmesi Yetki Kanununda yer verilen “...*kamu hizmetlerinin verimli...yürütülmesi...*” kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 95. maddesinin birinci fıkrasının “j” bendi ile 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 50. maddesinin “k” bendinde yapılan değişiklik ile kurum personeli hakkındaki soruşturmaların 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılması konusu Yetki Kanununda bulunan “...*Kamu hizmetlerinin ...etkin... yürütülmesi...*” konusunda verilen salahiyyet dahilinde bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 95. maddesinin birinci fıkrasının “m” bendi ile 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununa eklenen Geçici 15. maddenin 4. fıkrası dışında kalan kısmının incelenmesinde kuralın TRT.de bulunan istihdam fazlası personelle ilgili yapılacak işlemlerin düzenlendiği görülmekle, kural Yetki Kanununun “...*kamu hizmetlerinin verimli...yürütülmesi...*” kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 109. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi ile 4641 sayılı Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanununun başlığı ile birlikte değiştirilen 2. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “*Konseyin üyeleri Cumhurbaşkanınca belirlenir*” ibaresinin incelenmesinde, 4641 sayılı Kanunun 4. maddesinin ilk halinde Konsey başkanının Başbakan olduğu belirlenmiş olup anayasa değişikliği ile Başbakanlık makamının kaldırılmasının doğal bir sonucu olan düzenleme Yetki Kanunu kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 109. maddesinin birinci fıkrasının “ç” bendi ile 4641 sayılı Kanunun değiştirilen 4. maddesinde bulunan “*Konseyin çalışma usul ve esasları Cumhurbaşkanınca belirlenir.*” ibaresi ile 703 sayılı KHK.nın 109. maddesinin birinci fıkrasının “d” bendi ile 4641 sayılı Kanunun değiştirilen 3. Maddesinin birinci fıkrasının “f” bendinin yürürlükten kaldırılması yeni sisteme uyum kapsamında yapılan değişikliklerle ilgili olup Yetki Kanunu kapsamında görülmüştür.

- 703 sayılı KHK.nın 118. maddesinin birinci fıkrasının “ç” bendi ile 3213 sayılı Maden Kanununa eklenen Geçici 34. maddenin ikinci fıkrasında halen kamu hizmetinde bulunan personelin MAPEG’te değerlendirilmeleri ve uzman kadrosuna geçirilmelerine dair hükümler içermekte olup kural Yetki Kanununun “...*kamu hizmetlerinin verimli...yürütülmesi...*” şeklindeki düzenlemesi kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 127. maddesinin birinci fıkrasının “ç” bendi ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 30. maddesinin birinci fıkrasına eklenen ikinci cümlesinde “*Bu süreler, Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılabilir veya kısaltılabilir.*” hükmü çoğunluk tarafından kuralın bariz kriterler ihtiva etmemesi nedeniyle Anayasaya aykırı bulunmuştur. 926 sayılı Kanunun 31 ve 32. maddelerinde en az ve en çok bekleme sürelerine yer verilmiş olup Kanunun bütünü itibarıyla yeterli kriter bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 133. maddesinin birinci fıkrasının “a” bendi ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3. maddesinin değiştirilen 3. fıkrasında kamu iktisadi teşebbüsleri tarafından kurulan anonim şirketlerde genel kurul olmayacağına dair düzenleme Yetki Kanununun “*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi*” şeklindeki hükmü kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 133. maddesinin birinci fıkrasının “ğ” bendi ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlükten kaldırılan 25. maddesi ile anonim şirketlerinden denetim kurulu kaldırılmakta ve yerine bağımsız denetim sistemi getirilmekte olup konu Yetki Kanununun “*kamu hizmetlerinin verimli, ... ve etkin bir şekilde yürütülmesi*” şeklindeki hükmü kapsamında kalmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 133. maddesinin birinci fıkrasının “ö” bendi ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 2. maddesinin bir ila dördüncü cümlelerinin incelenmesinde anonim şirketlerin kurulmasında bazı kolaylıklar getirilmekte olup konu Yetki Kanununun “*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi*” şeklindeki hükmü kapsamına dahildir.

- 703 sayılı KHK.nın 135. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6. maddesinin “b” fıkrasının 5 nolu bendinde yer alan “... seçilip Cumhurbaşkanı tarafından atanan...” ibaresinin Yükseköğretim kurulunun Anayasa değişiklikleri sonrası yeniden yapılandırılması ile ilgili olup Yetki Kanunu kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 135. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6. maddesinin “b” fıkrasının değiştirilen ikinci paragrafında Üniversiteler Arası Kurula üye seçilmesine ilişkin usul düzenlenmekte olup, konu Yetki Kanununun “*kamu hizmetlerinin ... süratli ... bir şekilde yürütülmesi*” şeklindeki hükmü kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 136. maddesinin birinci fıkrasının “b” bendi 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 37. maddesinin ikinci fıkrasını yürürlükten kaldırılmış olup konusu Adalet Bakanlığı içerisindeki atamalara ilişkin olmakla Anayasada yapılan değişikliklerle ilgili olup Yetki Kanunu kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 138. maddesinin birinci fıkrasının “c” bendi 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrası ve 7. maddesi yürürlükten kaldırılmakta olup, konu İçişleri Bakanlığı içerisindeki atamalara ilişkin olup düzenleme konusunun Anayasada yalnızca değişikliklerle bağlantısı bulunduğundan Yetki Kanunu kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 139. maddesinin birinci fıkrasının “c” bendi 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 18. maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmakta olup, Sayıştay’ın iç işleyişine ilişkin hükümleri konu eden düzenlemenin Anayasa değişiklikleriyle ilgisi bulunmakta olup Yetki Kanunu dahilindedir.

- 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “c” bendi 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 5. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça görevlendirilecek personel tarafından” ibaresinin “idari ve mali işleri Kural Sekreterliğince” şeklinde değiştirilmesi Kurumun daha etkin ve verimli çalışmasıyla ilgili olmakla Yetki Kanunu kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “ç” bendi ile 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 5. maddesinin onuncu fıkrasında yer alan “Kamu Personeli” ve “ve olumlu sicil almak” ibarelerinin madde metninden çıkarılması, ayrıca 5. maddenin beşinci fıkrasına eklenen “ğ, h ve ı” bentleri, 5. maddenin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen altıncı fıkra, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “d” bendi ile 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...sekiz...” ibaresinin “...oniki...” şeklinde değiştirilmesi, altıncı fıkrasında yer alan bir kısım ibarelerin değiştirilmesi, beşinci fıkrasının değiştirilmesi, onuncu fıkra

eklenmesi ile ilgili düzenlemelerin, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “e” bendi ile 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7. maddesinin birinci fıkrasının “a” bendinin değiştirilen 3, 4, 5, 8 ve 9 nolu alt bentlerinin, aynı maddenin “ç” bendine eklenen “, kütüphane açmak...” ibaresinin, aynı maddenin birinci fıkrasının “f” bendinin 9 nolu alt bendinin yürürlükten kaldırılmasının, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “f” bendi ile 633 sayılı Kanunun 7/1-f bendinin 11 nolu alt bendine eklenen “, cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek” ibaresinin, aynı kuralın değiştirilen 13 nolu alt bendinin, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “ğ” bendi ile 633 sayılı Kanunun 10. maddesinin dördüncü fıkrasının sonuna eklenen üçüncü cümlelerin, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “ı” bendi ile 633 sayılı Kanunun 11. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “...Kamu Personeli...” ve “...ve olumlu sicil almak...” sekizinci fıkrasında yer alan “...ve olumlu sicil almak...” ibarelerinin yürürlükten kaldırılmasının, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “i” bendi ile 633 sayılı Kanunun 12. maddesinin beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasının, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “l” bendi ile 633 sayılı Kanunun 18/A maddesinin birinci fıkrasında yapılan iptal ve değişikliklerin, 703 sayılı KHK.nın 141. maddesinin birinci fıkrasının “n” bendi ile 633 sayılı Kanunun 33. maddesinin birinci fıkrasına yapılan eklemenin, Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacıyla yapıldığı ve Yetki Kanunu kapsamında yapılan düzenlemeler olduğu gözlemlenmiştir.

- 703 sayılı KHK.nın 171. maddesinin birinci fıkrasının “d” bendiyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53. maddesinin “c” fıkrasının üçüncü paragrafının binici ve ikinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılması ile kurul görevlilerinin görev sürelerine ilişkin düzenleme yapılmakta olup kural Yetki Kanunu kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 174. maddesinin birinci fıkrası ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek 41. maddesinin değiştirilen birinci fıkrasında kamu kurumlarında uzman istihdamına imkan verilmekte olup, konu Yetki Kanununun “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...” şeklinde kaleme alınan hükmü kapsamında kalmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 175. maddesinin birinci fıkrası ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen Ek 44. maddesiyle kamu kurumlarının taşra teşkilatlarında uzman istihdamına imkan verilmekte olup, konu Yetki Kanununun “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...” şeklindeki hükmü kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 23. maddesinin birinci fıkrası ile uzman istihdamına imkân verilmekte olup, konu Yetki Kanununun “...kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...” kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 24. maddesinin birinci fıkrası ile kamu kurumlarında müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdamına imkân verilmekte olup kural Yetki Kanunu kapsamında değerlendirilmiştir.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 25. maddesinin birinci fıkrası ile hâkim ve savcı sınıfından olanlar hariç olmak üzere kamu çalışanlarının başka kurumlarda geçici görevlendirilmelerine imkân verilmekte olup kural yetki kanunu kapsamında kalmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 26. maddesinin birinci fıkrası ile yerli ve yabancı personelin projeler kapsamında istihdamına imkân veren düzenleme Yetki Kanununun “...*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...*” kapsamında bulunmaktadır.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 28. maddesi ile kamu personeli çalıştırılmasına izin verilmeyen yerlerde hizmet sözleşmesi ile personel istihdamına imkân verilmekte olup, konu Yetki Kanununun “...*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...*” kapsamındadır.

- 703 sayılı KHK.nın 178. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 31. maddesinde yapılan düzenleme ile vekâlet veya istisna sözleşmesi ile yabancı danışman ve uzmanlar, istisna sözleşmesi ile de yerli danışman ve uzmanlar çalıştırılmasına imkân tanınmakta olup konu Yetki Kanunu kapsamına girmektedir.

- 703 sayılı KHK.nın 179. maddesinin birinci fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Geçici 33. maddesinin 1, 2 ve 3. fıkralarında müşavirlik kadrolarının sona erdirilmesi ve bu kadrolarda bulunanlarla ilgili yapılacak işlemlere dair düzenlemeler içermekte olup konu Yetki Kanununun “...*kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi...*” şeklinde kaleme alınan hükmü kapsamına girmektedir.

24. Anılan bu gerekçelerle yukarda bildirilen düzenlemelerin Anayasaya aykırı olmadıkları değerlendirilmiştir.

B – Anayasanın Mülga 91. Maddesi Gereği KHK ile Düzenleme Yapılması Yasaklanmamış Temel Haklarla İlgili Düzenlemeler

- 703 sayılı KHK.nın 197. maddesi ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda yapılan değişiklikler hakkında çoğunluk tarafından, Anayasanın 51. maddesinde düzenlenen “Sendika kurma hakkının” Anayasanın İkinci Kısım Birinci Bölümünde düzenlenen toplantı hak ve hürriyetinin özel bir görünümü olduğu, bu nedenle Anayasanın mülga 91. maddesi kapsamında KHK.lar ile düzenlenmesi yasak olan alanda kaldığından bahisle iptal kararı verilmiştir.

25. Anayasanın mülga 91. maddesinin birinci cümlesinde Anayasanın İkinci Kısımın Birinci, İkinci ve Dördüncü bölümlerinde yer alan hak ve ödevlerin KHK ile düzenlenemeyeceği ifade edilmek suretiyle yasak alan düzenlemesi yapılmıştır.

26. Anayasanın 51. maddesinde düzenlenen “Sendika kurma hakkı” Anayasanın İkinci Kısımın Üçüncü Bölümünde yer almakta olup, bulunduğu bölüm itibariyle mülga 91. maddenin KHK ile düzenleneceğini ifade ettiği kesim dahilindedir. Söz konusu hakkın toplanma (örgütlenme) hakkı ile olan irtibatından hareketle yasak alan kapsamında kaldığını kabul etmek mülga 91. maddenin KHK ile düzenleme yapılmasına müsaade ettiği bir alanın yorum yoluyla yasak alan kapsamına alınması anlamına gelecektir.

27. Nitekim Anayasa Mahkemesi 1986/15 esas sayılı dosyada, Anayasanın İkinci Bölümünün Üçüncü Kısımında yer alan hakların yasak alanda bulunan bir hak ile her hâlükârda irtibatlandırılmasının imkân dahilinde olup, bu durumun yasak alan düzenlemesinin genişletilebilmesi suretiyle 91. maddedeki düzenlemeyi anlamsızlaştırabileceğini ifade etmiştir. (AYM, E.1986/15, K.1987/1, 06/01/1987)

Esas Sayısı : 2018/117
Karar Sayısı : 2023/212

28. Aynı mantıktan hareketle Anayasanın KHK ile düzenleme yapılabilecek Üçüncü Bölümünde yer alan 46. maddesinde düzenlenen kamulaştırma işlemlerinin mülkiyet hakkıyla olan bağlantısı nedeniyle KHK ile düzenlenemeyeceğinin kabulü gerekecektir.

29. Halbuki Anayasa Mahkemesi 2018/113 esas sayılı dosyasında 24/9/2020 tarihinde verdiği 2020/48 sayılı kararda; 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 86. maddesinin (a) bendiyle 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun üçüncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen "...ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ..." ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "*Bakanlar Kurulunca...*" ibaresinin "*Cumhurbaşkanınca...*" şeklinde değiştirilmesinin Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kaldığının söylenemeyeceğini, bu nedenle de yetki kanunu kapsamında kaldığı ve yasak alanda düzenleme içermediğinden kuralın Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı olmadığına hükmetmiştir (AYM, E.2018/113, K.2020/48, 24/09/2020. Prg. 34). Mevcut dosyada söz konusu içtihattan dönülmesini gerektiren bir durum da bulunmamaktadır.

30. Açıklanan bu gerekçelerle anılan KHK hükümlerinin iptali yönündeki çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Muhterem İNCE